॥ ನಮೋ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಅರಹತೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ॥

ಖುದ್ದಕನಿಕಾಯೇ

ಉದಾನಪಾಳಿ

೧. ಬೋಧಿವಗ್ಗೋ

೧. ಪಠಮಬೋಧಿಸುತ್ತಂ

೧. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಉರುವೇಲಾಯಂ ವಿಹರತಿ ನಜ್ಜಾ ನೇರಞ್ಜರಾಯ ತೀರೇ ಬೋಧಿರುಕ್ಖಮೂಲೇ ಪಠಮಾಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಭಗವಾ ಸತ್ತಾಹಂ ಏಕಪಲ್ಲಙ್ಕೇನ ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತಿ ವಿಮುತ್ತಿಸುಖಪಟಿಸಂವೇದೀ [ವಿಮುತ್ತಿಸುಖಂ ಪಟಿಸಂವೇದೀ (ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰ ಕ॰)]। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ತಸ್ಸ ಸತ್ತಾಹಸ್ಸ ಅಚ್ಚಯೇನ ತಮ್ಹಾ ಸಮಾಧಿಮ್ಹಾ ವುಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ರತ್ತಿಯಾ ಪಠಮಂ ಯಾಮಂ ಪಟಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪಾದಂ ಅನುಲೋಮಂ ಸಾಧುಕಂ ಮನಸಾಕಾಸಿ –

''ಇತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸತಿ ಇದಂ ಹೋತಿ, ಇಮಸ್ಸುಪ್ಪಾದಾ ಇದಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಯದಿದಂ – ಅವಿಜ್ಜಾಪಚ್ಚಯಾ ಸಙ್ಖಾರಾ, ಸಙ್ಖಾರಪಚ್ಚಯಾ ವಿಞ್ಞಾಣಂ, ವಿಞ್ಞಾಣಪಚ್ಚಯಾ ನಾಮರೂಪಂ, ನಾಮರೂಪಪಚ್ಚಯಾ ಸಳಾಯತನಂ, ಸಳಾಯತನಪಚ್ಚಯಾ ಫಸ್ಸೋ, ಫಸ್ಸಪಚ್ಚಯಾ ವೇದನಾ, ವೇದನಾಪಚ್ಚಯಾ ತಣ್ಹಾ, ತಣ್ಹಾಪಚ್ಚಯಾ ಉಪಾದಾನಂ, ಉಪಾದಾನಪಚ್ಚಯಾ ಭವೋ, ಭವಪಚ್ಚಯಾ ಜಾತಿ, ಜಾತಿಪಚ್ಚಯಾ ಜರಾಮರಣಂ ಸೋಕಪರಿದೇವದುಕ್ಖದೋಮನಸ್ಸುಪಾಯಾಸಾ ಸಮ್ಭವನ್ತಿ। ಏವಮೇತಸ್ಸ ಕೇವಲಸ್ಸ ದುಕ್ಖಕ್ಖನ್ಧಸ್ಸ ಸಮುದಯೋ ಹೋತೀ''ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ –

''ಯದಾ ಹವೇ ಪಾತುಭವನ್ತಿ ಧಮ್ಮಾ,
ಆತಾಪಿನೋ ಝಾಯತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ।
ಅಥಸ್ಸ ಕಙ್ಖಾ ವಪಯನ್ತಿ ಸಬ್ಬಾ,
ಯತೋ ಪಜಾನಾತಿ ಸಹೇತುಧಮ್ಮ''ನ್ತಿ॥ ಪಠಮಂ।

೨. ದುತಿಯಬೋಧಿಸುತ್ತಂ

೨. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಉರುವೇಲಾಯಂ ವಿಹರತಿ ನಜ್ಜಾ ನೇರಞ್ಜರಾಯ ತೀರೇ ಬೋಧಿರುಕ್ಖಮೂಲೇ ಪಠಮಾಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಭಗವಾ ಸತ್ತಾಹಂ ಏಕಪಲ್ಲಙ್ಕೇನ ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತಿ ವಿಮುತ್ತಿಸುಖಪಟಿಸಂವೇದೀ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ತಸ್ಸ ಸತ್ತಾಹಸ್ಸ ಅಚ್ಚಯೇನ ತಮ್ಹಾ ಸಮಾಧಿಮ್ಹಾ ವುಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ರತ್ತಿಯಾ ಮಜ್ಝಿಮಂ ಯಾಮಂ ಪಟಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪಾದಂ ಪಟಿಲೋಮಂ ಸಾಧುಕಂ ಮನಸಾಕಾಸಿ –

''ಇತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಅಸತಿ ಇದಂ ನ ಹೋತಿ, ಇಮಸ್ಸ ನಿರೋಧಾ ಇದಂ ನಿರುಜ್ಝತಿ, ಯದಿದಂ – ಅವಿಜ್ಜಾನಿರೋಧಾ ಸಙ್ಖಾರನಿರೋಧೋ, ಸಙ್ಖಾರನಿರೋಧಾ ವಿಞ್ಞಾಣನಿರೋಧೋ, ವಿಞ್ಞಾಣನಿರೋಧಾ ನಾಮರೂಪನಿರೋಧೋ,

ನಾಮರೂಪನಿರೋಧಾ ಸಳಾಯತನನಿರೋಧೋ, ಸಳಾಯತನನಿರೋಧಾ ಫಸ್ಸನಿರೋಧೋ, ಫಸ್ಸನಿರೋಧಾ ವೇದನಾನಿರೋಧೋ, ವೇದನಾನಿರೋಧಾ ತಣ್ಹಾನಿರೋಧೋ, ತಣ್ಹಾನಿರೋಧಾ ಉಪಾದಾನನಿರೋಧೋ, ಉಪಾದಾನನಿರೋಧಾ ಭವನಿರೋಧೋ, ಭವನಿರೋಧಾ ಜಾತಿನಿರೋಧೋ, ಜಾತಿನಿರೋಧಾ ಜರಾಮರಣಂ ಸೋಕಪರಿದೇವದುಕ್ಖದೋಮನಸ್ಸುಪಾಯಾಸಾ ನಿರುಜ್ಝನ್ತಿ। ಏವಮೇತಸ್ಸ ಕೇವಲಸ್ಸ ದುಕ್ಖಕ್ಖನ್ಧಸ್ಸ ನಿರೋಧೋ ಹೋತೀ"ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ -

"ಯದಾ ಹವೇ ಪಾತುಭವನ್ತಿ ಧಮ್ಮಾ,
ಆತಾಪಿನೋ ಝಾಯತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ।
ಅಥಸ್ಸ ಕಙ್ಖಾ ವಪಯನ್ತಿ ಸಬ್ಬಾ,
ಯತೋ ಖಯಂ ಪಚ್ಚಯಾನಂ ಅವೇದೀ"ತಿ॥ ದುತಿಯಂ।

೩. ತತಿಯಬೋಧಿಸುತ್ತಂ

೩. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ - ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಉರುವೇಲಾಯಂ ವಿಹರತಿ ನಜ್ಜಾ ನೇರಞ್ಜರಾಯ ತೀರೇ ಬೋಧಿರುಕ್ಖಮೂಲೇ ಪಠಮಾಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಭಗವಾ ಸತ್ತಾಹಂ ಏಕಪಲ್ಲಙ್ಕೇನ ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತಿ ವಿಮುತ್ತಿಸುಖಪಟಿಸಂವೇದೀ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ತಸ್ಸ ಸತ್ತಾಹಸ್ಸ ಅಚ್ಚಯೇನ ತಮ್ಹಾ ಸಮಾಧಿಮ್ಹಾ ವುಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ರತ್ತಿಯಾ ಪಚ್ಛಿಮಂ ಯಾಮಂ ಪಟಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪಾದಂ ಅನುಲೋಮಪಟಿಲೋಮಂ ಸಾಧುಕಂ ಮನಸಾಕಾಸಿ -

"ಇತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸತಿ ಇದಂ ಹೋತಿ, ಇಮಸ್ಸುಪ್ಪಾದಾ ಇದಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಅಸತಿ ಇದಂ ನ ಹೋತಿ, ಇಮಸ್ಸ ನಿರೋಧಾ ಇದಂ ನಿರುಜ್ಝತಿ; ಯದಿದಂ - ಅವಿಜ್ಜಾಪಚ್ಚಯಾ ಸಙ್ಖಾರಾ, ಸಙ್ಖಾರಪಚ್ಚಯಾ ವಿಞ್ಞಾಣಂ, ವಿಞ್ಞಾಣಪಚ್ಚಯಾ ನಾಮರೂಪಂ, ನಾಮರೂಪಪಚ್ಚಯಾ ಸಳಾಯತನಂ, ಸಳಾಯತನಪಚ್ಚಯಾ ಫಸ್ಸೋ, ಫಸ್ಸಪಚ್ಚಯಾ ವೇದನಾ, ವೇದನಾಪಚ್ಚಯಾ ತಣ್ಹಾ, ತಣ್ಹಾಪಚ್ಚಯಾ ಉಪಾದಾನಂ, ಉಪಾದಾನಪಚ್ಚಯಾ ಭವೋ, ಭವಪಚ್ಚಯಾ ಜಾತಿ, ಜಾತಿಪಚ್ಚಯಾ ಜರಾಮರಣಂ ಸೋಕಪರಿದೇವದುಕ್ಖದೋಮನಸ್ಸುಪಾಯಾಸಾ ಸಮ್ಭವನ್ತಿ। ಏವಮೇತಸ್ಸ ಕೇವಲಸ್ಸ ದುಕ್ಖಕ್ಖನ್ಧಸ್ಸ ಸಮುದಯೋ ಹೋತಿ।

"ಅವಿಜ್ಜಾಯ ತ್ವೇವ ಅಸೇಸವಿರಾಗನಿರೋಧಾ ಸಙ್ಖಾರನಿರೋಧೋ, ಸಙ್ಖಾರನಿರೋಧಾ ವಿಞ್ಞಾಣನಿರೋಧೋ, ವಿಞ್ಞಾಣನಿರೋಧಾ ನಾಮರೂಪನಿರೋಧೋ, ನಾಮರೂಪನಿರೋಧಾ ಸಳಾಯತನನಿರೋಧೋ, ಸಳಾಯತನನಿರೋಧಾ ಫಸ್ಸನಿರೋಧೋ, ಫಸ್ಸನಿರೋಧಾ ವೇದನಾನಿರೋಧೋ, ವೇದನಾನಿರೋಧಾ ತಣ್ಹಾನಿರೋಧೋ , ತಣ್ಹಾನಿರೋಧಾ ಉಪಾದಾನನಿರೋಧೋ, ಉಪಾದಾನನಿರೋಧಾ ಭವನಿರೋಧೋ, ಭವನಿರೋಧಾ ಜಾತಿನಿರೋಧೋ, ಜಾತಿನಿರೋಧಾ ಜರಾಮರಣಂ ಸೋಕಪರಿದೇವದುಕ್ಖದೋಮನಸ್ಸುಪಾಯಾಸಾ ನಿರುಜ್ಝನ್ತಿ। ಏವಮೇತಸ್ಸ ಕೇವಲಸ್ಸ ದುಕ್ಖಕ್ಖನ್ಧಸ್ಸ ನಿರೋಧೋ ಹೋತೀ"ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ -

"ಯದಾ ಹವೇ ಪಾತುಭವನ್ತಿ ಧಮ್ಮಾ,
ಆತಾಪಿನೋ ಝಾಯತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ।
ವಿಧೂಪಯಂ ತಿಟ್ಠತಿ ಮಾರಸೇನಂ,

ಸೂರಿಯೋವ [ಸುರಿಯೋವ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ಓಭಾಸಯಮನ್ತಲಿಕ್ಖ’’ನ್ತಿ॥ ತತಿಯಂ।

೪. ಹುಂಹುಙ್ಕಸುತ್ತಂ

೪. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಉರುವೇಲಾಯಂ ವಿಹರತಿ ನಜ್ಜಾ ನೇರಞ್ಜರಾಯ ತೀರೇ ಅಜಪಾಲನಿಗ್ರೋಧೇ ಪಠಮಾಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಭಗವಾ ಸತ್ತಾಹಂ ಏಕಪಲ್ಲಙ್ಕೇನ ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತಿ ವಿಮುತ್ತಿಸುಖಪಟಿಸಂವೇದೀ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ತಸ್ಸ ಸತ್ತಾಹಸ್ಸ ಅಚ್ಚಯೇನ ತಮ್ಹಾ ಸಮಾಧಿಮ್ಹಾ ವುಟ್ಠಾಸಿ।

ಅಥ ಖೋ ಅಞ್ಞತರೋ ಹುಂಹುಙ್ಕಜಾತಿಕೋ [ಹುಹುಙ್ಕಜಾತಿಕೋ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವತಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮ್ಮೋದಿ। ಸಮ್ಮೋದನೀಯಂ ಕಥಂ ಸಾರಣೀಯಂ ವೀತಿಸಾರೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತೋ ಖೋ ಸೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – ‘‘ಕಿತ್ತಾವತಾ ನು ಖೋ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಹೋತಿ, ಕತಮೇ ಚ ಪನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕರಣಾ [ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕಾರಕಾ (ಕ॰)] ಧಮ್ಮಾ’’ತಿ?

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ –

‘‘ಯೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಬಾಹಿತಪಾಪಧಮ್ಮೋ,
ನಿಹುಂಹುಙ್ಕೋ [ನಿಹುಹುಙ್ಕೋ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ ಪೀ॰)] ನಿಕ್ಕಸಾವೋ ಯತತ್ತೋ।
ವೇದನ್ತಗೂ ವೂಸಿತಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯೋ,
ಧಮ್ಮೇನ ಸೋ ಬ್ರಹ್ಮವಾದಂ ವದೇಯ್ಯ।
ಯಸ್ಸುಸ್ಸದಾ ನತ್ಥಿ ಕುಹಿಞ್ಚಿ ಲೋಕೇ’’ತಿ॥ ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸುತ್ತಂ

೫. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಆಯಸ್ಮಾ ಚ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಚ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಚ ಮಹಾಕಸ್ಸಪೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಚ ಮಹಾಕಚ್ಚಾನೋ [ಮಹಾಕಚ್ಚಾಯನೋ (ಸೀ॰ ಪೀ॰ ಕ॰)] ಆಯಸ್ಮಾ ಚ ಮಹಾಕೋಟ್ಠಿಕೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಚ ಮಹಾಕಪ್ಪಿನೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಚ ಮಹಾಚುನ್ದೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಚ ಅನುರುದ್ಧೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಚ ರೇವತೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಚ ನನ್ದೋ [ಆನನ್ದೋ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)] ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು ।

ಅದ್ದಸಾ ಖೋ ಭಗವಾ ತೇ ಆಯಸ್ಮನ್ತೇ ದೂರತೋವ ಆಗಚ್ಛನ್ತೇ; ದಿಸ್ವಾನ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ – ‘‘ಏತೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಆಗಚ್ಛನ್ತಿ; ಏತೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಆಗಚ್ಛನ್ತೀ’’ತಿ। ಏವಂ ವುತ್ತೇ , ಅಞ್ಞತರೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಜಾತಿಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – ‘‘ಕಿತ್ತಾವತಾ ನು ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಹೋತಿ, ಕತಮೇ ಚ ಪನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕರಣಾ ಧಮ್ಮಾ’’ತಿ?

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ –

‘‘ಬಾಹಿತ್ವಾ ಪಾಪಕೇ ಧಮ್ಮೇ, ಯೇ ಚರನ್ತಿ ಸದಾ ಸತಾ।
ಖೀಣಸಂಯೋಜನಾ ಬುದ್ಧಾ, ತೇ ವೇ [ತೇವ (ಸೀ॰)] ಲೋಕಸ್ಮಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ’’ತಿ॥ ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ಮಹಾಕಸ್ಸಪಸುತ್ತಂ

೬. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ರಾಜಗಹೇ ವಿಹರತಿ ವೇಳುವನೇ ಕಲನ್ದಕನಿವಾಪೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಕಸ್ಸಪೋ ಪಿಪ್ಪಲಿಗುಹಾಯಂ [ಪಿಪ್ಫಲಿಗುಹಾಯಂ (ಸ್ಯಾ॰), ಸಿಮ್ಬಲಿಗುಹಾಯಂ (ಕ॰)] ವಿಹರತಿ ಆಬಾಧಿಕೋ [ಆಬಾಧಿಕೋ ಹೋತಿ (ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)] ದುಕ್ಖಿತೋ ಬಾಳ್ಹಗಿಲಾನೋ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಕಸ್ಸಪೋ ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ತಮ್ಹಾ ಆಬಾಧಾ ವುಟ್ಠಾಸಿ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ಮಹಾಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ತಮ್ಹಾ ಆಬಾಧಾ ವುಟ್ಠಿತಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ – ''ಯಂನೂನಾಹಂ ರಾಜಗಹಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವಿಸೇಯ್ಯ''ನ್ತಿ।

ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಪಞ್ಚಮತ್ತಾನಿ ದೇವತಾಸತಾನಿ ಉಸ್ಸುಕ್ಕಂ ಆಪನ್ನಾನಿ ಹೋನ್ತಿ ಆಯಸ್ಮತೋ ಮಹಾಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಪಿಣ್ಡಪಾತಪಟಿಲಾಭಾಯ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಕಸ್ಸಪೋ ತಾನಿ ಪಞ್ಚಮತ್ತಾನಿ ದೇವತಾಸತಾನಿ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ರಾಜಗಹಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪಾವಿಸಿ – ಯೇನ ದಲಿದ್ದವಿಸಿಖಾ ಕಪಣವಿಸಿಖಾ ಪೇಸಕಾರವಿಸಿಖಾ। ಅದ್ದಸಾ ಖೋ ಭಗವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಮಹಾಕಸ್ಸಪಂ ರಾಜಗಹೇ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತಂ ಯೇನ ದಲಿದ್ದವಿಸಿಖಾ ಕಪಣವಿಸಿಖಾ ಪೇಸಕಾರವಿಸಿಖಾ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ –

''ಅನಞ್ಞಪೋಸಿಮಞ್ಞಾತಂ, ದನ್ತಂ ಸಾರೇ ಪತಿಟ್ಠಿತಂ।
ಖೀಣಾಸವಂ ವನ್ತದೋಸಂ, ತಮಹಂ ಬ್ರೂಮಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ''ನ್ತಿ॥ ಛಟ್ಠಂ।

೭. ಅಜಕಲಾಪಕಸುತ್ತಂ

೭. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಪಾವಾಯಂ [ಪಾಟಲಿಯಂ (ಪೀ॰)] ವಿಹರತಿ ಅಜಕಲಾಪಕೇ ಚೇತಿಯೇ, ಅಜಕಲಾಪಕಸ್ಸ ಯಕ್ಖಸ್ಸ ಭವನೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಭಗವಾ ರತ್ತನ್ಧಕಾರತಿಮಿಸಾಯಂ ಅಬ್ಭೋಕಾಸೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತಿ; ದೇವೋ ಚ ಏಕಮೇಕಂ ಫುಸಾಯತಿ। ಅಥ ಖೋ ಅಜಕಲಾಪಕೋ ಯಕ್ಖೋ ಭಗವತೋ ಭಯಂ ಛಮ್ಭಿತತ್ತಂ ಲೋಮಹಂಸಂ ಉಪ್ಪಾದೇತುಕಾಮೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಅವಿದೂರೇ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ''ಅಕ್ಕುಲೋ ಪಕ್ಕುಲೋ''ತಿ ಅಕ್ಕುಲಪಕ್ಕುಲಿಕಂ ಅಕಾಸಿ – ''ಏಸೋ ತೇ, ಸಮಣ, ಪಿಸಾಚೋ''ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ –

''ಯದಾ ಸಕೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು, ಪಾರಗೂ ಹೋತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ।
ಅಥ ಏತಂ ಪಿಸಾಚಞ್ಚ, ಪಕ್ಕುಲಞ್ಚಾತಿವತ್ತತೀ''ತಿ॥ ಸತ್ತಮಂ।

೮. ಸಙ್ಗಾಮಜಿಸುತ್ತಂ

೮. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಆಯಸ್ಮಾ ಸಙ್ಗಾಮಜಿ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಅನುಪ್ಪತ್ತೋ ಹೋತಿ ಭಗವನ್ತಂ ದಸ್ಸನಾಯ। ಅಸ್ಸೋಸಿ ಖೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ಸಙ್ಗಾಮಜಿಸ್ಸ ಪುರಾಣದುತಿಯಿಕಾ – ''ಅಯ್ಯೋ ಕಿರ ಸಙ್ಗಾಮಜಿ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಅನುಪ್ಪತ್ತೋ''ತಿ। ಸಾ ದಾರಕಂ ಆದಾಯ ಜೇತವನಂ ಅಗಮಾಸಿ।

ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಆಯಸ್ಮಾ ಸಙ್ಗಾಮಜಿ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ರುಕ್ಖಮೂಲೇ ದಿವಾವಿಹಾರಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತಿ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ಸಙ್ಗಾಮಜಿಸ್ಸ ಪುರಾಣದುತಿಯಿಕಾ ಯೇನಾಯಸ್ಮಾ ಸಙ್ಗಾಮಜಿ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ

ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಸಙ್ಗಾಮಜಿಂ ಏತದವೋಚ - "ಖುದ್ದಪುತ್ತಞ್ಹಿ [ಖುದ್ದಪುತ್ತಾಮ್ಹಿ (ಸೀ॰)], ಸಮಣ, ಪೋಸ ಮ"ನ್ತಿ। ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಆಯಸ್ಮಾ ಸಙ್ಗಾಮಜಿ ತುಣ್ಹೀ ಅಹೋಸಿ।

ದುತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ಸಙ್ಗಾಮಜಿಸ್ಸ ಪುರಾಣದುತಿಯಿಕಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಸಙ್ಗಾಮಜಿಂ ಏತದವೋಚ - "ಖುದ್ದಪುತ್ತಞ್ಹಿ, ಸಮಣ, ಪೋಸ ಮ"ನ್ತಿ। ದುತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಸಙ್ಗಾಮಜಿ ತುಣ್ಹೀ ಅಹೋಸಿ।

ತತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ಸಙ್ಗಾಮಜಿಸ್ಸ ಪುರಾಣದುತಿಯಿಕಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಸಙ್ಗಾಮಜಿಂ ಏತದವೋಚ - "ಖುದ್ದಪುತ್ತಞ್ಹಿ, ಸಮಣ, ಪೋಸ ಮ"ನ್ತಿ। ತತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಸಙ್ಗಾಮಜಿ ತುಣ್ಹೀ ಅಹೋಸಿ।

ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ಸಙ್ಗಾಮಜಿಸ್ಸ ಪುರಾಣದುತಿಯಿಕಾ ತಂ ದಾರಕಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಸಙ್ಗಾಮಜಿಸ್ಸ ಪುರತೋ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ [ಪಕ್ಕಮಿ (ಕ॰) ಏವಮುಪರಿಪಿ] - "ಏಸೋ [ಏಸ (ಸೀ॰ ಕ॰)] ತೇ, ಸಮಣ, ಪುತ್ತೋ; ಪೋಸ ನ"ನ್ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಸಙ್ಗಾಮಜಿ ತಂ ದಾರಕಂ ನೇವ ಓಲೋಕೇಸಿ ನಾಪಿ ಆಲಪಿ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ಸಙ್ಗಾಮಜಿಸ್ಸ ಪುರಾಣದುತಿಯಿಕಾ ಅವಿದೂರಂ [ಅವಿದೂರೇ (ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)] ಗನ್ತ್ವಾ ಅಪಲೋಕೇನ್ತೀ ಅದ್ದಸ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಸಙ್ಗಾಮಜಿಂ ತಂ ದಾರಕಂ ನೇವ ಓಲೋಕೇನ್ತಂ ನಾಪಿ ಆಲಪನ್ತಂ, ದಿಸ್ವಾನಸ್ಸಾ ಏತದಹೋಸಿ - "ನ ಚಾಯಂ ಸಮಣೋ ಪುತ್ತೇನಪಿ ಅತ್ಥಿಕೋ"ತಿ। ತತೋ ಪಟಿನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ದಾರಕಂ ಆದಾಯ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಅದ್ದಸಾ ಖೋ ಭಗವಾ ದಿಬ್ಬೇನ ಚಕ್ಖುನಾ ವಿಸುದ್ಧೇನ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಮಾನುಸಕೇನ ಆಯಸ್ಮತೋ ಸಙ್ಗಾಮಜಿಸ್ಸ ಪುರಾಣದುತಿಯಿಕಾಯ ಏವರೂಪಂ ವಿಪ್ಪಕಾರಂ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ -

"ಆಯನ್ತಿಂ ನಾಭಿನನ್ದತಿ, ಪಕ್ಕಮನ್ತಿಂ ನ ಸೋಚತಿ।
ಸಙ್ಗಾ ಸಙ್ಗಾಮಜಿಂ ಮುತ್ತಂ, ತಮಹಂ ಬ್ರೂಮಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ"ನ್ತಿ॥ ಅಟ್ಠಮಂ।

೯. ಜಟಿಲಸುತ್ತಂ

೯. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ - ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಗಯಾಯಂ ವಿಹರತಿ ಗಯಾಸೀಸೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಜಟಿಲಾ ಸೀತಾಸು ಹೇಮನ್ತಿಕಾಸು ರತ್ತೀಸು ಅನ್ತರಟ್ಠಕೇ ಹಿಮಪಾತಸಮಯೇ ಗಯಾಯಂ ಉಮ್ಮುಜ್ಜನ್ತಿಪಿ ನಿಮುಜ್ಜನ್ತಿಪಿ, ಉಮ್ಮುಜ್ಜನಿಮುಜ್ಜಮ್ಪಿ ಕರೋನ್ತಿ ಓಸಿಞ್ಚನ್ತಿಪಿ, ಅಗ್ಗಿಮ್ಪಿ ಜುಹನ್ತಿ - "ಇಮಿನಾ ಸುದ್ಧೀ"ತಿ।

ಅದ್ದಸಾ ಖೋ ಭಗವಾ ತೇ ಸಮ್ಬಹುಲೇ ಜಟಿಲೇ ಸೀತಾಸು ಹೇಮನ್ತಿಕಾಸು ರತ್ತೀಸು ಅನ್ತರಟ್ಠಕೇ ಹಿಮಪಾತಸಮಯೇ ಗಯಾಯಂ ಉಮ್ಮುಜ್ಜನ್ತೇಪಿ ನಿಮುಜ್ಜನ್ತೇಪಿ ಉಮ್ಮುಜ್ಜನಿಮುಜ್ಜಮ್ಪಿ ಕರೋನ್ತೇ [ಉಮ್ಮುಜ್ಜನಿಮುಜ್ಜಂ ಕರೋನ್ತೇಪಿ (ಸೀ॰ ಪೀ॰ ಕ॰)] ಓಸಿಞ್ಚನ್ತೇಪಿ ಅಗ್ಗಿಮ್ಪಿ ಜುಹನ್ತೇ - "ಇಮಿನಾ ಸುದ್ಧೀ"ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ -

"ನ ಉದಕೇನ ಸುಚೀ ಹೋತೀ, ಬಹ್ವೇತ್ಥ ನ್ಹಾಯತೀ [ನಹಾಯತೀ (ಸೀ॰)] ಜನೋ।
ಯಮ್ಹಿ ಸಚ್ಚಞ್ಚ ಧಮ್ಮೋ ಚ, ಸೋ ಸುಚೀ ಸೋ ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ"ತಿ॥ ನವಮಂ।

೧೦. ಬಾಹಿಯಸುತ್ತಂ

೧೦. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಬಾಹಿಯೋ ದಾರುಚೀರಿಯೋ ಸುಪ್ಪಾರಕೇ ಪಟಿವಸತಿ ಸಮುದ್ದತೀರೇ ಸಕ್ಕತೋ ಗರುಕತೋ ಮಾನಿತೋ ಪೂಜಿತೋ ಅಪಚಿತೋ ಲಾಭೀ ಚೀವರಪಿಣ್ಡಪಾತಸೇನಾಸನಗಿಲಾನಪಚ್ಚಯಭೇಸಜ್ಜಪರಿಕ್ಖಾರಾನಂ। ಅಥ ಖೋ ಬಾಹಿಯಸ್ಸ ದಾರುಚೀರಿಯಸ್ಸ ರಹೋಗತಸ್ಸ ಪಟಿಸಲ್ಲೀನಸ್ಸ ಏವಂ ಚೇತಸೋ ಪರಿವಿತಕ್ಕೋ ಉದಪಾದಿ – "ಯೇ ಖೋ ಕೇಚಿ ಲೋಕೇ ಅರಹನ್ತೋ ವಾ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಂ ವಾ ಸಮಾಪನ್ನಾ, ಅಹಂ ತೇಸಂ ಅಞ್ಞತರೋ"ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಬಾಹಿಯಸ್ಸ ದಾರುಚೀರಿಯಸ್ಸ ಪುರಾಣಸಾಲೋಹಿತಾ ದೇವತಾ ಅನುಕಮ್ಪಿಕಾ ಅತ್ಥಕಾಮಾ ಬಾಹಿಯಸ್ಸ ದಾರುಚೀರಿಯಸ್ಸ ಚೇತಸಾ ಚೇತೋಪರಿವಿತಕ್ಕಮಞ್ಞಾಯ ಯೇನ ಬಾಹಿಯೋ ದಾರುಚೀರಿಯೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಬಾಹಿಯಂ ದಾರುಚೀರಿಯಂ ಏತದವೋಚ – "ನೇವ ಖೋ ತ್ವಂ , ಬಾಹಿಯ, ಅರಹಾ, ನಾಪಿ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಂ ವಾ ಸಮಾಪನ್ನೋ। ಸಾಪಿ ತೇ ಪಟಿಪದಾ ನತ್ಥಿ ಯಾಯ ತ್ವಂ ಅರಹಾ ವಾ ಅಸ್ಸ [ಅಸ್ಸಸಿ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)] ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಂ ವಾ ಸಮಾಪನ್ನೋ"ತಿ।

"ಅಥ ಕೇ ಚರಹಿ ಸದೇವಕೇ ಲೋಕೇ ಅರಹನ್ತೋ ವಾ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಂ ವಾ ಸಮಾಪನ್ನೋ"ತಿ? "ಅತ್ಥಿ, ಬಾಹಿಯ, ಉತ್ತರೇಸು ಜನಪದೇಸು [ಜನಪದೇ (ಸೀ॰)] ಸಾವತ್ಥಿ ನಾಮ ನಗರಂ। ತತ್ಥ ಸೋ ಭಗವಾ ಏತರಹಿ ವಿಹರತಿ ಅರಹಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ। ಸೋ ಹಿ, ಬಾಹಿಯ, ಭಗವಾ ಅರಹಾ ಚೇವ ಅರಹತ್ತಾಯ ಚ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತೀ"ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಬಾಹಿಯೋ ದಾರುಚೀರಿಯೋ ತಾಯ ದೇವತಾಯ ಸಂವೇಜಿತೋ ತಾವದೇವ ಸುಪ್ಪಾರಕಮ್ಹಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಸಬ್ಬತ್ಥ ಏಕರತ್ತಿಪರಿವಾಸೇನ ಯೇನ ಸಾವತ್ಥಿ ಜೇತವನಂ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಅಬ್ಭೋಕಾಸೇ ಚಙ್ಕಮನ್ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಬಾಹಿಯೋ ದಾರುಚೀರಿಯೋ ಯೇನ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಏತದವೋಚ – "ಕಹಂ ನು ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಏತರಹಿ ಭಗವಾ ವಿಹರತಿ ಅರಹಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ? ದಸ್ಸನಕಾಮಮ್ಹಾ ಮಯಂ ತಂ ಭಗವನ್ತಂ ಅರಹನ್ತಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧ"ನ್ತಿ। "ಅನ್ತರಘರಂ ಪವಿಟ್ಠೋ ಖೋ, ಬಾಹಿಯ, ಭಗವಾ ಪಿಣ್ಡಾಯಾ"ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಬಾಹಿಯೋ ದಾರುಚೀರಿಯೋ ತರಮಾನರೂಪೋ ಜೇತವನಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಅದ್ದಸ ಭಗವನ್ತಂ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತಂ ಪಾಸಾದಿಕಂ ಪಸಾದನೀಯಂ ಸನ್ತಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಸನ್ತಮಾನಸಂ ಉತ್ತಮದಮಥಸಮಥಮನುಪ್ಪತ್ತಂ ದನ್ತಂ ಗುತ್ತಂ ಯತಿನ್ದ್ರಿಯಂ ನಾಗಂ। ದಿಸ್ವಾನ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಪಾದೇ ಸಿರಸಾ ನಿಪತಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – "ದೇಸೇತು ಮೇ, ಭನ್ತೇ ಭಗವಾ, ಧಮ್ಮಂ; ದೇಸೇತು, ಸುಗತೋ, ಧಮ್ಮಂ, ಯಂ ಮಮಸ್ಸ ದೀಘರತ್ತಂ ಹಿತಾಯ ಸುಖಾಯಾ"ತಿ। ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಭಗವಾ ಬಾಹಿಯಂ ದಾರುಚೀರಿಯಂ ಏತದವೋಚ – "ಅಕಾಲೋ ಖೋ ತಾವ, ಬಾಹಿಯ, ಅನ್ತರಘರಂ ಪವಿಟ್ಠಮ್ಹಾ ಪಿಣ್ಡಾಯಾ"ತಿ।

ದುತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಬಾಹಿಯೋ ದಾರುಚೀರಿಯೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – "ದುಜ್ಜಾನಂ ಖೋ ಪನೇತಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವತೋ ವಾ ಜೀವಿತನ್ತರಾಯಾನಂ, ಮಯ್ಹಂ ವಾ ಜೀವಿತನ್ತರಾಯಾನಂ । ದೇಸೇತು ಮೇ, ಭನ್ತೇ ಭಗವಾ, ಧಮ್ಮಂ; ದೇಸೇತು, ಸುಗತೋ, ಧಮ್ಮಂ, ಯಂ ಮಮಸ್ಸ ದೀಘರತ್ತಂ ಹಿತಾಯ ಸುಖಾಯಾ"ತಿ। ದುತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಭಗವಾ ಬಾಹಿಯಂ ದಾರುಚೀರಿಯಂ ಏತದವೋಚ – "ಅಕಾಲೋ ಖೋ ತಾವ, ಬಾಹಿಯ, ಅನ್ತರಘರಂ ಪವಿಟ್ಠಮ್ಹಾ ಪಿಣ್ಡಾಯಾ"ತಿ।

ತತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಬಾಹಿಯೋ ದಾರುಚೀರಿಯೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – "ದುಜ್ಜಾನಂ ಖೋ ಪನೇತಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವತೋ ವಾ ಜೀವಿತನ್ತರಾಯಾನಂ, ಮಯ್ಹಂ ವಾ ಜೀವಿತನ್ತರಾಯಾನಂ। ದೇಸೇತು ಮೇ ಭನ್ತೇ ಭಗವಾ, ಧಮ್ಮಂ; ದೇಸೇತು, ಸುಗತೋ, ಧಮ್ಮಂ, ಯಂ ಮಮಸ್ಸ ದೀಘರತ್ತಂ ಹಿತಾಯ ಸುಖಾಯಾ"ತಿ।

“ತಸ್ಮಾತಿಹ ತೇ, ಬಾಹಿಯ, ಏವಂ ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ - ‘ದಿಟ್ಠೇ ದಿಟ್ಠಮತ್ತಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಸುತೇ ಸುತಮತ್ತಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಮುತೇ ಮುತಮತ್ತಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ವಿಞ್ಞಾತೇ ವಿಞ್ಞಾತಮತ್ತಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ’ತಿ। ಏವಞ್ಹಿ ತೇ, ಬಾಹಿಯ, ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ। ಯತೋ ಖೋ ತೇ, ಬಾಹಿಯ, ದಿಟ್ಠೇ ದಿಟ್ಠಮತ್ತಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಸುತೇ ಸುತಮತ್ತಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಮುತೇ ಮುತಮತ್ತಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ವಿಞ್ಞಾತೇ ವಿಞ್ಞಾತಮತ್ತಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ತತೋ ತ್ವಂ, ಬಾಹಿಯ, ನ ತೇನ; ಯತೋ ತ್ವಂ, ಬಾಹಿಯ, ನ ತೇನ ತತೋ ತ್ವಂ, ಬಾಹಿಯ, ನ ತತ್ಥ ; ಯತೋ ತ್ವಂ, ಬಾಹಿಯ, ನ ತತ್ಥ, ತತೋ ತ್ವಂ, ಬಾಹಿಯ, ನೇವಿಧ ನ ಹುರಂ ನ ಉಭಯಮನ್ತರೇನ। ಏಸೇವನ್ತೋ ದುಕ್ಖಸ್ಸಾ”ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಬಾಹಿಯಸ್ಸ ದಾರುಚೀರಿಯಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಇಮಾಯ ಸಂಖಿತ್ತಾಯ ಧಮ್ಮದೇಸನಾಯ ತಾವದೇವ ಅನುಪಾದಾಯ ಆಸವೇಹಿ ಚಿತ್ತಂ ವಿಮುಚ್ಚಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಬಾಹಿಯಂ ದಾರುಚೀರಿಯಂ ಇಮಿನಾ ಸಂಖಿತ್ತೇನ ಓವಾದೇನ ಓವದಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಅಥ ಖೋ ಅಚಿರಪಕ್ಕನ್ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಬಾಹಿಯಂ ದಾರುಚೀರಿಯಂ ಗಾವೀ ತರುಣವಚ್ಛಾ ಅಧಿಪತಿತ್ವಾ [ಅಧಿಪಾತೇತ್ವಾ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰), ಅಧಿಪಾತಿತ್ವಾ (ಕ॰)] ಜೀವಿತಾ ವೋರೋಪೇಸಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಪಟಿಕ್ಕನ್ತೋ ಸಮ್ಬಹುಲೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ನಗರಮ್ಹಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಅದ್ದಸ ಬಾಹಿಯಂ ದಾರುಚೀರಿಯಂ ಕಾಲಙ್ಕತಂ [ಕಾಲಕತಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)]; ದಿಸ್ವಾನ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - “ಗಣ್ಹಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಬಾಹಿಯಸ್ಸ ದಾರುಚೀರಿಯಸ್ಸ ಸರೀರಕಂ; ಮಞ್ಚಕಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಝಾಪೇಥ; ಥೂಪಞ್ಚಸ್ಸ ಕರೋಥ। ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ವೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕಾಲಙ್ಕತೋ”ತಿ।

“ಏವಂ, ಭನ್ತೇ”ತಿ ಖೋ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವತೋ ಪಟಿಸ್ಸುತ್ವಾ ಬಾಹಿಯಸ್ಸ ದಾರುಚೀರಿಯಸ್ಸ ಸರೀರಕಂ ಮಞ್ಚಕಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಝಾಪೇತ್ವಾ ಥೂಪಞ್ಚಸ್ಸ ಕತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಾ ಖೋ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚುಂ - “ದಡ್ಢಂ, ಭನ್ತೇ, ಬಾಹಿಯಸ್ಸ ದಾರುಚೀರಿಯಸ್ಸ ಸರೀರಂ, ಥೂಪೋ ಚಸ್ಸ ಕತೋ। ತಸ್ಸ ಕಾ ಗತಿ, ಕೋ ಅಭಿಸಮ್ಪರಾಯೋ”ತಿ? “ಪಣ್ಡಿತೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಬಾಹಿಯೋ ದಾರುಚೀರಿಯೋ ಪಚ್ಚಪಾದಿ ಧಮ್ಮಸ್ಸಾನುಧಮ್ಮಂ; ನ ಚ ಮಂ ಧಮ್ಮಾಧಿಕರಣಂ ವಿಹೇಸೇಸಿ। ಪರಿನಿಬ್ಬುತೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಬಾಹಿಯೋ ದಾರುಚೀರಿಯೋ”ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ -

“ಯತ್ಥ ಆಪೋ ಚ ಪಥವೀ, ತೇಜೋ ವಾಯೋ ನ ಗಾಧತಿ।
ನ ತತ್ಥ ಸುಕ್ಕಾ ಜೋತನ್ತಿ, ಆದಿಚ್ಚೋ ನಪ್ಪಕಾಸತಿ।
ನ ತತ್ಥ ಚನ್ದಿಮಾ ಭಾತಿ, ತಮೋ ತತ್ಥ ನ ವಿಜ್ಜತಿ॥

“ಯದಾ ಚ ಅತ್ತನಾವೇದಿ [ವೇಧೀ (ಕ॰)], ಮುನಿ ಮೋನೇನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ।
ಅಥ ರೂಪಾ ಅರೂಪಾ ಚ, ಸುಖದುಕ್ಖಾ ಪಮುಚ್ಚತೀ”ತಿ॥ ದಸಮಂ।

(ಅಯಮ್ಪಿ ಉದಾನೋ ವುತ್ತೋ ಭಗವತಾ ಇತಿ ಮೇ ಸುತನ್ತಿ।) [( ) ಸ್ಯಾಮಪೋತ್ಥಕೇ ನತ್ಥಿ]

ಬೋಧಿವಗ್ಗೋ ಪಠಮೋ ನಿಟ್ಠಿತೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ -

ತಯೋ ಬೋಧಿ ಚ ಹುಂಹುಙ್ಕೋ [ತಯೋ ಚ ಬೋಧಿ ನಿಗ್ರೋಧೋ (ಸಬ್ಬತ್ಥ)], ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ [ತೇ ಥೇರಾ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰), ಥೇರೋ (ಕ॰)] ಕಸ್ಸಪೇನ ಚ।

ಅಜ [ಪಾವಾಯ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰), ಪಾಟಲಿಯಂ (ಪೀ॰), ಪಾವಾ (ಕ॰)] ಸಙ್ಗಾಮ ಜಟಿಲಾ, ಬಾಹಿಯೇನಾತಿ ತೇ ದಸಾತಿ॥

೨. ಮುಚಲಿನ್ದವಗ್ಗೋ

೧. ಮುಚಲಿನ್ದಸುತ್ತಂ

೧೧. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಉರುವೇಲಾಯಂ ವಿಹರತಿ ನಜ್ಜಾ ನೇರಞ್ಜರಾಯ ತೀರೇ ಮುಚಲಿನ್ದಮೂಲೇ ಪಠಮಾಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಭಗವಾ ಸತ್ತಾಹಂ ಏಕಪಲ್ಲಙ್ಕೇನ ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತಿ ವಿಮುತ್ತಿಸುಖಪಟಿಸಂವೇದೀ।

ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಮಹಾ ಅಕಾಲಮೇಘೋ ಉದಪಾದಿ ಸತ್ತಾಹವದ್ದಲಿಕಾ ಸೀತವಾತದುದ್ದಿನೀ। ಅಥ ಖೋ ಮುಚಲಿನ್ದೋ ನಾಗರಾಜಾ ಸಕಭವನಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಕಾಯಂ ಸತ್ತಕ್ಖತ್ತುಂ ಭೋಗೇಹಿ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಉಪರಿಮುದ್ಧನಿ ಮಹನ್ತಂ ಫಣಂ ವಿಹಚ್ಚ ಅಟ್ಠಾಸಿ – “ಮಾ ಭಗವನ್ತಂ ಸೀತಂ, ಮಾ ಭಗವನ್ತಂ ಉಣ್ಹಂ, ಮಾ ಭಗವನ್ತಂ ಡಂಸಮಕಸವಾತಾತಪಸರೀಸಪ [ಸಿರಿಂಸಪ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ಸಮ್ಫಸ್ಸೋ”ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ತಸ್ಸ ಸತ್ತಾಹಸ್ಸ ಅಚ್ಚಯೇನ ತಮ್ಹಾ ಸಮಾಧಿಮ್ಹಾ ವುಟ್ಠಾಸಿ। ಅಥ ಖೋ ಮುಚಲಿನ್ದೋ ನಾಗರಾಜಾ ವಿದ್ಧಂ ವಿಗತವಲಾಹಕಂ ದೇವಂ ವಿದಿತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಕಾಯಾ ಭೋಗೇ ವಿನಿವೇಠೇತ್ವಾ ಸಕವಣ್ಣಂ ಪಟಿಸಂಹರಿತ್ವಾ ಮಾಣವಕವಣ್ಣಂ ಅಭಿನಿಮ್ಮಿನಿತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಪುರತೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ ಪಞ್ಜಲಿಕೋ ಭಗವನ್ತಂ ನಮಸ್ಸಮಾನೋ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ –

“ಸುಖೋ ವಿವೇಕೋ ತುಟ್ಠಸ್ಸ, ಸುತಧಮ್ಮಸ್ಸ ಪಸ್ಸತೋ।
ಅಬ್ಯಾಪಜ್ಜಂ ಸುಖಂ ಲೋಕೇ, ಪಾಣಭೂತೇಸು ಸಂಯಮೋ॥

“ಸುಖಾ ವಿರಾಗತಾ ಲೋಕೇ, ಕಾಮಾನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮೋ।
ಅಸ್ಮಿಮಾನಸ್ಸ ಯೋ ವಿನಯೋ, ಏತಂ ವೇ ಪರಮಂ ಸುಖ”ನ್ತಿ॥ ಪಠಮಂ।

೨. ರಾಜಸುತ್ತಂ

೧೨. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಸಮ್ಬಹುಲಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಪಟಿಕ್ಕನ್ತಾನಂ ಉಪಟ್ಠಾನಸಾಲಾಯಂ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾನಂ ಸನ್ನಿಪತಿತಾನಂ ಅಯಮನ್ತರಾಕಥಾ ಉದಪಾದಿ – “ಕೋ ನು ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಇಮೇಸಂ ದ್ವಿನ್ನಂ ರಾಜೂನಂ ಮಹದ್ಧನತರೋ ವಾ ಮಹಾಭೋಗತರೋ ವಾ ಮಹಾಕೋಸತರೋ ವಾ ಮಹಾವಿಜಿತತರೋ ವಾ ಮಹಾವಾಹನತರೋ ವಾ ಮಹಬ್ಬಲತರೋ ವಾ ಮಹಿದ್ಧಿಕತರೋ ವಾ ಮಹಾನುಭಾವತರೋ ವಾ ರಾಜಾ ವಾ ಮಾಗಧೋ ಸೇನಿಯೋ ಬಿಮ್ಬಿಸಾರೋ, ರಾಜಾ ವಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ”ತಿ? ಅಯಞ್ಚರಹಿ ತೇಸಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅನ್ತರಾಕಥಾ ಹೋತಿ ವಿಪ್ಪಕತಾ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯಂ ಪಟಿಸಲ್ಲಾನಾ ವುಟ್ಠಿತೋ ಯೇನುಪಟ್ಠಾನಸಾಲಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪಞ್ಞತ್ತೇ ಆಸನೇ ನಿಸೀದಿ। ನಿಸಜ್ಜ ಖೋ ಭಗವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ – “ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ ಸನ್ನಿಪತಿತಾ, ಕಾ ಚ ಪನ ವೋ ಅನ್ತರಾಕಥಾ ವಿಪ್ಪಕತಾ”ತಿ?

“ಇಧ, ಭನ್ತೇ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಪಟಿಕ್ಕನ್ತಾನಂ ಉಪಟ್ಠಾನಸಾಲಾಯಂ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾನಂ ಸನ್ನಿಪತಿತಾನಂ ಅಯಮನ್ತರಾಕಥಾ ಉದಪಾದಿ - ‘ಕೋ ನು ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಇಮೇಸಂ ದ್ವಿನ್ನಂ ರಾಜೂನಂ ಮಹದ್ಧನತರೋ ವಾ ಮಹಾಭೋಗತರೋ ವಾ ಮಹಾಕೋಸತರೋ ವಾ ಮಹಾವಿಜಿತತರೋ ವಾ ಮಹಾವಾಹನತರೋ ವಾ ಮಹಬ್ಬಲತರೋ ವಾ ಮಹಿದ್ಧಿಕತರೋ ವಾ ಮಹಾನುಭಾವತರೋ ವಾ ರಾಜಾ ವಾ ಮಾಗಧೋ ಸೇನಿಯೋ ಬಿಮ್ಬಿಸಾರೋ, ರಾಜಾ ವಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ’ತಿ? ಅಯಂ ಖೋ ನೋ, ಭನ್ತೇ, ಅನ್ತರಾಕಥಾ ವಿಪ್ಪಕತಾ, ಅಥ ಭಗವಾ ಅನುಪ್ಪತ್ತೋ”ತಿ।

“ನ ಖ್ವೇತಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪತಿರೂಪಂ ಕುಲಪುತ್ತಾನಂ ಸದ್ಧಾ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜಿತಾನಂ ಯಂ ತುಮ್ಹೇ ಏವರೂಪಿಂ ಕಥಂ ಕಥೇಯ್ಯಾಥ। ಸನ್ನಿಪತಿತಾನಂ ವೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದ್ವಯಂ ಕರಣೀಯಂ - ಧಮ್ಮೀ ವಾ ಕಥಾ ಅರಿಯೋ ವಾ ತುಣ್ಹೀಭಾವೋ”ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ -

“ಯಞ್ಚ ಕಾಮಸುಖಂ ಲೋಕೇ, ಯಞ್ಚಿದಂ ದಿವಿಯಂ ಸುಖಂ।
ತಣ್ಹಕ್ಖಯಸುಖಸ್ಸೇತೇ , ಕಲಂ ನಾಗ್ಘನ್ತಿ ಸೋಳಸಿ”ನ್ತಿ॥ ದುತಿಯಂ।

೩. ದಣ್ಡಸುತ್ತಂ

೧೩. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ - ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಕುಮಾರಕಾ ಅನ್ತರಾ ಚ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಅನ್ತರಾ ಚ ಜೇತವನಂ ಅಹಿಂ ದಣ್ಡೇನ ಹನನ್ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪಾವಿಸಿ। ಅದ್ದಸಾ ಖೋ ಭಗವಾ ಸಮ್ಬಹುಲೇ ಕುಮಾರಕೇ ಅನ್ತರಾ ಚ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಅನ್ತರಾ ಚ ಜೇತವನಂ ಅಹಿಂ ದಣ್ಡೇನ ಹನನ್ತೇ ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ -

“ಸುಖಕಾಮಾನಿ ಭೂತಾನಿ, ಯೋ ದಣ್ಡೇನ ವಿಹಿಂಸತಿ।
ಅತ್ತನೋ ಸುಖಮೇಸಾನೋ, ಪೇಚ್ಚ ಸೋ ನ ಲಭತೇ ಸುಖಂ॥

“ಸುಖಕಾಮಾನಿ ಭೂತಾನಿ, ಯೋ ದಣ್ಡೇನ ನ ಹಿಂಸತಿ।
ಅತ್ತನೋ ಸುಖಮೇಸಾನೋ, ಪೇಚ್ಚ ಸೋ ಲಭತೇ ಸುಖ”ನ್ತಿ॥ ತತಿಯಂ।

೪. ಸಕ್ಕಾರಸುತ್ತಂ

೧೪. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ - ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಭಗವಾ ಸಕ್ಕತೋ ಹೋತಿ ಗರುಕತೋ ಮಾನಿತೋ ಪೂಜಿತೋ ಅಪಚಿತೋ, ಲಾಭೀ ಚೀವರಪಿಣ್ಡಪಾತಸೇನಾಸನಗಿಲಾನಪಚ್ಚಯಭೇಸಜ್ಜಪರಿಕ್ಖಾರಾನಂ। ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೋಪಿ ಸಕ್ಕತೋ ಹೋತಿ ಗರುಕತೋ ಮಾನಿತೋ ಪೂಜಿತೋ ಅಪಚಿತೋ, ಲಾಭೀ ಚೀವರಪಿಣ್ಡಪಾತಸೇನಾಸನಗಿಲಾನಪಚ್ಚಯಭೇಸಜ್ಜಪರಿಕ್ಖಾರಾನಂ। ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಾ ಪನ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾ ಅಸಕ್ಕತಾ ಹೋನ್ತಿ ಅಗರುಕತಾ ಅಮಾನಿತಾ [ನ ಅಪಚಿತಾ (ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)] ಅಪೂಜಿತಾ ಅನಪಚಿತಾ, ನ ಲಾಭಿನೋ ಚೀವರಪಿಣ್ಡಪಾತಸೇನಾಸನಗಿಲಾನಪಚ್ಚಯಭೇಸಜ್ಜಪರಿಕ್ಖಾರಾನಂ। ಅಥ ಖೋ ತೇ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಾ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾ ಭಗವತೋ

ಸಕ್ಕಾರಂ ಅಸಹಮಾನಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಚ ಗಾಮೇ ಚ ಅರಞ್ಞೇ ಚ ಭಿಕ್ಖೂ ದಿಸ್ವಾ ಅಸಬ್ಭಾಹಿ ಫರುಸಾಹಿ ವಾಚಾಹಿ ಅಕ್ಕೋಸನ್ತಿ ಪರಿಭಾಸನ್ತಿ ರೋಸೇನ್ತಿ ವಿಹೇಸೇನ್ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಾ ಖೋ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚುಂ – "ಏತರಹಿ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಸಕ್ಕತೋ ಗರುಕತೋ ಮಾನಿತೋ ಪೂಜಿತೋ ಅಪಚಿತೋ, ಲಾಭೀ ಚೀವರಪಿಣ್ಡಪಾತಸೇನಾಸನಗಿಲಾನಪಚ್ಚಯಭೇಸಜ್ಜಪರಿಕ್ಖಾರಾನಂ। ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೋಪಿ ಸಕ್ಕತೋ ಗರುಕತೋ ಮಾನಿತೋ ಪೂಜಿತೋ ಅಪಚಿತೋ, ಲಾಭೀ ಚೀವರಪಿಣ್ಡಪಾತಸೇನಾಸನಗಿಲಾನಪಚ್ಚಯಭೇಸಜ್ಜಪರಿಕ್ಖಾರಾನಂ। ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಾ ಪನ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾ ಅಸಕ್ಕತಾ ಅಗರುಕತಾ ಅಮಾನಿತಾ ಅಪೂಜಿತಾ ಅನಪಚಿತಾ, ನ ಲಾಭಿನೋ ಚೀವರಪಿಣ್ಡಪಾತಸೇನಾಸನಗಿಲಾನಪಚ್ಚಯಭೇಸಜ್ಜಪರಿಕ್ಖಾರಾನಂ। ಅಥ ಖೋ ತೇ, ಭನ್ತೇ, ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಾ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾ ಭಗವತೋ ಸಕ್ಕಾರಂ ಅಸಹಮಾನಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಚ ಗಾಮೇ ಚ ಅರಞ್ಞೇ ಚ ಭಿಕ್ಖೂ ದಿಸ್ವಾ ಅಸಬ್ಭಾಹಿ ಫರುಸಾಹಿ ವಾಚಾಹಿ ಅಕ್ಕೋಸನ್ತಿ ಪರಿಭಾಸನ್ತಿ ರೋಸೇನ್ತಿ ವಿಹೇಸನ್ತೀ"ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ –

"ಗಾಮೇ ಅರಞ್ಞೇ ಸುಖದುಕ್ಖಫುಟ್ಠೋ,
ನೇವತ್ತತೋ ನೋ ಪರತೋ ದಹೇಥ।
ಫುಸನ್ತಿ ಫಸ್ಸಾ ಉಪಧಿಂ ಪಟಿಚ್ಚ,
ನಿರೂಪಧಿಂ ಕೇನ ಫುಸೇಯ್ಯುಂ ಫಸ್ಸಾ"ತಿ॥ ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ಉಪಾಸಕಸುತ್ತಂ

೧೫. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಅಞ್ಞತರೋ ಇಚ್ಛಾನಙ್ಗಲಕೋ ಉಪಾಸಕೋ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಅನುಪ್ಪತ್ತೋ ಹೋತಿ ಕೇನಚಿದೇವ ಕರಣೀಯೇನ। ಅಥ ಖೋ ಸೋ ಉಪಾಸಕೋ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ತಂ ಕರಣೀಯಂ ತೀರೇತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಂ ಖೋ ತಂ ಉಪಾಸಕಂ ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ – "ಚಿರಸ್ಸಂ ಖೋ ತ್ವಂ, ಉಪಾಸಕ, ಇಮಂ ಪರಿಯಾಯಮಕಾಸಿ ಯದಿದಂ ಇಧಾಗಮನಾಯಾ"ತಿ।

"ಚಿರಪಟಿಕಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವನ್ತಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತುಕಾಮೋ, ಅಪಿ ಚಾಹಂ ಕೇಹಿಚಿ ಕೇಹಿಚಿ ಕಿಚ್ಚಕರಣೀಯೇಹಿ ಬ್ಯಾವಟೋ। ಏವಾಹಂ ನಾಸಕ್ಖಿಂ ಭಗವನ್ತಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತು"ನ್ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ –

"ಸುಖಂ ವತ ತಸ್ಸ ನ ಹೋತಿ ಕಿಞ್ಚಿ,
ಸಙ್ಖಾತಧಮ್ಮಸ್ಸ ಬಹುಸ್ಸುತಸ್ಸ।
ಸಕಿಞ್ಚನಂ ಪಸ್ಸ ವಿಹಞ್ಞಮಾನಂ,
ಜನೋ ಜನಸ್ಮಿಂ ಪಟಿಬನ್ಧರೂಪೋ"ತಿ॥ ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ಗಬ್ಭಿನೀಸುತ್ತಂ

೧೬. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ - ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಅಞ್ಞತರಸ್ಸ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಸ್ಸ ದಹರಮಾಣವಿಕಾ ಪಜಾಪತಿ ಹೋತಿ ಗಬ್ಭಿನೀ ಉಪವಿಜಞ್ಞಾ। ಅಥ ಖೋ ಸಾ ಪರಿಬ್ಬಾಜಿಕಾ ತಂ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಂ ಏತದವೋಚ - "ಗಚ್ಛ ತ್ವಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ತೇಲಂ ಆಹರ, ಯಂ ಮೇ ವಿಜಾತಾಯ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ।

ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಸೋ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋ ತಂ ಪರಿಬ್ಬಾಜಿಕಂ ಏತದವೋಚ - "ಕುತೋ ಪನಾಹಂ, ಭೋತಿ [ಭೋತಿಯಾ (ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰ ಕ॰)], ತೇಲಂ ಆಹರಾಮೀ"ತಿ? ದುತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಸಾ ಪರಿಬ್ಬಾಜಿಕಾ ತಂ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಂ ಏತದವೋಚ - "ಗಚ್ಛ ತ್ವಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ತೇಲಂ ಆಹರ, ಯಂ ಮೇ ವಿಜಾತಾಯ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। ದುತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಸೋ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋ ತಂ ಪರಿಬ್ಬಾಜಿಕಂ ಏತದವೋಚ - "ಕುತೋ ಪನಾಹಂ, ಭೋತಿ, ತೇಲಂ ಆಹರಾಮೀ"ತಿ? ತತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಸಾ ಪರಿಬ್ಬಾಜಿಕಾ ತಂ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಂ ಏತದವೋಚ - "ಗಚ್ಛ ತ್ವಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ತೇಲಂ ಆಹರ, ಯಂ ಮೇ ವಿಜಾತಾಯ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ।

ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ರಞ್ಞೋ ಪಸೇನದಿಸ್ಸ ಕೋಸಲಸ್ಸ ಕೋಟ್ಠಾಗಾರೇ ಸಮಣಸ್ಸ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ವಾ ಸಪ್ಪಿಸ್ಸ ವಾ ತೇಲಸ್ಸ ವಾ ಯಾವದತ್ಥಂ ಪಾತುಂ ದೀಯತಿ [ದಿಯ್ಯತಿ (ಸೀ॰ ಕ॰)], ನೋ ನೀಹರಿತುಂ।

ಅಥ ಖೋ ತಸ್ಸ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ - "ರಞ್ಞೋ ಖೋ ಪನ ಪಸೇನದಿಸ್ಸ ಕೋಸಲಸ್ಸ ಕೋಟ್ಠಾಗಾರೇ ಸಮಣಸ್ಸ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ವಾ ಸಪ್ಪಿಸ್ಸ ವಾ ತೇಲಸ್ಸ ವಾ ಯಾವದತ್ಥಂ ಪಾತುಂ ದೀಯತಿ, ನೋ ನೀಹರಿತುಂ। ಯಂನೂನಾಹಂ ರಞ್ಞೋ ಪಸೇನದಿಸ್ಸ ಕೋಸಲಸ್ಸ ಕೋಟ್ಠಾಗಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತೇಲಸ್ಸ ಯಾವದತ್ಥಂ ಪಿವಿತ್ವಾ ಘರಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಉಚ್ಛದ್ದಿತ್ವಾನ [ಉಗ್ಗಿರಿತ್ವಾನ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰), ಉಚ್ಛದಿತ್ವಾ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಅಟ್ಠ॰), ಉಚ್ಛಡ್ಡಿತ್ವಾನ (ಕ॰)] ದದೇಯ್ಯಂ, ಯಂ ಇಮಿಸ್ಸಾ ವಿಜಾತಾಯ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಸೋ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋ ರಞ್ಞೋ ಪಸೇನದಿಸ್ಸ ಕೋಸಲಸ್ಸ ಕೋಟ್ಠಾಗಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತೇಲಸ್ಸ ಯಾವದತ್ಥಂ ಪಿವಿತ್ವಾ ಘರಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ನೇವ ಸಕ್ಕೋತಿ ಉದ್ಧಂ ಕಾತುಂ, ನ ಪನ ಅಧೋ। ಸೋ ದುಕ್ಖಾಹಿ ತಿಬ್ಬಾಹಿ [ತಿಪ್ಪಾಹಿ (ಸ್ಯಾ॰)] ಖರಾಹಿ ಕಟುಕಾಹಿ ವೇದನಾಹಿ ಫುಟ್ಠೋ ಆವಟ್ಟತಿ ಪರಿವಟ್ಟತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪಾವಿಸಿ। ಅದ್ದಸಾ ಖೋ ಭಗವಾ ತಂ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಂ ದುಕ್ಖಾಹಿ ತಿಬ್ಬಾಹಿ ಖರಾಹಿ ಕಟುಕಾಹಿ ವೇದನಾಹಿ ಫುಟ್ಠಂ ಆವಟ್ಟಮಾನಂ ಪರಿವಟ್ಟಮಾನಂ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ -

"ಸುಖಿನೋ ವತ ಯೇ ಅಕಿಞ್ಚನಾ,
ವೇದಗುನೋ ಹಿ ಜನಾ ಅಕಿಞ್ಚನಾ।
ಸಕಿಞ್ಚನಂ ಪಸ್ಸ ವಿಹಞ್ಞಮಾನಂ,
ಜನೋ ಜನಸ್ಮಿಂ ಪಟಿಬನ್ಧಚಿತ್ತೋ" [ಪಟಿಬದ್ಧಚಿತ್ತೋ (ಸ್ಯಾ॰), ಪಟಿಬನ್ಧರುಪೋ (?)] ತಿ॥ ಛಟ್ಠಂ।

೭. ಏಕಪುತ್ತಕಸುತ್ತಂ

೧೭. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ - ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಅಞ್ಞತರಸ್ಸ ಉಪಾಸಕಸ್ಸ ಏಕಪುತ್ತಕೋ ಪಿಯೋ ಮನಾಪೋ ಕಾಲಙ್ಕತೋ ಹೋತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಉಪಾಸಕಾ ಅಲ್ಲವತ್ಥಾ ಅಲ್ಲಕೇಸಾ ದಿವಾ ದಿವಸ್ಸ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೇ ಖೋ ತೇ ಉಪಾಸಕೇ ಭಗವಾ

ಏತದವೋಚ – “ಕಿಂ ನು ಖೋ ತುಮ್ಹೇ, ಉಪಾಸಕಾ, ಅಲ್ಲವತ್ಥಾ ಅಲ್ಲಕೇಸಾ ಇಧೂಪಸಙ್ಕಮನ್ತಾ ದಿವಾ ದಿವಸ್ಸಾ”ತಿ?

ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಸೋ ಉಪಾಸಕೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – “ಮಯ್ಹಂ ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಏಕಪುತ್ತಕೋ ಪಿಯೋ ಮನಾಪೋ ಕಾಲಙ್ಕತೋ। ತೇನ ಮಯಂ ಅಲ್ಲವತ್ಥಾ ಅಲ್ಲಕೇಸಾ ಇಧೂಪಸಙ್ಕಮನ್ತಾ ದಿವಾ ದಿವಸ್ಸಾ”ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ –

“ಪಿಯರೂಪಸ್ಸಾದಗಧಿತಾಸೇ [ಪಿಯರೂಪಸ್ಸಾತಗಧಿತಾಸೇ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)],
ದೇವಕಾಯಾ ಪುಥು ಮನುಸ್ಸಾ ಚ।
ಅಘಾವಿನೋ ಪರಿಜುನ್ನಾ,
ಮಚ್ಚುರಾಜಸ್ಸ ವಸಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ॥

“ಯೇ ವೇ ದಿವಾ ಚ ರತ್ತೋ ಚ,
ಅಪ್ಪಮತ್ತಾ ಜಹನ್ತಿ ಪಿಯರೂಪಂ।
ತೇ ವೇ ಖಣನ್ತಿ ಅಘಮೂಲಂ,
ಮಚ್ಚುನೋ ಆಮಿಸಂ ದುರತಿವತ್ತ”ನ್ತಿ॥ ಸತ್ತಮಂ।

೮. ಸುಪ್ಪವಾಸಾಸುತ್ತಂ

೧೮. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಕುಣ್ಡಿಕಾಯಂ [ಕುಣ್ಡಿಯಾಯಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)] ವಿಹರತಿ ಕುಣ್ಡಧಾನವನೇ [ಕುಣ್ಡಿಟ್ಠಾನವನೇ (ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)]। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಸುಪ್ಪವಾಸಾ ಕೋಲಿಯಧೀತಾ ಸತ್ತ ವಸ್ಸಾನಿ ಗಬ್ಭಂ ಧಾರೇತಿ। ಸತ್ತಾಹಂ ಮೂಳ್ಹಗಬ್ಭಾ ಸಾ ದುಕ್ಖಾಹಿ ತಿಬ್ಬಾಹಿ ಖರಾಹಿ ಕಟುಕಾಹಿ ವೇದನಾಹಿ ಫುಟ್ಠಾ ತೀಹಿ ವಿತಕ್ಕೇಹಿ ಅಧಿವಾಸೇತಿ – “ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ವತ ಸೋ ಭಗವಾ ಯೋ ಇಮಸ್ಸ ಏವರೂಪಸ್ಸ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಪಹಾನಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ; ಸುಪ್ಪಟಿಪನ್ನೋ ವತ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಸಾವಕಸಙ್ಘೋ ಯೋ ಇಮಸ್ಸ ಏವರೂಪಸ್ಸ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಪಹಾನಾಯ ಪಟಿಪನ್ನೋ; ಸುಸುಖಂ ವತ ತಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಯತ್ಥಿದಂ ಏವರೂಪಂ ದುಕ್ಖಂ ನ ಸಂವಿಜ್ಜತೀ”ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಸುಪ್ಪವಾಸಾ ಕೋಲಿಯಧೀತಾ ಸಾಮಿಕಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ – “ಏಹಿ ತ್ವಂ, ಅಯ್ಯಪುತ್ತ, ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಮಮ ವಚನೇನ ಭಗವತೋ ಪಾದೇ ಸಿರಸಾ ವನ್ದಾಹಿ; ಅಪ್ಪಾಬಾಧಂ ಅಪ್ಪಾತಙ್ಕಂ ಲಹುಟ್ಠಾನಂ ಬಲಂ ಫಾಸುವಿಹಾರಂ ಪುಚ್ಛ – ‘ಸುಪ್ಪವಾಸಾ, ಭನ್ತೇ, ಕೋಲಿಯಧೀತಾ ಭಗವತೋ ಪಾದೇ ಸಿರಸಾ ವನ್ದತಿ; ಅಪ್ಪಾಬಾಧಂ ಅಪ್ಪಾತಙ್ಕಂ ಲಹುಟ್ಠಾನಂ ಬಲಂ ಫಾಸುವಿಹಾರಂ ಪುಚ್ಛತೀ’ತಿ। ಏವಞ್ಚ ವದೇಹಿ – ‘ಸುಪ್ಪವಾಸಾ, ಭನ್ತೇ, ಕೋಲಿಯಧೀತಾ ಸತ್ತ ವಸ್ಸಾನಿ ಗಬ್ಭಂ ಧಾರೇತಿ। ಸತ್ತಾಹಂ ಮೂಳ್ಹಗಬ್ಭಾ ಸಾ ದುಕ್ಖಾಹಿ ತಿಬ್ಬಾಹಿ ಖರಾಹಿ ಕಟುಕಾಹಿ ವೇದನಾಹಿ ಫುಟ್ಠಾ ತೀಹಿ ವಿತಕ್ಕೇಹಿ ಅಧಿವಾಸೇತಿ – ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ವತ ಸೋ ಭಗವಾ ಯೋ ಇಮಸ್ಸ ಏವರೂಪಸ್ಸ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಪಹಾನಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ; ಸುಪ್ಪಟಿಪನ್ನೋ ವತ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಸಾವಕಸಙ್ಘೋ ಯೋ ಇಮಸ್ಸ ಏವರೂಪಸ್ಸ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಪಹಾನಾಯ ಪಟಿಪನ್ನೋ; ಸುಸುಖಂ ವತ ತಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಯತ್ಥಿದಂ ಏವರೂಪಂ ದುಕ್ಖಂ ನ ಸಂವಿಜ್ಜತೀ’”ತಿ।

“ಪರಮ”ನ್ತಿ ಖೋ ಸೋ ಕೋಲಿಯಪುತ್ತೋ ಸುಪ್ಪವಾಸಾಯ ಕೋಲಿಯಧೀತಾಯ ಪಟಿಸ್ಸುತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಕೋಲಿಯಪುತ್ತೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – “ಸುಪ್ಪವಾಸಾ, ಭನ್ತೇ, ಕೋಲಿಯಧೀತಾ ಭಗವತೋ ಪಾದೇ ಸಿರಸಾ ವನ್ದತಿ, ಅಪ್ಪಾಬಾಧಂ ಅಪ್ಪಾತಙ್ಕಂ

ಲಹುಟ್ಠಾನಂ ಬಲಂ ಫಾಸುವಿಹಾರಂ ಪುಚ್ಛತಿ; ಏವಞ್ಚ ವದೇತಿ – 'ಸುಪ್ಪವಾಸಾ, ಭನ್ತೇ, ಕೋಲಿಯಧೀತಾ ಸತ್ತ ವಸ್ಸಾನಿ ಗಬ್ಭಂ ಧಾರೇತಿ। ಸತ್ತಾಹಂ ಮೂಳ್ಹಗಬ್ಭಾ ಸಾ ದುಕ್ಖಾಹಿ ತಿಬ್ಬಾಹಿ ಖರಾಹಿ ಕಟುಕಾಹಿ ವೇದನಾಹಿ ಫುಟ್ಠಾ ತೀಹಿ ವಿತಕ್ಕೇಹಿ ಅಧಿವಾಸೇತಿ – ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ವತ ಸೋ ಭಗವಾ ಯೋ ಇಮಸ್ಸ ಏವರೂಪಸ್ಸ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಪಹಾನಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ; ಸುಪ್ಪಟಿಪನ್ನೋ ವತ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಸಾವಕಸಙ್ಘೋ ಯೋ ಇಮಸ್ಸ ಏವರೂಪಸ್ಸ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಪಹಾನಾಯ ಪಟಿಪನ್ನೋ; ಸುಸುಖಂ ವತ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಯತ್ಥಿದಂ ಏವರೂಪಂ ದುಕ್ಖಂ ನ ಸಂವಿಜ್ಜತೀ'"ತಿ।

"ಸುಖಿನೀ ಹೋತು ಸುಪ್ಪವಾಸಾ ಕೋಲಿಯಧೀತಾ; ಅರೋಗಾ ಅರೋಗಂ ಪುತ್ತಂ ವಿಜಾಯತೂ"ತಿ। ಸಹ ವಚನಾ ಚ ಪನ ಭಗವತೋ ಸುಪ್ಪವಾಸಾ ಕೋಲಿಯಧೀತಾ ಸುಖಿನೀ ಅರೋಗಾ ಅರೋಗಂ ಪುತ್ತಂ ವಿಜಾಯಿ।

"ಏವಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಖೋ ಸೋ ಕೋಲಿಯಪುತ್ತೋ ಭಗವತೋ ಭಾಸಿತಂ ಅಭಿನನ್ದಿತ್ವಾ ಅನುಮೋದಿತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ಯೇನ ಸಕಂ ಘರಂ ತೇನ ಪಚ್ಚಾಯಾಸಿ। ಅದ್ದಸಾ ಖೋ ಸೋ ಕೋಲಿಯಪುತ್ತೋ ಸುಪ್ಪವಾಸಂ ಕೋಲಿಯಧೀತರಂ ಸುಖಿನಿಂ ಅರೋಗಂ ಅರೋಗಂ ಪುತ್ತಂ ವಿಜಾತಂ। ದಿಸ್ವಾನಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ – "ಅಚ್ಛರಿಯಂ ವತ, ಭೋ, ಅಬ್ಭುತಂ ವತ, ಭೋ, ತಥಾಗತಸ್ಸ ಮಹಿದ್ಧಿಕತಾ ಮಹಾನುಭಾವತಾ, ಯತ್ರ ಹಿ ನಾಮಾಯಂ ಸುಪ್ಪವಾಸಾ ಕೋಲಿಯಧೀತಾ ಸಹ ವಚನಾ ಚ ಪನ [ಸಹ ವಚನಾ ಪನ (ಪೀ॰), ಸಹ ವಚನಾ (?)] ಭಗವತೋ ಸುಖಿನೀ ಅರೋಗಾ ಅರೋಗಂ ಪುತ್ತಂ ವಿಜಾಯಿಸ್ಸತೀ"ತಿ! ಅತ್ತಮನೋ ಪಮುದಿತೋ ಪೀತಿಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಅಹೋಸಿ।

ಅಥ ಖೋ ಸುಪ್ಪವಾಸಾ ಕೋಲಿಯಧೀತಾ ಸಾಮಿಕಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ – "ಏಹಿ ತ್ವಂ, ಅಯ್ಯಪುತ್ತ, ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಮಮ ವಚನೇನ ಭಗವತೋ ಪಾದೇ ಸಿರಸಾ ವನ್ದಾಹಿ – 'ಸುಪ್ಪವಾಸಾ, ಭನ್ತೇ, ಕೋಲಿಯಧೀತಾ ಭಗವತೋ ಪಾದೇ ಸಿರಸಾ ವನ್ದತೀ'ತಿ; ಏವಞ್ಚ ವದೇಹಿ – 'ಸುಪ್ಪವಾಸಾ, ಭನ್ತೇ, ಕೋಲಿಯಧೀತಾ ಸತ್ತ ವಸ್ಸಾನಿ ಗಬ್ಭಂ ಧಾರೇತಿ। ಸತ್ತಾಹಂ ಮೂಳ್ಹಗಬ್ಭಾ ಸಾ ಏತರಹಿ ಸುಖಿನೀ ಅರೋಗಾ ಅರೋಗಂ ಪುತ್ತಂ ವಿಜಾತಾ। ಸಾ ಸತ್ತಾಹಂ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ಭತ್ತೇನ ನಿಮನ್ತೇತಿ। ಅಧಿವಾಸೇತು ಕಿರ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಸುಪ್ಪವಾಸಾಯ ಕೋಲಿಯಧೀತಾಯ ಸತ್ತ ಭತ್ತಾನಿ ಸದ್ಧಿಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನಾ'"ತಿ।

"ಪರಮ"ನ್ತಿ ಖೋ ಸೋ ಕೋಲಿಯಪುತ್ತೋ ಸುಪ್ಪವಾಸಾಯ ಕೋಲಿಯಧೀತಾಯ ಪಟಿಸ್ಸುತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಸೋ ಕೋಲಿಯಪುತ್ತೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ –

"ಸುಪ್ಪವಾಸಾ , ಭನ್ತೇ, ಕೋಲಿಯಧೀತಾ ಭಗವತೋ ಪಾದೇ ಸಿರಸಾ ವನ್ದತಿ; ಏವಞ್ಚ ವದೇತಿ – 'ಸುಪ್ಪವಾಸಾ, ಭನ್ತೇ, ಕೋಲಿಯಧೀತಾ ಸತ್ತ ವಸ್ಸಾನಿ ಗಬ್ಭಂ ಧಾರೇತಿ। ಸತ್ತಾಹಂ ಮೂಳ್ಹಗಬ್ಭಾ ಸಾ ಏತರಹಿ ಸುಖಿನೀ ಅರೋಗಾ ಅರೋಗಂ ಪುತ್ತಂ ವಿಜಾತಾ। ಸಾ ಸತ್ತಾಹಂ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ಭತ್ತೇನ ನಿಮನ್ತೇತಿ। ಅಧಿವಾಸೇತು ಕಿರ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಸುಪ್ಪವಾಸಾಯ ಕೋಲಿಯಧೀತಾಯ ಸತ್ತ ಭತ್ತಾನಿ ಸದ್ಧಿಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನಾ'"ತಿ।

ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಅಞ್ಞತರೇನ ಉಪಾಸಕೇನ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖೋ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೋ ಸ್ವಾತನಾಯ ಭತ್ತೇನ ನಿಮನ್ತಿತೋ ಹೋತಿ। ಸೋ ಚ ಉಪಾಸಕೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಸ್ಸ [ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲಾನಸ್ಸ (ಕ॰)] ಉಪಟ್ಠಾಕೋ ಹೋತಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ – "ಏಹಿ ತ್ವಂ, ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನ, ಯೇನ ಸೋ ಉಪಾಸಕೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮ ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ತಂ ಉಪಾಸಕಂ ಏವಂ ವದೇಹಿ – 'ಸುಪ್ಪವಾಸಾ, ಆವುಸೋ, ಕೋಲಿಯಧೀತಾ ಸತ್ತ ವಸ್ಸಾನಿ ಗಬ್ಭಂ ಧಾರೇಸಿ। ಸತ್ತಾಹಂ ಮೂಳ್ಹಗಬ್ಭಾ ಸಾ ಏತರಹಿ ಸುಖಿನೀ ಅರೋಗಾ ಅರೋಗಂ ಪುತ್ತಂ ವಿಜಾತಾ। ಸಾ ಸತ್ತಾಹಂ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ಭತ್ತೇನ ನಿಮನ್ತೇತಿ। ಕರೋತು ಸುಪ್ಪವಾಸಾ ಕೋಲಿಯಧೀತಾ ಸತ್ತ ಭತ್ತಾನಿ, ಪಚ್ಛಾ ತ್ವಂ ಕರಿಸ್ಸಸೀ'ತಿ [ಕರಿಸ್ಸಸೀತಿ ಸಞ್ಞಾಪೇಹಿ (ಕ॰)]। ತುಯ್ಹೇಸೋ ಉಪಟ್ಠಾಕೋ"ತಿ।

“ಏವಂ, ಭನ್ತೇ”ತಿ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ಭಗವತೋ ಪಟಿಸ್ಸುತ್ವಾ ಯೇನ ಸೋ ಉಪಾಸಕೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ತಂ ಉಪಾಸಕಂ ಏತದವೋಚ - “ಸುಪ್ಪವಾಸಾ, ಆವುಸೋ, ಕೋಲಿಯಧೀತಾ ಸತ್ತ ವಸ್ಸಾನಿ ಗಬ್ಭಂ ಧಾರೇತಿ। ಸತ್ತಾಹಂ ಮೂಳ್ಹಗಬ್ಭಾ ಸಾ ಏತರಹಿ ಸುಖಿನೀ ಅರೋಗಾ ಅರೋಗಂ ಪುತ್ತಂ ವಿಜಾತಾ। ಸಾ ಸತ್ತಾಹಂ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ಭತ್ತೇನ ನಿಮನ್ತೇತಿ। ಕರೋತು ಸುಪ್ಪವಾಸಾ ಕೋಲಿಯಧೀತಾ ಸತ್ತ ಭತ್ತಾನಿ, ಪಚ್ಛಾ ತ್ವಂ ಕರಿಸ್ಸಸೀ”ತಿ।

“ಸಚೇ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಅಯ್ಯೋ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ತಿಣ್ಣಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಪಾಟಿಭೋಗೋ - ಭೋಗಾನಞ್ಚ ಜೀವಿತಸ್ಸ ಚ ಸದ್ಧಾಯ ಚ, ಕರೋತು ಸುಪ್ಪವಾಸಾ ಕೋಲಿಯಧೀತಾ ಸತ್ತ ಭತ್ತಾನಿ, ಪಚ್ಛಾಹಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। “ದ್ವಿನ್ನಂ ಖೋ ತೇ ಅಹಂ [ದ್ವಿನ್ನಂ ಖೋ ತೇಸಂ (ಪೀ॰), ದ್ವಿನ್ನಂ ಖೋ ನೇಸಂ (ಕ॰)], ಆವುಸೋ, ಧಮ್ಮಾನಂ ಪಾಟಿಭೋಗೋ - ಭೋಗಾನಞ್ಚ ಜೀವಿತಸ್ಸ ಚ। ಸದ್ಧಾಯ ಪನ ತ್ವಂಯೇವ ಪಾಟಿಭೋಗೋ”ತಿ।

“ಸಚೇ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಅಯ್ಯೋ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ದ್ವಿನ್ನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಪಾಟಿಭೋಗೋ - ಭೋಗಾನಞ್ಚ ಜೀವಿತಸ್ಸ ಚ, ಕರೋತು ಸುಪ್ಪವಾಸಾ ಕೋಲಿಯಧೀತಾ ಸತ್ತ ಭತ್ತಾನಿ, ಪಚ್ಛಾಹಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ತಂ ಉಪಾಸಕಂ ಸಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - “ಸಞ್ಞತ್ತೋ [ಸಞ್ಞಾತೋ (ಸ್ಯಾ॰)], ಭನ್ತೇ, ಸೋ ಉಪಾಸಕೋ ಮಯಾ; ಕರೋತು ಸುಪ್ಪವಾಸಾ ಕೋಲಿಯಧೀತಾ ಸತ್ತ ಭತ್ತಾನಿ, ಪಚ್ಛಾ ಸೋ ಕರಿಸ್ಸತೀ”ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಸುಪ್ಪವಾಸಾ ಕೋಲಿಯಧೀತಾ ಸತ್ತಾಹಂ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ಪಣೀತೇನ ಖಾದನೀಯೇನ ಭೋಜನೀಯೇನ ಸಹತ್ಥಾ ಸನ್ತಪ್ಪೇಸಿ ಸಮ್ಪವಾರೇಸಿ, ತಞ್ಚ ದಾರಕಂ ಭಗವನ್ತಂ ವನ್ದಾಪೇಸಿ ಸಬ್ಬಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ।

ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ತಂ ದಾರಕಂ ಏತದವೋಚ - “ಕಚ್ಚಿ ತೇ, ದಾರಕ, ಖಮನೀಯಂ, ಕಚ್ಚಿ ಯಾಪನೀಯಂ, ಕಚ್ಚಿ ನ ಕಿಞ್ಚಿ ದುಕ್ಖ”ನ್ತಿ? “ಕುತೋ ಮೇ, ಭನ್ತೇ ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಖಮನೀಯಂ, ಕುತೋ ಯಾಪನೀಯಂ! ಸತ್ತ ಮೇ ವಸ್ಸಾನಿ ಲೋಹಿತಕುಮ್ಭಿಯಂ ವುತ್ಥಾನೀ”ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಸುಪ್ಪವಾಸಾ ಕೋಲಿಯಧೀತಾ - “ಪುತ್ತೋ ಮೇ ಧಮ್ಮಸೇನಾಪತಿನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಮನ್ತೇತೀ”ತಿ ಅತ್ತಮನಾ ಪಮುದಿತಾ ಪೀತಿಸೋಮನಸ್ಸಜಾತಾ ಅಹೋಸಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ (ಸುಪ್ಪವಾಸಂ ಕೋಲೀಯಧೀತರಂ ಅತ್ತಮನಂ ಪಮುದಿತಂ ಪೀತಿಸೋಮನಸ್ಸಜಾತಂ ವಿದಿತ್ವಾ [ದಿಸ್ವಾ (ಸೀ॰)]) [( ) ನತ್ಥಿ ಇಙ್ಗಲಿಸಪೋತ್ಥಕೇ] ಸುಪ್ಪವಾಸಂ ಕೋಲಿಯಧೀತರಂ ಏತದವೋಚ - “ಇಚ್ಛೇಯ್ಯಾಸಿ ತ್ವಂ, ಸುಪ್ಪವಾಸೇ, ಅಞ್ಞಮ್ಪಿ ಏವರೂಪಂ ಪುತ್ತ”ನ್ತಿ? “ಇಚ್ಛೇಯ್ಯಾಮಹಂ, ಭಗವಾ, ಅಞ್ಞಾನಿಪಿ ಏವರೂಪಾನಿ ಸತ್ತ ಪುತ್ತಾನೀ”ತಿ ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ -

“ಅಸಾತಂ ಸಾತರೂಪೇನ, ಪಿಯರೂಪೇನ ಅಪ್ಪಿಯಂ।
ದುಕ್ಖಂ ಸುಖಸ್ಸ ರೂಪೇನ, ಪಮತ್ತಮತಿವತ್ತತೀ”ತಿ॥ ಅಟ್ಠಮಂ।

೯. ವಿಸಾಖಾಸುತ್ತಂ

೧೯. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ - ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಪುಬ್ಬಾರಾಮೇ ಮಿಗಾರಮಾತುಪಾಸಾದೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ವಿಸಾಖಾಯ ಮಿಗಾರಮಾತುಯಾ ಕೋಚಿದೇವ ಅತ್ಥೋ ರಞ್ಞೇ ಪಸೇನದಿಮ್ಹಿ ಕೋಸಲೇ ಪಟಿಬದ್ಧೋ

[ಪಟಿಬನ್ಧೋ (ಪೀ॰ ಕ॰)] ಹೋತಿ। ತಂ ರಾಜಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ನ ಯಥಾಧಿಪ್ಪಾಯಂ ತೀರೇತಿ ।

ಅಥ ಖೋ ವಿಸಾಖಾ ಮಿಗಾರಮಾತಾ ದಿವಾ ದಿವಸ್ಸ [ದಿವಾದಿವಸ್ಸೇವ (ಸ್ಯಾ॰), ದಿವಾದಿವಸ್ಸೇಯೇವ (ಪೀ॰), ದಿವಾ ದಿವಸ್ಸಯೇವ (ಕ॰)] ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಂ ಖೋ ವಿಸಾಖಂ ಮಿಗಾರಮಾತರಂ ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ – "ಹನ್ದ ಕುತೋ ನು ತ್ವಂ, ವಿಸಾಖೇ, ಆಗಚ್ಛಸಿ ದಿವಾ ದಿವಸ್ಸಾ"ತಿ? "ಇಧ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಕೋಚಿದೇವ ಅತ್ಥೋ ರಞ್ಞೇ ಪಸೇನದಿಮ್ಹಿ ಕೋಸಲೇ ಪಟಿಬದ್ಧೋ; ತಂ ರಾಜಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ನ ಯಥಾಧಿಪ್ಪಾಯಂ ತೀರೇತೀ"ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ –

"ಸಬ್ಬಂ ಪರವಸಂ ದುಕ್ಖಂ, ಸಬ್ಬಂ ಇಸ್ಸರಿಯಂ ಸುಖಂ।
ಸಾಧಾರಣೇ ವಿಹಞ್ಞನ್ತಿ, ಯೋಗಾ ಹಿ ದುರತಿಕ್ಕಮಾ"ತಿ॥ ನವಮಂ।

೧೦. ಭದ್ದಿಯಸುತ್ತಂ

೨೦. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಅನುಪಿಯಾಯಂ ವಿಹರತಿ ಅಮ್ಬವನೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಆಯಸ್ಮಾ ಭದ್ದಿಯೋ ಕಾಳೀಗೋಧಾಯ ಪುತ್ತೋ ಅರಞ್ಞಗತೋಪಿ ರುಕ್ಖಮೂಲಗತೋಪಿ ಸುಞ್ಞಾಗಾರಗತೋಪಿ ಅಭಿಕ್ಖಣಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ – "ಅಹೋ ಸುಖಂ, ಅಹೋ ಸುಖ"ನ್ತಿ!

ಅಸ್ಸೋಸುಂ ಖೋ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಭದ್ದಿಯಸ್ಸ ಕಾಳೀಗೋಧಾಯ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಅರಞ್ಞಗತಸ್ಸಪಿ ರುಕ್ಖಮೂಲಗತಸ್ಸಪಿ ಸುಞ್ಞಾಗಾರಗತಸ್ಸಪಿ ಅಭಿಕ್ಖಣಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇನ್ತಸ್ಸ – "ಅಹೋ ಸುಖಂ, ಅಹೋ ಸುಖ"ನ್ತಿ! ಸುತ್ವಾನ ನೇಸಂ ಏತದಹೋಸಿ – "ನಿಸ್ಸಂಸಯಂ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಆಯಸ್ಮಾ ಭದ್ದಿಯೋ ಕಾಳೀಗೋಧಾಯ ಪುತ್ತೋ ಅನಭಿರತೋ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಚರತಿ, ಯಂಸ ಪುಬ್ಬೇ ಅಗಾರಿಯಭೂತಸ್ಸ [ಅಗಾರಿಕಭೂತಸ್ಸ (ಸ್ಯಾ॰)] ರಜ್ಜಸುಖಂ, ಸೋ ತಮನುಸ್ಸರಮಾನೋ ಅರಞ್ಞಗತೋಪಿ ರುಕ್ಖಮೂಲಗತೋಪಿ ಸುಞ್ಞಾಗಾರಗತೋಪಿ ಅಭಿಕ್ಖಣಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ – 'ಅಹೋ ಸುಖಂ, ಅಹೋ ಸುಖ'"ನ್ತಿ!

ಅಥ ಖೋ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಾ ಖೋ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚುಂ – "ಆಯಸ್ಮಾ, ಭನ್ತೇ, ಭದ್ದಿಯೋ ಕಾಳೀಗೋಧಾಯ ಪುತ್ತೋ ಅರಞ್ಞಗತೋಪಿ ರುಕ್ಖಮೂಲಗತೋಪಿ ಸುಞ್ಞಾಗಾರಗತೋಪಿ ಅಭಿಕ್ಖಣಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ – 'ಅಹೋ ಸುಖಂ, ಅಹೋ ಸುಖ'ನ್ತಿ! ನಿಸ್ಸಂಸಯಂ ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಆಯಸ್ಮಾ ಭದ್ದಿಯೋ ಕಾಳೀಗೋಧಾಯ ಪುತ್ತೋ ಅನಭಿರತೋ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಚರತಿ। ಯಂಸ ಪುಬ್ಬೇ ಅಗಾರಿಯಭೂತಸ್ಸ ರಜ್ಜಸುಖಂ, ಸೋ ತಮನುಸ್ಸರಮಾನೋ ಅರಞ್ಞಗತೋಪಿ ರುಕ್ಖಮೂಲಗತೋಪಿ ಸುಞ್ಞಾಗಾರಗತೋಪಿ ಅಭಿಕ್ಖಣಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ – 'ಅಹೋ ಸುಖಂ, ಅಹೋ ಸುಖ'"ನ್ತಿ!

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಅಞ್ಞತರಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ – "ಏಹಿ ತ್ವಂ, ಭಿಕ್ಖು, ಮಮ ವಚನೇನ ಭದ್ದಿಯಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆಮನ್ತೇಹಿ – 'ಸತ್ಥಾ ತಂ, ಆವುಸೋ ಭದ್ದಿಯ, ಆಮನ್ತೇತೀ'"ತಿ।

"ಏವಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಖೋ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಭಗವತೋ ಪಟಿಸ್ಸುತ್ವಾ ಯೇನಾಯಸ್ಮಾ ಭದ್ದಿಯೋ ಕಾಳೀಗೋಧಾಯ ಪುತ್ತೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭದ್ದಿಯಂ ಕಾಳೀಗೋಧಾಯ ಪುತ್ತಂ ಏತದವೋಚ – "ಸತ್ಥಾ ತಂ, ಆವುಸೋ ಭದ್ದಿಯ, ಆಮನ್ತೇತೀ"ತಿ। "ಏವಮಾವುಸೋ"ತಿ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಭದ್ದಿಯೋ ಕಾಳೀಗೋಧಾಯ ಪುತ್ತೋ ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪಟಿಸ್ಸುತ್ವಾ ಯೇನ

ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಂ ಖೋ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಭದ್ದಿಯಂ ಕಾಳೀಗೋಧಾಯ ಪುತ್ತಂ ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ -

"ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತ್ವಂ, ಭದ್ದಿಯ, ಅರಞ್ಞಗತೋಪಿ ರುಕ್ಖಮೂಲಗತೋಪಿ ಸುಞ್ಞಾಗಾರಗತೋಪಿ ಅಭಿಕ್ಖಣಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ - 'ಅಹೋ ಸುಖಂ, ಅಹೋ ಸುಖ'"ನ್ತಿ! "ಏವಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ।

"ಕಿಂ ಪನ [ಕಂ ಪನ (ಸ್ಯಾ ಪೀ॰)] ತ್ವಂ, ಭದ್ದಿಯ, ಅತ್ಥವಸಂ ಸಮ್ಪಸ್ಸಮಾನೋ ಅರಞ್ಞಗತೋಪಿ ರುಕ್ಖಮೂಲಗತೋಪಿ ಸುಞ್ಞಾಗಾರಗತೋಪಿ ಅಭಿಕ್ಖಣಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ - 'ಅಹೋ ಸುಖಂ, ಅಹೋ ಸುಖ'"ನ್ತಿ! "ಪುಬ್ಬೇ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಅಗಾರಿಯಭೂತಸ್ಸ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತಸ್ಸ ಅನ್ತೋಪಿ ಅನ್ತೇಪುರೇ ರಕ್ಖಾ ಸುಸಂವಿಹಿತಾ ಅಹೋಸಿ, ಬಹಿಪಿ ಅನ್ತೇಪುರೇ ರಕ್ಖಾ ಸುಸಂವಿಹಿತಾ ಅಹೋಸಿ, ಅನ್ತೋಪಿ ನಗರೇ ರಕ್ಖಾ ಸುಸಂವಿಹಿತಾ ಅಹೋಸಿ, ಬಹಿಪಿ ನಗರೇ ರಕ್ಖಾ ಸುಸಂವಿಹಿತಾ ಅಹೋಸಿ, ಅನ್ತೋಪಿ ಜನಪದೇ ರಕ್ಖಾ ಸುಸಂವಿಹಿತಾ ಅಹೋಸಿ, ಬಹಿಪಿ ಜನಪದೇ ರಕ್ಖಾ ಸುಸಂವಿಹಿತಾ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಖೋ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಏವಂ ರಕ್ಖಿತೋ ಗೋಪಿತೋ ಸನ್ತೋ ಭೀತೋ ಉಬ್ಬಿಗ್ಗೋ ಉಸ್ಸಙ್ಕೀ ಉತ್ರಾಸೀ ವಿಹಾಸಿಂ। ಏತರಹಿ ಖೋ ಪನಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಅರಞ್ಞಗತೋಪಿ ರುಕ್ಖಮೂಲಗತೋಪಿ ಸುಞ್ಞಾಗಾರಗತೋಪಿ ಏಕೋ [ಏಕಕೋ (ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)] ಅಭೀತೋ ಅನುಬ್ಬಿಗ್ಗೋ ಅನುಸ್ಸಙ್ಕೀ ಅನುತ್ರಾಸೀ ಅಪ್ಪೋಸ್ಸುಕ್ಕೋ ಪನ್ನಲೋಮೋ ಪರದತ್ತವುತ್ತೋ [ಪರದವುತ್ತೋ (ಕ॰ ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)], ಮಿಗಭೂತೇನ ಚೇತಸಾ ವಿಹರಾಮಿ। ಇಮಂ [ಇದಂ (ಸೀ॰ ಕ॰)] ಖೋ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಅತ್ಥವಸಂ ಸಮ್ಪಸ್ಸಮಾನೋ ಅರಞ್ಞಗತೋಪಿ ರುಕ್ಖಮೂಲಗತೋಪಿ ಸುಞ್ಞಾಗಾರಗತೋಪಿ ಅಭಿಕ್ಖಣಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ [ಉದಾನೇಮಿ (ಕ॰)] - 'ಅಹೋ ಸುಖಂ, ಅಹೋ ಸುಖ'"ನ್ತಿ!

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ -

"ಯಸ್ಸನ್ತರತೋ ನ ಸನ್ತಿ ಕೋಪಾ,
ಇತಿಭವಾಭವತಞ್ಚ ವೀತಿವತ್ತೋ।
ತಂ ವಿಗತಭಯಂ ಸುಖಿಂ ಅಸೋಕಂ,
ದೇವಾ ನಾನುಭವನ್ತಿ ದಸ್ಸನಾಯಾ"ತಿ॥ ದಸಮಂ।

ಮುಚಲಿನ್ದವಗ್ಗೋ ದುತಿಯೋ ನಿಟ್ಠಿತೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ -

ಮುಚಲಿನ್ದೋ ರಾಜಾ ದಣ್ಡೇನ, ಸಕ್ಕಾರೋ ಉಪಾಸಕೇನ ಚ।
ಗಬ್ಭಿನೀ ಏಕಪುತ್ತೋ ಚ, ಸುಪ್ಪವಾಸಾ ವಿಸಾಖಾ ಚ।
ಕಾಳೀಗೋಧಾಯ ಭದ್ದಿಯೋತಿ॥

೩. ನನ್ದವಗ್ಗೋ

೧. ಕಮ್ಮವಿಪಾಕಜಸುತ್ತಂ

೨೧. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಅಞ್ಞತರೋ ಭಿಕ್ಖು ಭಗವತೋ ಅವಿದೂರೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತಿ ಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ಆಭುಜಿತ್ವಾ ಉಜುಂ ಕಾಯಂ ಪಣಿಧಾಯ ಪುರಾಣಕಮ್ಮವಿಪಾಕಜಂ ದುಕ್ಖಂ ತಿಬ್ಬಂ ಖರಂ ಕಟುಕಂ ವೇದನಂ ಅಧಿವಾಸೇನ್ತೋ ಸತೋ ಸಮ್ಪಜಾನೋ ಅವಿಹಞ್ಞಮಾನೋ।

ಅದ್ದಸಾ ಖೋ ಭಗವಾ ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಅವಿದೂರೇ ನಿಸಿನ್ನಂ ಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ಆಭುಜಿತ್ವಾ ಉಜುಂ ಕಾಯಂ ಪಣಿಧಾಯ ಪುರಾಣಕಮ್ಮವಿಪಾಕಜಂ ದುಕ್ಖಂ ತಿಬ್ಬಂ ಖರಂ ಕಟುಕಂ ವೇದನಂ ಅಧಿವಾಸೇನ್ತಂ ಸತಂ ಸಮ್ಪಜಾನಂ ಅವಿಹಞ್ಞಮಾನಂ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ –

"ಸಬ್ಬಕಮ್ಮಜಹಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ,
ಧುನಮಾನಸ್ಸ ಪುರೇ ಕತಂ ರಜಂ।
ಅಮಮಸ್ಸ ಠಿತಸ್ಸ ತಾದಿನೋ,
ಅತ್ಥೋ ನತ್ಥಿ ಜನಂ ಲಪೇತವೇ"ತಿ॥ ಪಠಮಂ।

೨. ನನ್ದಸುತ್ತಂ

೨೨. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಆಯಸ್ಮಾ ನನ್ದೋ ಭಗವತೋ ಭಾತಾ ಮಾತುಚ್ಛಾಪುತ್ತೋ ಸಮ್ಬಹುಲಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಏವಮಾರೋಚೇತಿ – "ಅನಭಿರತೋ ಅಹಂ, ಆವುಸೋ, ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಚರಾಮಿ; ನ ಸಕ್ಕೋಮಿ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಸನ್ಧಾರೇತುಂ, ಸಿಕ್ಖಂ ಪಚ್ಚಕ್ಖಾಯ ಹೀನಾಯಾವತ್ತಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಅಞ್ಞತರೋ ಭಿಕ್ಖು ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – "ಆಯಸ್ಮಾ, ಭನ್ತೇ, ನನ್ದೋ ಭಗವತೋ ಭಾತಾ ಮಾತುಚ್ಛಾಪುತ್ತೋ ಸಮ್ಬಹುಲಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಏವಮಾರೋಚೇತಿ – 'ಅನಭಿರತೋ ಅಹಂ, ಆವುಸೋ, ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಚರಾಮಿ, ನ ಸಕ್ಕೋಮಿ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಸನ್ಧಾರೇತುಂ, ಸಿಕ್ಖಂ ಪಚ್ಚಕ್ಖಾಯ ಹೀನಾಯಾವತ್ತಿಸ್ಸಾಮೀ'"ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಅಞ್ಞತರಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ – "ಏಹಿ ತ್ವಂ, ಭಿಕ್ಖು, ಮಮ ವಚನೇನ ನನ್ದಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆಮನ್ತೇಹಿ – 'ಸತ್ಥಾ ತಂ, ಆವುಸೋ ನನ್ದ, ಆಮನ್ತೇತೀ'"ತಿ। "ಏವಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಖೋ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಭಗವತೋ ಪಟಿಸ್ಸುತ್ವಾ ಯೇನಾಯಸ್ಮಾ ನನ್ದೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ನನ್ದಂ ಏತದವೋಚ – "ಸತ್ಥಾ ತಂ, ಆವುಸೋ ನನ್ದ, ಆಮನ್ತೇತೀ"ತಿ।

"ಏವಮಾವುಸೋ"ತಿ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ನನ್ದೋ ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪಟಿಸ್ಸುತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಂ ಖೋ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ನನ್ದಂ ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ –

“ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತ್ವಂ, ನನ್ದ, ಸಮ್ಬಹುಲಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಏವಮಾರೋಚೇಸಿ - ‘ಅನಭಿರತೋ ಅಹಂ, ಆವುಸೋ, ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಚರಾಮಿ, ನ ಸಕ್ಕೋಮಿ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಸನ್ಧಾರೇತುಂ, ಸಿಕ್ಖಂ ಪಚ್ಚಕ್ಖಾಯ ಹೀನಾಯಾವತ್ತಿಸ್ಸಾಮೀ’”ತಿ ? “ಏವಂ, ಭನ್ತೇ”ತಿ।

“ಕಿಸ್ಸ ಪನ ತ್ವಂ, ನನ್ದ, ಅನಭಿರತೋ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಚರಸಿ, ನ ಸಕ್ಕೋಸಿ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಸನ್ಧಾರೇತುಂ , ಸಿಕ್ಖಂ ಪಚ್ಚಕ್ಖಾಯ ಹೀನಾಯಾವತ್ತಿಸ್ಸಸೀ”ತಿ? “ಸಾಕಿಯಾನೀ ಮಂ [ಮಮ (ಸ್ಯಾ॰, ಅಟ್ಠಕಥಾ ಓಲೋಕೇತಬ್ಬಾ)], ಭನ್ತೇ, ಜನಪದಕಲ್ಯಾಣೀ ಘರಾ ನಿಕ್ಖಮನ್ತಸ್ಸ [ನಿಕ್ಖಮನ್ತಂ (ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಪಾಠನ್ತರಂ)] ಉಪಡ್ಢುಲ್ಲಿಖಿತೇಹಿ ಕೇಸೇಹಿ ಅಪಲೋಕೇತ್ವಾ ಮಂ ಏತದವೋಚ - ‘ತುವಟಂ ಖೋ, ಅಯ್ಯಪುತ್ತ, ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾಸೀ’ತಿ। ಸೋ ಖೋ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ತಮನುಸ್ಸರಮಾನೋ ಅನಭಿರತೋ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಚರಾಮಿ, ನ ಸಕ್ಕೋಮಿ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಸನ್ಧಾರೇತುಂ, ಸಿಕ್ಖಂ ಪಚ್ಚಕ್ಖಾಯ ಹೀನಾಯಾವತ್ತಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ನನ್ದಂ ಬಾಹಾಯಂ ಗಹೇತ್ವಾ - ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಾಮ ಬಲವಾ ಪುರಿಸೋ ಸಮಿಞ್ಜಿತಂ [ಸಮ್ಮಿಞ್ಜಿತಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ವಾ ಬಾಹಂ ಪಸಾರೇಯ್ಯ, ಪಸಾರಿತಂ ವಾ ಬಾಹಂ ಸಮಿಞ್ಜೇಯ್ಯ [ಸಮ್ಮಿಞ್ಜೇಯ್ಯ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)], ಏವಮೇವ - ಜೇತವನೇ ಅನ್ತರಹಿತೋ ದೇವೇಸು ತಾವತಿಂಸೇಸು ಪಾತುರಹೋಸಿ।

ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಪಞ್ಚಮತ್ತಾನಿ ಅಚ್ಛರಾಸತಾನಿ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ದೇವಾನಮಿನ್ದಸ್ಸ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಆಗತಾನಿ ಹೋನ್ತಿ ಕಕುಟಪಾದಾನಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ನನ್ದಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - “ಪಸ್ಸಸಿ ನೋ ತ್ವಂ, ನನ್ದ, ಇಮಾನಿ ಪಞ್ಚ ಅಚ್ಛರಾಸತಾನಿ ಕಕುಟಪಾದಾನೀ”ತಿ? “ಏವಂ, ಭನ್ತೇ”ತಿ।

“ತಂ ಕಿಂ ಮಞ್ಞಸಿ, ನನ್ದ, ಕತಮಾ ನು ಖೋ ಅಭಿರೂಪತರಾ ವಾ ದಸ್ಸನೀಯತರಾ ವಾ ಪಾಸಾದಿಕತರಾ ವಾ, ಸಾಕಿಯಾನೀ ವಾ ಜನಪದಕಲ್ಯಾಣೀ, ಇಮಾನಿ ವಾ ಪಞ್ಚ ಅಚ್ಛರಾಸತಾನಿ ಕಕುಟಪಾದಾನೀ”ತಿ? “ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭನ್ತೇ, ಪಲುಟ್ಠಮಕ್ಕಟೀ ಕಣ್ಣನಾಸಚ್ಛಿನ್ನಾ, ಏವಮೇವ ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಸಾಕಿಯಾನೀ ಜನಪದಕಲ್ಯಾಣೀ ಇಮೇಸಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಅಚ್ಛರಾಸತಾನಂ ಉಪನಿಧಾಯ ಸಙ್ಖ್ಯಮ್ಪಿ [ಸಙ್ಖಮ್ಪಿ (ಸೀ॰)] ನೋಪೇತಿ ಕಲಭಾಗಮ್ಪಿ ನೋಪೇತಿ ಉಪನಿಧಿಮ್ಪಿ ನೋಪೇತಿ। ಅಥ ಖೋ ಇಮಾನಿ ಪಞ್ಚ ಅಚ್ಛರಾಸತಾನಿ ಅಭಿರೂಪತರಾನಿ ಚೇವ ದಸ್ಸನೀಯತರಾನಿ ಚ ಪಾಸಾದಿಕತರಾನಿ ಚಾ”ತಿ।

“ಅಭಿರಮ, ನನ್ದ, ಅಭಿರಮ, ನನ್ದ! ಅಹಂ ತೇ ಪಾಟಿಭೋಗೋ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಅಚ್ಛರಾಸತಾನಂ ಪಟಿಲಾಭಾಯ ಕಕುಟಪಾದಾನ”ನ್ತಿ। “ಸಚೇ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಪಾಟಿಭೋಗೋ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಅಚ್ಛರಾಸತಾನಂ ಪಟಿಲಾಭಾಯ ಕಕುಟಪಾದಾನಂ, ಅಭಿರಮಿಸ್ಸಾಮಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವತಿ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯೇ”ತಿ [ಭಗವಾ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯೇತಿ (ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰), ಭಗವಾ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯನ್ತಿ (ಕ॰)]।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ನನ್ದಂ ಬಾಹಾಯಂ ಗಹೇತ್ವಾ - ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಾಮ ಬಲವಾ ಪುರಿಸೋ ಸಮಿಞ್ಜಿತಂ ವಾ ಬಾಹಂ ಪಸಾರೇಯ್ಯ, ಪಸಾರಿತಂ ವಾ ಬಾಹಂ ಸಮಿಞ್ಜೇಯ್ಯ, ಏವಮೇವ - ದೇವೇಸು ತಾವತಿಂಸೇಸು ಅನ್ತರಹಿತೋ ಜೇತವನೇ ಪಾತುರಹೋಸಿ।

ಅಸ್ಸೋಸುಂ ಖೋ ಭಿಕ್ಖೂ - “ಆಯಸ್ಮಾ ಕಿರ ನನ್ದೋ ಭಗವತೋ ಭಾತಾ ಮಾತುಚ್ಛಾಪುತ್ತೋ ಅಚ್ಛರಾನಂ ಹೇತು ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಚರತಿ; ಭಗವಾ ಕಿರಸ್ಸ ಪಾಟಿಭೋಗೋ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಅಚ್ಛರಾಸತಾನಂ ಪಟಿಲಾಭಾಯ ಕಕುಟಪಾದಾನ”ನ್ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ನನ್ದಸ್ಸ ಸಹಾಯಕಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ನನ್ದಂ ಭತಕವಾದೇನ ಚ ಉಪಕ್ಕಿತಕವಾದೇನ ಚ ಸಮುದಾಚರನ್ತಿ - “ಭತಕೋ ಕಿರಾಯಸ್ಮಾ ನನ್ದೋ ಉಪಕ್ಕಿತಕೋ ಕಿರಾಯಸ್ಮಾ ನನ್ದೋ ಅಚ್ಛರಾನಂ ಹೇತು ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಚರತಿ; ಭಗವಾ ಕಿರಸ್ಸ ಪಾಟಿಭೋಗೋ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಅಚ್ಛರಾಸತಾನಂ ಪಟಿಲಾಭಾಯ ಕಕುಟಪಾದಾನ”ನ್ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ನನ್ದೋ ಸಹಾಯಕಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಭತಕವಾದೇನ ಚ ಉಪಕ್ಕಿತಕವಾದೇನ ಚ ಅಟ್ಟೀಯಮಾನೋ ಹರಾಯಮಾನೋ ಜಿಗುಚ್ಛಮಾನೋ ಏಕೋ ವೂಪಕಟ್ಠೋ ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ಆತಾಪೀ ಪಹಿತತ್ತೋ ವಿಹರನ್ತೋ ನಚಿರಸ್ಸೇವ - ಯಸ್ಸತ್ಥಾಯ ಕುಲಪುತ್ತಾ ಸಮ್ಮದೇವ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜನ್ತಿ ತದನುತ್ತರಂ - ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಪರಿಯೋಸಾನಂ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹಾಸಿ। "ಖೀಣಾ ಜಾತಿ, ವುಸಿತಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ, ಕತಂ ಕರಣೀಯಂ, ನಾಪರಂ ಇತ್ಥತ್ತಾಯಾ"ತಿ ಅಬ್ಭಞ್ಞಾಸಿ। ಅಞ್ಞತರೋ ಖೋ ಪನಾಯಸ್ಮಾ ನನ್ದೋ ಅರಹತಂ ಅಹೋಸಿ।

ಅಥ ಖೋ ಅಞ್ಞತರಾ ದೇವತಾ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತವಣ್ಣಾ ಕೇವಲಕಪ್ಪಂ ಜೇತವನಂ ಓಭಾಸೇತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತಾ ಖೋ ಸಾ ದೇವತಾ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಆಯಸ್ಮಾ, ಭನ್ತೇ, ನನ್ದೋ ಭಗವತೋ ಭಾತಾ ಮಾತುಚ್ಛಾಪುತ್ತೋ ಆಸವಾನಂ ಖಯಾ ಅನಾಸವಂ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಂ ಪಞ್ಞಾವಿಮುತ್ತಿಂ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತೀ"ತಿ। ಭಗವತೋಪಿ ಖೋ ಞಾಣಂ ಉದಪಾದಿ - "ನನ್ದೋ ಆಸವಾನಂ ಖಯಾ ಅನಾಸವಂ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಂ ಪಞ್ಞಾವಿಮುತ್ತಿಂ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತೀ"ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ನನ್ದೋ ತಸ್ಸಾ ರತ್ತಿಯಾ ಅಚ್ಚಯೇನ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ನನ್ದೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಯಂ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಪಾಟಿಭೋಗೋ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಅಚ್ಛರಾಸತಾನಂ ಪಟಿಲಾಭಾಯ ಕಕುಟಪಾದಾನಂ, ಮುಞ್ಚಾಮಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವನ್ತಂ ಏತಸ್ಮಾ ಪಟಿಸ್ಸವಾ"ತಿ। "ಮಯಾಪಿ ಖೋ ತ್ವಂ, ನನ್ದ [ಖೋ ತೇ ನನ್ದ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰), ಖೋ ನನ್ದ (ಕ॰)], ಚೇತಸಾ ಚೇತೋ ಪರಿಚ್ಚ ವಿದಿತೋ - 'ನನ್ದೋ ಆಸವಾನಂ ಖಯಾ ಅನಾಸವಂ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಂ ಪಞ್ಞಾವಿಮುತ್ತಿಂ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತೀ'ತಿ। ದೇವತಾಪಿ ಮೇ ಏತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸಿ - 'ಆಯಸ್ಮಾ, ಭನ್ತೇ, ನನ್ದೋ ಭಗವತೋ ಭಾತಾ ಮಾತುಚ್ಛಾಪುತ್ತೋ ಆಸವಾನಂ ಖಯಾ ಅನಾಸವಂ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಂ ಪಞ್ಞಾವಿಮುತ್ತಿಂ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತೀ'ತಿ। ಯದೇವ ಖೋ ತೇ, ನನ್ದ, ಅನುಪಾದಾಯ ಆಸವೇಹಿ ಚಿತ್ತಂ ವಿಮುತ್ತಂ, ಅಥಾಹಂ ಮುತ್ತೋ ಏತಸ್ಮಾ ಪಟಿಸ್ಸವಾ"ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ -

"ಯಸ್ಸ ನಿತ್ತಿಣ್ಣೋ ಪಙ್ಕೋ,
ಮದ್ದಿತೋ ಕಾಮಕಣ್ಟಕೋ।
ಮೋಹಕ್ಖಯಂ ಅನುಪ್ಪತ್ತೋ,
ಸುಖದುಕ್ಖೇಸು ನ ವೇಧತೀ ಸ ಭಿಕ್ಖೂ"ತಿ॥ ದುತಿಯಂ।

೩. ಯಸೋಜಸುತ್ತಂ

೨೩. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ - ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಯಸೋಜಪ್ಪಮುಖಾನಿ ಪಞ್ಚಮತ್ತಾನಿ ಭಿಕ್ಖುಸತಾನಿ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಅನುಪ್ಪತ್ತಾನಿ ಹೋನ್ತಿ ಭಗವನ್ತಂ ದಸ್ಸನಾಯ। ತೇಧ ಖೋ ಆಗನ್ತುಕಾ ಭಿಕ್ಖೂ ನೇವಾಸಿಕೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಪಟಿಸಮ್ಮೋದಮಾನಾ ಸೇನಾಸನಾನಿ ಪಞ್ಞಾಪಯಮಾನಾ ಪತ್ತಚೀವರಾನಿ ಪಟಿಸಾಮಯಮಾನಾ ಉಚ್ಚಾಸದ್ದಾ ಮಹಾಸದ್ದಾ [ಉಚ್ಚಾಸದ್ದಮಹಾಸದ್ದಾ (ಕ॰)] ಅಹೇಸುಂ ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಆನನ್ದಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ – "ಕೇ ಪನೇತೇ, ಆನನ್ದ, ಉಚ್ಚಾಸದ್ದಾ ಮಹಾಸದ್ದಾ ಕೇವಟ್ಟಾ ಮಞ್ಞೇ ಮಚ್ಛವಿಲೋಪೇ"ತಿ? "ಏತಾನಿ, ಭನ್ತೇ, ಯಸೋಜಪ್ಪಮುಖಾನಿ ಪಞ್ಚಮತ್ತಾನಿ ಭಿಕ್ಖುಸತಾನಿ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಅನುಪ್ಪತ್ತಾನಿ ಭಗವನ್ತಂ ದಸ್ಸನಾಯ। ತೇತೇ ಆಗನ್ತುಕಾ ಭಿಕ್ಖೂ ನೇವಾಸಿಕೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಪಟಿಸಮ್ಮೋದಮಾನಾ ಸೇನಾಸನಾನಿ ಪಞ್ಞಾಪಯಮಾನಾ ಪತ್ತಚೀವರಾನಿ ಪಟಿಸಾಮಯಮಾನಾ ಉಚ್ಚಾಸದ್ದಾ ಮಹಾಸದ್ದಾ"ತಿ। "ತೇನಹಾನನ್ದ, ಮಮ ವಚನೇನ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಹಿ – 'ಸತ್ಥಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತೇ ಆಮನ್ತೇತೀ'"ತಿ।

"ಏವಂ , ಭನ್ತೇ"ತಿ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಭಗವತೋ ಪಟಿಸ್ಸುತ್ವಾ ಯೇನ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಏತದವೋಚ – "ಸತ್ಥಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತೇ ಆಮನ್ತೇತೀ"ತಿ। "ಏವಮಾವುಸೋ"ತಿ ಖೋ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಆನನ್ದಸ್ಸ ಪಟಿಸ್ಸುತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೇ ಖೋ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ –

"ಕಿಂ ನು ತುಮ್ಹೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಉಚ್ಚಾಸದ್ದಾ ಮಹಾಸದ್ದಾ, ಕೇವಟ್ಟಾ ಮಞ್ಞೇ ಮಚ್ಛವಿಲೋಪೇ"ತಿ? ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಆಯಸ್ಮಾ ಯಸೋಜೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – "ಇಮಾನಿ, ಭನ್ತೇ, ಪಞ್ಚಮತ್ತಾನಿ ಭಿಕ್ಖುಸತಾನಿ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಅನುಪ್ಪತ್ತಾನಿ ಭಗವನ್ತಂ ದಸ್ಸನಾಯ। ತೇಮೇ ಆಗನ್ತುಕಾ ಭಿಕ್ಖೂ ನೇವಾಸಿಕೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಪಟಿಸಮ್ಮೋದಮಾನಾ ಸೇನಾಸನಾನಿ ಪಞ್ಞಾಪಯಮಾನಾ ಪತ್ತಚೀವರಾನಿ ಪಟಿಸಾಮಯಮಾನಾ ಉಚ್ಚಾಸದ್ದಾ ಮಹಾಸದ್ದಾ"ತಿ। "ಗಚ್ಛಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಣಾಮೇಮಿ ವೋ [ವೋ ಪಣಾಮೇಮಿ (ಸಬ್ಬತ್ಥ) ಮ॰ ನಿ॰ ೨.೧೫೭ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಂ]; ನ ವೋ ಮಮ ಸನ್ತಿಕೇ ವತ್ಥಬ್ಬ"ನ್ತಿ।

"ಏವಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಖೋ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವತೋ ಪಟಿಸ್ಸುತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ಸೇನಾಸನಂ ಸಂಸಾಮೇತ್ವಾ [ಪಟಿಸಂಸಾಮೇತ್ವಾ (ಸ್ಯಾ॰)] ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಯೇನ ವಜ್ಜೀ ತೇನ ಚಾರಿಕಂ ಪಕ್ಕಮಿಂಸು। ವಜ್ಜೀಸು ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ಚಾರಿಕಂ ಚರಮಾನಾ ಯೇನ ವಗ್ಗುಮುದಾ ನದೀ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವಗ್ಗುಮುದಾಯ ನದಿಯಾ ತೀರೇ ಪಣ್ಣಕುಟಿಯೋ ಕರಿತ್ವಾ ವಸ್ಸಂ ಉಪಗಚ್ಛಿಂಸು।

ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಯಸೋಜೋ ವಸ್ಸೂಪಗತೋ [ವಸ್ಸೂಪಗತೇ (ಕ॰)] ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ – "ಭಗವತಾ ಮಯಂ, ಆವುಸೋ, ಪಣಾಮಿತಾ ಅತ್ಥಕಾಮೇನ ಹಿತೇಸಿನಾ, ಅನುಕಮ್ಪಕೇನ ಅನುಕಮ್ಪಂ ಉಪಾದಾಯ। ಹನ್ದ ಮಯಂ, ಆವುಸೋ, ತಥಾ ವಿಹಾರಂ ಕಪ್ಪೇಮ ಯಥಾ ನೋ ವಿಹರತಂ ಭಗವಾ ಅತ್ತಮನೋ ಅಸ್ಸಾ"ತಿ। "ಏವಮಾವುಸೋ"ತಿ ಖೋ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಯಸೋಜಸ್ಸ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸುಂ। ಅಥ ಖೋ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ವೂಪಕಟ್ಠಾ ಅಪ್ಪಮತ್ತಾ ಆತಾಪಿನೋ ಪಹಿತತ್ತಾ ವಿಹರನ್ತಾ ತೇನೇವನ್ತರವಸ್ಸೇನ ಸಬ್ಬೇವ ತಿಸ್ಸೋ ವಿಜ್ಜಾ ಸಚ್ಛಾಕಂಸು।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಯಥಾಭಿರನ್ತಂ ವಿಹರಿತ್ವಾ ಯೇನ ವೇಸಾಲೀ ತೇನ ಚಾರಿಕಂ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ಚಾರಿಕಂ ಚರಮಾನೋ ಯೇನ ವೇಸಾಲೀ ತದವಸರಿ। ತತ್ರ ಸುದಂ ಭಗವಾ ವೇಸಾಲಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಮಹಾವನೇ ಕೂಟಾಗಾರಸಾಲಾಯಂ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ವಗ್ಗುಮುದಾತೀರಿಯಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಚೇತಸಾ ಚೇತೋ ಪರಿಚ್ಚ ಮನಸಿ ಕರಿತ್ವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಆನನ್ದಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ – "ಆಲೋಕಜಾತಾ ವಿಯ ಮೇ, ಆನನ್ದ, ಏಸಾ ದಿಸಾ, ಓಭಾಸಜಾತಾ ವಿಯ ಮೇ, ಆನನ್ದ, ಏಸಾ ದಿಸಾ; ಯಸ್ಸಂ ದಿಸಾಯಂ [ಯಾಯಂ (ಕ॰)] ವಗ್ಗುಮುದಾತೀರಿಯಾ ಭಿಕ್ಖೂ ವಿಹರನ್ತಿ। ಗನ್ತುಂ ಅಪ್ಪಟಿಕೂಲಾಸಿ ಮೇ ಮನಸಿ ಕಾತುಂ। ಪಹಿಣೇಯ್ಯಾಸಿ ತ್ವಂ, ಆನನ್ದ, ವಗ್ಗುಮುದಾತೀರಿಯಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸನ್ತಿಕೇ ದೂತಂ – 'ಸತ್ಥಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತೇ ಆಮನ್ತೇತಿ, ಸತ್ಥಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಾನಂ ದಸ್ಸನಕಾಮೋ'"ತಿ।

“ಏವಂ, ಭನ್ತೇ”ತಿ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಭಗವತೋ ಪಟಿಸ್ಸುತ್ವಾ ಯೇನ ಅಞ್ಞತರೋ ಭಿಕ್ಖು ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಏತದವೋಚ – “ಏಹಿ ತ್ವಂ, ಆವುಸೋ, ಯೇನ ವಗ್ಗುಮುದಾತೀರಿಯಾ ಭಿಕ್ಖೂ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವಗ್ಗುಮುದಾತೀರಿಯೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಏವಂ ವದೇಹಿ – ‘ಸತ್ಥಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತೇ ಆಮನ್ತೇತಿ, ಸತ್ಥಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಾನಂ ದಸ್ಸನಕಾಮೋ’”ತಿ।

“ಏವಮಾವುಸೋ”ತಿ ಖೋ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಆಯಸ್ಮತೋ ಆನನ್ದಸ್ಸ ಪಟಿಸ್ಸುತ್ವಾ – ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಾಮ ಬಲವಾ ಪುರಿಸೋ ಸಮಿಞ್ಜಿತಂ ವಾ ಬಾಹಂ ಪಸಾರೇಯ್ಯ, ಪಸಾರಿತಂ ವಾ ಬಾಹಂ ಸಮಿಞ್ಜೇಯ್ಯ, ಏವಮೇವ – ಮಹಾವನೇ ಕೂಟಾಗಾರಸಾಲಾಯಂ ಅನ್ತರಹಿತೋ ವಗ್ಗುಮುದಾಯ ನದಿಯಾ ತೀರೇ ತೇಸಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪುರತೋ ಪಾತುರಹೋಸಿ। ಅಥ ಖೋ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ವಗ್ಗುಮುದಾತೀರಿಯೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಏತದವೋಚ – “ಸತ್ಥಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತೇ ಆಮನ್ತೇತಿ, ಸತ್ಥಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಾನಂ ದಸ್ಸನಕಾಮೋ”ತಿ।

“ಏವಮಾವುಸೋ”ತಿ ಖೋ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪಟಿಸ್ಸುತ್ವಾ ಸೇನಾಸನಂ ಸಂಸಾಮೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ – ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಾಮ ಬಲವಾ ಪುರಿಸೋ ಸಮಿಞ್ಜಿತಂ ವಾ ಬಾಹಂ ಪಸಾರೇಯ್ಯ, ಪಸಾರಿತಂ ವಾ ಬಾಹಂ ಸಮಿಞ್ಜೇಯ್ಯ, ಏವಮೇವ – ವಗ್ಗುಮುದಾಯ ನದಿಯಾ ತೀರೇ ಅನ್ತರಹಿತಾ ಮಹಾವನೇ ಕೂಟಾಗಾರಸಾಲಾಯಂ ಭಗವತೋ ಸಮ್ಮುಖೇ ಪಾತುರಹೇಸುಂ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಭಗವಾ ಆನೇಞ್ಜೇನ ಸಮಾಧಿನಾ ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತಿ। ಅಥ ಖೋ ತೇಸಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಏತದಹೋಸಿ – “ಕತಮೇನ ನು ಖೋ ಭಗವಾ ವಿಹಾರೇನ ಏತರಹಿ ವಿಹರತೀ”ತಿ? ಅಥ ಖೋ ತೇಸಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಏತದಹೋಸಿ – “ಆನೇಞ್ಜೇನ ಖೋ ಭಗವಾ ವಿಹಾರೇನ ಏತರಹಿ ವಿಹರತೀ”ತಿ। ಸಬ್ಬೇವ ಆನೇಞ್ಜಸಮಾಧಿನಾ ನಿಸೀದಿಂಸು।

ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ, ನಿಕ್ಖನ್ತೇ ಪಠಮೇ ಯಾಮೇ, ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಏಕಂಸಂ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಂ [ಚೀವರಂ (ಸಬ್ಬತ್ಥ)] ಕರಿತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನಞ್ಜಲಿಂ ಪಣಾಮೇತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – “ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಾ, ಭನ್ತೇ, ರತ್ತಿ; ನಿಕ್ಖನ್ತೋ ಪಠಮೋ ಯಾಮೋ; ಚಿರನಿಸಿನ್ನಾ ಆಗನ್ತುಕಾ ಭಿಕ್ಖೂ; ಪಟಿಸಮ್ಮೋದತು, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಆಗನ್ತುಕೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹೀ”ತಿ। ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಭಗವಾ ತುಣ್ಹೀ ಅಹೋಸಿ।

ದುತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ, ನಿಕ್ಖನ್ತೇ ಮಜ್ಝಿಮೇ ಯಾಮೇ, ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಏಕಂಸಂ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಂ ಕರಿತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನಞ್ಜಲಿಂ ಪಣಾಮೇತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – “ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಾ, ಭನ್ತೇ, ರತ್ತಿ; ನಿಕ್ಖನ್ತೋ ಮಜ್ಝಿಮೋ ಯಾಮೋ; ಚಿರನಿಸಿನ್ನಾ ಆಗನ್ತುಕಾ ಭಿಕ್ಖೂ; ಪಟಿಸಮ್ಮೋದತು, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಆಗನ್ತುಕೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹೀ”ತಿ। ದುತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಭಗವಾ ತುಣ್ಹೀ ಅಹೋಸಿ।

ತತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ, ನಿಕ್ಖನ್ತೇ ಪಚ್ಛಿಮೇ ಯಾಮೇ, ಉದ್ಧಸ್ತೇ ಅರುಣೇ, ನನ್ದಿಮುಖಿಯಾ ರತ್ತಿಯಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಏಕಂಸಂ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಂ ಕರಿತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನಞ್ಜಲಿಂ ಪಣಾಮೇತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – “ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಾ, ಭನ್ತೇ, ರತ್ತಿ; ನಿಕ್ಖನ್ತೋ ಪಚ್ಛಿಮೋ ಯಾಮೋ; ಉದ್ಧಸ್ತೋ ಅರುಣೋ; ನನ್ದಿಮುಖೀ ರತ್ತಿ; ಚಿರನಿಸಿನ್ನಾ ಆಗನ್ತುಕಾ ಭಿಕ್ಖೂ; ಪಟಿಸಮ್ಮೋದತು, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ, ಆಗನ್ತುಕೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹೀ”ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ತಮ್ಹಾ ಸಮಾಧಿಮ್ಹಾ ವುಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಆನನ್ದಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ – “ಸಚೇ ಖೋ ತ್ವಂ, ಆನನ್ದ, ಜಾನೇಯ್ಯಾಸಿ ಏತ್ತಕಮ್ಪಿ ತೇ ನಪ್ಪಟಿಭಾಸೇಯ್ಯ [ನಪ್ಪಟಿಭೇಯ್ಯ (?)]। ಅಹಞ್ಚ, ಆನನ್ದ, ಇಮಾನಿ ಚ ಪಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖುಸತಾನಿ ಸಬ್ಬೇವ ಆನೇಞ್ಜಸಮಾಧಿನಾ ನಿಸೀದಿಮ್ಹಾ”ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ –

“ಯಸ್ಸ ಜಿತೋ ಕಾಮಕಣ್ಡಕೋ,
ಅಕ್ಕೋಸೋ ಚ ವಧೋ ಚ ಬನ್ಧನಞ್ಚ।
ಪಬ್ಬತೋವ [ಪಬ್ಬತೋ ವಿಯ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)] ಸೋ ಠಿತೋ ಅನೇಜೋ,
ಸುಖದುಕ್ಖೇಸು ನ ವೇಧತೀ ಸ ಭಿಕ್ಖೂ”ತಿ॥ ತತಿಯಂ।

೪. ಸಾರಿಪುತ್ತಸುತ್ತಂ

೨೪. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಭಗವತೋ ಅವಿದೂರೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತಿ ಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ಆಭುಜಿತ್ವಾ ಉಜುಂ ಕಾಯಂ ಪಣಿಧಾಯ ಪರಿಮುಖಂ ಸತಿಂ ಉಪಟ್ಠಪೇತ್ವಾ। ಅದ್ದಸಾ ಖೋ ಭಗವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಸಾರಿಪುತ್ತಂ ಅವಿದೂರೇ ನಿಸಿನ್ನಂ ಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ಆಭುಜಿತ್ವಾ ಉಜುಂ ಕಾಯಂ ಪಣಿಧಾಯ ಪರಿಮುಖಂ ಸತಿಂ ಉಪಟ್ಠಪೇತ್ವಾ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ –

“ಯಥಾಪಿ ಪಬ್ಬತೋ ಸೇಲೋ, ಅಚಲೋ ಸುಪ್ಪತಿಟ್ಠಿತೋ।
ಏವಂ ಮೋಹಕ್ಖಯಾ ಭಿಕ್ಖು, ಪಬ್ಬತೋವ ನ ವೇಧತೀ”ತಿ॥ ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಸುತ್ತಂ

೨೫. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ಭಗವತೋ ಅವಿದೂರೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತಿ ಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ಆಭುಜಿತ್ವಾ ಉಜುಂ ಕಾಯಂ ಪಣಿಧಾಯ ಕಾಯಗತಾಯ ಸತಿಯಾ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಸೂಪಟ್ಠಿತಾಯ। ಅದ್ದಸಾ ಖೋ ಭಗವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಂ ಅವಿದೂರೇ ನಿಸಿನ್ನಂ ಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ಆಭುಜಿತ್ವಾ ಉಜುಂ ಕಾಯಂ ಪಣಿಧಾಯ ಕಾಯಗತಾಯ ಸತಿಯಾ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಸೂಪಟ್ಠಿತಾಯ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ –

“ಸತಿ ಕಾಯಗತಾ ಉಪಟ್ಠಿತಾ,
ಛಸು ಫಸ್ಸಾಯತನೇಸು ಸಂವುತೋ।
ಸತತಂ ಭಿಕ್ಖು ಸಮಾಹಿತೋ,
ಜಞ್ಞಾ ನಿಬ್ಬಾನಮತ್ತನೋ”ತಿ॥ ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ಪಿಲಿನ್ದವಚ್ಛಸುತ್ತಂ

೨೬. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ರಾಜಗಹೇ ವಿಹರತಿ ವೇಳುವನೇ ಕಲನ್ದಕನಿವಾಪೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಆಯಸ್ಮಾ ಪಿಲಿನ್ದವಚ್ಛೋ [ಪಿಲಿನ್ದಿವಚ್ಛೋ (ಸೀ॰)] ಭಿಕ್ಖೂ ವಸಲವಾದೇನ ಸಮುದಾಚರತಿ। ಅಥ ಖೋ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಾ ಖೋ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚುಂ – “ಆಯಸ್ಮಾ, ಭನ್ತೇ, ಪಿಲಿನ್ದವಚ್ಛೋ ಭಿಕ್ಖೂ ವಸಲವಾದೇನ ಸಮುದಾಚರತೀ”ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಅಞ್ಞತರಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - "ಏಹಿ ತ್ವಂ, ಭಿಕ್ಖು, ಮಮ ವಚನೇನ ಪಿಲಿನ್ದವಚ್ಛಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆಮನ್ತೇಹಿ - 'ಸತ್ಥಾ ತಂ, ಆವುಸೋ ಪಿಲಿನ್ದವಚ್ಛ [ವಚ್ಛ (ಸ್ಯಾ॰)], ಆಮನ್ತೇತೀ'"ತಿ। "ಏವಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಖೋ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಭಗವತೋ ಪಟಿಸ್ಸುತ್ವಾ ಯೇನಾಯಸ್ಮಾ ಪಿಲಿನ್ದವಚ್ಛೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಪಿಲಿನ್ದವಚ್ಛಂ ಏತದವೋಚ - "ಸತ್ಥಾ ತಂ, ಆವುಸೋ ಪಿಲಿನ್ದವಚ್ಛ, ಆಮನ್ತೇತೀ"ತಿ।

"ಏವಮಾವುಸೋ"ತಿ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಪಿಲಿನ್ದವಚ್ಛೋ ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪಟಿಸ್ಸುತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಂ ಖೋ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಪಿಲಿನ್ದವಚ್ಛಂ ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ - "ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತ್ವಂ, ವಚ್ಛ, ಭಿಕ್ಖೂ ವಸಲವಾದೇನ ಸಮುದಾಚರಸೀ"ತಿ? "ಏವಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಆಯಸ್ಮತೋ ಪಿಲಿನ್ದವಚ್ಛಸ್ಸ ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಂ ಮನಸಿ ಕರಿತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - "ಮಾ ಖೋ ತುಮ್ಹೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವಚ್ಛಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಉಜ್ಝಾಯಿತ್ಥ। ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವಚ್ಛೋ ದೋಸನ್ತರೋ ಭಿಕ್ಖೂ ವಸಲವಾದೇನ ಸಮುದಾಚರತಿ। ವಚ್ಛಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪಞ್ಚ ಜಾತಿಸತಾನಿ ಅಬ್ಬೋಕಿಣ್ಣಾನಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ಪಚ್ಚಾಜಾತಾನಿ। ಸೋ ತಸ್ಸ ವಸಲವಾದೋ ದೀಘರತ್ತಂ ಸಮುದಾಚಿಣ್ಣೋ [ಅಜ್ಝಾಚಿಣ್ಣೋ (ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰ ಕ॰ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಪಾಠನ್ತರಂ)]। ತೇನಾಯಂ ವಚ್ಛೋ ಭಿಕ್ಖೂ ವಸಲವಾದೇನ ಸಮುದಾಚರತೀ"ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ -

"ಯಮ್ಹೀ ನ ಮಾಯಾ ವಸತೀ ನ ಮಾನೋ,
ಯೋ ವೀತಲೋಭೋ ಅಮಮೋ ನಿರಾಸೋ।
ಪನುಣ್ಣಕೋಧೋ [ಪಣುನ್ನಕೋಧೋ (ಪೀ॰)] ಅಭಿನಿಬ್ಬುತತ್ತೋ,
ಸೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಸೋ ಸಮಣೋ ಸ ಭಿಕ್ಖೂ"ತಿ॥ ಛಟ್ಠಂ।

೭. ಸಕ್ಕುದಾನಸುತ್ತಂ

೨೭. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ - ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ರಾಜಗಹೇ ವಿಹರತಿ ವೇಳುವನೇ ಕಲನ್ದಕನಿವಾಪೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಕಸ್ಸಪೋ ಪಿಪ್ಪಲಿಗುಹಾಯಂ ವಿಹರತಿ, ಸತ್ತಾಹಂ ಏಕಪಲ್ಲಙ್ಕೇನ ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತಿ ಅಞ್ಞತರಂ [ನಿಸಿನ್ನೋ ಅಞ್ಞತರಂ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)] ಸಮಾಧಿಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿತ್ವಾ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಕಸ್ಸಪೋ ತಸ್ಸ ಸತ್ತಾಹಸ್ಸ ಅಚ್ಚಯೇನ ತಮ್ಹಾ ಸಮಾಧಿಮ್ಹಾ ವುಟ್ಠಾಸಿ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ಮಹಾಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ತಮ್ಹಾ ಸಮಾಧಿಮ್ಹಾ ವುಟ್ಠಿತಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ - "ಯಂನೂನಾಹಂ ರಾಜಗಹಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವಿಸೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ।

ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಪಞ್ಚಮತ್ತಾನಿ ದೇವತಾಸತಾನಿ ಉಸ್ಸುಕ್ಕಂ ಆಪನ್ನಾನಿ ಹೋನ್ತಿ ಆಯಸ್ಮತೋ ಮಹಾಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಪಿಣ್ಡಪಾತಪಟಿಲಾಭಾಯ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಕಸ್ಸಪೋ ತಾನಿ ಪಞ್ಚಮತ್ತಾನಿ ದೇವತಾಸತಾನಿ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ರಾಜಗಹಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪಾವಿಸಿ।

ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಸಕ್ಕೋ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ಮಹಾಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ದಾತುಕಾಮೋ ಹೋತಿ। ಪೇಸಕಾರವಣ್ಣಂ ಅಭಿನಿಮ್ಮಿನಿತ್ವಾ ತನ್ತಂ ವಿನಾತಿ। ಸುಜಾ [ಸುಜಾತಾ (ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰ ಕ॰)] ಅಸುರಕಞ್ಞಾ ತಸರಂ ಪೂರೇತಿ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಕಸ್ಸಪೋ ರಾಜಗಹೇ ಸಪದಾನಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಮಾನೋ ಯೇನ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ದೇವಾನಮಿನ್ದಸ್ಸ ನಿವೇಸನಂ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ। ಅದ್ದಸಾ ಖೋ ಸಕ್ಕೋ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಮಹಾಕಸ್ಸಪಂ ದೂರತೋವ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ। ದಿಸ್ವಾನ ಘರಾ

ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚುಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ಹತ್ಥತೋ ಪತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಘರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ [ಪವಿಸೇತ್ವಾ (ಕ॰)] ಘಟಿಯಾ ಓದನಂ ಉದ್ಧರಿತ್ವಾ ಪತ್ತಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ಆಯಸ್ಮತೋ ಮಹಾಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಅದಾಸಿ। ಸೋ ಅಹೋಸಿ ಪಿಣ್ಡಪಾತೋ ಅನೇಕಸೂಪೋ ಅನೇಕಬ್ಯಞ್ಜನೋ ಅನೇಕರಸಬ್ಯಞ್ಜನೋ [ಅನೇಕಸೂಪರಸಬ್ಯಞ್ಜನೋ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)]। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ಮಹಾಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ - "ಕೋ ನು ಖೋ ಅಯಂ ಸತ್ತೋ ಯಸ್ಸಾಯಂ ಏವರೂಪೋ ಇದ್ಧಾನುಭಾವೋ"ತಿ ? ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ಮಹಾಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ - "ಸಕ್ಕೋ ಖೋ ಅಯಂ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ"ತಿ। ಇತಿ ವಿದಿತ್ವಾ ಸಕ್ಕಂ ದೇವಾನಮಿನ್ದಂ ಏತದವೋಚ - "ಕತಂ ಖೋ ತೇ ಇದಂ, ಕೋಸಿಯ; ಮಾ [ಮಾಸ್ಸು (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰)] ಪುನಪಿ ಏವರೂಪಮಕಾಸೀ"ತಿ। "ಅಮ್ಹಾಕಮ್ಪಿ, ಭನ್ತೇ ಕಸ್ಸಪ, ಪುಞ್ಞೇನ ಅತ್ಥೋ; ಅಮ್ಹಾಕಮ್ಪಿ ಪುಞ್ಞೇನ ಕರಣೀಯ"ನ್ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಸಕ್ಕೋ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಮಹಾಕಸ್ಸಪಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ವೇಹಾಸಂ ಅಬ್ಭುಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ಆಕಾಸೇ ಅನ್ತಲಿಕ್ಖೇ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ - "ಅಹೋ ದಾನಂ ಪರಮದಾನಂ [ಪರಮಂ ದಾನಂ (ಪೀ॰ ಕ॰)] ಕಸ್ಸಪೇ ಸುಪ್ಪತಿಟ್ಠಿತಂ! ಅಹೋ ದಾನಂ ಪರಮದಾನಂ ಕಸ್ಸಪೇ ಸುಪ್ಪತಿಟ್ಠಿತಂ!! ಅಹೋ ದಾನಂ ಪರಮದಾನಂ ಕಸ್ಸಪೇ ಸುಪ್ಪತಿಟ್ಠಿತ"ನ್ತಿ!!! ಅಸ್ಸೋಸಿ ಖೋ ಭಗವಾ ದಿಬ್ಬಾಯ ಸೋತಧಾತುಯಾ ವಿಸುದ್ಧಾಯ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಮಾನುಸಿಕಾಯ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ದೇವಾನಮಿನ್ದಸ್ಸ ವೇಹಾಸಂ ಅಬ್ಭುಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ಆಕಾಸೇ ಅನ್ತಲಿಕ್ಖೇ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇನ್ತಸ್ಸ - "ಅಹೋ ದಾನಂ ಪರಮದಾನಂ ಕಸ್ಸಪೇ ಸುಪ್ಪತಿಟ್ಠಿತಂ! ಅಹೋ ದಾನಂ ಪರಮದಾನಂ ಕಸ್ಸಪೇ ಸುಪ್ಪತಿಟ್ಠಿತಂ!! ಅಹೋ ದಾನಂ ಪರಮದಾನಂ ಕಸ್ಸಪೇ ಸುಪ್ಪತಿಟ್ಠಿತ"ನ್ತಿ!!!

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ -

"ಪಿಣ್ಡಪಾತಿಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ,
ಅತ್ತಭರಸ್ಸ ಅನಞ್ಞಪೋಸಿನೋ।
ದೇವಾ ಪಿಹಯನ್ತಿ ತಾದಿನೋ,
ಉಪಸನ್ತಸ್ಸ ಸದಾ ಸತೀಮತೋ"ತಿ॥ ಸತ್ತಮಂ।

೮. ಪಿಣ್ಡಪಾತಿಕಸುತ್ತಂ

೨೮. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ - ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಸಮ್ಬಹುಲಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಪಟಿಕ್ಕನ್ತಾನಂ ಕರೇರಿಮಣ್ಡಲಮಾಳೇ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾನಂ ಸನ್ನಿಪತಿತಾನಂ ಅಯಮನ್ತರಾಕಥಾ ಉದಪಾದಿ -

"ಪಿಣ್ಡಪಾತಿಕೋ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತೋ ಲಭತಿ ಕಾಲೇನ ಕಾಲಂ ಮನಾಪಿಕೇ ಚಕ್ಖುನಾ ರೂಪೇ ಪಸ್ಸಿತುಂ, ಲಭತಿ ಕಾಲೇನ ಕಾಲಂ ಮನಾಪಿಕೇ ಸೋತೇನ ಸದ್ದೇ ಸೋತುಂ, ಲಭತಿ ಕಾಲೇನ ಕಾಲಂ ಮನಾಪಿಕೇ ಘಾನೇನ ಗನ್ಧೇ ಘಾಯಿತುಂ, ಲಭತಿ ಕಾಲೇನ ಕಾಲಂ ಮನಾಪಿಕೇ ಜಿವ್ಹಾಯ ರಸೇ ಸಾಯಿತುಂ, ಲಭತಿ ಕಾಲೇನ ಕಾಲಂ ಮನಾಪಿಕೇ ಕಾಯೇನ ಫೋಟ್ಠಬ್ಬೇ ಫುಸಿತುಂ। ಪಿಣ್ಡಪಾತಿಕೋ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಸಕ್ಕತೋ ಗರುಕತೋ ಮಾನಿತೋ ಪೂಜಿತೋ ಅಪಚಿತೋ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರತಿ। ಹನ್ದಾವುಸೋ, ಮಯಮ್ಪಿ ಪಿಣ್ಡಪಾತಿಕಾ ಹೋಮ। ಮಯಮ್ಪಿ ಲಚ್ಛಾಮ ಕಾಲೇನ ಕಾಲಂ ಮನಾಪಿಕೇ ಚಕ್ಖುನಾ ರೂಪೇ ಪಸ್ಸಿತುಂ, ಮಯಮ್ಪಿ ಲಚ್ಛಾಮ ಕಾಲೇನ ಕಾಲಂ ಮನಾಪಿಕೇ ಸೋತೇನ ಸದ್ದೇ ಸೋತುಂ, ಮಯಮ್ಪಿ ಲಚ್ಛಾಮ ಕಾಲೇನ ಕಾಲಂ ಮನಾಪಿಕೇ ಘಾನೇನ ಗನ್ಧೇ ಘಾಯಿತುಂ, ಮಯಮ್ಪಿ ಲಚ್ಛಾಮ ಕಾಲೇನ ಕಾಲಂ ಮನಾಪಿಕೇ ಜಿವ್ಹಾಯ ರಸೇ ಸಾಯಿತುಂ, ಮಯಮ್ಪಿ ಲಚ್ಛಾಮ ಕಾಲೇನ ಕಾಲಂ ಮನಾಪಿಕೇ ಕಾಯೇನ ಫೋಟ್ಠಬ್ಬೇ ಫುಸಿತುಂ; ಮಯಮ್ಪಿ ಸಕ್ಕತಾ ಗರುಕತಾ ಮಾನಿತಾ ಪೂಜಿತಾ ಅಪಚಿತಾ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ। ಅಯಞ್ಚರಹಿ ತೇಸಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅನ್ತರಾಕಥಾ ಹೋತಿ ವಿಪ್ಪಕತಾ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯಂ ಪಟಿಸಲ್ಲಾನಾ ವುಟ್ಠಿತೋ ಯೇನ ಕರೇರಿಮಣ್ಡಲಮಾಳೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪಞ್ಞತ್ತೇ ಆಸನೇ ನಿಸೀದಿ। ನಿಸಜ್ಜ ಖೋ ಭಗವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ – "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ, ಕಾ ಚ ಪನ ವೋ ಅನ್ತರಾಕಥಾ ವಿಪ್ಪಕತಾ"ತಿ?

"ಇಧ, ಭನ್ತೇ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಪಟಿಕ್ಕನ್ತಾನಂ ಕರೇರಿಮಣ್ಡಲಮಾಳೇ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾನಂ ಸನ್ನಿಪತಿತಾನಂ ಅಯಮನ್ತರಾಕಥಾ ಉದಪಾದಿ –

'ಪಿಣ್ಡಪಾತಿಕೋ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತೋ ಲಭತಿ ಕಾಲೇನ ಕಾಲಂ ಮನಾಪಿಕೇ ಚಕ್ಖುನಾ ರೂಪೇ ಪಸ್ಸಿತುಂ, ಲಭತಿ ಕಾಲೇನ ಕಾಲಂ ಮನಾಪಿಕೇ ಸೋತೇನ ಸದ್ದೇ ಸೋತುಂ, ಲಭತಿ ಕಾಲೇನ ಕಾಲಂ ಮನಾಪಿಕೇ ಘಾನೇನ ಗನ್ಧೇ ಘಾಯಿತುಂ, ಲಭತಿ ಕಾಲೇನ ಕಾಲಂ ಮನಾಪಿಕೇ ಜಿವ್ಹಾಯ ರಸೇ ಸಾಯಿತುಂ, ಲಭತಿ ಕಾಲೇನ ಕಾಲಂ ಮನಾಪಿಕೇ ಕಾಯೇನ ಫೋಟ್ಠಬ್ಬೇ ಫುಸಿತುಂ। ಪಿಣ್ಡಪಾತಿಕೋ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಸಕ್ಕತೋ ಗರುಕತೋ ಮಾನಿತೋ ಪೂಜಿತೋ ಅಪಚಿತೋ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರತಿ। ಹನ್ದಾವುಸೋ, ಮಯಮ್ಪಿ ಪಿಣ್ಡಪಾತಿಕಾ ಹೋಮ। ಮಯಮ್ಪಿ ಲಚ್ಛಾಮ ಕಾಲೇನ ಕಾಲಂ ಮನಾಪಿಕೇ ಚಕ್ಖುನಾ ರೂಪೇ ಪಸ್ಸಿತುಂ…ಪೇ॰… ಕಾಯೇನ ಫೋಟ್ಠಬ್ಬೇ ಫುಸಿತುಂ। ಮಯಮ್ಪಿ ಸಕ್ಕತಾ ಗರುಕತಾ ಮಾನಿತಾ ಪೂಜಿತಾ ಅಪಚಿತಾ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿಸ್ಸಾಮಾ'ತಿ। ಅಯಂ ಖೋ ನೋ, ಭನ್ತೇ, ಅನ್ತರಾಕಥಾ ವಿಪ್ಪಕತಾ, ಅಥ ಭಗವಾ ಅನುಪ್ಪತ್ತೋ"ತಿ।

"ನ ಖ್ವೇತಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪತಿರೂಪಂ ಕುಲಪುತ್ತಾನಂ ಸದ್ಧಾ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜಿತಾನಂ ಯಂ ತುಮ್ಹೇ ಏವರೂಪಿಂ ಕಥಂ ಕಥೇಯ್ಯಾಥ। ಸನ್ನಿಪತಿತಾನಂ ವೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದ್ವಯಂ ಕರಣೀಯಂ – ಧಮ್ಮೀ ವಾ ಕಥಾ ಅರಿಯೋ ವಾ ತುಣ್ಹೀಭಾವೋ"ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ –

"ಪಿಣ್ಡಪಾತಿಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ,
ಅತ್ತಭರಸ್ಸ ಅನಞ್ಞಪೋಸಿನೋ।
ದೇವಾ ಪಿಹಯನ್ತಿ ತಾದಿನೋ,
ನೋ ಚೇ ಸದ್ದಸಿಲೋಕನಿಸ್ಸಿತೋ"ತಿ॥ ಅಟ್ಠಮಂ।

೯. ಸಿಪ್ಪಸುತ್ತಂ

೨೯. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಸಮ್ಬಹುಲಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಪಟಿಕ್ಕನ್ತಾನಂ ಮಣ್ಡಲಮಾಳೇ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾನಂ ಸನ್ನಿಪತಿತಾನಂ ಅಯಮನ್ತರಾಕಥಾ ಉದಪಾದಿ – "ಕೋ ನು ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಸಿಪ್ಪಂ ಜಾನಾತಿ? ಕೋ ಕಿಂ ಸಿಪ್ಪಂ ಸಿಕ್ಖಿ? ಕತರಂ ಸಿಪ್ಪಂ ಸಿಪ್ಪಾನಂ ಅಗ್ಗ"ನ್ತಿ?

ತತ್ಥೇಕಚ್ಚೇ ಏವಮಾಹಂಸು – "ಹತ್ಥಿಸಿಪ್ಪಂ ಸಿಪ್ಪಾನಂ ಅಗ್ಗ"ನ್ತಿ। ಏಕಚ್ಚೇ ಏವಮಾಹಂಸು – "ಅಸ್ಸಸಿಪ್ಪಂ ಸಿಪ್ಪಾನಂ ಅಗ್ಗ"ನ್ತಿ। ಏಕಚ್ಚೇ ಏವಮಾಹಂಸು – "ರಥಸಿಪ್ಪಂ ಸಿಪ್ಪಾನಂ ಅಗ್ಗ"ನ್ತಿ। ಏಕಚ್ಚೇ ಏವಮಾಹಂಸು – "ಧನುಸಿಪ್ಪಂ ಸಿಪ್ಪಾನಂ ಅಗ್ಗ"ನ್ತಿ। ಏಕಚ್ಚೇ ಏವಮಾಹಂಸು – "ಥರುಸಿಪ್ಪಂ ಸಿಪ್ಪಾನಂ ಅಗ್ಗ"ನ್ತಿ। ಏಕಚ್ಚೇ ಏವಮಾಹಂಸು – "ಮುದ್ದಾಸಿಪ್ಪಂ ಸಿಪ್ಪಾನಂ ಅಗ್ಗ"ನ್ತಿ। ಏಕಚ್ಚೇ ಏವಮಾಹಂಸು – "ಗಣನಾಸಿಪ್ಪಂ ಸಿಪ್ಪಾನಂ ಅಗ್ಗ"ನ್ತಿ। ಏಕಚ್ಚೇ ಏವಮಾಹಂಸು – "ಸಙ್ಖಾನಸಿಪ್ಪಂ ಸಿಪ್ಪಾನಂ ಅಗ್ಗ"ನ್ತಿ। ಏಕಚ್ಚೇ ಏವಮಾಹಂಸು – "ಲೇಖಾಸಿಪ್ಪಂ ಸಿಪ್ಪಾನಂ ಅಗ್ಗ"ನ್ತಿ। ಏಕಚ್ಚೇ ಏವಮಾಹಂಸು – "ಕಾವೇಯ್ಯಸಿಪ್ಪಂ [ಕಾಬ್ಯಸಿಪ್ಪಂ (ಸ್ಯಾ॰)]

ಸಿಪ್ಪಾನಂ ಅಗ್ಗ''ನ್ತಿ। ಏಕಚ್ಚೇ ಏವಮಾಹಂಸು - ''ಲೋಕಾಯತಸಿಪ್ಪಂ ಸಿಪ್ಪಾನಂ ಅಗ್ಗ''ನ್ತಿ। ಏಕಚ್ಚೇ ಏವಮಾಹಂಸು - ''ಖತ್ತವಿಜ್ಜಾಸಿಪ್ಪಂ ಸಿಪ್ಪಾನಂ ಅಗ್ಗ''ನ್ತಿ। ಅಯಞ್ಚರಹಿ ತೇಸಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅನ್ತರಾಕಥಾ ಹೋತಿ ವಿಪ್ಪಕತಾ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯಂ ಪಟಿಸಲ್ಲಾನಾ ವುಟ್ಠಿತೋ ಯೇನ ಮಣ್ಡಲಮಾಳೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪಞ್ಞತ್ತೇ ಆಸನೇ ನಿಸೀದಿ। ನಿಸಜ್ಜ ಖೋ ಭಗವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - ''ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ, ಕಾ ಚ ಪನ ವೋ ಅನ್ತರಾಕಥಾ ವಿಪ್ಪಕತಾ''ತಿ?

''ಇಧ, ಭನ್ತೇ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಪಟಿಕ್ಕನ್ತಾನಂ ಮಣ್ಡಲಮಾಳೇ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾನಂ ಅಯಮನ್ತರಾಕಥಾ ಉದಪಾದಿ - 'ಕೋ ನು ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಸಿಪ್ಪಂ ಜಾನಾತಿ? ಕೋ ಕಿಂ ಸಿಪ್ಪಂ ಸಿಕ್ಖಿ? ಕತರಂ ಸಿಪ್ಪಂ ಸಿಪ್ಪಾನಂ ಅಗ್ಗ'ನ್ತಿ?

''ತತ್ಥೇಕಚ್ಚೇ ಏವಮಾಹಂಸು - 'ಹತ್ಥಿಸಿಪ್ಪಂ ಸಿಪ್ಪಾನಂ ಅಗ್ಗ'ನ್ತಿ। ಏಕಚ್ಚೇ ಏವಮಾಹಂಸು - 'ಅಸ್ಸಸಿಪ್ಪಂ ಸಿಪ್ಪಾನಂ ಅಗ್ಗ'ನ್ತಿ; ಏಕಚ್ಚೇ ಏವಮಾಹಂಸು - 'ರಥಸಿಪ್ಪಂ ಸಿಪ್ಪಾನಂ ಅಗ್ಗ'ನ್ತಿ; ಏಕಚ್ಚೇ ಏವಮಾಹಂಸು - 'ಧನುಸಿಪ್ಪಂ ಸಿಪ್ಪಾನಂ ಅಗ್ಗ'ನ್ತಿ; ಏಕಚ್ಚೇ ಏವಮಾಹಂಸು - 'ಥರುಸಿಪ್ಪಂ ಸಿಪ್ಪಾನಂ ಅಗ್ಗ'ನ್ತಿ, ಏಕಚ್ಚೇ ಏವಮಾಹಂಸು - 'ಮುದ್ದಾಸಿಪ್ಪಂ ಸಿಪ್ಪಾನಂ ಅಗ್ಗ'ನ್ತಿ ಏಕಚ್ಚೇ ಏವಮಾಹಂಸು - 'ಗಣನಾಸಿಪ್ಪಂ ಸಿಪ್ಪಾನಂ ಅಗ್ಗ'ನ್ತಿ; ಏಕಚ್ಚೇ ಏವಮಾಹಂಸು - 'ಸಙ್ಖಾನಸಿಪ್ಪಂ ಸಿಪ್ಪಾನಂ ಅಗ್ಗ'ನ್ತಿ; ಏಕಚ್ಚೇ ಏವಮಾಹಂಸು - 'ಲೇಖಾಸಿಪ್ಪಂ ಸಿಪ್ಪಾನಂ ಅಗ್ಗ'ನ್ತಿ; ಏಕಚ್ಚೇ ಏವಮಾಹಂಸು - 'ಕಾವೇಯ್ಯಸಿಪ್ಪಂ ಸಿಪ್ಪಾನಂ ಅಗ್ಗ'ನ್ತಿ; ಏಕಚ್ಚೇ ಏವಮಾಹಂಸು - 'ಲೋಕಾಯತಸಿಪ್ಪಂ ಸಿಪ್ಪಾನಂ ಅಗ್ಗ'ನ್ತಿ; ಏಕಚ್ಚೇ ಏವಮಾಹಂಸು - 'ಖತ್ತವಿಜ್ಜಾಸಿಪ್ಪಂ ಸಿಪ್ಪಾನಂ ಅಗ್ಗ'ನ್ತಿ। ಅಯಂ ಖೋ ನೋ, ಭನ್ತೇ, ಅನ್ತರಾಕಥಾ ಹೋತಿ ವಿಪ್ಪಕತಾ, ಅಥ ಭಗವಾ ಅನುಪ್ಪತ್ತೋ''ತಿ।

''ನ ಖ್ವೇತಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪತಿರೂಪಂ ಕುಲಪುತ್ತಾನಂ ಸದ್ಧಾ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜಿತಾನಂ ಯಂ ತುಮ್ಹೇ ಏವರೂಪಿಂ ಕಥಂ ಕಥೇಯ್ಯಾಥ। ಸನ್ನಿಪತಿತಾನಂ ವೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದ್ವಯಂ ಕರಣೀಯಂ - ಧಮ್ಮೀ ವಾ ಕಥಾ ಅರಿಯೋ ವಾ ತುಣ್ಹೀಭಾವೋ''ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ -

''ಅಸಿಪ್ಪಜೀವೀ ಲಹು ಅತ್ಥಕಾಮೋ,
ಯತಿನ್ದ್ರಿಯೋ ಸಬ್ಬಧಿ ವಿಪ್ಪಮುತ್ತೋ।
ಅನೋಕಸಾರೀ ಅಮಮೋ ನಿರಾಸೋ,
ಹಿತ್ವಾ ಮಾನಂ ಏಕಚರೋ ಸ ಭಿಕ್ಖೂ''ತಿ॥ ನವಮಂ।

೧೦. ಲೋಕಸುತ್ತಂ

೩೦. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ - ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಉರುವೇಲಾಯಂ ವಿಹರತಿ ನಜ್ಜಾ ನೇರಞ್ಜರಾಯ ತೀರೇ ಬೋಧಿರುಕ್ಖಮೂಲೇ ಪಠಮಾಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಭಗವಾ ಸತ್ತಾಹಂ ಏಕಪಲ್ಲಙ್ಕೇನ ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತಿ ವಿಮುತ್ತಿಸುಖಪಟಿಸಂವೇದೀ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ತಸ್ಸ ಸತ್ತಾಹಸ್ಸ ಅಚ್ಚಯೇನ ತಮ್ಹಾ ಸಮಾಧಿಮ್ಹಾ ವುಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಬುದ್ಧಚಕ್ಖುನಾ ಲೋಕಂ ವೋಲೋಕೇಸಿ। ಅದ್ದಸಾ ಖೋ ಭಗವಾ ಬುದ್ಧಚಕ್ಖುನಾ ವೋಲೋಕೇನ್ತೋ ಸತ್ತೇ ಅನೇಕೇಹಿ ಸನ್ತಾಪೇಹಿ ಸನ್ತಪ್ಪಮಾನೇ, ಅನೇಕೇಹಿ ಚ ಪರಿಳಾಹೇಹಿ ಪರಿಡಯ್ಹಮಾನೇ - ರಾಗಜೇಹಿಪಿ, ದೋಸಜೇಹಿಪಿ, ಮೋಹಜೇಹಿಪಿ [ಮೋಹಜೇಹಿಪೀತಿ (ಸಬ್ಬತ್ಥ)]।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ -

“ಅಯಂ ಲೋಕೋ ಸನ್ತಾಪಜಾತೋ,
ಫಸ್ಸಪರೇತೋ ರೋಗಂ ವದತಿ ಅತ್ತತೋ।
ಯೇನ ಯೇನ ಹಿ ಮಞ್ಞತಿ [ಯೇನ ಹಿ ಮಞ್ಞತಿ (ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)],
ತತೋ ತಂ ಹೋತಿ ಅಞ್ಞಥಾ॥

“ಅಞ್ಞಥಾಭಾವೀ ಭವಸತ್ತೋ ಲೋಕೋ,
ಭವಪರೇತೋ ಭವಮೇವಾಭಿನನ್ದತಿ।
ಯದಭಿನನ್ದತಿ ತಂ ಭಯಂ,
ಯಸ್ಸ ಭಾಯತಿ ತಂ ದುಕ್ಖಂ।
ಭವವಿಪ್ಪಹಾನಾಯ ಖೋ ಪನಿದಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ವುಸ್ಸತಿ”॥

“‘ಯೇ ಹಿ ಕೇಚಿ ಸಮಣಾ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ವಾ ಭವೇನ ಭವಸ್ಸ ವಿಪ್ಪಮೋಕ್ಖಮಾಹಂಸು, ಸಬ್ಬೇ ತೇ ಅವಿಪ್ಪಮುತ್ತಾ ಭವಸ್ಮಾ’ತಿ ವದಾಮಿ। ‘ಯೇ ವಾ ಪನ ಕೇಚಿ ಸಮಣಾ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ವಾ ವಿಭವೇನ ಭವಸ್ಸ ನಿಸ್ಸರಣಮಾಹಂಸು, ಸಬ್ಬೇ ತೇ ಅನಿಸ್ಸಟಾ ಭವಸ್ಮಾ’ತಿ ವದಾಮಿ।

“ಉಪಧಿಞ್ಹಿ ಪಟಿಚ್ಚ ದುಕ್ಖಮಿದಂ ಸಮ್ಭೋತಿ, ಸಬ್ಬುಪಾದಾನಕ್ಖಯಾ ನತ್ಥಿ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಸಮ್ಭವೋ। ಲೋಕಮಿಮಂ ಪಸ್ಸ; ಪುಥೂ ಅವಿಜ್ಜಾಯ ಪರೇತಾ ಭೂತಾ ಭೂತರತಾ ಅಪರಿಮುತ್ತಾ; ಯೇ ಹಿ ಕೇಚಿ ಭವಾ ಸಬ್ಬಧಿ ಸಬ್ಬತ್ಥತಾಯ ಸಬ್ಬೇ ತೇ ಭವಾ ಅನಿಚ್ಚಾ ದುಕ್ಖಾ ವಿಪರಿಣಾಮಧಮ್ಮಾ”ತಿ।

“ಏವಮೇತಂ ಯಥಾಭೂತಂ, ಸಮ್ಮಪ್ಪಞ್ಞಾಯ ಪಸ್ಸತೋ।
ಭವತಣ್ಹಾ ಪಹೀಯತಿ, ವಿಭವಂ ನಾಭಿನನ್ದತಿ॥

“ಸಬ್ಬಸೋ ತಣ್ಹಾನಂ ಖಯಾ,
ಅಸೇಸವಿರಾಗನಿರೋಧೋ ನಿಬ್ಬಾನಂ।
ತಸ್ಸ ನಿಬ್ಬುತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ,
ಅನುಪಾದಾ [ಅನುಪಾದಾನಾ (ಸೀ॰)] ಪುನಬ್ಭವೋ ನ ಹೋತಿ।
ಅಭಿಭೂತೋ ಮಾರೋ ವಿಜಿತಸಙ್ಗಾಮೋ,
ಉಪಚ್ಚಗಾ ಸಬ್ಬಭವಾನಿ ತಾದೀ”ತಿ॥ ದಸಮಂ।

ನನ್ದವಗ್ಗೋ ತತಿಯೋ ನಿಟ್ಠಿತೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ -

ಕಮ್ಮಂ ನನ್ದೋ ಯಸೋಜೋ ಚ, ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಚ ಕೋಲಿತೋ।
ಪಿಲಿನ್ದೋ [ಪಿಲಿನ್ದಿ (ಸೀ॰)] ಕಸ್ಸಪೋ ಪಿಣ್ಡೋ, ಸಿಪ್ಪಂ ಲೋಕೇನ ತೇ ದಸಾತಿ॥

೪. ಮೇಘಿಯವಗ್ಗೋ

೧. ಮೇಘಿಯಸುತ್ತಂ

೩೧. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಚಾಲಿಕಾಯಂ ವಿಹರತಿ ಚಾಲಿಕೇ ಪಬ್ಬತೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಆಯಸ್ಮಾ ಮೇಘಿಯೋ ಭಗವತೋ ಉಪಟ್ಠಾಕೋ ಹೋತಿ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಮೇಘಿಯೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತೋ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಮೇಘಿಯೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – "ಇಚ್ಛಾಮಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಜನ್ತುಗಾಮಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವಿಸಿತು"ನ್ತಿ। "ಯಸ್ಸದಾನಿ ತ್ವಂ, ಮೇಘಿಯ, ಕಾಲಂ ಮಞ್ಞಸೀ"ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಮೇಘಿಯೋ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಜನ್ತುಗಾಮಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪಾವಿಸಿ। ಜನ್ತುಗಾಮೇ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಪಟಿಕ್ಕನ್ತೋ ಯೇನ ಕಿಮಿಕಾಳಾಯ ನದಿಯಾ ತೀರಂ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ। [ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ (ಸಬ್ಬತ್ಥ) ಅ॰ ನಿ॰ ೯.೩ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಂ] ಅದ್ದಸಾ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಮೇಘಿಯೋ [ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ (ಸಬ್ಬತ್ಥ) ಅ॰ ನಿ॰ ೯.೩ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಂ] ಕಿಮಿಕಾಳಾಯ ನದಿಯಾ ತೀರೇ ಜಙ್ಘಾವಿಹಾರಂ [ಜಙ್ಘವಿಹಾರಂ (ಕ॰)] ಅನುಚಙ್ಕಮಮಾನೋ ಅನುವಿಚರಮಾನೋ [ಅನುವಿಚರಮಾನೋ ಅದ್ದಸಾ ಖೋ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰), ಅನುವಿಚರಮಾನೋ ಅದ್ದಸ (ಕ॰)] ಅಮ್ಬವನಂ ಪಾಸಾದಿಕಂ ಮನುಞ್ಞಂ ರಮಣೀಯಂ। ದಿಸ್ವಾನಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ – "ಪಾಸಾದಿಕಂ ವತಿದಂ ಅಮ್ಬವನಂ ಮನುಞ್ಞಂ [ಇದಂ ಪದಂ ವಿದೇಸಪೋತ್ಥಕೇಸು ನತ್ಥಿ, ಅಙ್ಗುತ್ತರೇಪಿ] ರಮಣೀಯಂ। ಅಲಂ ವತಿದಂ ಕುಲಪುತ್ತಸ್ಸ ಪಧಾನತ್ಥಿಕಸ್ಸ ಪಧಾನಾಯ। ಸಚೇ ಮಂ ಭಗವಾ ಅನುಜಾನೇಯ್ಯ, ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾಹಂ ಇಮಂ ಅಮ್ಬವನಂ ಪಧಾನಾಯಾ"ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಮೇಘಿಯೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಮೇಘಿಯೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ –

"ಇಧಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಜನ್ತುಗಾಮಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪಾವಿಸಿಂ। ಜನ್ತುಗಾಮೇ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಪಟಿಕ್ಕನ್ತೋ ಯೇನ ಕಿಮಿಕಾಳಾಯ ನದಿಯಾ ತೀರಂ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂ [ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ (ಸಬ್ಬತ್ಥ)]। ಅದ್ದಸಂ ಖೋ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ [ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ (ಸಬ್ಬತ್ಥ)], ಕಿಮಿಕಾಳಾಯ ನದಿಯಾ ತೀರೇ ಜಙ್ಘಾವಿಹಾರಂ ಅನುಚಙ್ಕಮಮಾನೋ ಅನುವಿಚರಮಾನೋ [ಅನುವಿಚರಮಾನೋ ಅದ್ದಸಂ (ಸಬ್ಬತ್ಥ)] ಅಮ್ಬವನಂ ಪಾಸಾದಿಕಂ ಮನುಞ್ಞಂ ರಮಣೀಯಂ। ದಿಸ್ವಾನ ಮೇ ಏತದಹೋಸಿ – 'ಪಾಸಾದಿಕಂ ವತಿದಂ ಅಮ್ಬವನಂ ಮನುಞ್ಞಂ ರಮಣೀಯಂ। ಅಲಂ ವತಿದಂ ಕುಲಪುತ್ತಸ್ಸ ಪಧಾನತ್ಥಿಕಸ್ಸ ಪಧಾನಾಯ। ಸಚೇ ಮಂ ಭಗವಾ ಅನುಜಾನೇಯ್ಯ, ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾಹಂ ಇಮಂ ಅಮ್ಬವನಂ ಪಧಾನಾಯಾ'ತಿ। ಸಚೇ ಮಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಅನುಜಾನಾತಿ [ಅನುಜಾನೇಯ್ಯ (ಅ॰ ನಿ॰ ೯.೩)], ಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾಹಂ ತಂ ಅಮ್ಬವನಂ ಪಧಾನಾಯಾ"ತಿ।

ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಭಗವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಮೇಘಿಯಂ ಏತದವೋಚ – "ಆಗಮೇಹಿ ತಾವ, ಮೇಘಿಯ, ಏಕಕಮ್ಹಿ [ಏಕಕಮ್ಹಾ (ಸೀ॰ ಪೀ॰), ಏಕಕೋಮ್ಹಿ (ಸ್ಯಾ॰)] ತಾವ, ಯಾವ ಅಞ್ಞೋಪಿ ಕೋಚಿ ಭಿಕ್ಖು ಆಗಚ್ಛತೀ"ತಿ।

ದುತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಮೇಘಿಯೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – "ಭಗವತೋ, ಭನ್ತೇ, ನತ್ಥಿ ಕಿಞ್ಚಿ ಉತ್ತರಿ [ಉತ್ತರಿಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ಕರಣೀಯಂ, ನತ್ಥಿ ಕತಸ್ಸ ವಾ ಪತಿಚಯೋ। ಮಯ್ಹಂ ಖೋ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಅತ್ಥಿ ಉತ್ತರಿ ಕರಣೀಯಂ, ಅತ್ಥಿ ಕತಸ್ಸ ಪತಿಚಯೋ। ಸಚೇ ಮಂ ಭಗವಾ ಅನುಜಾನಾತಿ, ಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾಹಂ ತಂ ಅಮ್ಬವನಂ ಪಧಾನಾಯಾ"ತಿ। ದುತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ

ಭಗವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಮೇಘಿಯಂ ಏತದವೋಚ - "ಆಗಮೇಹಿ ತಾವ, ಮೇಘಿಯ, ಏಕಕಮ್ಹಿ ತಾವ, ಯಾವ ಅಞ್ಞೋಪಿ ಕೋಚಿ ಭಿಕ್ಖು ಆಗಚ್ಛತೀ"ತಿ।

ತತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಮೇಘಿಯೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಭಗವತೋ, ಭನ್ತೇ, ನತ್ಥಿ ಕಿಞ್ಚಿ ಉತ್ತರಿ ಕರಣೀಯಂ, ನತ್ಥಿ ಕತಸ್ಸ ವಾ ಪತಿಚಯೋ। ಮಯ್ಹಂ ಖೋ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಅತ್ಥಿ ಉತ್ತರಿ ಕರಣೀಯಂ, ಅತ್ಥಿ ಕತಸ್ಸ ಪತಿಚಯೋ। ಸಚೇ ಮಂ ಭಗವಾ ಅನುಜಾನಾತಿ, ಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾಹಂ ತಂ ಅಮ್ಬವನಂ ಪಧಾನಾಯಾ"ತಿ। "ಪಧಾನನ್ತಿ ಖೋ, ಮೇಘಿಯ, ವದಮಾನಂ ಕಿನ್ತಿ ವದೇಯ್ಯಾಮ? ಯಸ್ಸದಾನಿ ತ್ವಂ, ಮೇಘಿಯ, ಕಾಲಂ ಮಞ್ಞಸೀ"ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಮೇಘಿಯೋ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ಯೇನ ತಂ ಅಮ್ಬವನಂ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ತಂ ಅಮ್ಬವನಂ ಅಜ್ಝೋಗಾಹೇತ್ವಾ [ಅಜ್ಝೋಗಹೇತ್ವಾ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)] ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ರುಕ್ಖಮೂಲೇ ದಿವಾವಿಹಾರಂ ನಿಸೀದಿ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ಮೇಘಿಯಸ್ಸ ತಸ್ಮಿಂ ಅಮ್ಬವನೇ ವಿಹರನ್ತಸ್ಸ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ತಯೋ ಪಾಪಕಾ ಅಕುಸಲಾ ವಿತಕ್ಕಾ ಸಮುದಾಚರನ್ತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಕಾಮವಿತಕ್ಕೋ, ಬ್ಯಾಪಾದವಿತಕ್ಕೋ, ವಿಹಿಂಸಾವಿತಕ್ಕೋ [ವಿತಕ್ಕೋತಿ (ಸೀ॰ ಪೀ॰ ಕ॰)]।

ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ಮೇಘಿಯಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ - "ಅಚ್ಛರಿಯಂ ವತ ಭೋ, ಅಬ್ಭುತಂ ವತ ಭೋ! ಸದ್ಧಾಯ ಚ ವತಮ್ಹಾ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜಿತಾ। ಅಥ ಚ ಪನಿಮೇಹಿ ತೀಹಿ ಪಾಪಕೇಹಿ ಅಕುಸಲೇಹಿ ವಿತಕ್ಕೇಹಿ ಅನ್ವಾಸತ್ತಾ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಕಾಮವಿತಕ್ಕೇನ, ಬ್ಯಾಪಾದವಿತಕ್ಕೇನ, ವಿಹಿಂಸಾವಿತಕ್ಕೇನ"।

ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಮೇಘಿಯೋ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯಂ ಪಟಿಸಲ್ಲಾನಾ ವುಟ್ಠಿತೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಮೇಘಿಯೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಇಧ ಮಯ್ಹಂ, ಭನ್ತೇ, ತಸ್ಮಿಂ ಅಮ್ಬವನೇ ವಿಹರನ್ತಸ್ಸ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ತಯೋ ಪಾಪಕಾ ಅಕುಸಲಾ ವಿತಕ್ಕಾ ಸಮುದಾಚರನ್ತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಕಾಮವಿತಕ್ಕೋ, ಬ್ಯಾಪಾದವಿತಕ್ಕೋ, ವಿಹಿಂಸಾವಿತಕ್ಕೋ । ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಏತದಹೋಸಿ - 'ಅಚ್ಛರಿಯಂ ವತ, ಭೋ, ಅಬ್ಭುತಂ ವತ, ಭೋ! ಸದ್ಧಾಯ ಚ ವತಮ್ಹಾ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜಿತಾ। ಅಥ ಚ ಪನಿಮೇಹಿ ತೀಹಿ ಪಾಪಕೇಹಿ ಅಕುಸಲೇಹಿ ವಿತಕ್ಕೇಹಿ ಅನ್ವಾಸತ್ತಾ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಕಾಮವಿತಕ್ಕೇನ, ಬ್ಯಾಪಾದವಿತಕ್ಕೇನ, ವಿಹಿಂಸಾವಿತಕ್ಕೇನ'"।

"ಅಪರಿಪಕ್ಕಾಯ , ಮೇಘಿಯ, ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಪಞ್ಚ ಧಮ್ಮಾ ಪರಿಪಾಕಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ। ಕತಮೇ ಪಞ್ಚ?

"ಇಧ, ಮೇಘಿಯ, ಭಿಕ್ಖು ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ತೋ ಹೋತಿ ಕಲ್ಯಾಣಸಹಾಯೋ ಕಲ್ಯಾಣಸಮ್ಪವಙ್ಕೋ। ಅಪರಿಪಕ್ಕಾಯ, ಮೇಘಿಯ, ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಅಯಂ ಪಠಮೋ ಧಮ್ಮೋ ಪರಿಪಾಕಾಯ ಸಂವತ್ತತಿ।

"ಪುನ ಚಪರಂ, ಮೇಘಿಯ, ಭಿಕ್ಖು ಸೀಲವಾ ಹೋತಿ, ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಸಂವರಸಂವುತೋ ವಿಹರತಿ ಆಚಾರಗೋಚರಸಮ್ಪನ್ನೋ, ಅಣುಮತ್ತೇಸು ವಜ್ಜೇಸು ಭಯದಸ್ಸಾವೀ, ಸಮಾದಾಯ ಸಿಕ್ಖತಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇಸು। ಅಪರಿಪಕ್ಕಾಯ, ಮೇಘಿಯ, ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಅಯಂ ದುತಿಯೋ ಧಮ್ಮೋ ಪರಿಪಾಕಾಯ ಸಂವತ್ತತಿ।

"ಪುನ ಚಪರಂ, ಮೇಘಿಯ, ಭಿಕ್ಖು ಯಾಯಂ ಕಥಾ ಅಭಿಸಲ್ಲೇಖಿಕಾ ಚೇತೋವಿವರಣಸಪ್ಪಾಯಾ ಏಕನ್ತನಿಬ್ಬಿದಾಯ ವಿರಾಗಾಯ ನಿರೋಧಾಯ ಉಪಸಮಾಯ ಅಭಿಞ್ಞಾಯ ಸಮ್ಬೋಧಾಯ ನಿಬ್ಬಾನಾಯ ಸಂವತ್ತತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಅಪ್ಪಿಚ್ಛಕಥಾ, ಸನ್ತುಟ್ಠಿಕಥಾ, ಪವಿವೇಕಕಥಾ, ಅಸಂಸಗ್ಗಕಥಾ, ವೀರಿಯಾರಮ್ಭಕಥಾ, ಸೀಲಕಥಾ, ಸಮಾಧಿಕಥಾ, ಪಞ್ಞಾಕಥಾ, ವಿಮುತ್ತಿಕಥಾ,

ವಿಮುತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನಕಥಾ; ಏವರೂಪಾಯ ಕಥಾಯ ನಿಕಾಮಲಾಭೀ ಹೋತಿ ಅಕಿಚ್ಛಲಾಭೀ ಅಕಸಿರಲಾಭೀ। ಅಪರಿಪಾಕಾಯ, ಮೇಘಿಯ, ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಅಯಂ ತತಿಯೋ ಧಮ್ಮೋ ಪರಿಪಾಕಾಯ ಸಂವತ್ತತಿ।

“ಪುನ ಚಪರಂ , ಮೇಘಿಯ, ಭಿಕ್ಖು ಆರದ್ಧವೀರಿಯೋ ವಿಹರತಿ, ಅಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಪಹಾನಾಯ, ಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪದಾಯ [ಉಪ್ಪಾದಾಯ (ಸ್ಯಾ॰)], ಥಾಮವಾ ದಳ್ಹಪರಕ್ಕಮೋ ಅನಿಕ್ಖಿತ್ತಧುರೋ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು। ಅಪರಿಪಕ್ಕಾಯ, ಮೇಘಿಯ, ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಅಯಂ ಚತುತ್ಥೋ ಧಮ್ಮೋ ಪರಿಪಾಕಾಯ ಸಂವತ್ತತಿ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಮೇಘಿಯ, ಭಿಕ್ಖು ಪಞ್ಞವಾ ಹೋತಿ ಉದಯತ್ಥಗಾಮಿನಿಯಾ ಪಞ್ಞಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಅರಿಯಾಯ ನಿಬ್ಬೇಧಿಕಾಯ ಸಮ್ಮಾ ದುಕ್ಖಕ್ಖಯಗಾಮಿನಿಯಾ। ಅಪರಿಪಕ್ಕಾಯ, ಮೇಘಿಯ, ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಅಯಂ ಪಞ್ಚಮೋ ಧಮ್ಮೋ ಪರಿಪಾಕಾಯ ಸಂವತ್ತತಿ। ಅಪರಿಪಕ್ಕಾಯ, ಮೇಘಿಯ, ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಇಮೇ ಪಞ್ಚ ಧಮ್ಮಾ ಪರಿಪಾಕಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ।

“ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ತಸ್ಸೇತಂ , ಮೇಘಿಯ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪಾಟಿಕಙ್ಖಂ ಕಲ್ಯಾಣಸಹಾಯಸ್ಸ ಕಲ್ಯಾಣಸಮ್ಪವಙ್ಕಸ್ಸ ಯಂ ಸೀಲವಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಸಂವರಸಂವುತೋ ವಿಹರಿಸ್ಸತಿ, ಆಚಾರಗೋಚರಸಮ್ಪನ್ನೋ, ಅಣುಮತ್ತೇಸು ವಜ್ಜೇಸು ಭಯದಸ್ಸಾವೀ, ಸಮಾದಾಯ ಸಿಕ್ಖಿಸ್ಸತಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇಸು।

“ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ತಸ್ಸೇತಂ , ಮೇಘಿಯ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪಾಟಿಕಙ್ಖಂ ಕಲ್ಯಾಣಸಹಾಯಸ್ಸ ಕಲ್ಯಾಣಸಮ್ಪವಙ್ಕಸ್ಸ ಯಂ ಯಾಯಂ ಕಥಾ ಅಭಿಸಲ್ಲೇಖಿಕಾ ಚೇತೋವಿವರಣಸಪ್ಪಾಯಾ ಏಕನ್ತನಿಬ್ಬಿದಾಯ ವಿರಾಗಾಯ ನಿರೋಧಾಯ ಉಪಸಮಾಯ ಅಭಿಞ್ಞಾಯ ಸಮ್ಬೋಧಾಯ ನಿಬ್ಬಾನಾಯ ಸಂವತ್ತತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಅಪ್ಪಿಚ್ಛಕಥಾ, ಸನ್ತುಟ್ಠಿಕಥಾ, ಪವಿವೇಕಕಥಾ, ಅಸಂಸಗ್ಗಕಥಾ, ವೀರಿಯಾರಮ್ಭಕಥಾ, ಸೀಲಕಥಾ, ಸಮಾಧಿಕಥಾ, ಪಞ್ಞಾಕಥಾ, ವಿಮುತ್ತಿಕಥಾ, ವಿಮುತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನಕಥಾ; ಏವರೂಪಾಯ ಕಥಾಯ ನಿಕಾಮಲಾಭೀ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಅಕಿಚ್ಛಲಾಭೀ ಅಕಸಿರಲಾಭೀ।

“ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ತಸ್ಸೇತಂ, ಮೇಘಿಯ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪಾಟಿಕಙ್ಖಂ ಕಲ್ಯಾಣಸಹಾಯಸ್ಸ ಕಲ್ಯಾಣಸಮ್ಪವಙ್ಕಸ್ಸ ಯಂ ಆರದ್ಧವೀರಿಯೋ ವಿಹರಿಸ್ಸತಿ ಅಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಪಹಾನಾಯ, ಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪದಾಯ, ಥಾಮವಾ ದಳ್ಹಪರಕ್ಕಮೋ ಅನಿಕ್ಖಿತ್ತಧುರೋ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು।

“ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ತಸ್ಸೇತಂ, ಮೇಘಿಯ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪಾಟಿಕಙ್ಖಂ ಕಲ್ಯಾಣಸಹಾಯಸ್ಸ ಕಲ್ಯಾಣಸಮ್ಪವಙ್ಕಸ್ಸ ಯಂ ಪಞ್ಞವಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಉದಯತ್ಥಗಾಮಿನಿಯಾ ಪಞ್ಞಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಅರಿಯಾಯ ನಿಬ್ಬೇಧಿಕಾಯ ಸಮ್ಮಾ ದುಕ್ಖಕ್ಖಯಗಾಮಿನಿಯಾ।

“ತೇನ ಚ ಪನ, ಮೇಘಿಯ, ಭಿಕ್ಖುನಾ ಇಮೇಸು ಪಞ್ಚಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಪತಿಟ್ಠಾಯ ಚತ್ತಾರೋ ಧಮ್ಮಾ ಉತ್ತರಿ ಭಾವೇತಬ್ಬಾ - ಅಸುಭಾ ಭಾವೇತಬ್ಬಾ ರಾಗಸ್ಸ ಪಹಾನಾಯ, ಮೇತ್ತಾ ಭಾವೇತಬ್ಬಾ ಬ್ಯಾಪಾದಸ್ಸ ಪಹಾನಾಯ, ಆನಾಪಾನಸ್ಸತಿ ಭಾವೇತಬ್ಬಾ ವಿತಕ್ಕುಪಚ್ಛೇದಾಯ, ಅನಿಚ್ಚಸಞ್ಞಾ ಭಾವೇತಬ್ಬಾ ಅಸ್ಮಿಮಾನಸಮುಗ್ಘಾತಾಯ। ಅನಿಚ್ಚಸಞ್ಞಿನೋ ಹಿ, ಮೇಘಿಯ, ಅನತ್ತಸಞ್ಞಾ ಸಣ್ಠಾತಿ, ಅನತ್ತಸಞ್ಞೀ ಅಸ್ಮಿಮಾನಸಮುಗ್ಘಾತಂ ಪಾಪುಣಾತಿ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ನಿಬ್ಬಾನ”ನ್ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ -

“ಖುದ್ದಾ ವಿತಕ್ಕಾ ಸುಖುಮಾ ವಿತಕ್ಕಾ,
ಅನುಗತಾ [ಅನುಗ್ಗತಾ (ಸೀ॰ ಕ॰ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಪಾಠನ್ತರಂ)] ಮನಸೋ ಉಪ್ಪಿಲಾವಾ [ಉಬ್ಬಿಲಾಪಾ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)]।
ಏತೇ ಅವಿದ್ವಾ ಮನಸೋ ವಿತಕ್ಕೇ,

ಹುರಾ ಹುರಂ ಧಾವತಿ ಭನ್ತಚಿತ್ತೋ॥

“ಏತೇ ಚ ವಿದ್ವಾ ಮನಸೋ ವಿತಕ್ಕೇ,
ಆತಾಪಿಯೋ ಸಂವರತೀ ಸತೀಮಾ।
ಅನುಗತೇ ಮನಸೋ ಉಪ್ಪಿಲಾವೇ,
ಅಸೇಸಮೇತೇ ಪಜಹಾಸಿ ಬುದ್ಧೋ”ತಿ॥ ಪಠಮಂ।

೨. ಉದ್ಧತಸುತ್ತಂ

೩೨. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ - ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಕುಸಿನಾರಾಯಂ ವಿಹರತಿ ಉಪವತ್ತನೇ ಮಲ್ಲಾನಂ ಸಾಲವನೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವತೋ ಅವಿದೂರೇ ಅರಞ್ಞಕುಟಿಕಾಯಂ ವಿಹರನ್ತಿ ಉದ್ಧತಾ ಉನ್ನಳಾ ಚಪಲಾ ಮುಖರಾ ವಿಕಿಣ್ಣವಾಚಾ ಮುಟ್ಠಸ್ಸತಿನೋ ಅಸಮ್ಪಜಾನಾ ಅಸಮಾಹಿತಾ ವಿಬ್ಭನ್ತಚಿತ್ತಾ ಪಾಕತಿನ್ದ್ರಿಯಾ।

ಅದ್ದಸಾ ಖೋ ಭಗವಾ ತೇ ಸಮ್ಬಹುಲೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಅವಿದೂರೇ ಅರಞ್ಞಕುಟಿಕಾಯಂ ವಿಹರನ್ತೇ ಉದ್ಧತೇ ಉನ್ನಳೇ ಚಪಲೇ ಮುಖರೇ ವಿಕಿಣ್ಣವಾಚೇ ಮುಟ್ಠಸ್ಸತಿನೋ ಅಸಮ್ಪಜಾನೇ ಅಸಮಾಹಿತೇ ವಿಬ್ಭನ್ತಚಿತ್ತೇ ಪಾಕತಿನ್ದ್ರಿಯೇ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ -

“ಅರಕ್ಖಿತೇನ ಕಾಯೇನ [ಚಿತ್ತೇನ (ನೇತ್ತಿಯಂ)], ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಹತೇನ [ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಗತೇನ (ಬಹೂಸು)] ಚ।
ಥಿನಮಿದ್ಧಾ [ಥೀನಮಿದ್ಧಾ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ಭಿಭೂತೇನ, ವಸಂ ಮಾರಸ್ಸ ಗಚ್ಛತಿ॥

“ತಸ್ಮಾ ರಕ್ಖಿತಚಿತ್ತಸ್ಸ, ಸಮ್ಮಾಸಙ್ಕಪ್ಪಗೋಚರೋ।
ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಪುರೇಕ್ಖಾರೋ, ಞತ್ವಾನ ಉದಯಬ್ಬಯಂ।
ಥೀನಮಿದ್ಧಾಭಿಭೂ ಭಿಕ್ಖು, ಸಬ್ಬಾ ದುಗ್ಗತಿಯೋ ಜಹೇ”ತಿ॥ ದುತಿಯಂ।

೩. ಗೋಪಾಲಕಸುತ್ತಂ

೩೩. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ - ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಕೋಸಲೇಸು ಚಾರಿಕಂ ಚರತಿ ಮಹತಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ ಸದ್ಧಿಂ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಮಗ್ಗಾ ಓಕ್ಕಮ್ಮ ಯೇನ ಅಞ್ಞತರಂ ರುಕ್ಖಮೂಲಂ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪಞ್ಞತ್ತೇ ಆಸನೇ ನಿಸೀದಿ।

ಅಥ ಖೋ ಅಞ್ಞತರೋ ಗೋಪಾಲಕೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಂ ಖೋ ತಂ ಗೋಪಾಲಕಂ ಭಗವಾ ಧಮ್ಮಿಯಾ ಕಥಾಯ ಸನ್ದಸ್ಸೇಸಿ ಸಮಾದಪೇಸಿ [ಸಮಾದಾಪೇಸಿ (?)] ಸಮುತ್ತೇಜೇಸಿ ಸಮ್ಪಹಂಸೇಸಿ।

ಅಥ ಖೋ ಸೋ ಗೋಪಾಲಕೋ ಭಗವತಾ ಧಮ್ಮಿಯಾ ಕಥಾಯ ಸನ್ದಸ್ಸಿತೋ ಸಮಾದಪಿತೋ [ಸಮಾದಿಪಿತೋ (?)] ಸಮುತ್ತೇಜಿತೋ ಸಮ್ಪಹಂಸಿತೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - “ಅಧಿವಾಸೇತು ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಸ್ವಾತನಾಯ ಭತ್ತಂ ಸದ್ಧಿಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನಾ”ತಿ। ಅಧಿವಾಸೇಸಿ ಭಗವಾ ತುಣ್ಹೀಭಾವೇನ। ಅಥ ಖೋ ಸೋ ಗೋಪಾಲಕೋ ಭಗವತೋ ಅಧಿವಾಸನಂ ವಿದಿತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ।

ಅಥ ಖೋ ಸೋ ಗೋಪಾಲಕೋ ತಸ್ಸಾ ರತ್ತಿಯಾ ಅಚ್ಚಯೇನ ಸಕೇ ನಿವೇಸನೇ ಪಹೂತಂ ಅಪ್ಪೋದಕಪಾಯಸಂ [ಅಪ್ಪೋದಕಪಾಯಾಸಂ (ಸಬ್ಬತ್ಥ)] ಪಟಿಯಾದಾಪೇತ್ವಾ ನವಞ್ಚ ಸಪ್ಪಿಂ ಭಗವತೋ ಕಾಲಂ ಆರೋಚೇಸಿ - "ಕಾಲೋ, ಭನ್ತೇ, ನಿಟ್ಠಿತಂ ಭತ್ತ"ನ್ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ ಯೇನ ತಸ್ಸ ಗೋಪಾಲಕಸ್ಸ ನಿವೇಸನಂ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪಞ್ಞತ್ತೇ ಆಸನೇ ನಿಸೀದಿ। ಅಥ ಖೋ ಸೋ ಗೋಪಾಲಕೋ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ಅಪ್ಪೋದಕಪಾಯಸೇನ [ಅಪ್ಪೋದಕಪಾಯಾಸೇನ ಚ (ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)] ನವೇನ ಚ ಸಪ್ಪಿನಾ ಸಹತ್ಥಾ ಸನ್ತಪ್ಪೇಸಿ ಸಮ್ಪವಾರೇಸಿ। ಅಥ ಖೋ ಸೋ ಗೋಪಾಲಕೋ ಭಗವನ್ತಂ ಭುತ್ತಾವಿಂ ಓನೀತಪತ್ತಪಾಣಿಂ ಅಞ್ಞತರಂ ನೀಚಂ ಆಸನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಂ ಖೋ ತಂ ಗೋಪಾಲಕಂ ಭಗವಾ ಧಮ್ಮಿಯಾ ಕಥಾಯ ಸನ್ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಸಮಾದಪೇತ್ವಾ ಸಮುತ್ತೇಜೇತ್ವಾ ಸಮ್ಪಹಂಸೇತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಅಥ ಖೋ ಅಚಿರಪಕ್ಕನ್ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ತಂ ಗೋಪಾಲಕಂ ಅಞ್ಞತರೋ ಪುರಿಸೋ ಸೀಮನ್ತರಿಕಾಯ ಜೀವಿತಾ ವೋರೋಪೇಸಿ।

ಅಥ ಖೋ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಾ ಖೋ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚುಂ - "ಯೇನ, ಭನ್ತೇ, ಗೋಪಾಲಕೇನ ಅಜ್ಜ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖೋ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೋ ಅಪ್ಪೋದಕಪಾಯಸೇನ ನವೇನ ಚ ಸಪ್ಪಿನಾ ಸಹತ್ಥಾ ಸನ್ತಪ್ಪಿತೋ ಸಮ್ಪವಾರಿತೋ ಸೋ ಕಿರ, ಭನ್ತೇ, ಗೋಪಾಲಕೋ ಅಞ್ಞತರೇನ ಪುರಿಸೇನ ಸೀಮನ್ತರಿಕಾಯ ಜೀವಿತಾ ವೋರೋಪಿತೋ"ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ -

"ದಿಸೋ ದಿಸಂ ಯಂ ತಂ ಕಯಿರಾ, ವೇರೀ ವಾ ಪನ ವೇರಿನಂ।
ಮಿಚ್ಛಾಪಣಿಹಿತಂ ಚಿತ್ತಂ, ಪಾಪಿಯೋ ನಂ ತತೋ ಕರೇ"ತಿ॥ ತತಿಯಂ।

೪. ಯಕ್ಖಪಹಾರಸುತ್ತಂ

೩೪. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ - ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ರಾಜಗಹೇ ವಿಹರತಿ ವೇಳುವನೇ ಕಲನ್ದಕನಿವಾಪೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಆಯಸ್ಮಾ ಚ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಚ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ಕಪೋತಕನ್ದರಾಯಂ ವಿಹರನ್ತಿ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಜುಣ್ಹಾಯ ರತ್ತಿಯಾ ನವೋರೋಪಿತೇಹಿ ಕೇಸೇಹಿ ಅಬ್ಭೋಕಾಸೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತಿ ಅಞ್ಞತರಂ ಸಮಾಧಿಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿತ್ವಾ।

ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ದ್ವೇ ಯಕ್ಖಾ ಸಹಾಯಕಾ ಉತ್ತರಾಯ ದಿಸಾಯ ದಕ್ಖಿಣಂ ದಿಸಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ ಕೇನಚಿದೇವ ಕರಣೀಯೇನ। ಅದ್ದಸಂಸು ಖೋ ತೇ ಯಕ್ಖಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಸಾರಿಪುತ್ತಂ ಜುಣ್ಹಾಯ ರತ್ತಿಯಾ ನವೋರೋಪಿತೇಹಿ ಕೇಸೇಹಿ ಅಬ್ಭೋಕಾಸೇ ನಿಸಿನ್ನಂ। ದಿಸ್ವಾನ ಏಕೋ ಯಕ್ಖೋ ದುತಿಯಂ ಯಕ್ಖಂ ಏತದವೋಚ - "ಪಟಿಭಾತಿ ಮಂ, ಸಮ್ಮ, ಇಮಸ್ಸ ಸಮಣಸ್ಸ ಸೀಸೇ ಪಹಾರಂ ದಾತು"ನ್ತಿ। ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಸೋ ಯಕ್ಖೋ ತಂ ಯಕ್ಖಂ ಏತದವೋಚ - "ಅಲಂ, ಸಮ್ಮ, ಮಾ ಸಮಣಂ ಆಸಾದೇಸಿ। ಉಳಾರೋ ಸೋ, ಸಮ್ಮ, ಸಮಣೋ ಮಹಿದ್ಧಿಕೋ ಮಹಾನುಭಾವೋ"ತಿ।

ದುತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಸೋ ಯಕ್ಖೋ ತಂ ಯಕ್ಖಂ ಏತದವೋಚ - "ಪಟಿಭಾತಿ ಮಂ, ಸಮ್ಮ, ಇಮಸ್ಸ ಸಮಣಸ್ಸ ಸೀಸೇ ಪಹಾರಂ ದಾತು"ನ್ತಿ। ದುತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಸೋ ಯಕ್ಖೋ ತಂ ಯಕ್ಖಂ ಏತದವೋಚ - "ಅಲಂ, ಸಮ್ಮ, ಮಾ ಸಮಣಂ ಆಸಾದೇಸಿ। ಉಳಾರೋ ಸೋ, ಸಮ್ಮ, ಸಮಣೋ ಮಹಿದ್ಧಿಕೋ ಮಹಾನುಭಾವೋ"ತಿ। ತತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಸೋ ಯಕ್ಖೋ ತಂ ಯಕ್ಖಂ ಏತದವೋಚ - "ಪಟಿಭಾತಿ ಮಂ, ಸಮ್ಮ, ಇಮಸ್ಸ ಸಮಣಸ್ಸ ಸೀಸೇ ಪಹಾರಂ ದಾತು"ನ್ತಿ। ತತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಸೋ ಯಕ್ಖೋ ತಂ

ಯಕ್ಖಂ ಏತದವೋಚ - “ಅಲಂ, ಸಮ್ಮ, ಮಾ ಸಮಣಂ ಆಸಾದೇಸಿ। ಉಳಾರೋ ಸೋ, ಸಮ್ಮ, ಸಮಣೋ ಮಹಿದ್ಧಿಕೋ ಮಹಾನುಭಾವೋ”ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಸೋ ಯಕ್ಖೋ ತಂ ಯಕ್ಖಂ ಅನಾದಿಯಿತ್ವಾ ಆಯಸ್ಮತೋ ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರಸ್ಸ ಸೀಸೇ ಪಹಾರಂ ಅದಾಸಿ। ತಾವ ಮಹಾ ಪಹಾರೋ ಅಹೋಸಿ, ಅಪಿ ತೇನ ಪಹಾರೇನ ಸತ್ತರತನಂ ವಾ ಅಡ್ಢಟ್ಠಮರತನಂ ವಾ ನಾಗಂ ಓಸಾದೇಯ್ಯ, ಮಹನ್ತಂ ವಾ ಪಬ್ಬತಕೂಟಂ ಪದಾಲೇಯ್ಯ। ಅಥ ಚ ಪನ ಸೋ ಯಕ್ಖೋ ‘ಡಯ್ಹಾಮಿ ಡಯ್ಹಾಮೀ’ತಿ ವತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ಮಹಾನಿರಯಂ ಅಪತಾಸಿ [ಅವತ್ಥಾಸಿ (ಕ॰ ಸೀ॰)]।

ಅದ್ದಸಾ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ದಿಬ್ಬೇನ ಚಕ್ಖುನಾ ವಿಸುದ್ಧೇನ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಮಾನುಸಕೇನ ತೇನ ಯಕ್ಖೇನ ಆಯಸ್ಮತೋ ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರಸ್ಸ ಸೀಸೇ ಪಹಾರಂ ದೀಯಮಾನಂ। ದಿಸ್ವಾ ಯೇನ ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಸಾರಿಪುತ್ತಂ ಏತದವೋಚ - “ಕಚ್ಚಿ ತೇ, ಆವುಸೋ, ಖಮನೀಯಂ, ಕಚ್ಚಿ ಯಾಪನೀಯಂ, ಕಚ್ಚಿ ನ ಕಿಞ್ಚಿ ದುಕ್ಖ”ನ್ತಿ ? “ಖಮನೀಯಂ ಮೇ, ಆವುಸೋ ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನ, ಯಾಪನೀಯಂ ಮೇ, ಆವುಸೋ ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನ; ಅಪಿ ಚ ಮೇ ಸೀಸಂ ಥೋಕಂ ದುಕ್ಖ”ನ್ತಿ।

“ಅಚ್ಛರಿಯಂ, ಆವುಸೋ ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಅಬ್ಭುತಂ, ಆವುಸೋ ಸಾರಿಪುತ್ತ! ಯಾವ [ಯಂ ತ್ವಂ (ಸೀ॰ ಕ॰), ಯಂ (ಸ್ಯಾ॰)] ಮಹಿದ್ಧಿಕೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಮಹಾನುಭಾವೋ! ಇಧ ತೇ, ಆವುಸೋ ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಅಞ್ಞತರೋ ಯಕ್ಖೋ ಸೀಸೇ ಪಹಾರಂ ಅದಾಸಿ। ತಾವ ಮಹಾ ಪಹಾರೋ ಅಹೋಸಿ, ಅಪಿ ತೇನ ಪಹಾರೇನ ಸತ್ತರತನಂ ವಾ ಅಡ್ಢಟ್ಠಮರತನಂ ವಾ ನಾಗಂ ಓಸಾದೇಯ್ಯ, ಮಹನ್ತಂ ವಾ ಪಬ್ಬತಕೂಟಂ ಪದಾಲೇಯ್ಯ, ಅಥ ಚ ಪನಾಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಏವಮಾಹ - ‘ಖಮನೀಯಂ ಮೇ, ಆವುಸೋ ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನ, ಯಾಪನೀಯಂ ಮೇ, ಆವುಸೋ ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನ; ಅಪಿ ಚ ಮೇ ಸೀಸಂ ಥೋಕಂ ದುಕ್ಖ’”ನ್ತಿ।

“ಅಚ್ಛರಿಯಂ, ಆವುಸೋ ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನ, ಅಬ್ಭುತಂ, ಆವುಸೋ ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನ! ಯಾವ [ಯಂ (ಸ್ಯಾ॰)] ಮಹಿದ್ಧಿಕೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ಮಹಾನುಭಾವೋ ಯತ್ರ ಹಿ ನಾಮ ಯಕ್ಖಮ್ಪಿ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸತಿ! ಮಯಂ ಪನೇತರಹಿ ಪಂಸುಪಿಸಾಚಕಮ್ಪಿ ನ ಪಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ।

ಅಸ್ಸೋಸಿ ಖೋ ಭಗವಾ ದಿಬ್ಬಾಯ ಸೋತಧಾತುಯಾ ವಿಸುದ್ಧಾಯ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಮಾನುಸಿಕಾಯ ತೇಸಂ ಉಭಿನ್ನಂ ಮಹಾನಾಗಾನಂ ಇಮಂ ಏವರೂಪಂ ಕಥಾಸಲ್ಲಾಪಂ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ -

“ಯಸ್ಸ ಸೇಲೂಪಮಂ ಚಿತ್ತಂ, ಠಿತಂ ನಾನುಪಕಮ್ಪತಿ।
ವಿರತ್ತಂ ರಜನೀಯೇಸು, ಕೋಪನೇಯ್ಯೇ ನ ಕುಪ್ಪತಿ।
ಯಸ್ಸೇವಂ ಭಾವಿತಂ ಚಿತ್ತಂ, ಕುತೋ ತಂ ದುಕ್ಖಮೇಸ್ಸತೀ”ತಿ॥ ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ನಾಗಸುತ್ತಂ

೩೫. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ - ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಕೋಸಮ್ಬಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಘೋಸಿತಾರಾಮೇ । ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಭಗವಾ ಆಕಿಣ್ಣೋ ವಿಹರತಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಭಿಕ್ಖುನೀಹಿ ಉಪಾಸಕೇಹಿ ಉಪಾಸಿಕಾಹಿ ರಾಜೂಹಿ ರಾಜಮಹಾಮತ್ತೇಹಿ ತಿತ್ಥಿಯೇಹಿ ತಿತ್ಥಿಯಸಾವಕೇಹಿ। ಆಕಿಣ್ಣೋ ದುಕ್ಖಂ ನ ಫಾಸು ವಿಹರತಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವತೋ ಏತದಹೋಸಿ - “ಅಹಂ ಖೋ

ಏತರಹಿ ಆಕಿಣ್ಣೋ ವಿಹರಾಮಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಭಿಕ್ಖುನೀಹಿ ಉಪಾಸಕೇಹಿ ಉಪಾಸಿಕಾಹಿ ರಾಜೂಹಿ ರಾಜಮಹಾಮತ್ತೇಹಿ ತಿತ್ಥಿಯೇಹಿ ತಿತ್ಥಿಯಸಾವಕೇಹಿ। ಆಕಿಣ್ಣೋ ದುಕ್ಖಂ ನ ಫಾಸು ವಿಹರಾಮಿ। ಯಂನೂನಾಹಂ ಏಕೋ ಗಣಸ್ಮಾ ವೂಪಕಟ್ಠೋ ವಿಹರೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಕೋಸಮ್ಬಿಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪಾವಿಸಿ। ಕೋಸಮ್ಬಿಯಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಪಟಿಕ್ಕನ್ತೋ ಸಾಮಂ ಸೇನಾಸನಂ ಸಂಸಾಮೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಅನಾಮನ್ತೇತ್ವಾ ಉಪಟ್ಠಾಕಂ ಅನಪಲೋಕೇತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ಏಕೋ ಅದುತಿಯೋ ಯೇನ ಪಾಲಿಲೇಯ್ಯಕಂ ತೇನ ಚಾರಿಕಂ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ಚಾರಿಕಂ ಚರಮಾನೋ ಯೇನ ಪಾಲಿಲೇಯ್ಯಕಂ ತದವಸರಿ। ತತ್ರ ಸುದಂ ಭಗವಾ ಪಾಲಿಲೇಯ್ಯಕೇ ವಿಹರತಿ ರಕ್ಖಿತವನಸಣ್ಡೇ ಭದ್ದಸಾಲಮೂಲೇ।

ಅಞ್ಞತರೋಪಿ ಖೋ ಹತ್ಥಿನಾಗೋ ಆಕಿಣ್ಣೋ ವಿಹರತಿ ಹತ್ಥೀಹಿ ಹತ್ಥಿನೀಹಿ ಹತ್ಥಿಕಲಭೇಹಿ ಹತ್ಥಿಚ್ಛಾಪೇಹಿ। ಛಿನ್ನಗ್ಗಾನಿ ಚೇವ ತಿಣಾನಿ ಖಾದತಿ, ಓಭಗ್ಗೋಭಗ್ಗಞ್ಚಸ್ಸ ಸಾಖಾಭಙ್ಗಂ ಖಾದನ್ತಿ, ಆವಿಲಾನಿ ಚ ಪಾನೀಯಾನಿ ಪಿವತಿ, ಓಗಾಹಾ ಚಸ್ಸ ಉತ್ತಿಣ್ಣಸ್ಸ ಹತ್ಥಿನಿಯೋ ಕಾಯಂ ಉಪನಿಘಂಸನ್ತಿಯೋ ಗಚ್ಛನ್ತಿ। ಆಕಿಣ್ಣೋ ದುಕ್ಖಂ ನ ಫಾಸು ವಿಹರತಿ। ಅಥ ಖೋ ತಸ್ಸ ಹತ್ಥಿನಾಗಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ – "ಅಹಂ ಖೋ ಏತರಹಿ ಆಕಿಣ್ಣೋ ವಿಹರಾಮಿ ಹತ್ಥೀಹಿ ಹತ್ಥಿನೀಹಿ ಹತ್ಥಿಕಲಭೇಹಿ ಹತ್ಥಿಚ್ಛಾಪೇಹಿ, ಛಿನ್ನಗ್ಗಾನಿ ಚೇವ ತಿಣಾನಿ ಖಾದಾಮಿ, ಓಭಗ್ಗೋಭಗ್ಗಞ್ಚ ಮೇ ಸಾಖಾಭಙ್ಗಂ ಖಾದನ್ತಿ, ಆವಿಲಾನಿ ಚ ಪಾನೀಯಾನಿ ಪಿವಾಮಿ, ಓಗಾಹಾ ಚ ಮೇ ಉತ್ತಿಣ್ಣಸ್ಸ ಹತ್ಥಿನಿಯೋ ಕಾಯಂ ಉಪನಿಘಂಸನ್ತಿಯೋ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಆಕಿಣ್ಣೋ ದುಕ್ಖಂ ನ ಫಾಸು ವಿಹರಾಮಿ। ಯಂನೂನಾಹಂ ಏಕೋ ಗಣಸ್ಮಾ ವೂಪಕಟ್ಠೋ ವಿಹರೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಸೋ ಹತ್ಥಿನಾಗೋ ಯೂಥಾ ಅಪಕ್ಕಮ್ಮ ಯೇನ ಪಾಲಿಲೇಯ್ಯಕಂ ರಕ್ಖಿತವನಸಣ್ಡೋ ಭದ್ದಸಾಲಮೂಲಂ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ। ತತ್ರ ಸುದಂ [ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ತತ್ರ ಸುದಂ (ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰ ಕ॰)] ಸೋ ಹತ್ಥಿನಾಗೋ ಯಸ್ಮಿಂ ಪದೇಸೇ ಭಗವಾ ವಿಹರತಿ ತಂ ಪದೇಸಂ [ಅಪ್ಪಹರಿತಞ್ಚ ಕರೋತಿ, ಸೋಣ್ಡಾಯ (ಬಹೂಸು)] ಅಪ್ಪಹರಿತಂ ಕರೋತಿ, ಸೋಣ್ಡಾಯ ಚ [ಅಪ್ಪಹರಿತಞ್ಚ ಕರೋತಿ, ಸೋಣ್ಡಾಯ (ಬಹೂಸು)] ಭಗವತೋ ಪಾನೀಯಂ ಪರಿಭೋಜನೀಯಂ ಉಪಟ್ಠಾಪೇತಿ [ಉಪಟ್ಠಪೇತಿ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)]।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವತೋ ರಹೋಗತಸ್ಸ ಪಟಿಸಲ್ಲೀನಸ್ಸ ಏವಂ ಚೇತಸೋ ಪರಿವಿತಕ್ಕೋ ಉದಪಾದಿ – "ಅಹಂ ಖೋ ಪುಬ್ಬೇ ಆಕಿಣ್ಣೋ ವಿಹಾಸಿಂ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಭಿಕ್ಖೂನೀಹಿ ಉಪಾಸಕೇಹಿ ಉಪಾಸಿಕಾಹಿ ರಾಜೂಹಿ ರಾಜಮಹಾಮತ್ತೇಹಿ ತಿತ್ಥಿಯೇಹಿ ತಿತ್ಥಿಯಸಾವಕೇಹಿ, ಆಕಿಣ್ಣೋ ದುಕ್ಖಂ ನ ಫಾಸು ವಿಹಾಸಿಂ। ಸೋಮ್ಹಿ ಏತರಹಿ ಅನಾಕಿಣ್ಣೋ ವಿಹರಾಮಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಭಿಕ್ಖುನೀಹಿ ಉಪಾಸಕೇಹಿ ಉಪಾಸಿಕಾಹಿ ರಾಜೂಹಿ ರಾಜಮಹಾಮತ್ತೇಹಿ ತಿತ್ಥಿಯೇಹಿ ತಿತ್ಥಿಯಸಾವಕೇಹಿ, ಅನಾಕಿಣ್ಣೋ ಸುಖಂ ಫಾಸು ವಿಹರಾಮೀ"ತಿ।

ತಸ್ಸಪಿ ಖೋ ಹತ್ಥಿನಾಗಸ್ಸ ಏವಂ ಚೇತಸೋ ಪರಿವಿತಕ್ಕೋ ಉದಪಾದಿ – "ಅಹಂ ಖೋ ಪುಬ್ಬೇ ಆಕಿಣ್ಣೋ ವಿಹಾಸಿಂ ಹತ್ಥೀಹಿ ಹತ್ಥಿನೀಹಿ ಹತ್ಥಿಕಲಭೇಹಿ ಹತ್ಥಿಚ್ಛಾಪೇಹಿ, ಛಿನ್ನಗ್ಗಾನಿ ಚೇವ ತಿಣಾನಿ ಖಾದಿಂ, ಓಭಗ್ಗೋಭಗ್ಗಞ್ಚ ಮೇ ಸಾಖಾಭಙ್ಗಂ ಖಾದಿಂಸು, ಆವಿಲಾನಿ ಚ ಪಾನೀಯಾನಿ ಅಪಾಯಿಂ, ಓಗಾಹಾ ಚ ಮೇ ಉತ್ತಿಣ್ಣಸ್ಸ ಹತ್ಥಿನಿಯೋ ಕಾಯಂ ಉಪನಿಘಂಸನ್ತಿಯೋ ಅಗಮಂಸು, ಆಕಿಣ್ಣೋ ದುಕ್ಖಂ ನ ಫಾಸು ವಿಹಾಸಿಂ। ಸೋಮ್ಹಿ ಏತರಹಿ ಅನಾಕಿಣ್ಣೋ ವಿಹರಾಮಿ ಹತ್ಥೀಹಿ ಹತ್ಥಿನೀಹಿ ಹತ್ಥಿಕಲಭೇಹಿ ಹತ್ಥಿಚ್ಛಾಪೇಹಿ, ಅಚ್ಛಿನ್ನಗ್ಗಾನಿ ಚೇವ ತಿಣಾನಿ ಖಾದಾಮಿ, ಓಭಗ್ಗೋಭಗ್ಗಞ್ಚ ಮೇ ಸಾಖಾಭಙ್ಗಂ ನ ಖಾದನ್ತಿ, ಅನಾವಿಲಾನಿ ಚ ಪಾನೀಯಾನಿ ಪಿವಾಮಿ, ಓಗಾಹಾ ಚ ಮೇ ಉತ್ತಿಣ್ಣಸ್ಸ ಹತ್ಥಿನಿಯೋ ನ ಕಾಯಂ ಉಪನಿಘಂಸನ್ತಿಯೋ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಅನಾಕಿಣ್ಣೋ ಸುಖಂ ಫಾಸು ವಿಹರಾಮೀ"ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಅತ್ತನೋ ಚ ಪವಿವೇಕಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಚ ಹತ್ಥಿನಾಗಸ್ಸ ಚೇತಸಾ ಚೇತೋಪರಿವಿತಕ್ಕಮಞ್ಞಾಯ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ –

“ಏತಂ [ಏವಂ (ಕ॰)] ನಾಗಸ್ಸ ನಾಗೇನ, ಈಸಾದನ್ತಸ್ಸ ಹತ್ಥಿನೋ।
ಸಮೇತಿ ಚಿತ್ತಂ ಚಿತ್ತೇನ, ಯದೇಕೋ ರಮತೀ ಮನೋ”ತಿ॥ ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ಪಿಣ್ಡೋಲಸುತ್ತಂ

೩೬. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಆಯಸ್ಮಾ ಪಿಣ್ಡೋಲಭಾರದ್ವಾಜೋ ಭಗವತೋ ಅವಿದೂರೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತಿ ಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ಆಭುಜಿತ್ವಾ ಉಜುಂ ಕಾಯಂ ಪಣಿಧಾಯ ಆರಞ್ಞಿಕೋ ಪಿಣ್ಡಪಾತಿಕೋ ಪಂಸುಕೂಲಿಕೋ ತೇಚೀವರಿಕೋ ಅಪ್ಪಿಚ್ಛೋ ಸನ್ತುಟ್ಠೋ ಪವಿವಿತ್ತೋ ಅಸಂಸಟ್ಠೋ ಆರದ್ಧವೀರಿಯೋ [ಆರದ್ಧವಿರಿಯೋ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ಧುತವಾದೋ ಅಧಿಚಿತ್ತಮನುಯುತ್ತೋ।

ಅದ್ದಸಾ ಖೋ ಭಗವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಪಿಣ್ಡೋಲಭಾರದ್ವಾಜಂ ಅವಿದೂರೇ ನಿಸಿನ್ನಂ ಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ಆಭುಜಿತ್ವಾ ಉಜುಂ ಕಾಯಂ ಪಣಿಧಾಯ ಆರಞ್ಞಿಕಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಿಕಂ ಪಂಸುಕೂಲಿಕಂ ತೇಚೀವರಿಕಂ ಅಪ್ಪಿಚ್ಛಂ ಸನ್ತುಟ್ಠಂ ಪವಿವಿತ್ತಂ ಅಸಂಸಟ್ಠಂ ಆರದ್ಧವೀರಿಯಂ ಧುತವಾದಂ ಅಧಿಚಿತ್ತಮನುಯುತ್ತಂ ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ –

“ಅನೂಪವಾದೋ ಅನೂಪಘಾತೋ [ಅನುಪವಾದೋ ಅನುಪಘಾತೋ (ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰ ಕ॰)], ಪಾತಿಮೋಕ್ಖೇ ಚ ಸಂವರೋ।
ಮತ್ತಞ್ಞುತಾ ಚ ಭತ್ತಸ್ಮಿಂ, ಪನ್ತಞ್ಚ ಸಯನಾಸನಂ।
ಅಧಿಚಿತ್ತೇ ಚ ಆಯೋಗೋ, ಏತಂ ಬುದ್ಧಾನ ಸಾಸನ”ನ್ತಿ॥ ಛಟ್ಠಂ।

೭. ಸಾರಿಪುತ್ತಸುತ್ತಂ

೩೭. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಭಗವತೋ ಅವಿದೂರೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತಿ ಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ಆಭುಜಿತ್ವಾ ಉಜುಂ ಕಾಯಂ ಪಣಿಧಾಯ ಅಪ್ಪಿಚ್ಛೋ ಸನ್ತುಟ್ಠೋ ಪವಿವಿತ್ತೋ ಅಸಂಸಟ್ಠೋ ಆರದ್ಧವೀರಿಯೋ ಅಧಿಚಿತ್ತಮನುಯುತ್ತೋ।

ಅದ್ದಸಾ ಖೋ ಭಗವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಸಾರಿಪುತ್ತಂ ಅವಿದೂರೇ ನಿಸಿನ್ನಂ ಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ಆಭುಜಿತ್ವಾ ಉಜುಂ ಕಾಯಂ ಪಣಿಧಾಯ ಅಪ್ಪಿಚ್ಛಂ ಸನ್ತುಟ್ಠಂ ಪವಿವಿತ್ತಂ ಅಸಂಸಟ್ಠಂ ಆರದ್ಧವೀರಿಯಂ ಅಧಿಚಿತ್ತಮನುಯುತ್ತಂ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ –

“ಅಧಿಚೇತಸೋ ಅಪ್ಪಮಜ್ಜತೋ,
ಮುನಿನೋ ಮೋನಪಥೇಸು ಸಿಕ್ಖತೋ।
ಸೋಕಾ ನ ಭವನ್ತಿ ತಾದಿನೋ,
ಉಪಸನ್ತಸ್ಸ ಸದಾ ಸತೀಮತೋ”ತಿ॥ ಸತ್ತಮಂ।

೮. ಸುನ್ದರೀಸುತ್ತಂ

೩೮. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಭಗವಾ ಸಕ್ಕತೋ ಹೋತಿ ಗರುಕತೋ ಮಾನಿತೋ ಪೂಜಿತೋ ಅಪಚಿತೋ ಲಾಭೀ ಚೀವರಪಿಣ್ಡಪಾತಸೇನಾಸನಗಿಲಾನಪಚ್ಚಯಭೇಸಜ್ಜಪರಿಕ್ಖಾರಾನಂ । ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೋಪಿ ಸಕ್ಕತೋ ಹೋತಿ ಗರುಕತೋ ಮಾನಿತೋ ಪೂಜಿತೋ ಅಪಚಿತೋ ಲಾಭೀ ಚೀವರಪಿಣ್ಡಪಾತಸೇನಾಸನಗಿಲಾನಪಚ್ಚಯಭೇಸಜ್ಜಪರಿಕ್ಖಾರಾನಂ। ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಾ ಪನ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾ ಅಸಕ್ಕತಾ ಹೋನ್ತಿ ಅಗರುಕತಾ ಅಮಾನಿತಾ ಅಪೂಜಿತಾ ಅನಪಚಿತಾ ನ ಲಾಭಿನೋ ಚೀವರಪಿಣ್ಡಪಾತಸೇನಾಸನಗಿಲಾನಪಚ್ಚಯಭೇಸಜ್ಜಪರಿಕ್ಖಾರಾನಂ।

ಅಥ ಖೋ ತೇ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಾ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾ ಭಗವತೋ ಸಕ್ಕಾರಂ ಅಸಹಮಾನಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಚ ಯೇನ ಸುನ್ದರೀ ಪರಿಬ್ಬಾಜಿಕಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಸುನ್ದರಿಂ ಪರಿಬ್ಬಾಜಿಕಂ ಏತದವೋಚುಂ – "ಉಸ್ಸಹಸಿ ತ್ವಂ, ಭಗಿನಿ, ಞಾತೀನಂ ಅತ್ಥಂ ಕಾತು"ನ್ತಿ? "ಕ್ಯಾಹಂ, ಅಯ್ಯಾ, ಕರೋಮಿ? ಕಿಂ ಮಯಾ ನ ಸಕ್ಕಾ [ಕಿಂ ಮಯಾ ಸಕ್ಕಾ (ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)] ಕಾತುಂ? ಜೀವಿತಮ್ಪಿ ಮೇ ಪರಿಚ್ಚತ್ತಂ ಞಾತೀನಂ ಅತ್ಥಾಯಾ"ತಿ।

"ತೇನ ಹಿ, ಭಗಿನಿ, ಅಭಿಕ್ಖಣಂ ಜೇತವನಂ ಗಚ್ಛಾಹೀ"ತಿ। "ಏವಂ, ಅಯ್ಯಾ"ತಿ ಖೋ ಸುನ್ದರೀ ಪರಿಬ್ಬಾಜಿಕಾ ತೇಸಂ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಾನಂ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾನಂ ಪಟಿಸ್ಸುತ್ವಾ ಅಭಿಕ್ಖಣಂ ಜೇತವನಂ ಅಗಮಾಸಿ।

ಯದಾ ತೇ ಅಞ್ಞಿಂಸು ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಾ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾ – "ವೋದಿಟ್ಠಾ ಖೋ ಸುನ್ದರೀ ಪರಿಬ್ಬಾಜಿಕಾ ಬಹುಜನೇನ ಅಭಿಕ್ಖಣಂ ಜೇತವನಂ ಗಚ್ಛತೀ"ತಿ [ಗಚ್ಛತೀತಿ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)]। ಅಥ ನಂ ಜೀವಿತಾ ವೋರೋಪೇತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ಜೇತವನಸ್ಸ ಪರಿಖಾಕೂಪೇ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ [ನಿಖನಿತ್ವಾ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)] ಯೇನ ರಾಜಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ಪಸೇನದಿಂ ಕೋಸಲಂ ಏತದವೋಚುಂ – "ಯಾ ಸಾ, ಮಹಾರಾಜ, ಸುನ್ದರೀ ಪರಿಬ್ಬಾಜಿಕಾ; ಸಾ ನೋ ನ ದಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। "ಕತ್ಥ ಪನ ತುಮ್ಹೇ ಆಸಙ್ಕಥಾ"ತಿ ? "ಜೇತವನೇ, ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ಜೇತವನಂ ವಿಚಿನಥಾ"ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ತೇ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಾ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾ ಜೇತವನಂ ವಿಚಿನಿತ್ವಾ ಯಥಾನಿಕ್ಖಿತ್ತಂ ಪರಿಖಾಕೂಪಾ ಉದ್ಧರಿತ್ವಾ ಮಞ್ಚಕಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ರಥಿಯಾಯ ರಥಿಯಂ ಸಿಙ್ಘಾಟಕೇನ ಸಿಙ್ಘಾಟಕಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸೇ ಉಜ್ಝಾಪೇಸುಂ –

"ಪಸ್ಸಥಾಯ್ಯಾ ಸಮಣಾನಂ ಸಕ್ಯಪುತ್ತಿಯಾನಂ ಕಮ್ಮಂ! ಅಲಜ್ಜಿನೋ ಇಮೇ ಸಮಣಾ ಸಕ್ಯಪುತ್ತಿಯಾ ದುಸ್ಸೀಲಾ ಪಾಪಧಮ್ಮಾ ಮುಸಾವಾದಿನೋ ಅಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿನೋ। ಇಮೇ ಹಿ ನಾಮ ಧಮ್ಮಚಾರಿನೋ ಸಮಚಾರಿನೋ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿನೋ ಸಚ್ಚವಾದಿನೋ ಸೀಲವನ್ತೋ ಕಲ್ಯಾಣಧಮ್ಮಾ ಪಟಿಜಾನಿಸ್ಸನ್ತಿ! ನತ್ಥಿ ಇಮೇಸಂ ಸಾಮಞ್ಞಂ, ನತ್ಥಿ ಇಮೇಸಂ ಬ್ರಹ್ಮಞ್ಞಂ। ನಟ್ಠಂ ಇಮೇಸಂ ಸಾಮಞ್ಞಂ, ನಟ್ಠಂ ಇಮೇಸಂ ಬ್ರಹ್ಮಞ್ಞಂ। ಕುತೋ ಇಮೇಸಂ ಸಾಮಞ್ಞಂ, ಕುತೋ ಇಮೇಸಂ ಬ್ರಹ್ಮಞ್ಞಂ? ಅಪಗತಾ ಇಮೇ ಸಾಮಞ್ಞಾ, ಅಪಗತಾ ಇಮೇ ಬ್ರಹ್ಮಞ್ಞಾ। ಕಥಞ್ಹಿ ನಾಮ ಪುರಿಸೋ ಪುರಿಸಕಿಚ್ಚಂ ಕರಿತ್ವಾ ಇತ್ಥಿಂ ಜೀವಿತಾ ವೋರೋಪೇಸ್ಸತೀ"ತಿ!

ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಮನುಸ್ಸಾ ಭಿಕ್ಖೂ ದಿಸ್ವಾ ಅಸಬ್ಭಾಹಿ ಫರುಸಾಹಿ ವಾಚಾಹಿ ಅಕ್ಕೋಸನ್ತಿ ಪರಿಭಾಸನ್ತಿ ರೋಸನ್ತಿ ವಿಹೇಸನ್ತಿ –

"ಅಲಜ್ಜಿನೋ ಇಮೇ ಸಮಣಾ ಸಕ್ಯಪುತ್ತಿಯಾ ದುಸ್ಸೀಲಾ ಪಾಪಧಮ್ಮಾ ಮುಸಾವಾದಿನೋ ಅಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿನೋ । ಇಮೇ ಹಿ ನಾಮ ಧಮ್ಮಚಾರಿನೋ ಸಮಚಾರಿನೋ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿನೋ ಸಚ್ಚವಾದಿನೋ ಸೀಲವನ್ತೋ ಕಲ್ಯಾಣಧಮ್ಮಾ ಪಟಿಜಾನಿಸ್ಸನ್ತಿ! ನತ್ಥಿ ಇಮೇಸಂ ಸಾಮಞ್ಞಂ, ನತ್ಥಿ ಇಮೇಸಂ ಬ್ರಹ್ಮಞ್ಞಂ। ನಟ್ಠಂ ಇಮೇಸಂ ಸಾಮಞ್ಞಂ, ನಟ್ಠಂ ಇಮೇಸಂ ಬ್ರಹ್ಮಞ್ಞಂ। ಕುತೋ ಇಮೇಸಂ

ಸಾಮಞ್ಞಂ, ಕುತೋ ಇಮೇಸಂ ಬ್ರಹ್ಮಞ್ಞಂ? ಅಪಗತಾ ಇಮೇ ಸಾಮಞ್ಞಾ, ಅಪಗತಾ ಇಮೇ ಬ್ರಹ್ಮಞ್ಞಾ। ಕಥಞ್ಹಿ ನಾಮ ಪುರಿಸೋ ಪುರಿಸಕಿಚ್ಚಂ ಕರಿತ್ವಾ ಇತ್ಥಿಂ ಜೀವಿತಾ ವೋರೋಪೇಸ್ಸತೀ"ತಿ!

ಅಥ ಖೋ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪಾವಿಸಿಂಸು। ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಪಟಿಕ್ಕನ್ತಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಾ ಖೋ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚುಂ –

"ಏತರಹಿ, ಭನ್ತೇ, ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಮನುಸ್ಸಾ ಭಿಕ್ಖೂ ದಿಸ್ವಾ ಅಸಬ್ಭಾಹಿ ಫರುಸಾಹಿ ವಾಚಾಹಿ ಅಕ್ಕೋಸನ್ತಿ ಪರಿಭಾಸನ್ತಿ ರೋಸನ್ತಿ ವಿಹೇಸನ್ತಿ – 'ಅಲಜ್ಜಿನೋ ಇಮೇ ಸಮಣಾ ಸಕ್ಯಪುತ್ತಿಯಾ ದುಸ್ಸೀಲಾ ಪಾಪಧಮ್ಮಾ ಮುಸಾವಾದಿನೋ ಅಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿನೋ। ಇಮೇ ಹಿ ನಾಮ ಧಮ್ಮಚಾರಿನೋ ಸಮಚಾರಿನೋ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿನೋ ಸಚ್ಚವಾದಿನೋ ಸೀಲವನ್ತೋ ಕಲ್ಯಾಣಧಮ್ಮಾ ಪಟಿಜಾನಿಸ್ಸನ್ತಿ। ನತ್ಥಿ ಇಮೇಸಂ ಸಾಮಞ್ಞಂ, ನತ್ಥಿ ಇಮೇಸಂ ಬ್ರಹ್ಮಞ್ಞಂ। ನಟ್ಠಂ ಇಮೇಸಂ ಸಾಮಞ್ಞಂ, ನಟ್ಠಂ ಇಮೇಸಂ ಬ್ರಹ್ಮಞ್ಞಂ। ಕುತೋ ಇಮೇಸಂ ಸಾಮಞ್ಞಂ, ಕುತೋ ಇಮೇಸಂ ಬ್ರಹ್ಮಞ್ಞಂ? ಅಪಗತಾ ಇಮೇ ಸಾಮಞ್ಞಾ, ಅಪಗತಾ ಇಮೇ ಬ್ರಹ್ಮಞ್ಞಾ। ಕಥಞ್ಹಿ ನಾಮ ಪುರಿಸೋ ಪುರಿಸಕಿಚ್ಚಂ ಕರಿತ್ವಾ ಇತ್ಥಿಂ ಜೀವಿತಾ ವೋರೋಪೇಸ್ಸತೀ'"ತಿ!

"ನೇಸೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸದ್ದೋ ಚಿರಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಸತ್ತಾಹಮೇವ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ಸತ್ತಾಹಸ್ಸ ಅಚ್ಚಯೇನ ಅನ್ತರಧಾಯಿಸ್ಸತಿ। ತೇನ ಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯೇ ಮನುಸ್ಸಾ ಭಿಕ್ಖೂ ದಿಸ್ವಾ ಅಸಬ್ಭಾಹಿ ಫರುಸಾಹಿ ವಾಚಾಹಿ ಅಕ್ಕೋಸನ್ತಿ ಪರಿಭಾಸನ್ತಿ ರೋಸನ್ತಿ ವಿಹೇಸನ್ತಿ, ತೇ ತುಮ್ಹೇ ಇಮಾಯ ಗಾಥಾಯ ಪಟಿಚೋದೇಥ –

"'ಅಭೂತವಾದೀ ನಿರಯಂ ಉಪೇತಿ,
ಯೋ ವಾಪಿ [ಯೋ ಚಾಪಿ (ಸೀ॰ ಪೀ॰ ಕ॰)] ಕತ್ವಾ ನ ಕರೋಮಿ ಚಾಹ।
ಉಭೋಪಿ ತೇ ಪೇಚ್ಚ ಸಮಾ ಭವನ್ತಿ,
ನಿಹೀನಕಮ್ಮಾ ಮನುಜಾ ಪರತ್ಥಾ'"ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಪರಿಯಾಪುಣಿತ್ವಾ ಯೇ ಮನುಸ್ಸಾ ಭಿಕ್ಖೂ ದಿಸ್ವಾ ಅಸಬ್ಭಾಹಿ ಫರುಸಾಹಿ ವಾಚಾಹಿ ಅಕ್ಕೋಸನ್ತಿ ಪರಿಭಾಸನ್ತಿ ರೋಸನ್ತಿ ವಿಹೇಸನ್ತಿ ತೇ ಇಮಾಯ ಗಾಥಾಯ ಪಟಿಚೋದೇನ್ತಿ –

"ಅಭೂತವಾದೀ ನಿರಯಂ ಉಪೇತಿ,
ಯೋ ವಾಪಿ ಕತ್ವಾ ನ ಕರೋಮಿಚಾಹ।
ಉಭೋಪಿ ತೇ ಪೇಚ್ಚ ಸಮಾ ಭವನ್ತಿ,
ನಿಹೀನಕಮ್ಮಾ ಮನುಜಾ ಪರತ್ಥಾ"ತಿ॥

ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಏತದಹೋಸಿ – "ಅಕಾರಕಾ ಇಮೇ ಸಮಣಾ ಸಕ್ಯಪುತ್ತಿಯಾ। ನಯಿಮೇಹಿ ಕತಂ। ಸಪನ್ತಿಮೇ ಸಮಣಾ ಸಕ್ಯಪುತ್ತಿಯಾ"ತಿ। ನೇವ ಸೋ ಸದ್ದೋ ಚಿರಂ ಅಹೋಸಿ। ಸತ್ತಾಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ। ಸತ್ತಾಹಸ್ಸ ಅಚ್ಚಯೇನ ಅನ್ತರಧಾಯಿ।

ಅಥ ಖೋ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಾ ಖೋ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವತೋ ಏತದವೋಚುಂ –

"ಅಚ್ಛರಿಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಅಬ್ಭುತಂ, ಭನ್ತೇ! ಯಾವ ಸುಭಾಸಿತಂ ಚಿದಂ ಭನ್ತೇ ಭಗವತಾ – 'ನೇಸೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸದ್ದೋ ಚಿರಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ಸತ್ತಾಹಮೇವ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ಸತ್ತಾಹಸ್ಸ ಅಚ್ಚಯೇನ ಅನ್ತರಧಾಯಿಸ್ಸತೀ'ತಿ। ಅನ್ತರಹಿತೋ ಸೋ, ಭನ್ತೇ, ಸದ್ದೋ"ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ -

"ತುದನ್ತಿ ವಾಚಾಯ ಜನಾ ಅಸಞ್ಞತಾ,
ಸರೇಹಿ ಸಙ್ಗಾಮಗತಂವ ಕುಞ್ಜರಂ।
ಸುತ್ವಾನ ವಾಕ್ಯಂ ಫರುಸಂ ಉದೀರಿತಂ,
ಅಧಿವಾಸಯೇ ಭಿಕ್ಖು ಅದುಟ್ಠಚಿತ್ತೋ"ತಿ॥ ಅಟ್ಠಮಂ।

೯. ಉಪಸೇನಸುತ್ತಂ

೩೯. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ - ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ರಾಜಗಹೇ ವಿಹರತಿ ವೇಳುವನೇ ಕಲನ್ದಕನಿವಾಪೇ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ಉಪಸೇನಸ್ಸ ವಙ್ಗನ್ತಪುತ್ತಸ್ಸ ರಹೋಗತಸ್ಸ ಪಟಿಸಲ್ಲೀನಸ್ಸ ಏವಂ ಚೇತಸೋ ಪರಿವಿತಕ್ಕೋ ಉದಪಾದಿ - "ಲಾಭಾ ವತ ಮೇ, ಸುಲದ್ಧಂ ವತ ಮೇ, ಸತ್ಥಾ ಚ ಮೇ ಭಗವಾ ಅರಹಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ; ಸ್ವಾಕ್ಖಾತೇ ಚಮ್ಹಿ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜಿತೋ; ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿನೋ ಚ ಮೇ ಸೀಲವನ್ತೋ ಕಲ್ಯಾಣಧಮ್ಮಾ; ಸೀಲೇಸು ಚಮ್ಹಿ ಪರಿಪೂರಕಾರೀ; ಸುಸಮಾಹಿತೋ ಚಮ್ಹಿ ಏಕಗ್ಗಚಿತ್ತೋ; ಅರಹಾ ಚಮ್ಹಿ ಖೀಣಾಸವೋ; ಮಹಿದ್ಧಿಕೋ ಚಮ್ಹಿ ಮಹಾನುಭಾವೋ। ಭದ್ದಕಂ ಮೇ ಜೀವಿತಂ, ಭದ್ದಕಂ ಮರಣ"ನ್ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಆಯಸ್ಮತೋ ಉಪಸೇನಸ್ಸ ವಙ್ಗನ್ತಪುತ್ತಸ್ಸ ಚೇತಸಾ ಚೇತೋಪರಿವಿತಕ್ಕಮಞ್ಞಾಯ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ -

"ಯಂ ಜೀವಿತಂ ನ ತಪತಿ, ಮರಣನ್ತೇ ನ ಸೋಚತಿ।
ಸ ವೇ ದಿಟ್ಠಪದೋ ಧೀರೋ, ಸೋಕಮಜ್ಝೇ ನ ಸೋಚತಿ॥

"ಉಚ್ಛಿನ್ನಭವತಣ್ಹಸ್ಸ , ಸನ್ತಚಿತ್ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ।
ವಿಕ್ಖೀಣೋ ಜಾತಿಸಂಸಾರೋ, ನತ್ಥಿ ತಸ್ಸ ಪುನಬ್ಭವೋ"ತಿ॥ ನವಮಂ।

೧೦. ಸಾರಿಪುತ್ತಉಪಸಮಸುತ್ತಂ

೪೦. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ - ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಭಗವತೋ ಅವಿದೂರೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತಿ ಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ಆಭುಜಿತ್ವಾ ಉಜುಂ ಕಾಯಂ ಪಣಿಧಾಯ ಅತ್ತನೋ ಉಪಸಮಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಮಾನೋ।

ಅದ್ದಸಾ ಖೋ ಭಗವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಸಾರಿಪುತ್ತಂ ಅವಿದೂರೇ ನಿಸಿನ್ನಂ ಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ಆಭುಜಿತ್ವಾ ಉಜುಂ ಕಾಯಂ ಪಣಿಧಾಯ ಅತ್ತನೋ ಉಪಸಮಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಮಾನಂ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ -

"ಉಪಸನ್ತಸನ್ತಚಿತ್ತಸ್ಸ, ನೇತ್ತಿಚ್ಛಿನ್ನಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ।
ವಿಕ್ಖೀಣೋ ಜಾತಿಸಂಸಾರೋ, ಮುತ್ತೋ ಸೋ ಮಾರಬನ್ಧನಾ"ತಿ॥ ದಸಮಂ।

ಮೇಘಿಯವಗ್ಗೋ ಚತುತ್ಥೋ ನಿಟ್ಠಿತೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ -

ಮೇಘಿಯೋ ಉದ್ಧತಾ ಗೋಪಾಲೋ, ಯಕ್ಖೋ [ಜುಣ್ಹಾ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰), ಜುಣ್ಹಂ (ಕ॰)] ನಾಗೇನ ಪಞ್ಚಮಂ।
ಪಿಣ್ಡೋಲೋ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಚ, ಸುನ್ದರೀ ಭವತಿ ಅಟ್ಠಮಂ।
ಉಪಸೇನೋ ವಙ್ಗನ್ತಪುತ್ತೋ, ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಚ ತೇ ದಸಾತೀ॥

೫. ಸೋಣವಗ್ಗೋ [ಮಹಾವಗ್ಗ (ಅಟ್ಠಕಥಾಯ ಸಮೇತಿ)]

೧. ಪಿಯತರಸುತ್ತಂ

೪೧. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ರಾಜಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ಮಲ್ಲಿಕಾಯ ದೇವಿಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಉಪರಿಪಾಸಾದವರಗತೋ ಹೋತಿ। ಅಥ ಖೋ ರಾಜಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ಮಲ್ಲಿಕಂ ದೇವಿಂ ಏತದವೋಚ – "ಅತ್ಥಿ ನು ಖೋ ತೇ, ಮಲ್ಲಿಕೇ, ಕೋಚಞ್ಞೋ ಅತ್ತನಾ ಪಿಯತರೋ"ತಿ?

"ನತ್ಥಿ ಖೋ ಮೇ, ಮಹಾರಾಜ, ಕೋಚಞ್ಞೋ ಅತ್ತನಾ ಪಿಯತರೋ। ತುಯ್ಹಂ ಪನ, ಮಹಾರಾಜ, ಅತ್ಥಞ್ಞೋ ಕೋಚಿ ಅತ್ತನಾ ಪಿಯತರೋ"ತಿ? "ಮಯ್ಹಮ್ಪಿ ಖೋ, ಮಲ್ಲಿಕೇ, ನತ್ಥಞ್ಞೋ ಕೋಚಿ ಅತ್ತನಾ ಪಿಯತರೋ"ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ರಾಜಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ಪಾಸಾದಾ ಓರೋಹಿತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ರಾಜಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ –

"ಇಧಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಮಲ್ಲಿಕಾಯ ದೇವಿಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಉಪರಿಪಾಸಾದವರಗತೋ ಮಲ್ಲಿಕಂ ದೇವಿಂ ಏತದವೋಚಂ – 'ಅತ್ಥಿ ನು ಖೋ ತೇ, ಮಲ್ಲಿಕೇ, ಕೋಚಞ್ಞೋ ಅತ್ತನಾ ಪಿಯತರೋ'ತಿ? ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಮಲ್ಲಿಕಾ ದೇವೀ ಮಂ ಏತದವೋಚ – 'ನತ್ಥಿ ಖೋ ಮೇ, ಮಹಾರಾಜ, ಕೋಚಞ್ಞೋ ಅತ್ತನಾ ಪಿಯತರೋ। ತುಯ್ಹಂ ಪನ, ಮಹಾರಾಜ, ಅತ್ಥಞ್ಞೋ ಕೋಚಿ ಅತ್ತನಾ ಪಿಯತರೋ'ತಿ? ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಮಲ್ಲಿಕಂ ದೇವಿಂ ಏತದವೋಚಂ – 'ಮಯ್ಹಮ್ಪಿ ಖೋ, ಮಲ್ಲಿಕೇ, ನತ್ಥಞ್ಞೋ ಕೋಚಿ ಅತ್ತನಾ ಪಿಯತರೋ'"ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ –

"ಸಬ್ಬಾ ದಿಸಾ ಅನುಪರಿಗಮ್ಮ ಚೇತಸಾ,
ನೇವಜ್ಝಗಾ ಪಿಯತರಮತ್ತನಾ ಕ್ವಚಿ।
ಏವಂ ಪಿಯೋ ಪುಥು ಅತ್ತಾ ಪರೇಸಂ,
ತಸ್ಮಾ ನ ಹಿಂಸೇ ಪರಮತ್ತಕಾಮೋ"ತಿ॥ ಪಠಮಂ।

೨. ಅಪ್ಪಾಯುಕಸುತ್ತಂ

೪೨. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯಂ ಪಟಿಸಲ್ಲಾನಾ [ಪಟಿಸಲ್ಲಾಣಾ (ಸೀ॰)] ವುಟ್ಠಿತೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – "ಅಚ್ಛರಿಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಅಬ್ಭುತಂ, ಭನ್ತೇ! ಯಾವ ಅಪ್ಪಾಯುಕಾ ಹಿ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವತೋ ಮಾತಾ ಅಹೋಸಿ, ಸತ್ತಾಹಜಾತೇ ಭಗವತಿ ಭಗವತೋ ಮಾತಾ ಕಾಲಮಕಾಸಿ, ತುಸಿತಂ ಕಾಯಂ ಉಪಪಜ್ಜೀ"ತಿ।

"ಏವಮೇತಂ, ಆನನ್ದ [ಏವಮೇತಂ ಆನನ್ದ ಏವಮೇತಂ ಆನನ್ದ (ಸ್ಯಾ॰)], ಅಪ್ಪಾಯುಕಾ ಹಿ, ಆನನ್ದ, ಬೋಧಿಸತ್ತಮಾತರೋ ಹೋನ್ತಿ। ಸತ್ತಾಹಜಾತೇಸು ಬೋಧಿಸತ್ತೇಸು ಬೋಧಿಸತ್ತಮಾತರೋ ಕಾಲಂ ಕರೋನ್ತಿ, ತುಸಿತಂ ಕಾಯಂ ಉಪಪಜ್ಜನ್ತೀ"ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ -

"ಯೇ ಕೇಚಿ ಭೂತಾ ಭವಿಸ್ಸನ್ತಿ ಯೇ ವಾಪಿ,
ಸಬ್ಬೇ ಗಮಿಸ್ಸನ್ತಿ ಪಹಾಯ ದೇಹಂ।
ತಂ ಸಬ್ಬಜಾನಿಂ ಕುಸಲೋ ವಿದಿತ್ವಾ,
ಆತಾಪಿಯೋ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಚರೇಯ್ಯಾ"ತಿ॥ ದುತಿಯಂ।

೩. ಸುಪ್ಪಬುದ್ಧಕುಟ್ಠಿಸುತ್ತಂ

೪೩. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ - ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ರಾಜಗಹೇ ವಿಹರತಿ ವೇಳುವನೇ ಕಲನ್ದಕನಿವಾಪೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ರಾಜಗಹೇ ಸುಪ್ಪಬುದ್ಧೋ ನಾಮ ಕುಟ್ಠೀ ಅಹೋಸಿ - ಮನುಸ್ಸದಲಿದ್ದೋ, ಮನುಸ್ಸಕಪಣೋ , ಮನುಸ್ಸವರಾಕೋ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಭಗವಾ ಮಹತಿಯಾ ಪರಿಸಾಯ ಪರಿವುತೋ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತಿ।

ಅದ್ದಸಾ ಖೋ ಸುಪ್ಪಬುದ್ಧೋ ಕುಟ್ಠೀ ತಂ ಮಹಾಜನಕಾಯಂ ದೂರತೋವ ಸನ್ನಿಪತಿತಂ। ದಿಸ್ವಾನಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ - "ನಿಸ್ಸಂಸಯಂ ಖೋ ಏತ್ಥ ಕಿಞ್ಚಿ ಖಾದನೀಯಂ ವಾ ಭೋಜನೀಯಂ ವಾ ಭಾಜೀಯತಿ [ಭಾಜೀಯಿಸ್ಸತಿ (ಸೀ॰)]। ಯಂನೂನಾಹಂ ಯೇನ ಸೋ ಮಹಾಜನಕಾಯೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮೇಯ್ಯಂ। ಅಪ್ಪೇವ ನಾಮೇತ್ಥ ಕಿಞ್ಚಿ ಖಾದನೀಯಂ ವಾ ಭೋಜನೀಯಂ ವಾ ಲಭೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಸುಪ್ಪಬುದ್ಧೋ ಕುಟ್ಠೀ ಯೇನ ಸೋ ಮಹಾಜನಕಾಯೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ। ಅದ್ದಸಾ ಖೋ ಸುಪ್ಪಬುದ್ಧೋ ಕುಟ್ಠೀ ಭಗವನ್ತಂ ಮಹತಿಯಾ ಪರಿಸಾಯ ಪರಿವುತಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಂ। ದಿಸ್ವಾನಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ - "ನ ಖೋ ಏತ್ಥ ಕಿಞ್ಚಿ ಖಾದನೀಯಂ ವಾ ಭೋಜನೀಯಂ ವಾ ಭಾಜೀಯತಿ। ಸಮಣೋ ಅಯಂ ಗೋತಮೋ ಪರಿಸತಿ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ। ಯಂನೂನಾಹಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ। ತತ್ಥೇವ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ - "ಅಹಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮಂ ಸೋಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಸಬ್ಬಾವನ್ತಂ ಪರಿಸಂ ಚೇತಸಾ ಚೇತೋ ಪರಿಚ್ಚ ಮನಸಾಕಾಸಿ "ಕೋ ನು ಖೋ ಇಧ ಭಬ್ಬೋ ಧಮ್ಮಂ ವಿಞ್ಞಾತು"ನ್ತಿ? ಅದ್ದಸಾ ಖೋ ಭಗವಾ ಸುಪ್ಪಬುದ್ಧಂ ಕುಟ್ಠಿಂ ತಸ್ಸಂ ಪರಿಸಾಯಂ ನಿಸಿನ್ನಂ। ದಿಸ್ವಾನಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ - "ಅಯಂ ಖೋ ಇಧ ಭಬ್ಬೋ ಧಮ್ಮಂ ವಿಞ್ಞಾತು"ನ್ತಿ। ಸುಪ್ಪಬುದ್ಧಂ ಕುಟ್ಠಿಂ ಆರಬ್ಭ ಆನುಪುಬ್ಬಿಂ ಕಥಂ [ಆನುಪುಬ್ಬಿಕಥಂ (ಸೀ॰), ಅನುಪುಬ್ಬಿಕಥಂ (ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰ ಕ॰)] ಕಥೇಸಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ದಾನಕಥಂ ಸೀಲಕಥಂ ಸಗ್ಗಕಥಂ; ಕಾಮಾನಂ ಆದೀನವಂ ಓಕಾರಂ ಸಙ್ಕಿಲೇಸಂ; ನೇಕ್ಖಮ್ಮೇ [ನೇಕ್ಖಮ್ಮೇ ಚ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)] ಆನಿಸಂಸಂ ಪಕಾಸೇಸಿ। ಯದಾ ಭಗವಾ ಅಞ್ಞಾಸಿ ಸುಪ್ಪಬುದ್ಧಂ ಕುಟ್ಠಿಂ ಕಲ್ಲಚಿತ್ತಂ ಮುದುಚಿತ್ತಂ ವಿನೀವರಣಚಿತ್ತಂ ಉದಗ್ಗಚಿತ್ತಂ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತಂ, ಅಥ ಯಾ ಬುದ್ಧಾನಂ ಸಾಮುಕ್ಕಂಸಿಕಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ತಂ ಪಕಾಸೇಸಿ - ದುಕ್ಖಂ, ಸಮುದಯಂ, ನಿರೋಧಂ, ಮಗ್ಗಂ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಾಮ ಸುದ್ಧಂ ವತ್ಥಂ ಅಪಗತಕಾಳಕಂ ಸಮ್ಮದೇವ ರಜನಂ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹೇಯ್ಯ, ಏವಮೇವ ಸುಪ್ಪಬುದ್ಧಸ್ಸ ಕುಟ್ಠಿಸ್ಸ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಆಸನೇ ವಿರಜಂ ವೀತಮಲಂ ಧಮ್ಮಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದಿ - "ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಸಮುದಯಧಮ್ಮಂ ಸಬ್ಬಂ ತಂ ನಿರೋಧಧಮ್ಮ"ನ್ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಸುಪ್ಪಬುದ್ಧೋ ಕುಟ್ಠೀ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮೋ ಪತ್ತಧಮ್ಮೋ ವಿದಿತಧಮ್ಮೋ ಪರಿಯೋಗಾಳ್ಹಧಮ್ಮೋ ತಿಣ್ಣವಿಚಿಕಿಚ್ಛೋ ವಿಗತಕಥಂಕಥೋ ವೇಸಾರಜ್ಜಪ್ಪತ್ತೋ ಅಪರಪ್ಪಚ್ಚಯೋ ಸತ್ಥು ಸಾಸನೇ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಸುಪ್ಪಬುದ್ಧೋ ಕುಟ್ಠೀ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ -

“ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಂ , ಭನ್ತೇ, ಅಭಿಕ್ಕತಂ, ಭನ್ತೇ! ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭನ್ತೇ, ನಿಕ್ಕುಜ್ಜಿತಂ ವಾ ಉಕ್ಕುಜ್ಜೇಯ್ಯ, ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಂ ವಾ ವಿವರೇಯ್ಯ, ಮೂಳ್ಹಸ್ಸ ವಾ ಮಗ್ಗಂ ಆಚಿಕ್ಖೇಯ್ಯ, ಅನ್ಧಕಾರೇ ವಾ ತೇಲಪಜ್ಜೋತಂ ಧಾರೇಯ್ಯ - ಚಕ್ಖುಮನ್ತೋ ರೂಪಾನಿ ದಕ್ಖನ್ತೀತಿ; ಏವಮೇವಂ ಭಗವತಾ ಅನೇಕಪರಿಯಾಯೇನ ಧಮ್ಮೋ ಪಕಾಸಿತೋ। ಏಸಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವನ್ತಂ ಸರಣಂ ಗಚ್ಛಾಮಿ ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಞ್ಚ। ಉಪಾಸಕಂ ಮಂ ಭಗವಾ ಧಾರೇತು ಅಜ್ಜತಗ್ಗೇ ಪಾಣುಪೇತಂ ಸರಣಂ ಗತ”ನ್ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಸುಪ್ಪಬುದ್ಧೋ ಕುಟ್ಠೀ ಭಗವತಾ ಧಮ್ಮಿಯಾ ಕಥಾಯ ಸನ್ದಸ್ಸಿತೋ ಸಮಾದಪಿತೋ ಸಮುತ್ತೇಜಿತೋ ಸಮ್ಪಹಂಸಿತೋ ಭಗವತೋ ಭಾಸಿತಂ ಅಭಿನನ್ದಿತ್ವಾ ಅನುಮೋದಿತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಅಥ ಖೋ ಅಚಿರಪಕ್ಕನ್ತಂ ಸುಪ್ಪಬುದ್ಧಂ ಕುಟ್ಠಿಂ ಗಾವೀ ತರುಣವಚ್ಛಾ ಅಧಿಪತಿತ್ವಾ ಜೀವಿತಾ ವೋರೋಪೇಸಿ।

ಅಥ ಖೋ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಾ ಖೋ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚುಂ - “ಯೋ ಸೋ, ಭನ್ತೇ, ಸುಪ್ಪಬುದ್ಧೋ ನಾಮ ಕುಟ್ಠೀ ಭಗವತಾ ಧಮ್ಮಿಯಾ ಕಥಾಯ ಸನ್ದಸ್ಸಿತೋ ಸಮಾದಪಿತೋ ಸಮುತ್ತೇಜಿತೋ ಸಮ್ಪಹಂಸಿತೋ, ಸೋ ಕಾಲಙ್ಕತೋ। ತಸ್ಸ ಕಾ ಗತಿ, ಕೋ ಅಭಿಸಮ್ಪರಾಯೋ”ತಿ?

“ಪಣ್ಡಿತೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸುಪ್ಪಬುದ್ಧೋ ಕುಟ್ಠೀ; ಪಚ್ಚಪಾದಿ ಧಮ್ಮಸ್ಸಾನುಧಮ್ಮಂ; ನ ಚ ಮಂ ಧಮ್ಮಾಧಿಕರಣಂ ವಿಹೇಸೇಸಿ। ಸುಪ್ಪಬುದ್ಧೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕುಟ್ಠೀ ತಿಣ್ಣಂ ಸಂಯೋಜನಾನಂ ಪರಿಕ್ಖಯಾ ಸೋತಾಪನ್ನೋ ಅವಿನಿಪಾತಧಮ್ಮೋ ನಿಯತೋ ಸಮ್ಬೋಧಿಪರಾಯಣೋ”ತಿ।

ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಅಞ್ಞತರೋ ಭಿಕ್ಖು ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - “ಕೋ ನು ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಹೇತು, ಕೋ ಪಚ್ಚಯೋ ಯೇನ ಸುಪ್ಪಬುದ್ಧೋ ಕುಟ್ಠೀ ಅಹೋಸಿ - ಮನುಸ್ಸದಲಿದ್ದೋ, ಮನುಸ್ಸಕಪಣೋ, ಮನುಸ್ಸವರಾಕೋ”ತಿ?

“ಭೂತಪುಬ್ಬಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸುಪ್ಪಬುದ್ಧೋ ಕುಟ್ಠೀ ಇಮಸ್ಮಿಂಯೇವ ರಾಜಗಹೇ ಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಉಯ್ಯಾನಭೂಮಿಂ ನಿಯ್ಯನ್ತೋ ಅದ್ದಸ ತಗರಸಿಖಿಂ [ತಗ್ಗರಸಿಖಿಂ (ಕ॰)] ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಂ ನಗರಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವಿಸನ್ತಂ। ದಿಸ್ವಾನಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ - ‘ಕ್ವಾಯಂ ಕುಟ್ಠೀ ಕುಟ್ಠಿಚೀವರೇನ ವಿಚರತೀ’ತಿ? ನಿಟ್ಠುಭಿತ್ವಾ ಅಪಸಬ್ಯತೋ [ಅಪಬ್ಯಾಮತೋ (ಸ್ಯಾ॰ ಸಂ॰ ನಿ॰ ೧.೨೫೫)] ಕರಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಸೋ ತಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ವಿಪಾಕೇನ ಬಹೂನಿ ವಸ್ಸಸತಾನಿ ಬಹೂನಿ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ಬಹೂನಿ ವಸ್ಸಸತಸಹಸ್ಸಾನಿ ನಿರಯೇ ಪಚ್ಚಿತ್ಥ। ತಸ್ಸೇವ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ವಿಪಾಕಾವಸೇಸೇನ ಇಮಸ್ಮಿಂಯೇವ ರಾಜಗಹೇ ಕುಟ್ಠೀ ಅಹೋಸಿ ಮನುಸ್ಸದಲಿದ್ದೋ, ಮನುಸ್ಸಕಪಣೋ, ಮನುಸ್ಸವರಾಕೋ। ಸೋ ತಥಾಗತಪ್ಪವೇದಿತಂ ಧಮ್ಮವಿನಯಂ ಆಗಮ್ಮ ಸದ್ಧಂ ಸಮಾದಿಯಿ ಸೀಲಂ ಸಮಾದಿಯಿ ಸುತಂ ಸಮಾದಿಯಿ ಚಾಗಂ ಸಮಾದಿಯಿ ಪಞ್ಞಂ ಸಮಾದಿಯಿ। ಸೋ ತಥಾಗತಪ್ಪವೇದಿತಂ ಧಮ್ಮವಿನಯಂ ಆಗಮ್ಮ ಸದ್ಧಂ ಸಮಾದಿಯಿತ್ವಾ ಸೀಲಂ ಸಮಾದಿಯಿತ್ವಾ ಸುತಂ ಸಮಾದಿಯಿತ್ವಾ ಚಾಗಂ ಸಮಾದಿಯಿತ್ವಾ ಪಞ್ಞಂ ಸಮಾದಿಯಿತ್ವಾ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಸುಗತಿಂ ಸಗ್ಗಂ ಲೋಕಂ ಉಪಪನ್ನೋ ದೇವಾನಂ ತಾವತಿಂಸಾನಂ ಸಹಬ್ಯತಂ। ಸೋ ತತ್ಥ ಅಞ್ಞೇ ದೇವೇ ಅತಿರೋಚತಿ ವಣ್ಣೇನ ಚೇವ ಯಸಸಾ ಚಾ”ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ -

“ಚಕ್ಖುಮಾ ವಿಸಮಾನೀವ, ವಿಜ್ಜಮಾನೇ ಪರಕ್ಕಮೇ।
ಪಣ್ಡಿತೋ ಜೀವಲೋಕಸ್ಮಿಂ, ಪಾಪಾನಿ ಪರಿವಜ್ಜಯೇ”ತಿ॥ ತತಿಯಂ।

೪. ಕುಮಾರಕಸುತ್ತಂ

೪೪. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಕುಮಾರಕಾ ಅನ್ತರಾ ಚ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಅನ್ತರಾ ಚ ಜೇತವನಂ ಮಚ್ಛಕೇ ಬಾಧೇನ್ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪಾವಿಸಿ। ಅದ್ದಸಾ ಖೋ ಭಗವಾ ತೇ ಸಮ್ಬಹುಲೇ ಕುಮಾರಕೇ ಅನ್ತರಾ ಚ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಅನ್ತರಾ ಚ ಜೇತವನಂ ಮಚ್ಛಕೇ ಬಾಧೇನ್ತೇ। ದಿಸ್ವಾನ ಯೇನ ತೇ ಕುಮಾರಕಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ತೇ ಕುಮಾರಕೇ ಏತದವೋಚ – "ಭಾಯಥ ವೋ, ತುಮ್ಹೇ ಕುಮಾರಕಾ, ದುಕ್ಖಸ್ಸ, ಅಪ್ಪಿಯಂ ವೋ ದುಕ್ಖ"ನ್ತಿ? "ಏವಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಾಯಾಮ ಮಯಂ, ಭನ್ತೇ, ದುಕ್ಖಸ್ಸ , ಅಪ್ಪಿಯಂ ನೋ ದುಕ್ಖ"ನ್ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ –

"ಸಚೇ ಭಾಯಥ ದುಕ್ಖಸ್ಸ, ಸಚೇ ವೋ ದುಕ್ಖಮಪ್ಪಿಯಂ।
ಮಾಕತ್ಥ ಪಾಪಕಂ ಕಮ್ಮಂ, ಆವಿ ವಾ ಯದಿ ವಾ ರಹೋ॥

"ಸಚೇ ಚ ಪಾಪಕಂ ಕಮ್ಮಂ, ಕರಿಸ್ಸಥ ಕರೋಥ ವಾ।
ನ ವೋ ದುಕ್ಖಾ ಪಮುತ್ಯತ್ಥಿ, ಉಪೇಚ್ಚಪಿ [ಉಪಚ್ಚಪಿ (ಕ॰), ಉಪ್ಪಚ್ಚಪಿ (?), ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾಪಿ ಇತಿ ಅತ್ಥೋ] ಪಲಾಯತ"ನ್ತಿ॥
ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ಉಪೋಸಥಸುತ್ತಂ

೪೫. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಪುಬ್ಬಾರಾಮೇ ಮಿಗಾರಮಾತುಪಾಸಾದೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಭಗವಾ ತದಹುಪೋಸಥೇ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಪರಿವುತೋ ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ, ನಿಕ್ಖನ್ತೇ ಪಠಮೇ ಯಾಮೇ, ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಏಕಂಸಂ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಂ [ಚೀವರಂ (ಸಬ್ಬತ್ಥ)] ಕರಿತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನಞ್ಜಲಿಂ ಪಣಾಮೇತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – "ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಾ, ಭನ್ತೇ, ರತ್ತಿ; ನಿಕ್ಖನ್ತೋ ಪಠಮೋ ಯಾಮೋ; ಚಿರನಿಸಿನ್ನೋ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೋ; ಉದ್ದಿಸತು, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖ"ನ್ತಿ। ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಭಗವಾ ತುಣ್ಹೀ ಅಹೋಸಿ।

ದುತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ, ನಿಕ್ಖನ್ತೇ ಮಜ್ಝಿಮೇ ಯಾಮೇ, ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಏಕಂಸಂ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಂ ಕರಿತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನಞ್ಜಲಿಂ ಪಣಾಮೇತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – "ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಾ, ಭನ್ತೇ, ರತ್ತಿ; ನಿಕ್ಖನ್ತೋ ಮಜ್ಝಿಮೋ ಯಾಮೋ; ಚಿರನಿಸಿನ್ನೋ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೋ; ಉದ್ದಿಸತು, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖ"ನ್ತಿ। ದುತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಭಗವಾ ತುಣ್ಹೀ ಅಹೋಸಿ।

ತತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ, ನಿಕ್ಖನ್ತೇ ಪಚ್ಛಿಮೇ ಯಾಮೇ, ಉದ್ಧಸ್ತೇ ಅರುಣೇ, ನನ್ದಿಮುಖಿಯಾ ರತ್ತಿಯಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಏಕಂಸಂ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಂ ಕರಿತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನಞ್ಜಲಿಂ ಪಣಾಮೇತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – "ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಾ, ಭನ್ತೇ, ರತ್ತಿ; ನಿಕ್ಖನ್ತೋ ಪಚ್ಛಿಮೋ ಯಾಮೋ; ಉದ್ಧಸ್ತೋ ಅರುಣೋ; ನನ್ದಿಮುಖೀ ರತ್ತಿ; ಚಿರನಿಸಿನ್ನೋ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೋ; ಉದ್ದಿಸತು, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖ"ನ್ತಿ। "ಅಪರಿಸುದ್ಧಾ, ಆನನ್ದ, ಪರಿಸಾ"ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ – "ಕಂ ನು ಖೋ ಭಗವಾ ಪುಗ್ಗಲಂ ಸನ್ಧಾಯ ಏವಮಾಹ – 'ಅಪರಿಸುದ್ಧಾ, ಆನನ್ದ, ಪರಿಸಾ'ತಿ? ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ಸಬ್ಬಾವನ್ತಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ಚೇತಸಾ ಚೇತೋ

ಪರಿಚ್ಚ ಮನಸಾಕಾಸಿ। ಅದ್ದಸಾ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ತಂ ಪುಗ್ಗಲಂ ದುಸ್ಸೀಲಂ ಪಾಪಧಮ್ಮಂ ಅಸುಚಿಂ ಸಙ್ಕಸ್ಸರಸಮಾಚಾರಂ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಕಮ್ಮನ್ತಂ ಅಸಮಣಂ ಸಮಣಪಟಿಞ್ಞಂ ಅಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಂ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಪಟಿಞ್ಞಂ ಅನ್ತೋಪೂತಿಂ ಅವಸ್ಸುತಂ ಕಸಮ್ಬುಜಾತಂ ಮಜ್ಝೇ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ನಿಸಿನ್ನಂ। ದಿಸ್ವಾನ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಯೇನ ಸೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ತಂ ಪುಗ್ಗಲಂ ಏತದವೋಚ – "ಉಟ್ಠೇಹಿ, ಆವುಸೋ, ದಿಟ್ಠೋಸಿ ಭಗವತಾ; ನತ್ಥಿ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸಂವಾಸೋ"ತಿ। ಏವಂ ವುತ್ತೇ [ಅಥ ಖೋ (ಸಬ್ಬತ್ಥ), ಚೂಳವ॰ ೩೮೩; ಅ॰ ನಿ॰ ೮.೨೦ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಂ], ಸೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ತುಣ್ಹೀ ಅಹೋಸಿ।

ದುತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ತಂ ಪುಗ್ಗಲಂ ಏತದವೋಚ – "ಉಟ್ಠೇಹಿ, ಆವುಸೋ, ದಿಟ್ಠೋಸಿ ಭಗವತಾ; ನತ್ಥಿ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸಂವಾಸೋ"ತಿ। ದುತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ…ಪೇ॰… ತತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಸೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ತುಣ್ಹೀ ಅಹೋಸಿ।

ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ತಂ ಪುಗ್ಗಲಂ ಬಾಹಾಯಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಬಹಿದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕಾ ನಿಕ್ಖಾಮೇತ್ವಾ ಸೂಚಿಘಟಿಕಂ ದತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – "ನಿಕ್ಖಾಮಿತೋ, ಭನ್ತೇ, ಸೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಮಯಾ। ಪರಿಸುದ್ಧಾ ಪರಿಸಾ। ಉದ್ದಿಸತು, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖ"ನ್ತಿ। "ಅಚ್ಛರಿಯಂ, ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನ, ಅಬ್ಭುತಂ, ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನ! ಯಾವ ಬಾಹಾಗಹಣಾಪಿ ನಾಮ ಸೋ ಮೋಘಪುರಿಸೋ ಆಗಮೇಸ್ಸತೀ"ತಿ!

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ – "ನ ದಾನಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇತೋ ಪರಂ [ನ ದಾನಾಹಂ ಭಿಕ್ಖವೇ ಅಜ್ಜತಗ್ಗೇ (ಅ॰ ನಿ॰ ೮.೨೦)] ಉಪೋಸಥಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ, ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ ಉದ್ದಿಸಿಸ್ಸಾಮಿ। ತುಮ್ಹೇವ ದಾನಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇತೋ ಪರಂ ಉಪೋಸಥಂ ಕರೇಯ್ಯಾಥ, ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ ಉದ್ದಿಸೇಯ್ಯಾಥ। ಅಟ್ಠಾನಮೇತಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅನವಕಾಸೋ ಯಂ ತಥಾಗತೋ ಅಪರಿಸುದ್ಧಾಯ ಪರಿಸಾಯ ಉಪೋಸಥಂ ಕರೇಯ್ಯ, ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಂ ಉದ್ದಿಸೇಯ್ಯ।

"ಅಟ್ಠಿಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಹಾಸಮುದ್ದೇ ಅಚ್ಛರಿಯಾ ಅಬ್ಭುತಾ ಧಮ್ಮಾ, ಯೇ ದಿಸ್ವಾ ದಿಸ್ವಾ ಅಸುರಾ ಮಹಾಸಮುದ್ದೇ ಅಭಿರಮನ್ತಿ। ಕತಮೇ ಅಟ್ಠ?

"ಮಹಾಸಮುದ್ದೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅನುಪುಬ್ಬನಿನ್ನೋ ಅನುಪುಬ್ಬಪೋಣೋ ಅನುಪುಬ್ಬಪಬ್ಭಾರೋ, ನ ಆಯತಕೇನೇವ ಪಪಾತೋ। ಯಮ್ಪಿ [ಯಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)], ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಹಾಸಮುದ್ದೋ ಅನುಪುಬ್ಬನಿನ್ನೋ ಅನುಪುಬ್ಬಪೋಣೋ ಅನುಪುಬ್ಬಪಬ್ಭಾರೋ ನ ಆಯತಕೇನೇವ ಪಪಾತೋ; ಅಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಹಾಸಮುದ್ದೇ ಪಠಮೋ ಅಚ್ಛರಿಯೋ ಅಬ್ಭುತೋ ಧಮ್ಮೋ, ಯಂ ದಿಸ್ವಾ ದಿಸ್ವಾ ಅಸುರಾ ಮಹಾಸಮುದ್ದೇ ಅಭಿರಮನ್ತಿ।

"ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಹಾಸಮುದ್ದೋ ಠಿತಧಮ್ಮೋ ವೇಲಂ ನಾತಿವತ್ತತಿ। ಯಮ್ಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಹಾಸಮುದ್ದೋ ಠಿತಧಮ್ಮೋ ವೇಲಂ ನಾತಿವತ್ತತಿ; ಅಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ [ಅಯಮ್ಪಿ (ಸಬ್ಬತ್ಥ)], ಮಹಾಸಮುದ್ದೇ ದುತಿಯೋ ಅಚ್ಛರಿಯೋ ಅಬ್ಭುತೋ ಧಮ್ಮೋ, ಯಂ ದಿಸ್ವಾ ದಿಸ್ವಾ ಅಸುರಾ ಮಹಾಸಮುದ್ದೇ ಅಭಿರಮನ್ತಿ।

"ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಹಾಸಮುದ್ದೋ ನ ಮತೇನ ಕುಣಪೇನ ಸಂವಸತಿ। ಯಂ ಹೋತಿ ಮಹಾಸಮುದ್ದೇ ಮತಂ ಕುಣಪಂ ತಂ ಖಿಪ್ಪಮೇವ [ಖಿಪ್ಪಞ್ಞೇವ (ಸೀ॰), ಖಿಪ್ಪಂಯೇವ (ಕ॰)] ತೀರಂ ವಾಹೇತಿ, ಥಲಂ ಉಸ್ಸಾರೇತಿ। ಯಮ್ಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಹಾಸಮುದ್ದೋ ನ ಮತೇನ ಕುಣಪೇನ ಸಂವಸತಿ, ಯಂ ಹೋತಿ ಮಹಾಸಮುದ್ದೇ ಮತಂ ಕುಣಪಂ ತಂ ಖಿಪ್ಪಮೇವ ತೀರಂ ವಾಹೇತಿ ಥಲಂ ಉಸ್ಸಾರೇತಿ; ಅಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಹಾಸಮುದ್ದೇ ತತಿಯೋ ಅಚ್ಛರಿಯೋ ಅಬ್ಭುತೋ ಧಮ್ಮೋ, ಯಂ ದಿಸ್ವಾ ದಿಸ್ವಾ ಅಸುರಾ ಮಹಾಸಮುದ್ದೇ ಅಭಿರಮನ್ತಿ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯಾ ಕಾಚಿ ಮಹಾನದಿಯೋ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಗಙ್ಗಾ ಯಮುನಾ ಅಚಿರವತೀ ಸರಭೂ ಮಹೀ, ತಾ ಮಹಾಸಮುದ್ದಂ ಪತ್ವಾ [ಪತ್ತಾ (ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰ ಕ॰)] ಜಹನ್ತಿ ಪುರಿಮಾನಿ ನಾಮಗೋತ್ತಾನಿ; ‘ಮಹಾಸಮುದ್ದೋ’ತ್ವೇವ ಸಙ್ಖಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ। ಯಮ್ಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯಾ ಕಾಚಿ ಮಹಾನದಿಯೋ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಗಙ್ಗಾ ಯಮುನಾ ಅಚಿರವತೀ ಸರಭೂ ಮಹೀ ತಾ ಮಹಾಸಮುದ್ದಂ ಪತ್ವಾ ಜಹನ್ತಿ ಪುರಿಮಾನಿ ನಾಮಗೋತ್ತಾನಿ, ‘ಮಹಾಸಮುದ್ದೋ’ತ್ವೇವ ಸಙ್ಖಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ; ಅಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಹಾಸಮುದ್ದೇ ಚತುತ್ಥೋ ಅಚ್ಛರಿಯೋ ಅಬ್ಭುತೋ ಧಮ್ಮೋ, ಯಂ ದಿಸ್ವಾ ದಿಸ್ವಾ ಅಸುರಾ ಮಹಾಸಮುದ್ದೇ ಅಭಿರಮನ್ತಿ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯಾ ಚ ಲೋಕೇ ಸವನ್ತಿಯೋ ಮಹಾಸಮುದ್ದಂ ಅಪ್ಪೇನ್ತಿ, ಯಾ ಚ ಅನ್ತಲಿಕ್ಖಾ ಧಾರಾ ಪಪತನ್ತಿ, ನ ತೇನ ಮಹಾಸಮುದ್ದಸ್ಸ ಊನತ್ತಂ ವಾ ಪೂರತ್ತಂ ವಾ ಪಞ್ಞಾಯತಿ। ಯಮ್ಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ , ಯಾ ಚ ಲೋಕೇ ಸವನ್ತಿಯೋ ಮಹಾಸಮುದ್ದಂ ಅಪ್ಪೇನ್ತಿ, ಯಾ ಚ ಅನ್ತಲಿಕ್ಖಾ ಧಾರಾ ಪಪತನ್ತಿ, ನ ತೇನ ಮಹಾಸಮ್ಮುದ್ದಸ್ಸ ಊನತ್ತಂ ವಾ ಪೂರತ್ತಂ ವಾ ಪಞ್ಞಾಯತಿ; ಅಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಹಾಸಮುದ್ದೇ ಪಞ್ಚಮೋ ಅಚ್ಛರಿಯೋ ಅಬ್ಭುತೋ ಧಮ್ಮೋ, ಯಂ ದಿಸ್ವಾ ದಿಸ್ವಾ ಅಸುರಾ ಮಹಾಸಮುದ್ದೇ ಅಭಿರಮನ್ತಿ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಹಾಸಮುದ್ದೋ ಏಕರಸೋ ಲೋಣರಸೋ। ಯಮ್ಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಹಾಸಮುದ್ದೋ ಏಕರಸೋ ಲೋಣರಸೋ; ಅಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಹಾಸಮುದ್ದೇ ಛಟ್ಠೋ ಅಚ್ಛರಿಯೋ ಅಬ್ಭುತೋ ಧಮ್ಮೋ, ಯಂ ದಿಸ್ವಾ ದಿಸ್ವಾ ಅಸುರಾ ಮಹಾಸಮುದ್ದೇ ಅಭಿರಮನ್ತಿ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಹಾಸಮುದ್ದೋ ಬಹುರತನೋ ಅನೇಕರತನೋ। ತತ್ರಿಮಾನಿ ರತನಾನಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಮುತ್ತಾ ಮಣಿ ವೇಳುರಿಯೋ ಸಙ್ಖೋ ಸಿಲಾ ಪವಾಳಂ ರಜತಂ ಜಾತರೂಪಂ ಲೋಹಿತಙ್ಗೋ ಮಸಾರಗಲ್ಲಂ। ಯಮ್ಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಹಾಸಮುದ್ದೋ ಬಹುರತನೋ ಅನೇಕರತನೋ, ತತ್ರಿಮಾನಿ ರತನಾನಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಮುತ್ತಾ ಮಣಿ ವೇಳುರಿಯೋ ಸಙ್ಖೋ ಸಿಲಾ ಪವಾಳಂ ರಜತಂ ಜಾತರೂಪಂ ಲೋಹಿತಙ್ಗೋ [ಲೋಹಿತಙ್ಕೋ (ಸೀ॰ ಪೀ॰), ಲೋಹಿತಕೋ (?)] ಮಸಾರಗಲ್ಲಂ; ಅಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಹಾಸಮುದ್ದೇ ಸತ್ತಮೋ ಅಚ್ಛರಿಯೋ ಅಬ್ಭುತೋ ಧಮ್ಮೋ, ಯಂ ದಿಸ್ವಾ ದಿಸ್ವಾ ಅಸುರಾ ಮಹಾಸಮುದ್ದೇ ಅಭಿರಮನ್ತಿ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಹಾಸಮುದ್ದೋ ಮಹತಂ ಭೂತಾನಂ ಆವಾಸೋ। ತತ್ರಿಮೇ ಭೂತಾ - ತಿಮಿ ತಿಮಿಙ್ಗಲೋ ತಿಮಿತಿಮಿಙ್ಗಲೋ [ತಿಮಿ ತಿಮಿಙ್ಗಲೋ ತಿಮಿರಪಿಙ್ಗಲೋ (ಸೀ॰ ಪೀ॰, ಅ॰ ನಿ॰ ೮.೧೯)] ಅಸುರಾ ನಾಗಾ ಗನ್ಧಬ್ಬಾ। ಸನ್ತಿ ಮಹಾಸಮುದ್ದೇ ಯೋಜನಸತಿಕಾಪಿ ಅತ್ತಭಾವಾ, ದ್ವಿಯೋಜನಸತಿಕಾಪಿ ಅತ್ತಭಾವಾ, ತಿಯೋಜನಸತಿಕಾಪಿ ಅತ್ತಭಾವಾ, ಚತುಯೋಜನಸತಿಕಾಪಿ ಅತ್ತಭಾವಾ, ಪಞ್ಚಯೋಜನಸತಿಕಾಪಿ ಅತ್ತಭಾವಾ। ಯಮ್ಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಹಾಸಮುದ್ದೋ ಮಹತಂ ಭೂತಾನಂ ಆವಾಸೋ, ತತ್ರಿಮೇ ಭೂತಾ - ತಿಮಿ ತಿಮಿಙ್ಗಲೋ ತಿಮಿತಿಮಿಙ್ಗಲೋ ಅಸುರಾ ನಾಗಾ ಗನ್ಧಬ್ಬಾ, ಸನ್ತಿ ಮಹಾಸಮುದ್ದೇ ಯೋಜನಸತಿಕಾಪಿ ಅತ್ತಭಾವಾ ದ್ವಿಯೋಜನಸತಿಕಾಪಿ ಅತ್ತಭಾವಾ...ಪೇ॰... ಪಞ್ಚಯೋಜನಸತಿಕಾಪಿ ಅತ್ತಭಾವಾ; ಅಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಹಾಸಮುದ್ದೇ ಅಟ್ಠಮೋ ಅಚ್ಛರಿಯೋ ಅಬ್ಭುತೋ ಧಮ್ಮೋ, ಯಂ ದಿಸ್ವಾ ದಿಸ್ವಾ ಅಸುರಾ ಮಹಾಸಮುದ್ದೇ ಅಭಿರಮನ್ತಿ। ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಟ್ಠ ಮಹಾಸಮುದ್ದೇ ಅಚ್ಛರಿಯಾ ಅಬ್ಭುತಾ ಧಮ್ಮಾ, ಯೇ ದಿಸ್ವಾ ದಿಸ್ವಾ ಅಸುರಾ ಮಹಾಸಮುದ್ದೇ ಅಭಿರಮನ್ತಿ।

“ಏವಮೇವ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಅಟ್ಠ ಅಚ್ಛರಿಯಾ ಅಬ್ಭುತಾ ಧಮ್ಮಾ, ಯೇ ದಿಸ್ವಾ ದಿಸ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಅಭಿರಮನ್ತಿ। ಕತಮೇ ಅಟ್ಠ?

“ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಹಾಸಮುದ್ದೋ ಅನುಪುಬ್ಬನಿನ್ನೋ ಅನುಪುಬ್ಬಪೋಣೋ ಅನುಪುಬ್ಬಪಬ್ಭಾರೋ, ನ ಆಯತಕೇನೇವ ಪಪಾತೋ; ಏವಮೇವ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಅನುಪುಬ್ಬಸಿಕ್ಖಾ ಅನುಪುಬ್ಬಕಿರಿಯಾ ಅನುಪುಬ್ಬಪಟಿಪದಾ, ನ ಆಯತಕೇನೇವ ಅಞ್ಞಾಪಟಿವೇಧೋ। ಯಮ್ಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಅನುಪುಬ್ಬಸಿಕ್ಖಾ

ಅನುಪುಬ್ಬಕಿರಿಯಾ ಅನುಪುಬ್ಬಪಟಿಪದಾ, ನ ಆಯತಕೇನೇವ ಅಞ್ಞಾಪಟಿವೇಧೋ; ಅಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಪಠಮೋ ಅಚ್ಛರಿಯೋ ಅಬ್ಭುತೋ ಧಮ್ಮೋ, ಯಂ ದಿಸ್ವಾ ದಿಸ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಅಭಿರಮನ್ತಿ।

“ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಹಾಸಮುದ್ದೋ ಠಿತಧಮ್ಮೋ ವೇಲಂ ನಾತಿವತ್ತತಿ; ಏವಮೇವ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯಂ ಮಯಾ ಸಾವಕಾನಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಪಞ್ಞತ್ತಂ ತಂ ಮಮ ಸಾವಕಾ ಜೀವಿತಹೇತುಪಿ ನಾತಿಕ್ಕಮನ್ತಿ। ಯಮ್ಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಯಾ ಸಾವಕಾನಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಪಞ್ಞತ್ತಂ ತಂ ಮಮ ಸಾವಕಾ ಜೀವಿತಹೇತುಪಿ ನಾತಿಕ್ಕಮನ್ತಿ; ಅಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ದುತಿಯೋ ಅಚ್ಛರಿಯೋ ಅಬ್ಭುತೋ ಧಮ್ಮೋ, ಯಂ ದಿಸ್ವಾ ದಿಸ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಅಭಿರಮನ್ತಿ।

“ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಹಾಸಮುದ್ದೋ ನ ಮತೇನ ಕುಣಪೇನ ಸಂವಸತಿ; ಯಂ ಹೋತಿ ಮಹಾಸಮುದ್ದೇ ಮತಂ ಕುಣಪಂ ತಂ ಖಿಪ್ಪಮೇವ ತೀರಂ ವಾಹೇತಿ, ಥಲಂ ಉಸ್ಸಾರೇತಿ; ಏವಮೇವ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯೋ ಸೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ದುಸ್ಸೀಲೋ ಪಾಪಧಮ್ಮೋ ಅಸುಚಿ ಸಙ್ಕಸ್ಸರಸಮಾಚಾರೋ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಕಮ್ಮನ್ತೋ ಅಸ್ಸಮಣೋ ಸಮಣಪಟಿಞ್ಞೋ ಅಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಪಟಿಞ್ಞೋ ಅನ್ತೋಪೂತಿ ಅವಸ್ಸುತೋ ಕಸಮ್ಬುಜಾತೋ, ನ ತೇನ ಸಙ್ಘೋ ಸಂವಸತಿ; ಅಥ ಖೋ ನಂ ಖಿಪ್ಪಮೇವ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ ಉಕ್ಖಿಪತಿ। ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಸೋ ಹೋತಿ ಮಜ್ಝೇ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ನಿಸಿನ್ನೋ, ಅಥ ಖೋ ಸೋ ಆರಕಾವ ಸಙ್ಘಮ್ಹಾ, ಸಙ್ಘೋ ಚ ತೇನ। ಯಮ್ಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯೋ ಸೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ದುಸ್ಸೀಲೋ ಪಾಪಧಮ್ಮೋ ಅಸುಚಿ ಸಙ್ಕಸ್ಸರಸಮಾಚಾರೋ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಕಮ್ಮನ್ತೋ ಅಸ್ಸಮಣೋ ಸಮಣಪಟಿಞ್ಞೋ ಅಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಪಟಿಞ್ಞೋ ಅನ್ತೋಪೂತಿ ಅವಸ್ಸುತೋ ಕಸಮ್ಬುಜಾತೋ, ನ ತೇನ ಸಙ್ಘೋ ಸಂವಸತಿ; ಖಿಪ್ಪಮೇವ ನಂ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ ಉಕ್ಖಿಪತಿ। ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಸೋ ಹೋತಿ ಮಜ್ಝೇ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ನಿಸಿನ್ನೋ, ಅಥ ಖೋ ಸೋ ಆರಕಾವ ಸಙ್ಘಮ್ಹಾ, ಸಙ್ಘೋ ಚ ತೇನ; ಅಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ತತಿಯೋ ಅಚ್ಛರಿಯೋ ಅಬ್ಭುತೋ ಧಮ್ಮೋ, ಯಂ ದಿಸ್ವಾ ದಿಸ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಅಭಿರಮನ್ತಿ।

“ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯಾ ಕಾಚಿ ಮಹಾನದಿಯೋ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಗಙ್ಗಾ ಯಮುನಾ ಅಚಿರವತೀ ಸರಭೂ ಮಹೀ ತಾ ಮಹಾಸಮುದ್ದಂ ಪತ್ವಾ ಜಹನ್ತಿ ಪುರಿಮಾನಿ ನಾಮಗೋತ್ತಾನಿ, ‘ಮಹಾಸಮುದ್ದೋ’ತ್ವೇವ ಸಙ್ಖಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ; ಏವಮೇವ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚತ್ತಾರೋ ವಣ್ಣಾ - ಖತ್ತಿಯಾ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ, ವೇಸ್ಸಾ, ಸುದ್ದಾ ತೇ ತಥಾಗತಪ್ಪವೇದಿತೇ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ [ಪಬ್ಬಜಿತಾ (ಕ॰ ಸೀ॰)] ಜಹನ್ತಿ ಪುರಿಮಾನಿ ನಾಮಗೋತ್ತಾನಿ, ‘ಸಮಣಾ ಸಕ್ಯಪುತ್ತಿಯಾ’ತ್ವೇವ ಸಙ್ಖಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ। ಯಮ್ಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚತ್ತಾರೋ ವಣ್ಣಾ - ಖತ್ತಿಯಾ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ, ವೇಸ್ಸಾ, ಸುದ್ದಾ ತೇ ತಥಾಗತಪ್ಪವೇದಿತೇ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಜಹನ್ತಿ ಪುರಿಮಾನಿ ನಾಮಗೋತ್ತಾನಿ , ‘ಸಮಣಾ ಸಕ್ಯಪುತ್ತಿಯಾ’ತ್ವೇವ ಸಙ್ಖಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ; ಅಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಚತುತ್ಥೋ ಅಚ್ಛರಿಯೋ ಅಬ್ಭುತೋ ಧಮ್ಮೋ, ಯಂ ದಿಸ್ವಾ ದಿಸ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಅಭಿರಮನ್ತಿ।

“ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯಾ ಚ ಲೋಕೇ ಸವನ್ತಿಯೋ ಮಹಾಸಮುದ್ದಂ ಅಪ್ಪೇನ್ತಿ, ಯಾ ಚ ಅನ್ತಲಿಕ್ಖಾ ಧಾರಾ ಪಪತನ್ತಿ, ನ ತೇನ ಮಹಾಸಮುದ್ದಸ್ಸ ಊನತ್ತಂ ವಾ ಪೂರತ್ತಂ ವಾ ಪಞ್ಞಾಯತಿ; ಏವಮೇವ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಬಹೂ ಚೇಪಿ ಭಿಕ್ಖೂ ಅನುಪಾದಿಸೇಸಾಯ ನಿಬ್ಬಾನಧಾತುಯಾ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯನ್ತಿ, ನ ತೇನ ನಿಬ್ಬಾನಧಾತುಯಾ ಊನತ್ತಂ ವಾ ಪೂರತ್ತಂ ವಾ ಪಞ್ಞಾಯತಿ। ಯಮ್ಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಬಹೂ ಚೇಪಿ ಭಿಕ್ಖೂ ಅನುಪಾದಿಸೇಸಾಯ ನಿಬ್ಬಾನಧಾತುಯಾ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯನ್ತಿ, ನ ತೇನ ನಿಬ್ಬಾನಧಾತುಯಾ ಊನತ್ತಂ ವಾ ಪೂರತ್ತಂ ವಾ ಪಞ್ಞಾಯತಿ; ಅಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಪಞ್ಚಮೋ ಅಚ್ಛರಿಯೋ ಅಬ್ಭುತೋ ಧಮ್ಮೋ, ಯಂ ದಿಸ್ವಾ ದಿಸ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಅಭಿರಮನ್ತಿ।

“ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಹಾಸಮುದ್ದೋ ಏಕರಸೋ ಲೋಣರಸೋ; ಏವಮೇವ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಯಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೋ ಏಕರಸೋ ವಿಮುತ್ತಿರಸೋ। ಯಮ್ಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಯಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೋ ಏಕರಸೋ ವಿಮುತ್ತಿರಸೋ; ಅಯಂ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಮಸ್ಮಿಂ

ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಛಟ್ಠೋ ಅಚ್ಛರಿಯೋ ಅಬ್ಭುತೋ ಧಮ್ಮೋ, ಯಂ ದಿಸ್ವಾ ದಿಸ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಅಭಿರಮನ್ತಿ।

“ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಹಾಸಮುದ್ದೋ ಬಹುರತನೋ ಅನೇಕರತನೋ, ತತ್ರಿಮಾನಿ ರತನಾನಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಮುತ್ತಾ ಮಣಿ ವೇಳುರಿಯೋ ಸಙ್ಖೋ ಸಿಲಾ ಪವಾಳಂ ರಜತಂ ಜಾತರೂಪಂ ಲೋಹಿತಙ್ಗೋ ಮಸಾರಗಲ್ಲಂ; ಏವಮೇವ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಯಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೋ ಬಹುರತನೋ ಅನೇಕರತನೋ; ತತ್ರಿಮಾನಿ ರತನಾನಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಚತ್ತಾರೋ ಸತಿಪಟ್ಠಾನಾ, ಚತ್ತಾರೋ ಸಮ್ಮಪ್ಪಧಾನಾ, ಚತ್ತಾರೋ ಇದ್ಧಿಪಾದಾ, ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ, ಪಞ್ಚ ಬಲಾನಿ, ಸತ್ತ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ಅರಿಯೋ ಅಟ್ಠಙ್ಗಿಕೋ ಮಗ್ಗೋ। ಯಮ್ಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಯಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೋ ಬಹುರತನೋ ಅನೇಕರತನೋ, ತತ್ರಿಮಾನಿ ರತನಾನಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಚತ್ತಾರೋ ಸತಿಪಟ್ಠಾನಾ, ಚತ್ತಾರೋ ಸಮ್ಮಪ್ಪಧಾನಾ, ಚತ್ತಾರೋ ಇದ್ಧಿಪಾದಾ, ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ, ಪಞ್ಚ ಬಲಾನಿ, ಸತ್ತ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ಅರಿಯೋ ಅಟ್ಠಙ್ಗಿಕೋ ಮಗ್ಗೋ; ಅಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಸತ್ತಮೋ ಅಚ್ಛರಿಯೋ ಅಬ್ಭುತೋ ಧಮ್ಮೋ, ಯಂ ದಿಸ್ವಾ ದಿಸ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಅಭಿರಮನ್ತಿ।

“ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಹಾಸಮುದ್ದೋ ಮಹತಂ ಭೂತಾನಂ ಆವಾಸೋ, ತತ್ರಿಮೇ ಭೂತಾ - ತಿಮಿ ತಿಮಿಙ್ಗಲೋ ತಿಮಿತಿಮಿಙ್ಗಲೋ ಅಸುರಾ ನಾಗಾ ಗನ್ಧಬ್ಬಾ, ಸನ್ತಿ ಮಹಾಸಮುದ್ದೇ ಯೋಜನಸತಿಕಾಪಿ ಅತ್ತಭಾವಾ ದ್ವಿಯೋಜನಸತಿಕಾಪಿ ಅತ್ತಭಾವಾ ತಿಯೋಜನಸತಿಕಾಪಿ ಅತ್ತಭಾವಾ ಚತುಯೋಜನಸತಿಕಾಪಿ ಅತ್ತಭಾವಾ ಪಞ್ಚಯೋಜನಸತಿಕಾಪಿ ಅತ್ತಭಾವಾ; ಏವಮೇವ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಯಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೋ ಮಹತಂ ಭೂತಾನಂ ಆವಾಸೋ; ತತ್ರಿಮೇ ಭೂತಾ - ಸೋತಾಪನ್ನೋ, ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಯ ಪಟಿಪನ್ನೋ, ಸಕದಾಗಾಮಿ, ಸಕದಾಗಾಮಿಫಲಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಯ ಪಟಿಪನ್ನೋ, ಅನಾಗಾಮೀ, ಅನಾಗಾಮೀಫಲಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಯ ಪಟಿಪನ್ನೋ, ಅರಹಾ, ಅರಹತ್ತಾಯ ಪಟಿಪನ್ನೋ [ಅರಹತ್ತಫಲಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಯ (ಸೀ॰)]। ಯಮ್ಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಯಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೋ ಮಹತಂ ಭೂತಾನಂ ಆವಾಸೋ, ತತ್ರಿಮೇ ಭೂತಾ - ಸೋತಾಪನ್ನೋ, ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಯ ಪಟಿಪನ್ನೋ, ಸಕದಾಗಾಮೀ, ಸಕದಾಗಾಮಿಫಲಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಯ ಪಟಿಪನ್ನೋ, ಅನಾಗಾಮೀ, ಅನಾಗಾಮಿಫಲಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಯ ಪಟಿಪನ್ನೋ, ಅರಹಾ, ಅರಹತ್ತಾಯ ಪಟಿಪನ್ನೋ; ಅಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಅಟ್ಠಮೋ ಅಚ್ಛರಿಯೋ ಅಬ್ಭುತೋ ಧಮ್ಮೋ, ಯಂ ದಿಸ್ವಾ ದಿಸ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಅಭಿರಮನ್ತಿ। ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಅಟ್ಠ ಅಚ್ಛರಿಯಾ ಅಬ್ಭುತಾ ಧಮ್ಮಾ, ಯೇ ದಿಸ್ವಾ ದಿಸ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಅಭಿರಮನ್ತೀ”ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ -

“ಛನ್ನಮತಿವಸ್ಸತಿ, ವಿವಟಂ ನಾತಿವಸ್ಸತಿ।
ತಸ್ಮಾ ಛನ್ನಂ ವಿವರೇಥ, ಏವಂ ತಂ ನಾತಿವಸ್ಸತೀ”ತಿ॥ ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ಸೋಣಸುತ್ತಂ

೪೬. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ - ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಕಚ್ಚಾನೋ ಅವನ್ತೀಸು ವಿಹರತಿ ಕುರರಘರೇ [ಕುರುರಘರೇ (ಸ್ಯಾ॰ ಮಹಾವ॰ ೨೫೭), ಕುಲಘರೇ (ಕ॰)] ಪವತ್ತೇ ಪಬ್ಬತೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಸೋಣೋ ಉಪಾಸಕೋ ಕುಟಿಕಣ್ಣೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ಮಹಾಕಚ್ಚಾನಸ್ಸ ಉಪಟ್ಠಾಕೋ ಹೋತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಸೋಣಸ್ಸ ಉಪಾಸಕಸ್ಸ ಕುಟಿಕಣ್ಣಸ್ಸ ರಹೋಗತಸ್ಸ ಪಟಿಸಲ್ಲೀನಸ್ಸ ಏವಂ ಚೇತಸೋ ಪರಿವಿತಕ್ಕೋ ಉದಪಾದಿ - “ಯಥಾ ಯಥಾ ಖೋ ಅಯ್ಯೋ ಮಹಾಕಚ್ಚಾನೋ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ ನಯಿದಂ ಸುಕರಂ ಅಗಾರಂ ಅಜ್ಝಾವಸತಾ ಏಕನ್ತಪರಿಪುಣ್ಣಂ

ಏಕನ್ತಪರಿಸುದ್ಧಂ ಸಙ್ಖಲಿಖಿತಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಚರಿತುಂ। ಯಂನೂನಾಹಂ ಕೇಸಮಸ್ಸುಂ ಓಹಾರೇತ್ವಾ ಕಾಸಾಯಾನಿ ವತ್ಥಾನಿ ಅಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜೇಯ್ಯ''ನ್ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಸೋಣೋ ಉಪಾಸಕೋ ಕುಟಿಕಣ್ಣೋ ಯೇನಾಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಕಚ್ಚಾನೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಮಹಾಕಚ್ಚಾನಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಸೋಣೋ ಉಪಾಸಕೋ ಕುಟಿಕಣ್ಣೋ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಮಹಾಕಚ್ಚಾನಂ ಏತದವೋಚ -

''ಇಧ ಮಯ್ಹಂ, ಭನ್ತೇ, ರಹೋಗತಸ್ಸ ಪಟಿಸಲ್ಲೀನಸ್ಸ ಏವಂ ಚೇತಸೋ ಪರಿವಿತಕ್ಕೋ ಉದಪಾದಿ - 'ಯಥಾ ಯಥಾ ಖೋ ಅಯ್ಯೋ ಮಹಾಕಚ್ಚಾನೋ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ ನಯಿದಂ ಸುಕರಂ ಅಗಾರಂ ಅಜ್ಝಾವಸತಾ ಏಕನ್ತಪರಿಪುಣ್ಣಂ ಏಕನ್ತಪರಿಸುದ್ಧಂ ಸಙ್ಖಲಿಖಿತಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಚರಿತುಂ। ಯಂನೂನಾಹಂ ಕೇಸಮಸ್ಸುಂ ಓಹಾರೇತ್ವಾ ಕಾಸಾಯಾನಿ ವತ್ಥಾನಿ ಅಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜೇಯ್ಯ'ನ್ತಿ। ಪಬ್ಬಾಜೇತು ಮಂ, ಭನ್ತೇ , ಅಯ್ಯೋ ಮಹಾಕಚ್ಚಾನೋ''ತಿ।

ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಕಚ್ಚಾನೋ ಸೋಣಂ ಉಪಾಸಕಂ ಕುಟಿಕಣ್ಣಂ ಏತದವೋಚ - ''ದುಕ್ಕರಂ ಖೋ, ಸೋಣ, ಯಾವಜೀವಂ ಏಕಭತ್ತಂ ಏಕಸೇಯ್ಯಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ। ಇಙ್ಘ ತ್ವಂ, ಸೋಣ, ತತ್ಥೇವ ಆಗಾರಿಕಭೂತೋ ಸಮಾನೋ ಬುದ್ಧಾನಂ ಸಾಸನಂ ಅನುಯುಞ್ಜ ಕಾಲಯುತ್ತಂ ಏಕಭತ್ತಂ ಏಕಸೇಯ್ಯಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯ''ನ್ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಸೋಣಸ್ಸ ಉಪಾಸಕಸ್ಸ ಕುಟಿಕಣ್ಣಸ್ಸ ಯೋ ಅಹೋಸಿ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಭಿಸಙ್ಖಾರೋ ಸೋ ಪಟಿಪಸ್ಸಮ್ಭಿ।

ದುತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ...ಪೇ॰... ದುತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಕಚ್ಚಾನೋ ಸೋಣಂ ಉಪಾಸಕಂ ಕುಟಿಕಣ್ಣಂ ಏತದವೋಚ - ''ದುಕ್ಕರಂ ಖೋ, ಸೋಣ, ಯಾವಜೀವಂ ಏಕಭತ್ತಂ ಏಕಸೇಯ್ಯಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ। ಇಙ್ಘ ತ್ವಂ, ಸೋಣ, ತತ್ಥೇವ ಆಗಾರಿಕಭೂತೋ ಸಮಾನೋ ಬುದ್ಧಾನಂ ಸಾಸನಂ ಅನುಯುಞ್ಜ ಕಾಲಯುತ್ತಂ ಏಕಭತ್ತಂ ಏಕಸೇಯ್ಯಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯ''ನ್ತಿ। ದುತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಸೋಣಸ್ಸ ಉಪಾಸಕಸ್ಸ ಕುಟಿಕಣ್ಣಸ್ಸ ಯೋ ಅಹೋಸಿ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಭಿಸಙ್ಖಾರೋ ಸೋ ಪಟಿಪಸ್ಸಮ್ಭಿ।

ತತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಸೋಣಸ್ಸ ಉಪಾಸಕಸ್ಸ ಕುಟಿಕಣ್ಣಸ್ಸ ರಹೋಗತಸ್ಸ ಪಟಿಸಲ್ಲೀನಸ್ಸ ಏವಂ ಚೇತಸೋ ಪರಿವಿತಕ್ಕೋ ಉದಪಾದಿ - ''ಯಥಾ ಯಥಾ ಖೋ ಅಯ್ಯೋ ಮಹಾಕಚ್ಚಾನೋ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ ನಯಿದಂ ಸುಕರಂ ಅಗಾರಂ ಅಜ್ಝಾವಸತಾ ಏಕನ್ತಪರಿಪುಣ್ಣಂ ಏಕನ್ತಪರಿಸುದ್ಧಂ ಸಙ್ಖಲಿಖಿತಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಚರಿತುಂ। ಯಂನೂನಾಹಂ ಕೇಸಮಸ್ಸುಂ ಓಹಾರೇತ್ವಾ ಕಾಸಾಯಾನಿ ವತ್ಥಾನಿ ಅಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜೇಯ್ಯ''ನ್ತಿ। ತತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಸೋಣೋ ಉಪಾಸಕೋ ಕುಟಿಕಣ್ಣೋ ಯೇನಾಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಕಚ್ಚಾನೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಮಹಾಕಚ್ಚಾನಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಸೋಣೋ ಉಪಾಸಕೋ ಕುಟಿಕಣ್ಣೋ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಮಹಾಕಚ್ಚಾನಂ ಏತದವೋಚ -

''ಇಧ ಮಯ್ಹಂ, ಭನ್ತೇ, ರಹೋಗತಸ್ಸ ಪಟಿಸಲ್ಲೀನಸ್ಸ ಏವಂ ಚೇತಸೋ ಪರಿವಿತಕ್ಕೋ ಉದಪಾದಿ - 'ಯಥಾ ಯಥಾ ಖೋ ಅಯ್ಯೋ ಮಹಾಕಚ್ಚಾನೋ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ ನಯಿದಂ ಸುಕರಂ ಅಗಾರಂ ಅಜ್ಝಾವಸತಾ ಏಕನ್ತಪರಿಪುಣ್ಣಂ ಏಕನ್ತಪರಿಸುದ್ಧಂ ಸಙ್ಖಲಿಖಿತಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಚರಿತುಂ। ಯಂನೂನಾಹಂ ಕೇಸಮಸ್ಸುಂ ಓಹಾರೇತ್ವಾ ಕಾಸಾಯಾನಿ ವತ್ಥಾನಿ ಅಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜೇಯ್ಯ'ನ್ತಿ। ಪಬ್ಬಾಜೇತು ಮಂ, ಭನ್ತೇ, ಅಯ್ಯೋ ಮಹಾಕಚ್ಚಾನೋ''ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಕಚ್ಚಾನೋ ಸೋಣಂ ಉಪಾಸಕಂ ಕುಟಿಕಣ್ಣಂ ಪಬ್ಬಾಜೇಸಿ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಅವನ್ತಿದಕ್ಖಿಣಾಪಥೋ [ಅವನ್ತಿ ದಕ್ಖಿಣಪಥೋ (ಸೀ॰)] ಅಪ್ಪಭಿಕ್ಖುಕೋ ಹೋತಿ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಕಚ್ಚಾನೋ ತಿಣ್ಣಂ

ವಸ್ಸಾನಂ ಅಚ್ಚಯೇನ ಕಿಚ್ಛೇನ ಕಸಿರೇನ ತತೋ ತತೋ ದಸವಗ್ಗಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ಸನ್ನಿಪಾತೇತ್ವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಸೋಣಂ ಉಪಸಮ್ಪಾದೇಸಿ।

ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ಸೋಣಸ್ಸ ವಸ್ಸಂವುಟ್ಠಸ್ಸ [ವಸ್ಸಂವುತ್ಥಸ್ಸ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ರಹೋಗತಸ್ಸ ಪಟಿಸಲ್ಲೀನಸ್ಸ ಏವಂ ಚೇತಸೋ ಪರಿವಿತಕ್ಕೋ ಉದಪಾದಿ – "ನ ಖೋ ಮೇ ಸೋ ಭಗವಾ ಸಮ್ಮುಖಾ ದಿಟ್ಠೋ, ಅಪಿ ಚ ಸುತೋಯೇವ ಮೇ ಸೋ ಭಗವಾ – 'ಈದಿಸೋ ಚ ಈದಿಸೋ ಚಾ'ತಿ। ಸಚೇ ಮಂ ಉಪಜ್ಝಾಯೋ ಅನುಜಾನೇಯ್ಯ, ಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾಹಂ ತಂ ಭಗವನ್ತಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಅರಹನ್ತಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧ"ನ್ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಸೋಣೋ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯಂ ಪಟಿಸಲ್ಲಾನಾ ವುಟ್ಠಿತೋ ಯೇನಾಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಕಚ್ಚಾನೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಮಹಾಕಚ್ಚಾನಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಸೋಣೋ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಮಹಾಕಚ್ಚಾನಂ ಏತದವೋಚ –

"ಇಧ ಮಯ್ಹಂ, ಭನ್ತೇ, ರಹೋಗತಸ್ಸ ಪಟಿಸಲ್ಲೀನಸ್ಸ ಏವಂ ಚೇತಸೋ ಪರಿವಿತಕ್ಕೋ ಉದಪಾದಿ – 'ನ ಖೋ ಮೇ ಸೋ ಭಗವಾ ಸಮ್ಮುಖಾ ದಿಟ್ಠೋ, ಅಪಿ ಚ ಸುತೋಯೇವ ಮೇ ಸೋ ಭಗವಾ – ಈದಿಸೋ ಚ ಈದಿಸೋ ಚಾ'ತಿ। ಸಚೇ ಮಂ ಉಪಜ್ಝಾಯೋ ಅನುಜಾನೇಯ್ಯ, ಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾಹಂ ತಂ ಭಗವನ್ತಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಅರಹನ್ತಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧ"ನ್ತಿ ( ) [(ಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾಹಂ ಭನ್ತೇ ತಂ ಭಗವನ್ತಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಅರಹನ್ತಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಂ, ಸಚೇ ಮಂ ಉಪಜ್ಝಾಯೋ ಅನುಜಾನಾತೀತಿ (ಮಹಾವ॰ ೨೫೭)]।

"ಸಾಧು ಸಾಧು, ಸೋಣ; ಗಚ್ಛ ತ್ವಂ, ಸೋಣ, ತಂ ಭಗವನ್ತಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಅರಹನ್ತಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಂ [ಸಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧನ್ತಿ (ಸಬ್ಬತ್ಥ)]। ದಕ್ಖಿಸ್ಸಸಿ ತ್ವಂ, ಸೋಣ, ತಂ ಭಗವನ್ತಂ ಪಾಸಾದಿಕಂ ಪಸಾದನೀಯಂ ಸನ್ತಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಸನ್ತಮಾನಸಂ ಉತ್ತಮದಮಥಸಮಥಮನುಪ್ಪತ್ತಂ ದನ್ತಂ ಗುತ್ತಂ ಯತಿನ್ದ್ರಿಯಂ ನಾಗಂ। ದಿಸ್ವಾನ ಮಮ ವಚನೇನ ಭಗವತೋ ಪಾದೇ ಸಿರಸಾ ವನ್ದಾಹಿ, ಅಪ್ಪಾಬಾಧಂ ಅಪ್ಪಾತಙ್ಕಂ ಲಹುಟ್ಠಾನಂ ಬಲಂ ಫಾಸುವಿಹಾರಂ [ಫಾಸುವಿಹಾರಞ್ಚ (ಸೀ॰)] ಪುಚ್ಛ – 'ಉಪಜ್ಝಾಯೋ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಕಚ್ಚಾನೋ ಭಗವತೋ ಪಾದೇ ಸಿರಸಾ ವನ್ದತಿ, ಅಪ್ಪಾಬಾಧಂ ಅಪ್ಪಾತಙ್ಕಂ ಲಹುಟ್ಠಾನಂ ಬಲಂ ಫಾಸುವಿಹಾರಂ [ಫಾಸುವಿಹಾರಞ್ಚ (ಸೀ॰)] ಪುಚ್ಛತೀ'"ತಿ।

"ಏವಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಸೋಣೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ಮಹಾಕಚ್ಚಾನಸ್ಸ ಭಾಸಿತಂ ಅಭಿನನ್ದಿತ್ವಾ ಅನುಮೋದಿತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಮಹಾಕಚ್ಚಾನಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ಸೇನಾಸನಂ ಸಂಸಾಮೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಯೇನ ಸಾವತ್ಥಿ ತೇನ ಚಾರಿಕಂ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ಚಾರಿಕಂ ಚರಮಾನೋ ಯೇನ ಸಾವತ್ಥಿ ಜೇತವನಂ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೋ, ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ, ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಸೋಣೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – "ಉಪಜ್ಝಾಯೋ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಕಚ್ಚಾನೋ ಭಗವತೋ ಪಾದೇ ಸಿರಸಾ ವನ್ದತಿ, ಅಪ್ಪಾಬಾಧಂ ಅಪ್ಪಾತಙ್ಕಂ ಲಹುಟ್ಠಾನಂ ಬಲಂ ಫಾಸುವಿಹಾರಂ [ಫಾಸುವಿಹಾರಞ್ಚ (ಸೀ॰)] ಪುಚ್ಛತೀ"ತಿ।

"ಕಚ್ಚಿ, ಭಿಕ್ಖು, ಖಮನೀಯಂ, ಕಚ್ಚಿ ಯಾಪನೀಯಂ, ಕಚ್ಚಿಸಿ ಅಪ್ಪಕಿಲಮಥೇನ ಅದ್ಧಾನಂ ಆಗತೋ, ನ ಚ ಪಿಣ್ಡಕೇನ ಕಿಲನ್ತೋಸೀ"ತಿ? "ಖಮನೀಯಂ ಭಗವಾ, ಯಾಪನೀಯಂ ಭಗವಾ, ಅಪ್ಪಕಿಲಮಥೇನ ಚಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಅದ್ಧಾನಂ ಆಗತೋ, ನ ಪಿಣ್ಡಕೇನ ಕಿಲನ್ತೋಮ್ಹೀ"ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಆನನ್ದಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ – "ಇಮಸ್ಸಾನನ್ದ, ಆಗನ್ತುಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಸೇನಾಸನಂ ಪಞ್ಞಾಪೇಹೀ"ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ಆನನ್ದಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ – "ಯಸ್ಸ ಖೋ ಮಂ ಭಗವಾ ಆಣಾಪೇತಿ – 'ಇಮಸ್ಸಾನನ್ದ,

ಆಗನ್ತುಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಸೇನಾಸನಂ ಪಞ್ಞಾಪೇಹೀ’ತಿ, ಇಚ್ಛತಿ ಭಗವಾ ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕವಿಹಾರೇ ವತ್ಥುಂ, ಇಚ್ಛತಿ ಭಗವಾ ಆಯಸ್ಮತಾ ಸೋಣೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕವಿಹಾರೇ ವತ್ಥು”ನ್ತಿ। ಯಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ ಭಗವಾ ವಿಹರತಿ, ತಸ್ಮಿಂ ವಿಹಾರೇ ಆಯಸ್ಮತೋ ಸೋಣಸ್ಸ ಸೇನಾಸನಂ ಪಞ್ಞಾಪೇಸಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಬಹುದೇವ ರತ್ತಿಂ ಅಬ್ಭೋಕಾಸೇ ನಿಸಜ್ಜಾಯ ವೀತಿನಾಮೇತ್ವಾ ಪಾದೇ ಪಕ್ಖಾಲೇತ್ವಾ ವಿಹಾರಂ ಪಾವಿಸಿ। ಆಯಸ್ಮಾಪಿ ಖೋ ಸೋಣೋ ಬಹುದೇವ ರತ್ತಿಂ ಅಬ್ಭೋಕಾಸೇ ನಿಸಜ್ಜಾಯ ವೀತಿನಾಮೇತ್ವಾ ಪಾದೇ ಪಕ್ಖಾಲೇತ್ವಾ ವಿಹಾರಂ ಪಾವಿಸಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ರತ್ತಿಯಾ ಪಚ್ಚೂಸಸಮಯಂ ಪಚ್ಚುಟ್ಠಾಯ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಸೋಣಂ ಅಜ್ಝೇಸಿ – “ಪಟಿಭಾತು ತಂ ಭಿಕ್ಖು ಧಮ್ಮೋ ಭಾಸಿತು”ನ್ತಿ।

“ಏವಂ, ಭನ್ತೇ”ತಿ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಸೋಣೋ ಭಗವತೋ ಪಟಿಸ್ಸುತ್ವಾ ಸೋಳಸ ಅಟ್ಠಕವಗ್ಗಿಕಾನಿ ಸಬ್ಬಾನೇವ ಸರೇನ ಅಭಣಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಆಯಸ್ಮತೋ ಸೋಣಸ್ಸ ಸರಭಞ್ಞಪರಿಯೋಸಾನೇ ಅಬ್ಭನುಮೋದಿ – “ಸಾಧು ಸಾಧು, ಭಿಕ್ಖು, ಸುಗ್ಗಹಿತಾನಿ ತೇ, ಭಿಕ್ಖು, ಸೋಳಸ ಅಟ್ಠಕವಗ್ಗಿಕಾನಿ ಸುಮನಸಿಕತಾನಿ ಸೂಪಧಾರಿತಾನಿ, ಕಲ್ಯಾಣಿಯಾಸಿ [ಕಲ್ಯಾಣಿಯಾ ಚ (ಕ॰), ಕಲ್ಯಾಣಿಯಾ ಚಾಸಿ (?)] ವಾಚಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ವಿಸ್ಸಟ್ಠಾಯ ಅನೇಲಗಳಾಯ ಅತ್ಥಸ್ಸ ವಿಞ್ಞಾಪನಿಯಾ। ಕತಿ ವಸ್ಸೋಸಿ ತ್ವಂ, ಭಿಕ್ಖೂ”ತಿ? “ಏಕವಸ್ಸೋ ಅಹಂ ಭಗವಾ”ತಿ। “ಕಿಸ್ಸ ಪನ ತ್ವಂ , ಭಿಕ್ಖು, ಏವಂ ಚಿರಂ ಅಕಾಸೀ”ತಿ? “ಚಿರಂ ದಿಟ್ಠೋ [ಚಿರದಿಟ್ಠೋ (ಸೀ॰)] ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಕಾಮೇಸು ಆದೀನವೋ; ಅಪಿ ಚ ಸಮ್ಬಾಧೋ ಘರಾವಾಸೋ ಬಹುಕಿಚ್ಚೋ ಬಹುಕರಣೀಯೋ”ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ –

“ದಿಸ್ವಾ ಆದೀನವಂ ಲೋಕೇ, ಞತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ನಿರೂಪಧಿಂ।
ಅರಿಯೋ ನ ರಮತೀ ಪಾಪೇ, ಪಾಪೇ ನ ರಮತೀ ಸುಚೀ”ತಿ॥ ಛಟ್ಠಂ।

೭. ಕಙ್ಖಾರೇವತಸುತ್ತಂ

೪೭. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಆಯಸ್ಮಾ ಕಙ್ಖಾರೇವತೋ ಭಗವತೋ ಅವಿದೂರೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತಿ ಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ಆಭುಜಿತ್ವಾ ಉಜುಂ ಕಾಯಂ ಪಣಿಧಾಯ ಅತ್ತನೋ ಕಙ್ಖಾವಿತರಣವಿಸುದ್ಧಿಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಮಾನೋ।

ಅದ್ದಸಾ ಖೋ ಭಗವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಕಙ್ಖಾರೇವತಂ ಅವಿದೂರೇ ನಿಸಿನ್ನಂ ಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ಆಭುಜಿತ್ವಾ ಉಜುಂ ಕಾಯಂ ಪಣಿಧಾಯ ಅತ್ತನೋ ಕಙ್ಖಾವಿತರಣವಿಸುದ್ಧಿಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಮಾನಂ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ –

“ಯಾ ಕಾಚಿ ಕಙ್ಖಾ ಇಧ ವಾ ಹುರಂ ವಾ,
ಸಕವೇದಿಯಾ ವಾ ಪರವೇದಿಯಾ ವಾ।
ಯೇ ಝಾಯಿನೋ ತಾ ಪಜಹನ್ತಿ ಸಬ್ಬಾ,
ಆತಾಪಿನೋ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಚರನ್ತಾ”ತಿ॥ ಸತ್ತಮಂ।

೮. ಸಙ್ಘಭೇದಸುತ್ತಂ

೪೮. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ರಾಜಗಹೇ ವಿಹರತಿ ವೇಳುವನೇ ಕಲನ್ದಕನಿವಾಪೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ತದಹುಪೋಸಥೇ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ರಾಜಗಹಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪಾವಿಸಿ।

ಅದ್ದಸಾ ಖೋ ದೇವದತ್ತೋ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಆನನ್ದಂ ರಾಜಗಹೇ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತಂ। ದಿಸ್ವಾನ ಯೇನಾಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಆನನ್ದಂ ಏತದವೋಚ – "ಅಜ್ಜತಗ್ಗೇ ದಾನಾಹಂ, ಆವುಸೋ ಆನನ್ದ, ಅಞ್ಞತ್ರೇವ ಭಗವತಾ ಅಞ್ಞತ್ರ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಾ ಉಪೋಸಥಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ ಸಙ್ಘಕಮ್ಮಾನಿ ಚಾ"ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ರಾಜಗಹೇ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಪಟಿಕ್ಕನ್ತೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ –

"ಇಧಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ರಾಜಗಹಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪಾವಿಸಿ। ಅದ್ದಸಾ ಖೋ ಮಂ, ಭನ್ತೇ, ದೇವದತ್ತೋ ರಾಜಗಹೇ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತಂ। ದಿಸ್ವಾನ ಯೇನಾಹಂ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಮಂ ಏತದವೋಚ – 'ಅಜ್ಜತಗ್ಗೇ ದಾನಾಹಂ, ಆವುಸೋ ಆನನ್ದ, ಅಞ್ಞತ್ರೇವ ಭಗವತಾ ಅಞ್ಞತ್ರ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಾ ಉಪೋಸಥಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ ಸಙ್ಘಕಮ್ಮಾನಿ ಚಾ'ತಿ। ಅಜ್ಜ, ಭನ್ತೇ, ದೇವದತ್ತೋ ಸಙ್ಘಂ ಭಿನ್ದಿಸ್ಸತಿ, ಉಪೋಸಥಞ್ಚ ಕರಿಸ್ಸತಿ ಸಙ್ಘಕಮ್ಮಾನಿ ಚಾ"ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ –

"ಸುಕರಂ ಸಾಧುನಾ ಸಾಧು, ಸಾಧು ಪಾಪೇನ ದುಕ್ಕರಂ [ಸುಕರಂ ಸಾಧುನಾ ಸಾಧುಂ, ಸಾಧುಂ ಪಾಪೇನ ದುಕ್ಕರಂ (ಕ॰)]।
ಪಾಪಂ ಪಾಪೇನ ಸುಕರಂ, ಪಾಪಮರಿಯೇಹಿ ದುಕ್ಕರ"ನ್ತಿ॥ ಅಟ್ಠಮಂ।

೯. ಸಧಾಯಮಾನಸುತ್ತಂ

೪೯. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಕೋಸಲೇಸು ಚಾರಿಕಂ ಚರತಿ ಮಹತಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ ಸದ್ಧಿಂ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಮಾಣವಕಾ ಭಗವತೋ ಅವಿದೂರೇ ಸಧಾಯಮಾನರೂಪಾ [ಸದ್ದಾಯಮಾನರೂಪಾ (ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಪಾಠನ್ತರಂ), ಪಧಾಯಮಾನರೂಪಾ (ಕ॰), ವಧಾಯಮಾನರೂಪಾ (ಕ॰ ಸೀ॰, ಕ॰ ಅಟ್ಠ॰), ಸದ್ಧಾಯಮಾನರೂಪಾ (?), ಸದ್ಧಧಾತುಯಾ ಸಧುಧಾತುಯಾ ವಾ ಸಿದ್ಧಮಿದನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ] ಅತಿಕ್ಕಮನ್ತಿ। ಅದ್ದಸಾ ಖೋ ಭಗವಾ ಸಮ್ಬಹುಲೇ ಮಾಣವಕೇ ಅವಿದೂರೇ ಸಧಾಯಮಾನರೂಪೇ ಅತಿಕ್ಕನ್ತೇ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ –

"ಪರಿಮುಟ್ಠಾ ಪಣ್ಡಿತಾಭಾಸಾ, ವಾಚಾಗೋಚರಭಾಣಿನೋ।
ಯಾವಿಚ್ಛನ್ತಿ ಮುಖಾಯಾಮಂ, ಯೇನ ನೀತಾ ನ ತಂ ವಿದೂ"ತಿ॥ ನವಮಂ।

೧೦. ಚೂಳಪನ್ಥಕಸುತ್ತಂ

೫೦. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ - ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಆಯಸ್ಮಾ ಚೂಳಪನ್ಥಕೋ [ಚುಲ್ಲಪನ್ಥಕೋ (ಸೀ॰), ಚೂಲಪನ್ಥಕೋ (ಪೀ॰)] ಭಗವತೋ ಅವಿದೂರೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತಿ ಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ಆಭುಜಿತ್ವಾ ಉಜುಂ ಕಾಯಂ ಪಣಿಧಾಯ ಪರಿಮುಖಂ ಸತಿಂ ಉಪಟ್ಠಪೇತ್ವಾ।

ಅದ್ದಸಾ ಖೋ ಭಗವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಚೂಳಪನ್ಥಕಂ ಅವಿದೂರೇ ನಿಸಿನ್ನಂ ಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ಆಭುಜಿತ್ವಾ ಉಜುಂ ಕಾಯಂ ಪಣಿಧಾಯ ಪರಿಮುಖಂ ಸತಿಂ ಉಪಟ್ಠಪೇತ್ವಾ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ -

"ಠಿತೇನ ಕಾಯೇನ ಠಿತೇನ ಚೇತಸಾ,
ತಿಟ್ಠಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಉದ ವಾ ಸಯಾನೋ।
ಏತಂ [ಏವಂ (ಕ॰)] ಸತಿಂ ಭಿಕ್ಖು ಅಧಿಟ್ಠಹಾನೋ,
ಲಭೇಥ ಪುಬ್ಬಾಪರಿಯಂ ವಿಸೇಸಂ।
ಲದ್ಧಾನ ಪುಬ್ಬಾಪರಿಯಂ ವಿಸೇಸಂ,
ಅದಸ್ಸನಂ ಮಚ್ಚುರಾಜಸ್ಸ ಗಚ್ಛೇ"ತಿ॥ ದಸಮಂ।

ಸೋಣವಗ್ಗೋ [ಸೋಣಥೇರವಗ್ಗೋ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಕ॰) ಮಹಾವಗ್ಗೋ (ಅಟ್ಠಕಥಾಯ ಸಮೇತಿ)] ಪಞ್ಚಮೋ ನಿಟ್ಠಿತೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ -

ಪಿಯೋ ಅಪ್ಪಾಯುಕಾ ಕುಟ್ಠೀ, ಕುಮಾರಕಾ ಉಪೋಸಥೋ।
ಸೋಣೋ ಚ ರೇವತೋ ಭೇದೋ, ಸಧಾಯ ಪನ್ಥಕೇನ ಚಾತಿ॥

೬. ಜಚ್ಚನ್ಧವಗ್ಗೋ

೧. ಆಯುಸಙ್ಖಾರೋಸ್ಸಜ್ಜನಸುತ್ತಂ

೫೧. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ವೇಸಾಲಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಮಹಾವನೇ ಕೂಟಾಗಾರಸಾಲಾಯಂ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ವೇಸಾಲಿಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪಾವಿಸಿ। ವೇಸಾಲಿಯಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಪಟಿಕ್ಕನ್ತೋ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಆನನ್ದಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ – "ಗಣ್ಹಾಹಿ, ಆನನ್ದ, ನಿಸೀದನಂ। ಯೇನ ಚಾಪಾಲಂ [ಪಾವಾಲಂ (ಸ್ಯಾ॰)] ಚೇತಿಯಂ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಸ್ಸಾಮ ದಿವಾವಿಹಾರಾಯಾ"ತಿ।

"ಏವಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಭಗವತೋ ಪಟಿಸ್ಸುತ್ವಾ ನಿಸೀದನಂ ಆದಾಯ ಭಗವನ್ತಂ ಪಿಟ್ಠಿತೋ ಪಿಟ್ಠಿತೋ ಅನುಬನ್ಧಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಯೇನ ಚಾಪಾಲಂ ಚೇತಿಯಂ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪಞ್ಞತ್ತೇ ಆಸನೇ ನಿಸೀದಿ। ನಿಸಜ್ಜ ಖೋ ಭಗವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಆನನ್ದಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ –

"ರಮಣೀಯಾ, ಆನನ್ದ, ವೇಸಾಲೀ; ರಮಣೀಯಂ ಉದೇನಂ ಚೇತಿಯಂ; ರಮಣೀಯಂ ಗೋತಮಕಂ ಚೇತಿಯಂ; ರಮಣೀಯಂ ಸತ್ತಮ್ಬಂ ಚೇತಿಯಂ; ರಮಣೀಯಂ ಬಹುಪುತ್ತಂ ಚೇತಿಯಂ; ರಮಣೀಯಂ ಸಾರನ್ದದಂ ಚೇತಿಯಂ; ರಮಣೀಯಂ ಚಾಪಾಲಂ ಚೇತಿಯಂ। ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ, ಆನನ್ದ , ಚತ್ತಾರೋ ಇದ್ಧಿಪಾದಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಯಾನೀಕತಾ ವತ್ಥುಕತಾ ಅನುಟ್ಠಿತಾ ಪರಿಚಿತಾ ಸುಸಮಾರದ್ಧಾ, ಸೋ ಆಕಙ್ಖಮಾನೋ ( ) [(ಆನನ್ದ) (ಕ॰)] ಕಪ್ಪಂ ವಾ ತಿಟ್ಠೇಯ್ಯ ಕಪ್ಪಾವಸೇಸಂ ವಾ। ತಥಾಗತಸ್ಸ ಖೋ, ಆನನ್ದ, ಚತ್ತಾರೋ ಇದ್ಧಿಪಾದಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಯಾನೀಕತಾ ವತ್ಥುಕತಾ ಅನುಟ್ಠಿತಾ ಪರಿಚಿತಾ ಸುಸಮಾರದ್ಧಾ। ಆಕಙ್ಖಮಾನೋ, ಆನನ್ದ, ತಥಾಗತೋ ಕಪ್ಪಂ ವಾ ತಿಟ್ಠೇಯ್ಯ ಕಪ್ಪಾವಸೇಸಂ ವಾ"ತಿ।

ಏವಮ್ಪಿ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಭಗವತಾ ಓಳಾರಿಕೇ ನಿಮಿತ್ತೇ ಕಯಿರಮಾನೇ, ಓಳಾರಿಕೇ ಓಭಾಸೇ ಕಯಿರಮಾನೇ, ನಾಸಕ್ಖಿ ಪಟಿವಿಜ್ಝಿತುಂ; ನ ಭಗವನ್ತಂ ಯಾಚಿ – "ತಿಟ್ಠತು, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಕಪ್ಪಂ; ತಿಟ್ಠತು ಸುಗತೋ ಕಪ್ಪಂ ಬಹುಜನಹಿತಾಯ ಬಹುಜನಸುಖಾಯ ಲೋಕಾನುಕಮ್ಪಾಯ ಅತ್ಥಾಯ ಹಿತಾಯ ಸುಖಾಯ ದೇವಮನುಸ್ಸಾನ"ನ್ತಿ, ಯಥಾ ತಂ ಮಾರೇನ ಪರಿಯುಟ್ಠಿತಚಿತ್ತೋ । ದುತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ…ಪೇ॰… ತತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಭಗವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಆನನ್ದಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ –

"ರಮಣೀಯಾ, ಆನನ್ದ, ವೇಸಾಲೀ; ರಮಣೀಯಂ ಉದೇನಂ ಚೇತಿಯಂ; ರಮಣೀಯಂ ಗೋತಮಕಂ ಚೇತಿಯಂ; ರಮಣೀಯಂ ಸತ್ತಮ್ಬಂ ಚೇತಿಯಂ; ರಮಣೀಯಂ ಬಹುಪುತ್ತಂ ಚೇತಿಯಂ; ರಮಣೀಯಂ ಸಾರನ್ದದಂ ಚೇತಿಯಂ; ರಮಣೀಯಂ ಚಾಪಾಲಂ ಚೇತಿಯಂ। ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ, ಆನನ್ದ, ಚತ್ತಾರೋ ಇದ್ಧಿಪಾದಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಯಾನೀಕತಾ ವತ್ಥುಕತಾ ಅನುಟ್ಠಿತಾ ಪರಿಚಿತಾ ಸುಸಮಾರದ್ಧಾ, ಸೋ ಆಕಙ್ಖಮಾನೋ ಕಪ್ಪಂ ವಾ ತಿಟ್ಠೇಯ್ಯ ಕಪ್ಪಾವಸೇಸಂ ವಾ। ತಥಾಗತಸ್ಸ ಖೋ, ಆನನ್ದ, ಚತ್ತಾರೋ ಇದ್ಧಿಪಾದಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಯಾನೀಕತಾ ವತ್ಥುಕತಾ ಅನುಟ್ಠಿತಾ ಪರಿಚಿತಾ ಸುಸಮಾರದ್ಧಾ। ಆಕಙ್ಖಮಾನೋ, ಆನನ್ದ, ತಥಾಗತೋ ಕಪ್ಪಂ ವಾ ತಿಟ್ಠೇಯ್ಯ ಕಪ್ಪಾವಸೇಸಂ ವಾ"ತಿ।

ಏವಮ್ಪಿ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಭಗವತಾ ಓಳಾರಿಕೇ ನಿಮಿತ್ತೇ ಕಯಿರಮಾನೇ, ಓಳಾರಿಕೇ ಓಭಾಸೇ ಕಯಿರಮಾನೇ, ನಾಸಕ್ಖಿ ಪಟಿವಿಜ್ಝಿತುಂ; ನ ಭಗವನ್ತಂ ಯಾಚಿ – "ತಿಟ್ಠತು, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಕಪ್ಪಂ; ತಿಟ್ಠತು ಸುಗತೋ ಕಪ್ಪಂ ಬಹುಜನಹಿತಾಯ ಬಹುಜನಸುಖಾಯ ಲೋಕಾನುಕಮ್ಪಾಯ ಅತ್ಥಾಯ ಹಿತಾಯ ಸುಖಾಯ ದೇವಮನುಸ್ಸಾನ"ನ್ತಿ, ಯಥಾ ತಂ ಮಾರೇನ ಪರಿಯುಟ್ಠಿತಚಿತ್ತೋ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಆನನ್ದಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - "ಗಚ್ಛ ತ್ವಂ, ಆನನ್ದ, ಯಸ್ಸದಾನಿ ಕಾಲಂ ಮಞ್ಞಸೀ"ತಿ। "ಏವಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಭಗವತೋ ಪಟಿಸ್ಸುತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ಅವಿದೂರೇ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ರುಕ್ಖಮೂಲೇ ನಿಸೀದಿ।

ಅಥ ಖೋ ಮಾರೋ ಪಾಪಿಮಾ, ಅಚಿರಪಕ್ಕನ್ತೇ ಆಯಸ್ಮನ್ತೇ ಆನನ್ದೇ, ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತೋ ಖೋ ಮಾರೋ ಪಾಪಿಮಾ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ -

"ಪರಿನಿಬ್ಬಾತು ದಾನಿ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ; ಪರಿನಿಬ್ಬಾತು ಸುಗತೋ; ಪರಿನಿಬ್ಬಾನಕಾಲೋ ದಾನಿ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವತೋ। ಭಾಸಿತಾ ಖೋ ಪನೇಸಾ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವತಾ ವಾಚಾ - 'ನ ತಾವಾಹಂ, ಪಾಪಿಮ, ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯಿಸ್ಸಾಮಿ ಯಾವ ಮೇ ಭಿಕ್ಖೂ ನ ಸಾವಕಾ ಭವಿಸ್ಸನ್ತಿ ವಿಯತ್ತಾ ವಿನೀತಾ ವಿಸಾರದಾ [ವಿಸಾರದಾ ಪತ್ತಯೋಗಖೇಮಾ (ಅ॰ ನಿ॰ ೮.೭೦), ವಿಸಾರದಪ್ಪತ್ತಾ ಯೋಗಖೇಮಾ (ಸೀ॰ ಪೀ॰ ಕ॰), ವಿಸಾರದಪ್ಪತ್ತಾ ಯೋಗಖೇಮಕಾಮಾ (ಸ್ಯಾ॰)] ಬಹುಸ್ಸುತಾ ಧಮ್ಮಧರಾ ಧಮ್ಮಾನುಧಮ್ಮಪ್ಪಟಿಪನ್ನಾ ಸಾಮೀಚಿಪ್ಪಟಿಪನ್ನಾ ಅನುಧಮ್ಮಚಾರಿನೋ, ಸಕಂ ಆಚರಿಯಕಂ ಉಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಆಚಿಕ್ಖಿಸ್ಸನ್ತಿ ದೇಸೇಸ್ಸನ್ತಿ ಪಞ್ಞಪೇಸ್ಸನ್ತಿ ಪಟ್ಠಪೇಸ್ಸನ್ತಿ ವಿವರಿಸ್ಸನ್ತಿ ವಿಭಜಿಸ್ಸನ್ತಿ ಉತ್ತಾನೀಕರಿಸ್ಸನ್ತಿ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಪರಪ್ಪವಾದಂ ಸಹಧಮ್ಮೇನ ಸುನಿಗ್ಗಹಿತಂ ನಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಸಪ್ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸ್ಸನ್ತೀ'ತಿ। ಏತರಹಿ ಖೋ ಪನ, ಭನ್ತೇ [ಸನ್ತಿ ಖೋ ಪನ ಭನ್ತೇ ಏತರಹಿ (ಸೀ॰ ಪೀ॰ ಸಂ॰ ನಿ॰ ೫.೮೨೨)] ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವತೋ ಸಾವಕಾ ವಿಯತ್ತಾ ವಿನೀತಾ ವಿಸಾರದಾ ಬಹುಸ್ಸುತಾ ಧಮ್ಮಧರಾ ಧಮ್ಮಾನುಧಮ್ಮಪ್ಪಟಿಪನ್ನಾ ಸಾಮೀಚಿಪ್ಪಟಿಪನ್ನಾ ಅನುಧಮ್ಮಚಾರಿನೋ ಸಕಂ ಆಚರಿಯಕಂ ಉಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಆಚಿಕ್ಖನ್ತಿ ದೇಸೇನ್ತಿ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ ಪಟ್ಠಪೇನ್ತಿ ವಿವರನ್ತಿ ವಿಭಜನ್ತಿ ಉತ್ತಾನೀಕರೋನ್ತಿ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಪರಪ್ಪವಾದಂ ಸಹಧಮ್ಮೇನ ಸುನಿಗ್ಗಹಿತಂ ನಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಸಪ್ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತಿ। ಪರಿನಿಬ್ಬಾತು ದಾನಿ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ; ಪರಿನಿಬ್ಬಾತು ಸುಗತೋ; ಪರಿನಿಬ್ಬಾನಕಾಲೋ ದಾನಿ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವತೋ।

"ಭಾಸಿತಾ ಖೋ ಪನೇಸಾ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವತಾ ವಾಚಾ - 'ನ ತಾವಾಹಂ, ಪಾಪಿಮ, ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯಿಸ್ಸಾಮಿ ಯಾವ ಮೇ ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ ನ ಸಾವಿಕಾ ಭವಿಸ್ಸನ್ತಿ ವಿಯತ್ತಾ ವಿನೀತಾ ವಿಸಾರದಾ ಬಹುಸ್ಸುತಾ ಧಮ್ಮಧರಾ ಧಮ್ಮಾನುಧಮ್ಮಪ್ಪಟಿಪನ್ನಾ ಸಾಮೀಚಿಪ್ಪಟಿಪನ್ನಾ ಅನುಧಮ್ಮಚಾರಿನಿಯೋ ಸಕಂ ಆಚರಿಯಕಂ ಉಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಆಚಿಕ್ಖಿಸ್ಸನ್ತಿ ದೇಸೇಸ್ಸನ್ತಿ ಪಞ್ಞಪೇಸ್ಸನ್ತಿ ಪಟ್ಠಪೇಸ್ಸನ್ತಿ ವಿವರಿಸ್ಸನ್ತಿ ವಿಭಜಿಸ್ಸನ್ತಿ ಉತ್ತಾನೀಕರಿಸ್ಸನ್ತಿ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಪರಪ್ಪವಾದಂ ಸಹಧಮ್ಮೇನ ಸುನಿಗ್ಗಹಿತಂ ನಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಸಪ್ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸ್ಸನ್ತೀ'ತಿ। ಏತರಹಿ ಖೋ ಪನ, ಭನ್ತೇ , ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ ಭಗವತೋ ಸಾವಿಕಾ ವಿಯತ್ತಾ ವಿನೀತಾ ವಿಸಾರದಾ ಬಹುಸ್ಸುತಾ ಧಮ್ಮಧರಾ ಧಮ್ಮಾನುಧಮ್ಮಪ್ಪಟಿಪನ್ನಾ ಸಾಮೀಚಿಪ್ಪಟಿಪನ್ನಾ ಅನುಧಮ್ಮಚಾರಿನಿಯೋ ಸಕಂ ಆಚರಿಯಕಂ ಉಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಆಚಿಕ್ಖನ್ತಿ ದೇಸೇನ್ತಿ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ ಪಟ್ಠಪೇನ್ತಿ ವಿವರನ್ತಿ ವಿಭಜನ್ತಿ ಉತ್ತಾನೀಕರೋನ್ತಿ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಪರಪ್ಪವಾದಂ ಸಹಧಮ್ಮೇನ ಸುನಿಗ್ಗಹಿತಂ ನಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಸಪ್ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತಿ। ಪರಿನಿಬ್ಬಾತು ದಾನಿ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ; ಪರಿನಿಬ್ಬಾತು ಸುಗತೋ; ಪರಿನಿಬ್ಬಾನಕಾಲೋ ದಾನಿ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವತೋ।

"ಭಾಸಿತಾ ಖೋ ಪನೇಸಾ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವತಾ ವಾಚಾ - 'ನ ತಾವಾಹಂ, ಪಾಪಿಮ, ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯಿಸ್ಸಾಮಿ ಯಾವ ಮೇ ಉಪಾಸಕಾ ನ ಸಾವಕಾ ಭವಿಸ್ಸನ್ತಿ ವಿಯತ್ತಾ ವಿನೀತಾ ವಿಸಾರದಾ ಬಹುಸ್ಸುತಾ ಧಮ್ಮಧರಾ ಧಮ್ಮಾನುಧಮ್ಮಪ್ಪಟಿಪನ್ನಾ ಸಾಮೀಚಿಪ್ಪಟಿಪನ್ನಾ ಅನುಧಮ್ಮಚಾರಿನೋ ಸಕಂ ಆಚರಿಯಕಂ ಉಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಆಚಿಕ್ಖಿಸ್ಸನ್ತಿ ದೇಸೇಸ್ಸನ್ತಿ ಪಞ್ಞಪೇಸ್ಸನ್ತಿ ಪಟ್ಠಪೇಸ್ಸನ್ತಿ ವಿವರಿಸ್ಸನ್ತಿ ವಿಭಜಿಸ್ಸನ್ತಿ ಉತ್ತಾನೀಕರಿಸ್ಸನ್ತಿ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಪರಪ್ಪವಾದಂ ಸಹಧಮ್ಮೇನ ಸುನಿಗ್ಗಹಿತಂ ನಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಸಪ್ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸ್ಸನ್ತೀ'ತಿ। ಏತರಹಿ ಖೋ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಉಪಾಸಕಾ ಭಗವತೋ ಸಾವಕಾ ವಿಯತ್ತಾ ವಿನೀತಾ ವಿಸಾರದಾ ಬಹುಸ್ಸುತಾ ಧಮ್ಮಧರಾ ಧಮ್ಮಾನುಧಮ್ಮಪ್ಪಟಿಪನ್ನಾ ಸಾಮೀಚಿಪ್ಪಟಿಪನ್ನಾ ಅನುಧಮ್ಮಚಾರಿನೋ ಸಕಂ ಆಚರಿಯಕಂ ಉಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಆಚಿಕ್ಖನ್ತಿ ದೇಸೇನ್ತಿ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ ಪಟ್ಠಪೇನ್ತಿ ವಿವರನ್ತಿ ವಿಭಜನ್ತಿ ಉತ್ತಾನೀಕರೋನ್ತಿ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಪರಪ್ಪವಾದಂ ಸಹಧಮ್ಮೇನ ಸುನಿಗ್ಗಹಿತಂ

ನಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಸಪ್ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತಿ। ಪರಿನಿಬ್ಬಾತು ದಾನಿ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ; ಪರಿನಿಬ್ಬಾತು ಸುಗತೋ; ಪರಿನಿಬ್ಬಾನಕಾಲೋ ದಾನಿ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವತೋ।

"ಭಾಸಿತಾ ಖೋ ಪನೇಸಾ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವತಾ ವಾಚಾ – 'ನ ತಾವಾಹಂ, ಪಾಪಿಮ, ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯಿಸ್ಸಾಮಿ ಯಾವ ಮೇ ಉಪಾಸಿಕಾ ನ ಸಾವಿಕಾ ಭವಿಸ್ಸನ್ತಿ ವಿಯತ್ತಾ ವಿನೀತಾ ವಿಸಾರದಾ ಬಹುಸ್ಸುತಾ ಧಮ್ಮಧರಾ ಧಮ್ಮಾನುಧಮ್ಮಪ್ಪಟಿಪನ್ನಾ ಸಾಮೀಚಿಪ್ಪಟಿಪನ್ನಾ ಅನುಧಮ್ಮಚಾರಿನಿಯೋ ಸಕಂ ಆಚರಿಯಕಂ ಉಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಆಚಿಕ್ಖಿಸ್ಸನ್ತಿ ದೇಸೇಸ್ಸನ್ತಿ ಪಞ್ಞಪೇಸ್ಸನ್ತಿ ಪಟ್ಠಪೇಸ್ಸನ್ತಿ ವಿವರಿಸ್ಸನ್ತಿ ವಿಭಜಿಸ್ಸನ್ತಿ ಉತ್ತಾನೀಕರಿಸ್ಸನ್ತಿ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಪರಪ್ಪವಾದಂ ಸಹಧಮ್ಮೇನ ಸುನಿಗ್ಗಹಿತಂ ನಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಸಪ್ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸ್ಸನ್ತೀ'ತಿ। ಏತರಹಿ ಖೋ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಉಪಾಸಿಕಾ ಭಗವತೋ ಸಾವಿಕಾ ವಿಯತ್ತಾ ವಿನೀತಾ ವಿಸಾರದಾ ಬಹುಸ್ಸುತಾ ಧಮ್ಮಧರಾ ಧಮ್ಮಾನುಧಮ್ಮಪ್ಪಟಿಪನ್ನಾ ಸಾಮೀಚಿಪ್ಪಟಿಪನ್ನಾ ಅನುಧಮ್ಮಚಾರಿನಿಯೋ ಸಕಂ ಆಚರಿಯಕಂ ಉಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಆಚಿಕ್ಖನ್ತಿ ದೇಸೇನ್ತಿ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ ಪಟ್ಠಪೇನ್ತಿ ವಿವರನ್ತಿ ವಿಭಜನ್ತಿ ಉತ್ತಾನೀಕರೋನ್ತಿ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಪರಪ್ಪವಾದಂ ಸಹಧಮ್ಮೇನ ಸುನಿಗ್ಗಹಿತಂ ನಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಸಪ್ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತಿ। ಪರಿನಿಬ್ಬಾತು ದಾನಿ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ; ಪರಿನಿಬ್ಬಾತು ಸುಗತೋ; ಪರಿನಿಬ್ಬಾನಕಾಲೋ ದಾನಿ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವತೋ।

"ಭಾಸಿತಾ ಖೋ ಪನೇಸಾ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವತಾ ವಾಚಾ – 'ನ ತಾವಾಹಂ, ಪಾಪಿಮ, ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯಿಸ್ಸಾಮಿ ಯಾವ ಮೇ ಇದಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ನ ಇದ್ಧಞ್ಚೇವ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಫೀತಞ್ಚ ವಿತ್ಥಾರಿಕಂ ಬಾಹುಜಞ್ಞಂ ಪುಥುಭೂತಂ ಯಾವ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಹಿ ಸುಪ್ಪಕಾಸಿತ'ನ್ತಿ। ಏತರಹಿ ಖೋ ಪನ, ಭನ್ತೇ [ತಯಿದಂ ಭನ್ತೇ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೫.೮೨೨)], ಭಗವತೋ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಇದ್ಧಞ್ಚೇವ ಫೀತಞ್ಚ ವಿತ್ಥಾರಿಕಂ ಬಾಹುಜಞ್ಞಂ ಪುಥುಭೂತಂ ಯಾವ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಹಿ ಸುಪ್ಪಕಾಸಿತಂ। ಪರಿನಿಬ್ಬಾತು ದಾನಿ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ; ಪರಿನಿಬ್ಬಾತು ಸುಗತೋ; ಪರಿನಿಬ್ಬಾನಕಾಲೋ ದಾನಿ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವತೋ"ತಿ।

ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಭಗವಾ ಮಾರಂ ಪಾಪಿಮನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – "ಅಪ್ಪೋಸ್ಸುಕ್ಕೋ ತ್ವಂ, ಪಾಪಿಮ, ಹೋಹಿ। ನ ಚಿರಂ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಪರಿನಿಬ್ಬಾನಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ಇತೋ ತಿಣ್ಣಂ ಮಾಸಾನಂ ಅಚ್ಚಯೇನ ತಥಾಗತೋ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯಿಸ್ಸತೀ"ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಚಾಪಾಲೇ ಚೇತಿಯೇ ಸತೋ ಸಮ್ಪಜಾನೋ ಆಯುಸಙ್ಖಾರಂ ಓಸ್ಸಜ್ಜಿ। ಓಸ್ಸಟ್ಠೇ ಚ ಭಗವತಾ ಆಯುಸಙ್ಖಾರೇ ಮಹಾಭೂಮಿಚಾಲೋ ಅಹೋಸಿ ಭಿಂಸನಕೋ ಲೋಮಹಂಸೋ, ದೇವದುನ್ದುಭಿಯೋ [ದೇವದುದ್ರಭಿಯೋ (ಕ॰)] ಚ ಫಲಿಂಸು।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ –

"ತುಲಮತುಲಞ್ಚ ಸಮ್ಭವಂ,
ಭವಸಙ್ಖಾರಮವಸ್ಸಜಿ ಮುನಿ।
ಅಜ್ಝತ್ತರತೋ ಸಮಾಹಿತೋ,
ಅಭಿನ್ದಿ ಕವಚಮಿವತ್ತಸಮ್ಭವ"ನ್ತಿ॥ ಪಠಮಂ।

೨. ಸತ್ತಜಟಿಲಸುತ್ತಂ

೫೨. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಪುಬ್ಬಾರಾಮೇ ಮಿಗಾರಮಾತುಪಾಸಾದೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಭಗವಾ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯಂ ಪಟಿಸಲ್ಲಾನಾ ವುಟ್ಠಿತೋ ಬಹಿದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತಿ। ಅಥ ಖೋ ರಾಜಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ।

ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಸತ್ತ ಚ ಜಟಿಲಾ, ಸತ್ತ ಚ ನಿಗಣ್ಠಾ, ಸತ್ತ ಚ ಅಚೇಲಕಾ, ಸತ್ತ ಚ ಏಕಸಾಟಕಾ, ಸತ್ತ ಚ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾ, ಪರೂಳ್ಹಕಚ್ಛನಖಲೋಮಾ ಖಾರಿವಿವಿಧಮಾದಾಯ [ಖಾರೀವಿಧಮಾದಾಯ (ಕ॰ ಸಂ॰ ನಿ॰ ೧.೧೨೨; ದೀ॰ ನಿ॰ ೧.೨೮೦)] ಭಗವತೋ ಅವಿದೂರೇ ಅತಿಕ್ಕಮನ್ತಿ।

ಅದ್ದಸಾ ಖೋ ರಾಜಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ತೇ ಸತ್ತ ಚ ಜಟಿಲೇ, ಸತ್ತ ಚ ನಿಗಣ್ಠೇ, ಸತ್ತ ಚ ಅಚೇಲಕೇ, ಸತ್ತ ಚ ಏಕಸಾಟಕೇ, ಸತ್ತ ಚ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೇ , ಪರೂಳ್ಹಕಚ್ಛನಖಲೋಮೇ ಖಾರಿವಿವಿಧಮಾದಾಯ ಭಗವತೋ ಅವಿದೂರೇ ಅತಿಕ್ಕಮನ್ತೇ। ದಿಸ್ವಾನ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಏಕಂಸಂ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಂ ಕರಿತ್ವಾ ದಕ್ಖಿಣಜಾಣುಮಣ್ಡಲಂ ಪಥವಿಯಂ [ಪಠವಿಯಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)] ನಿಹನ್ತ್ವಾ ಯೇನ ತೇ ಸತ್ತ ಚ ಜಟಿಲಾ, ಸತ್ತ ಚ ನಿಗಣ್ಠಾ, ಸತ್ತ ಚ ಅಚೇಲಕಾ, ಸತ್ತ ಚ ಏಕಸಾಟಕಾ, ಸತ್ತ ಚ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾ, ತೇನಞ್ಜಲಿಂ ಪಣಾಮೇತ್ವಾ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ನಾಮಂ ಸಾವೇಸಿ - "ರಾಜಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ; ರಾಜಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ; ರಾಜಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ"ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ರಾಜಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ಅಚಿರಪಕ್ಕನ್ತೇಸು ತೇಸು ಸತ್ತಸು ಚ ಜಟಿಲೇಸು, ಸತ್ತಸು ಚ ನಿಗಣ್ಠೇಸು, ಸತ್ತಸು ಚ ಅಚೇಲಕೇಸು, ಸತ್ತಸು ಚ ಏಕಸಾಟಕೇಸು, ಸತ್ತಸು ಚ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೇಸು, ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ರಾಜಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಯೇ ಖೋ [ಯೇ ಚ ಖೋ (ಸೀ॰), ಯೇ ಚ ತೇ (ಸ್ಯಾ॰), ಯೇ ನು ಕೇಚಿ ಖೋ (ಪೀ॰), ಯೇ ತೇ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೧.೧೨೨), ಯೇ ನು ಖೋ ಕೇಚಿ (?)] ಭನ್ತೇ, ಲೋಕೇ ಅರಹನ್ತೋ ವಾ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಂ ವಾ ಸಮಾಪನ್ನಾ ಏತೇ ತೇಸಂ ಅಞ್ಞತರೇ"ತಿ [ಅಞ್ಞತರಾತಿ (ಸೀ॰ ಕ॰), ಅಞ್ಞತರೋತಿ (ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)]।

"ದುಜ್ಜಾನಂ ಖೋ ಏತಂ, ಮಹಾರಾಜ, ತಯಾ ಗಿಹಿನಾ ಕಾಮಭೋಗಿನಾ ಪುತ್ತಸಮ್ಬಾಧಸಯನಂ ಅಜ್ಝಾವಸನ್ತೇನ ಕಾಸಿಕಚನ್ದನಂ ಪಚ್ಚನುಭೋನ್ತೇನ ಮಾಲಾಗನ್ಧವಿಲೇಪನಂ ಧಾರಯನ್ತೇನ ಜಾತರೂಪರಜತಂ ಸಾದಿಯನ್ತೇನ - ಇಮೇ ವಾ ಅರಹನ್ತೋ, ಇಮೇ ವಾ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಂ ಸಮಾಪನ್ನಾತಿ।

"ಸಂವಾಸೇನ ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಸೀಲಂ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ತಞ್ಚ ಖೋ ದೀಘೇನ ಅದ್ಧುನಾ ನ ಇತ್ತರಂ [ನ ಇತ್ತರೇನ (ಸ್ಯಾ॰ ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಅಟ್ಠ॰)], ಮನಸಿಕರೋತಾ ನೋ ಅಮನಸಿಕರೋತಾ, ಪಞ್ಞವತಾ ನೋ ದುಪ್ಪಞ್ಞೇನ। ಸಂವೋಹಾರೇನ ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಸೋಚೇಯ್ಯಂ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ತಞ್ಚ ಖೋ ದೀಘೇನ ಅದ್ಧುನಾ ನ ಇತ್ತರಂ, ಮನಸಿಕರೋತಾ ನೋ ಅಮನಸಿಕರೋತಾ, ಪಞ್ಞವತಾ ನೋ ದುಪ್ಪಞ್ಞೇನ। ಆಪದಾಸು ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಥಾಮೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಸೋ ಚ ಖೋ ದೀಘೇನ ಅದ್ಧುನಾ ನ ಇತ್ತರಂ, ಮನಸಿಕರೋತಾ ನೋ ಅಮನಸಿಕರೋತಾ, ಪಞ್ಞವತಾ ನೋ ದುಪ್ಪಞ್ಞೇನ। ಸಾಕಚ್ಛಾಯ ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಪಞ್ಞಾ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। ಸಾ ಚ ಖೋ ದೀಘೇನ ಅದ್ಧುನಾ ನ ಇತ್ತರಂ, ಮನಸಿಕರೋತಾ ನೋ ಅಮನಸಿಕರೋತಾ, ಪಞ್ಞವತಾ ನೋ ದುಪ್ಪಞ್ಞೇನಾ"ತಿ ।

"ಅಚ್ಛರಿಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಅಬ್ಭುತಂ, ಭನ್ತೇ! ಯಾವ ಸುಭಾಸಿತಂ ಚಿದಂ [ಸುಭಾಸಿತಮಿದಂ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೧.೧೨೨)], ಭನ್ತೇ, ಭಗವತಾ - 'ದುಜ್ಜಾನಂ ಖೋ ಏತಂ, ಮಹಾರಾಜ, ತಯಾ ಗಿಹಿನಾ ಪುತ್ತಸಮ್ಬಾಧಸಯನಂ ಅಜ್ಝಾವಸನ್ತೇನ ಕಾಸಿಕಚನ್ದನಂ ಪಚ್ಚನುಭೋನ್ತೇನ ಮಾಲಾಗನ್ಧವಿಲೇಪನಂ ಧಾರಯನ್ತೇನ ಜಾತರೂಪರಜತಂ ಸಾದಿಯನ್ತೇನ - ಇಮೇ ವಾ ಅರಹನ್ತೋ, ಇಮೇ ವಾ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಂ ಸಮಾಪನ್ನಾತಿ। ಸಂವಾಸೇನ ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಸೀಲಂ ವೇದಿತಬ್ಬಂ...ಪೇ॰... ಸಾಕಚ್ಛಾಯ ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಪಞ್ಞಾ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। ಸಾ ಚ ಖೋ ದೀಘೇನ ಅದ್ಧುನಾ ನ ಇತ್ತರಂ, ಮನಸಿಕರೋತಾ ನೋ ಅಮನಸಿಕರೋತಾ, ಪಞ್ಞವತಾ ನೋ ದುಪ್ಪಞ್ಞೇನಾ'"ತಿ।

“ಏತೇ, ಭನ್ತೇ, ಮಮ ಪುರಿಸಾ ಚೋರಾ [ಚರಾ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೧.೧೨೨)] ಓಚರಕಾ ಜನಪದಂ ಓಚರಿತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತಿ। ತೇಹಿ ಪಠಮಂ ಓಚಿಣ್ಣಂ ಅಹಂ ಪಚ್ಛಾ ಓಸಾರಿಸ್ಸಾಮಿ [ಓತರಿಸ್ಸಾಮಿ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰), ಓಯಾಯಿಸ್ಸಾಮಿ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಅಟ್ಠ॰), ಓಸಾಪಯಿಸ್ಸಾಮಿ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೧.೧೨೨)]। ಇದಾನಿ ತೇ, ಭನ್ತೇ, ತಂ ರಜೋಜಲ್ಲಂ ಪವಾಹೇತ್ವಾ ಸುನ್ಹಾತಾ ಸುವಿಲಿತ್ತಾ ಕಪ್ಪಿತಕೇಸಮಸ್ಸೂ ಓದಾತವತ್ಥವಸನಾ ಪಞ್ಚಹಿ ಕಾಮಗುಣೇಹಿ ಸಮಪ್ಪಿತಾ ಸಮಙ್ಗೀಭೂತಾ ಪರಿಚಾರೇಸ್ಸನ್ತೀ” [ಚಾರಿಯನ್ತಿ (ಸ್ಯಾ॰)] ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ –

“ನ ವಾಯಮೇಯ್ಯ ಸಬ್ಬತ್ಥ, ನಾಞ್ಞಸ್ಸ ಪುರಿಸೋ ಸಿಯಾ।
ನಾಞ್ಞಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಜೀವೇಯ್ಯ, ಧಮ್ಮೇನ ನ ವಣಿಂ [ವಾಣಿಂ (ಸೀ॰), ವಣೀ (ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰), ವಾಣಿಜಂ (ಕ॰)] ಚರೇ”ತಿ॥
ದುತಿಯಂ।

೩. ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಸುತ್ತಂ

೫೩. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಭಗವಾ ಅತ್ತನೋ ಅನೇಕೇ ಪಾಪಕೇ ಅಕುಸಲೇ ಧಮ್ಮೇ ಪಹೀನೇ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಮಾನೋ ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತಿ, ಅನೇಕೇ ಚ ಕುಸಲೇ ಧಮ್ಮೇ ಭಾವನಾಪಾರಿಪೂರಿಂ ಗತೇ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ [ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ (ಸೀ॰ ಕ॰)] ಅತ್ತನೋ ಅನೇಕೇ ಪಾಪಕೇ ಅಕುಸಲೇ ಧಮ್ಮೇ ಪಹೀನೇ ವಿದಿತ್ವಾ ಅನೇಕೇ ಚ ಕುಸಲೇ ಧಮ್ಮೇ ಭಾವನಾಪಾರಿಪೂರಿಂ ಗತೇ [ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ (ಸೀ॰ ಕ॰)] ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ –

“ಅಹು ಪುಬ್ಬೇ ತದಾ ನಾಹು, ನಾಹು ಪುಬ್ಬೇ ತದಾ ಅಹು।
ನ ಚಾಹು ನ ಚ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ನ ಚೇತರಹಿ ವಿಜ್ಜತೀ”ತಿ॥ ತತಿಯಂ।

೪. ಪಠಮನಾನಾತಿತ್ಥಿಯಸುತ್ತಂ

೫೪. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ನಾನಾತಿತ್ಥಿಯಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಪಟಿವಸನ್ತಿ ನಾನಾದಿಟ್ಠಿಕಾ ನಾನಾಖನ್ತಿಕಾ ನಾನಾರುಚಿಕಾ ನಾನಾದಿಟ್ಠಿನಿಸ್ಸಯನಿಸ್ಸಿತಾ।

ಸನ್ತೇಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಏವಂವಾದಿನೋ ಏವಂದಿಟ್ಠಿನೋ – “ಸಸ್ಸತೋ ಲೋಕೋ, ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚಂ ಮೋಘಮಞ್ಞ”ನ್ತಿ। ಸನ್ತಿ ಪನೇಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಏವಂವಾದಿನೋ ಏವಂದಿಟ್ಠಿನೋ – “ಅಸಸ್ಸತೋ ಲೋಕೋ, ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚಂ ಮೋಘಮಞ್ಞ”ನ್ತಿ। ಸನ್ತೇಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಏವಂವಾದಿನೋ ಏವಂದಿಟ್ಠಿನೋ – “ಅನ್ತವಾ ಲೋಕೋ, ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚಂ ಮೋಘಮಞ್ಞ”ನ್ತಿ। ಸನ್ತಿ ಪನೇಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಏವಂವಾದಿನೋ ಏವಂದಿಟ್ಠಿನೋ – “ಅನನ್ತವಾ ಲೋಕೋ, ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚಂ ಮೋಘಮಞ್ಞ”ನ್ತಿ। ಸನ್ತೇಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಏವಂವಾದಿನೋ ಏವಂದಿಟ್ಠಿನೋ – “ತಂ ಜೀವಂ ತಂ ಸರೀರಂ, ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚಂ ಮೋಘಮಞ್ಞ”ನ್ತಿ। ಸನ್ತಿ ಪನೇಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಏವಂವಾದಿನೋ ಏವಂದಿಟ್ಠಿನೋ – “ಅಞ್ಞಂ ಜೀವಂ ಅಞ್ಞಂ ಸರೀರಂ, ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚಂ ಮೋಘಮಞ್ಞ”ನ್ತಿ। ಸನ್ತೇಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಏವಂವಾದಿನೋ ಏವಂದಿಟ್ಠಿನೋ – “ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ , ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚಂ ಮೋಘಮಞ್ಞ”ನ್ತಿ। ಸನ್ತಿ ಪನೇಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಏವಂವಾದಿನೋ ಏವಂದಿಟ್ಠಿನೋ – “ನ ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ, ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚಂ ಮೋಘಮಞ್ಞ”ನ್ತಿ। ಸನ್ತೇಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಏವಂವಾದಿನೋ ಏವಂದಿಟ್ಠಿನೋ – “ಹೋತಿ ಚ ನ

ಚ ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ, ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚಂ ಮೋಘಮಞ್ಞ''ನ್ತಿ। ಸನ್ತಿ ಪನೇಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಏವಂವಾದಿನೋ ಏವಂದಿಟ್ಠಿನೋ – ''ನೇವ ಹೋತಿ ನ ನ ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ, ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚಂ ಮೋಘಮಞ್ಞ''ನ್ತಿ।

ತೇ ಭಣ್ಡನಜಾತಾ ಕಲಹಜಾತಾ ವಿವಾದಾಪನ್ನಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಮುಖಸತ್ತೀಹಿ ವಿತುದನ್ತಾ ವಿಹರನ್ತಿ – ''ಏದಿಸೋ ಧಮ್ಮೋ, ನೇದಿಸೋ ಧಮ್ಮೋ; ನೇದಿಸೋ ಧಮ್ಮೋ, ಏದಿಸೋ ಧಮ್ಮೋ''ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪಾವಿಸಿಂಸು। ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಪಟಿಕ್ಕನ್ತಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಾ ಖೋ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚುಂ –

''ಇಧ, ಭನ್ತೇ, ಸಮ್ಬಹುಲಾ ನಾನಾತಿತ್ಥಿಯಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಪಟಿವಸನ್ತಿ ನಾನಾದಿಟ್ಠಿಕಾ ನಾನಾಖನ್ತಿಕಾ ನಾನಾರುಚಿಕಾ ನಾನಾದಿಟ್ಠಿನಿಸ್ಸಯನಿಸ್ಸಿತಾ।

''ಸನ್ತೇಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಏವಂವಾದಿನೋ ಏವಂದಿಟ್ಠಿನೋ – 'ಸಸ್ಸತೋ ಲೋಕೋ, ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚಂ ಮೋಘಮಞ್ಞ'ನ್ತಿ... ಪೇ॰... ತೇ ಭಣ್ಡನಜಾತಾ ಕಲಹಜಾತಾ ವಿವಾದಾಪನ್ನಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಮುಖಸತ್ತೀಹಿ ವಿತುದನ್ತಾ ವಿಹರನ್ತಿ – 'ಏದಿಸೋ ಧಮ್ಮೋ, ನೇದಿಸೋ ಧಮ್ಮೋ; ನೇದಿಸೋ ಧಮ್ಮೋ, ಏದಿಸೋ ಧಮ್ಮೋ''' ತಿ।

''ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾ ಅನ್ಧಾ ಅಚಕ್ಖುಕಾ; ಅತ್ಥಂ ನ ಜಾನನ್ತಿ, ಅನತ್ಥಂ ನ ಜಾನನ್ತಿ, ಧಮ್ಮಂ ನ ಜಾನನ್ತಿ, ಅಧಮ್ಮಂ ನ ಜಾನನ್ತಿ। ತೇ ಅತ್ಥಂ ಅಜಾನನ್ತಾ ಅನತ್ಥಂ ಅಜಾನನ್ತಾ ಧಮ್ಮಂ ಅಜಾನನ್ತಾ ಅಧಮ್ಮಂ ಅಜಾನನ್ತಾ ಭಣ್ಡನಜಾತಾ ಕಲಹಜಾತಾ ವಿವಾದಾಪನ್ನಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಮುಖಸತ್ತೀಹಿ ವಿತುದನ್ತಾ ವಿಹರನ್ತಿ – 'ಏದಿಸೋ ಧಮ್ಮೋ, ನೇದಿಸೋ ಧಮ್ಮೋ; ನೇದಿಸೋ ಧಮ್ಮೋ, ಏದಿಸೋ ಧಮ್ಮೋ'''ತಿ।

''ಭೂತಪುಬ್ಬಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಮಿಸ್ಸಾಯೇವ ಸಾವತ್ಥಿಯಾ ಅಞ್ಞತರೋ ರಾಜಾ ಅಹೋಸಿ। ಅಥ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸೋ ರಾಜಾ ಅಞ್ಞತರಂ ಪುರಿಸಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ – 'ಏಹಿ ತ್ವಂ, ಅಮ್ಭೋ ಪುರಿಸ, ಯಾವತಕಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಾ ಜಚ್ಚನ್ಧಾ ತೇ ಸಬ್ಬೇ ಏಕಜ್ಝಂ ಸನ್ನಿಪಾತೇಹೀ'ತಿ। 'ಏವಂ, ದೇವಾ'ತಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸೋ ಪುರಿಸೋ ತಸ್ಸ ರಞ್ಞೋ ಪಟಿಸ್ಸುತ್ವಾ ಯಾವತಕಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಾ ಜಚ್ಚನ್ಧಾ ತೇ ಸಬ್ಬೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಯೇನ ಸೋ ರಾಜಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ತಂ ರಾಜಾನಂ ಏತದವೋಚ – 'ಸನ್ನಿಪಾತಿತಾ ಖೋ ತೇ, ದೇವ, ಯಾವತಕಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಾ ಜಚ್ಚನ್ಧಾ'ತಿ । 'ತೇನ ಹಿ, ಭಣೇ, ಜಚ್ಚನ್ಧಾನಂ ಹತ್ಥಿಂ ದಸ್ಸೇಹೀ'ತಿ। 'ಏವಂ, ದೇವಾ'ತಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸೋ ಪುರಿಸೋ ತಸ್ಸ ರಞ್ಞೋ ಪಟಿಸ್ಸುತ್ವಾ ಜಚ್ಚನ್ಧಾನಂ ಹತ್ಥಿಂ ದಸ್ಸೇಸಿ।

''ಏಕಚ್ಚಾನಂ ಜಚ್ಚನ್ಧಾನಂ ಹತ್ಥಿಸ್ಸ ಸೀಸಂ ದಸ್ಸೇಸಿ – 'ಏದಿಸೋ, ಜಚ್ಚನ್ಧಾ, ಹತ್ಥೀ'ತಿ। ಏಕಚ್ಚಾನಂ ಜಚ್ಚನ್ಧಾನಂ ಹತ್ಥಿಸ್ಸ ಕಣ್ಣಂ ದಸ್ಸೇಸಿ – 'ಏದಿಸೋ, ಜಚ್ಚನ್ಧಾ, ಹತ್ಥೀ'ತಿ। ಏಕಚ್ಚಾನಂ ಜಚ್ಚನ್ಧಾನಂ ಹತ್ಥಿಸ್ಸ ದನ್ತಂ ದಸ್ಸೇಸಿ – 'ಏದಿಸೋ, ಜಚ್ಚನ್ಧಾ, ಹತ್ಥೀ'ತಿ। ಏಕಚ್ಚಾನಂ ಜಚ್ಚನ್ಧಾನಂ ಹತ್ಥಿಸ್ಸ ಸೋಣ್ಡಂ ದಸ್ಸೇಸಿ – 'ಏದಿಸೋ, ಜಚ್ಚನ್ಧಾ, ಹತ್ಥೀ'ತಿ। ಏಕಚ್ಚಾನಂ ಜಚ್ಚನ್ಧಾನಂ ಹತ್ಥಿಸ್ಸ ಕಾಯಂ ದಸ್ಸೇಸಿ – 'ಏದಿಸೋ, ಜಚ್ಚನ್ಧಾ, ಹತ್ಥೀ'ತಿ। ಏಕಚ್ಚಾನಂ ಜಚ್ಚನ್ಧಾನಂ ಹತ್ಥಿಸ್ಸ ಪಾದಂ ದಸ್ಸೇಸಿ – 'ಏದಿಸೋ, ಜಚ್ಚನ್ಧಾ, ಹತ್ಥೀ'ತಿ। ಏಕಚ್ಚಾನಂ ಜಚ್ಚನ್ಧಾನಂ ಹತ್ಥಿಸ್ಸ ಸತ್ಥಿಂ [ಪಿಟ್ಠಿಂ (ಸ್ಯಾ॰)] ದಸ್ಸೇಸಿ – 'ಏದಿಸೋ, ಜಚ್ಚನ್ಧಾ, ಹತ್ಥೀ'ತಿ। ಏಕಚ್ಚಾನಂ ಜಚ್ಚನ್ಧಾನಂ ಹತ್ಥಿಸ್ಸ ನಙ್ಗುಟ್ಠಂ ದಸ್ಸೇಸಿ – 'ಏದಿಸೋ, ಜಚ್ಚನ್ಧಾ, ಹತ್ಥೀ'ತಿ। ಏಕಚ್ಚಾನಂ ಜಚ್ಚನ್ಧಾನಂ ಹತ್ಥಿಸ್ಸ ವಾಲಧಿಂ ದಸ್ಸೇಸಿ – 'ಏದಿಸೋ, ಜಚ್ಚನ್ಧಾ, ಹತ್ಥೀ'''ತಿ।

“ಅಥ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸೋ ಪುರಿಸೋ ಜಚ್ಚನ್ಧಾನಂ ಹತ್ಥಿಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಯೇನ ಸೋ ರಾಜಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ತಂ ರಾಜಾನಂ ಏತದವೋಚ – ‘ದಿಟ್ಠೋ ಖೋ ತೇಹಿ, ದೇವ, ಜಚ್ಚನ್ಧೇಹಿ ಹತ್ಥೀ; ಯಸ್ಸ ದಾನಿ ಕಾಲಂ ಮಞ್ಞಸೀ’ತಿ।

“ಅಥ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸೋ ರಾಜಾ ಯೇನ ತೇ ಜಚ್ಚನ್ಧಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ತೇ ಜಚ್ಚನ್ಧೇ ಏತದವೋಚ – ‘ದಿಟ್ಠೋ ವೋ, ಜಚ್ಚನ್ಧಾ, ಹತ್ಥೀ’ತಿ ? ‘ಏವಂ, ದೇವ, ದಿಟ್ಠೋ ನೋ ಹತ್ಥೀ’ತಿ। ‘ವದೇಥ, ಜಚ್ಚನ್ಧಾ, ಕೀದಿಸೋ ಹತ್ಥೀ’ತಿ?

“ಯೇಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಜಚ್ಚನ್ಧೇಹಿ ಹತ್ಥಿಸ್ಸ ಸೀಸಂ ದಿಟ್ಠಂ ಅಹೋಸಿ, ತೇ ಏವಮಾಹಂಸು – ‘ಏದಿಸೋ, ದೇವ, ಹತ್ಥೀ ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಕುಮ್ಭೋ’ತಿ।

“ಯೇಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಜಚ್ಚನ್ಧೇಹಿ ಹತ್ಥಿಸ್ಸ ಕಣ್ಣೋ ದಿಟ್ಠೋ ಅಹೋಸಿ, ತೇ ಏವಮಾಹಂಸು – ‘ಏದಿಸೋ, ದೇವ, ಹತ್ಥೀ ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಸುಪ್ಪೋ’ತಿ।

“ಯೇಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಜಚ್ಚನ್ಧೇಹಿ ಹತ್ಥಿಸ್ಸ ದನ್ತೋ ದಿಟ್ಠೋ ಅಹೋಸಿ, ತೇ ಏವಮಾಹಂಸು – ‘ಏದಿಸೋ, ದೇವ, ಹತ್ಥೀ ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಖೀಲೋ’ತಿ।

“ಯೇಹಿ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಜಚ್ಚನ್ಧೇಹಿ ಹತ್ಥಿಸ್ಸ ಸೋಣ್ಡೋ ದಿಟ್ಠೋ ಅಹೋಸಿ, ತೇ ಏವಮಾಹಂಸು – ‘ಏದಿಸೋ, ದೇವ, ಹತ್ಥೀ ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಙ್ಗಲೀಸಾ’ತಿ।

“ಯೇಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಜಚ್ಚನ್ಧೇಹಿ ಹತ್ಥಿಸ್ಸ ಕಾಯೋ ದಿಟ್ಠೋ ಅಹೋಸಿ, ತೇ ಏವಮಾಹಂಸು – ‘ಏದಿಸೋ, ದೇವ, ಹತ್ಥೀ ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಕೋಟ್ಠೋ’ತಿ।

“ಯೇಹಿ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಜಚ್ಚನ್ಧೇಹಿ ಹತ್ಥಿಸ್ಸ ಪಾದೋ ದಿಟ್ಠೋ ಅಹೋಸಿ, ತೇ ಏವಮಾಹಂಸು – ‘ಏದಿಸೋ, ದೇವ, ಹತ್ಥೀ ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಥೂಣೋ’ತಿ।

“ಯೇಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಜಚ್ಚನ್ಧೇಹಿ ಹತ್ಥಿಸ್ಸ ಸತ್ಥಿ ದಿಟ್ಠೋ [ಪಿಟ್ಠಿ ದಿಟ್ಠಾ (ಕ॰ ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰), ಸತ್ಥಿ ದಿಟ್ಠಾ (ಕ॰ ಸೀ॰)] ಹೋಸಿ, ತೇ ಏವಮಾಹಂಸು – ‘ಏದಿಸೋ, ದೇವ, ಹತ್ಥೀ ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಉದುಕ್ಖಲೋ’ತಿ।

“ಯೇಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಜಚ್ಚನ್ಧೇಹಿ ಹತ್ಥಿಸ್ಸ ನಙ್ಗುಟ್ಠಂ ದಿಟ್ಠಂ ಅಹೋಸಿ, ತೇ ಏವಮಾಹಂಸು – ‘ಏದಿಸೋ, ದೇವ, ಹತ್ಥೀ ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಮುಸಲೋ’ತಿ।

“ಯೇಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಜಚ್ಚನ್ಧೇಹಿ ಹತ್ಥಿಸ್ಸ ವಾಲಧಿ ದಿಟ್ಠೋ ಅಹೋಸಿ, ತೇ ಏವಮಾಹಂಸು – ‘ಏದಿಸೋ, ದೇವ, ಹತ್ಥೀ ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಸಮ್ಮಜ್ಜನೀ’ತಿ।

“ತೇ ‘ಏದಿಸೋ ಹತ್ಥೀ, ನೇದಿಸೋ ಹತ್ಥೀ; ನೇದಿಸೋ ಹತ್ಥೀ, ಏದಿಸೋ ಹತ್ಥೀ’’’ತಿ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಮುಟ್ಠೀಹಿ ಸಂಸುಮ್ಭಿಂಸು [ಸಂಯುಜ್ಝಿಂಸು (ಕ॰ ಸೀ॰, ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)]। ತೇನ ಚ ಪನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸೋ ರಾಜಾ ಅತ್ತಮನೋ ಅಹೋಸಿ।

“ಏವಮೇವ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಾ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾ ಅನ್ಧಾ ಅಚಕ್ಖುಕಾ। ತೇ ಅತ್ಥಂ ನ ಜಾನನ್ತಿ ಅನತ್ಥಂ ನ ಜಾನನ್ತಿ, ಧಮ್ಮಂ ನ ಜಾನನ್ತಿ ಅಧಮ್ಮಂ ನ ಜಾನನ್ತಿ। ತೇ ಅತ್ಥಂ ಅಜಾನನ್ತಾ ಅನತ್ಥಂ ಅಜಾನನ್ತಾ, ಧಮ್ಮಂ ಅಜಾನನ್ತಾ ಅಧಮ್ಮಂ ಅಜಾನನ್ತಾ ಭಣ್ಡನಜಾತಾ ಕಲಹಜಾತಾ ವಿವಾದಾಪನ್ನಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಮುಖಸತ್ತೀಹಿ ವಿತುದನ್ತಾ ವಿಹರನ್ತಿ – ‘ಏದಿಸೋ ಧಮ್ಮೋ, ನೇದಿಸೋ ಧಮ್ಮೋ; ನೇದಿಸೋ ಧಮ್ಮೋ, ಏದಿಸೋ ಧಮ್ಮೋ’’’ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ -

“ಇಮೇಸು ಕಿರ ಸಜ್ಜನ್ತಿ, ಏಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ।
ವಿಗ್ಗಯ್ಹ ನಂ ವಿವದನ್ತಿ, ಜನಾ ಏಕಙ್ಗದಸ್ಸಿನೋ”ತಿ॥ ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ದುತಿಯನಾನಾತಿತ್ಥಿಯಸುತ್ತಂ

೫೫. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ - ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ನಾನಾತಿತ್ಥಿಯಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಪಟಿವಸನ್ತಿ ನಾನಾದಿಟ್ಠಿಕಾ ನಾನಾಖನ್ತಿಕಾ ನಾನಾರುಚಿಕಾ ನಾನಾದಿಟ್ಠಿನಿಸ್ಸಯನಿಸ್ಸಿತಾ।

ಸನ್ತೇಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಏವಂವಾದಿನೋ ಏವಂದಿಟ್ಠಿನೋ - “ಸಸ್ಸತೋ ಅತ್ತಾ ಚ ಲೋಕೋ ಚ, ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚಂ ಮೋಘಮಞ್ಞ”ನ್ತಿ। ಸನ್ತಿ ಪನೇಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಏವಂವಾದಿನೋ ಏವಂದಿಟ್ಠಿನೋ - “ಅಸಸ್ಸತೋ ಅತ್ತಾ ಚ ಲೋಕೋ ಚ, ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚಂ ಮೋಘಮಞ್ಞ”ನ್ತಿ। ಸನ್ತೇಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಏವಂವಾದಿನೋ ಏವಂದಿಟ್ಠಿನೋ - “ಸಸ್ಸತೋ ಚ ಅಸಸ್ಸತೋ ಚ [ಸಸ್ಸತೋ ಅಸಸ್ಸತೋ (ಸೀ॰)] ಅತ್ತಾ ಚ ಲೋಕೋ ಚ, ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚಂ ಮೋಘಮಞ್ಞ”ನ್ತಿ। ಸನ್ತಿ ಪನೇಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಏವಂವಾದಿನೋ ಏವಂದಿಟ್ಠಿನೋ - “ನೇವ ಸಸ್ಸತೋ ನಾಸಸ್ಸತೋ ಅತ್ತಾ ಚ ಲೋಕೋ ಚ, ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚಂ ಮೋಘಮಞ್ಞ”ನ್ತಿ। ಸನ್ತೇಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಏವಂವಾದಿನೋ ಏವಂದಿಟ್ಠಿನೋ - “ಸಯಂಕತೋ ಅತ್ತಾ ಚ ಲೋಕೋ ಚ, ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚಂ ಮೋಘಮಞ್ಞ”ನ್ತಿ। ಸನ್ತಿ ಪನೇಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಏವಂವಾದಿನೋ ಏವಂದಿಟ್ಠಿನೋ - “ಪರಂಕತೋ ಅತ್ತಾ ಚ ಲೋಕೋ ಚ, ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚಂ ಮೋಘಮಞ್ಞ”ನ್ತಿ। ಸನ್ತೇಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಏವಂವಾದಿನೋ ಏವಂದಿಟ್ಠಿನೋ - “ಸಯಂಕತೋ ಚ ಪರಂಕತೋ ಚ [ಸಯಂಕತೋ ಪರಂಕತೋ (ಸೀ॰)] ಅತ್ತಾ ಚ ಲೋಕೋ ಚ, ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚಂ ಮೋಘಮಞ್ಞ”ನ್ತಿ। ಸನ್ತಿ ಪನೇಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಏವಂವಾದಿನೋ ಏವಂದಿಟ್ಠಿನೋ - “ಅಸಯಂಕಾರೋ ಅಪರಂಕಾರೋ [ಅಸಯಂಕಾರೋ ಚ ಅಪರಂಕಾರೋ ಚ (ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)] ಅಧಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪನ್ನೋ ಅತ್ತಾ ಚ ಲೋಕೋ ಚ, ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚಂ ಮೋಘಮಞ್ಞ”ನ್ತಿ। ಸನ್ತೇಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಏವಂವಾದಿನೋ ಏವಂದಿಟ್ಠಿನೋ - “ಸಸ್ಸತಂ ಸುಖದುಕ್ಖಂ ಅತ್ತಾ ಚ ಲೋಕೋ ಚ, ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚಂ ಮೋಘಮಞ್ಞ”ನ್ತಿ। ಸನ್ತಿ ಪನೇಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಏವಂವಾದಿನೋ ಏವಂದಿಟ್ಠಿನೋ - “ಅಸಸ್ಸತಂ ಸುಖದುಕ್ಖಂ ಅತ್ತಾ ಚ ಲೋಕೋ ಚ, ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚಂ ಮೋಘಮಞ್ಞ”ನ್ತಿ। ಸನ್ತೇಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಏವಂವಾದಿನೋ ಏವಂದಿಟ್ಠಿನೋ - “ಸಸ್ಸತಞ್ಚ ಅಸಸ್ಸತಞ್ಚ [ಸಸ್ಸತಂ ಅಸಸ್ಸತಂ (ಸೀ॰)] ಸುಖದುಕ್ಖಂ ಅತ್ತಾ ಚ ಲೋಕೋ ಚ, ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚಂ ಮೋಘಮಞ್ಞ”ನ್ತಿ। ಸನ್ತಿ ಪನೇಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಏವಂವಾದಿನೋ ಏವಂದಿಟ್ಠಿನೋ - “ನೇವ ಸಸ್ಸತಂ ನಾಸಸ್ಸತಂ ಸುಖದುಕ್ಖಂ ಅತ್ತಾ ಚ ಲೋಕೋ ಚ, ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚಂ ಮೋಘಮಞ್ಞ”ನ್ತಿ। ಸನ್ತೇಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಏವಂವಾದಿನೋ ಏವಂದಿಟ್ಠಿನೋ - “ಸಯಂಕತಂ ಸುಖದುಕ್ಖಂ ಅತ್ತಾ ಚ ಲೋಕೋ ಚ, ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚಂ ಮೋಘಮಞ್ಞ”ನ್ತಿ। ಸನ್ತಿ ಪನೇಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಏವಂವಾದಿನೋ ಏವದಿಟ್ಠಿನೋ - “ಪರಂಕತಂ ಸುಖದುಕ್ಖಂ ಅತ್ತಾ ಚ ಲೋಕೋ ಚ, ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚಂ ಮೋಘಮಞ್ಞ”ನ್ತಿ। ಸನ್ತೇಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಏವಂವಾದಿನೋ ಏವಂದಿಟ್ಠಿನೋ - “ಸಯಂಕತಞ್ಚ ಪರಂಕತಞ್ಚ [ಸಯಂಕಥಂ ಪರಂಕತಂ (ಸೀ॰)] ಸುಖದುಕ್ಖಂ ಅತ್ತಾ ಚ ಲೋಕೋ ಚ, ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚಂ ಮೋಘಮಞ್ಞ”ನ್ತಿ। ಸನ್ತಿ ಪನೇಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಏವಂವಾದಿನೋ ಏವಂದಿಟ್ಠಿನೋ - “ಅಸಯಂಕಾರಂ ಅಪರಂಕಾರಂ ಅಧಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪನ್ನಂ ಸುಖದುಕ್ಖಂ ಅತ್ತಾ ಚ ಲೋಕೋ ಚ, ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚಂ ಮೋಘಮಞ್ಞ”ನ್ತಿ।

ತೇ ಭಣ್ಡನಜಾತಾ ಕಲಹಜಾತಾ ವಿವಾದಾಪನ್ನಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಮುಖಸತ್ತೀಹಿ ವಿತುದನ್ತಾ ವಿಹರನ್ತಿ - “ಏದಿಸೋ ಧಮ್ಮೋ, ನೇದಿಸೋ ಧಮ್ಮೋ; ನೇದಿಸೋ ಧಮ್ಮೋ, ಏದಿಸೋ ಧಮ್ಮೋ”ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪಾವಿಸಿಂಸು। ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಪಟಿಕ್ಕನ್ತಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಾ ಖೋ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚುಂ –

"ಇಧ, ಭನ್ತೇ, ಸಮ್ಬಹುಲಾ ನಾನಾತಿತ್ಥಿಯಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಪಟಿವಸನ್ತಿ ನಾನಾದಿಟ್ಠಿಕಾ ನಾನಾಖನ್ತಿಕಾ ನಾನಾರುಚಿಕಾ ನಾನಾದಿಟ್ಠಿನಿಸ್ಸಯನಿಸ್ಸಿತಾ।

"ಸನ್ತೇಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಏವಂವಾದಿನೋ ಏವಂದಿಟ್ಠಿನೋ – 'ಸಸ್ಸತೋ ಅತ್ತಾ ಚ ಲೋಕೋ ಚ, ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚಂ ಮೋಘಮಞ್ಞ'ನ್ತಿ…ಪೇ॰… ತೇ ಭಣ್ಡನಜಾತಾ ಕಲಹಜಾತಾ ವಿವಾದಾಪನ್ನಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಮುಖಸತ್ತೀಹಿ ವಿತುದನ್ತಾ ವಿಹರನ್ತಿ – 'ಏದಿಸೋ ಧಮ್ಮೋ, ನೇದಿಸೋ ಧಮ್ಮೋ; ನೇದಿಸೋ ಧಮ್ಮೋ, ಏದಿಸೋ ಧಮ್ಮೋ'"ತಿ।

"ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾ ಅನ್ಧಾ ಅಚಕ್ಖುಕಾ; ಅತ್ಥಂ ನ ಜಾನನ್ತಿ ಅನತ್ಥಂ ನ ಜಾನನ್ತಿ, ಧಮ್ಮಂ ನ ಜಾನನ್ತಿ ಅಧಮ್ಮಂ ನ ಜಾನನ್ತಿ। ತೇ ಅತ್ಥಂ ಅಜಾನನ್ತಾ ಅನತ್ಥಂ ಅಜಾನನ್ತಾ, ಧಮ್ಮಂ ಅಜಾನನ್ತಾ ಅಧಮ್ಮಂ ಅಜಾನನ್ತಾ ಭಣ್ಡನಜಾತಾ ಕಲಹಜಾತಾ ವಿವಾದಾಪನ್ನಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಮುಖಸತ್ತೀಹಿ ವಿತುದನ್ತಾ ವಿಹರನ್ತಿ – 'ಏದಿಸೋ ಧಮ್ಮೋ, ನೇದಿಸೋ ಧಮ್ಮೋ; ನೇದಿಸೋ ಧಮ್ಮೋ, ಏದಿಸೋ ಧಮ್ಮೋ'"ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ –

"ಇಮೇಸು ಕಿರ ಸಜ್ಜನ್ತಿ, ಏಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ।
ಅನ್ತರಾವ ವಿಸೀದನ್ತಿ, ಅಪ್ಪತ್ವಾವ ತಮೋಗಧ"ನ್ತಿ॥ ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ತತಿಯನಾನಾತಿತ್ಥಿಯಸುತ್ತಂ

೫೬. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ನಾನಾತಿತ್ಥಿಯಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಪಟಿವಸನ್ತಿ ನಾನಾದಿಟ್ಠಿಕಾ ನಾನಾಖನ್ತಿಕಾ ನಾನಾರುಚಿಕಾ ನಾನಾದಿಟ್ಠಿನಿಸ್ಸಯನಿಸ್ಸಿತಾ।

ಸನ್ತೇಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಏವಂವಾದಿನೋ ಏವಂದಿಟ್ಠಿನೋ – "ಸಸ್ಸತೋ ಅತ್ತಾ ಚ ಲೋಕೋ ಚ, ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚಂ ಮೋಘಮಞ್ಞ"ನ್ತಿ। ಸನ್ತಿ ಪನೇಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಏವಂವಾದಿನೋ ಏವಂದಿಟ್ಠಿನೋ – "ಅಸಸ್ಸತೋ ಅತ್ತಾ ಚ ಲೋಕೋ ಚ, ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚಂ ಮೋಘಮಞ್ಞ"ನ್ತಿ। ಸನ್ತೇಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಏವಂವಾದಿನೋ ಏವಂದಿಟ್ಠಿನೋ – "ಸಸ್ಸತೋ ಚ ಅಸಸ್ಸತೋ ಚ ಅತ್ತಾ ಚ ಲೋಕೋ ಚ, ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚಂ ಮೋಘಮಞ್ಞ"ನ್ತಿ। ಸನ್ತಿ ಪನೇಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಏವಂವಾದಿನೋ ಏವಂದಿಟ್ಠಿನೋ – "ನೇವ ಸಸ್ಸತೋ ನಾಸಸ್ಸತೋ ಅತ್ತಾ ಚ ಲೋಕೋ ಚ, ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚಂ ಮೋಘಮಞ್ಞ"ನ್ತಿ। ಸನ್ತೇಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಏವಂವಾದಿನೋ ಏವಂದಿಟ್ಠಿನೋ – "ಸಯಂಕತೋ ಅತ್ತಾ ಚ ಲೋಕೋ ಚ, ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚಂ ಮೋಘಮಞ್ಞ"ನ್ತಿ। ಸನ್ತಿ ಪನೇಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಏವಂವಾದಿನೋ ಏವಂದಿಟ್ಠಿನೋ – "ಪರಂಕತೋ ಅತ್ತಾ ಚ ಲೋಕೋ ಚ, ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚಂ ಮೋಘಮಞ್ಞ"ನ್ತಿ। ಸನ್ತೇಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಏವಂವಾದಿನೋ ಏವಂದಿಟ್ಠಿನೋ – "ಸಯಂಕತೋ ಚ ಪರಂಕತೋ ಚ ಅತ್ತಾ ಚ ಲೋಕೋ ಚ, ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚಂ ಮೋಘಮಞ್ಞ"ನ್ತಿ। ಸನ್ತಿ ಪನೇಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಏವಂವಾದಿನೋ ಏವಂದಿಟ್ಠಿನೋ – "ಅಸಯಂಕಾರೋ ಅಪರಂಕಾರೋ ಅಧಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪನ್ನೋ ಅತ್ತಾ ಚ ಲೋಕೋ ಚ, ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚಂ ಮೋಘಮಞ್ಞ"ನ್ತಿ। ಸನ್ತೇಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಏವಂವಾದಿನೋ ಏವಂದಿಟ್ಠಿನೋ – "ಸಸ್ಸತಂ ಸುಖದುಕ್ಖಂ ಅತ್ತಾ ಚ ಲೋಕೋ ಚ, ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚಂ ಮೋಘಮಞ್ಞ"ನ್ತಿ। ಸನ್ತಿ

ಪನೇಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಏವಂವಾದಿನೋ ಏವಂದಿಟ್ಠಿನೋ - “ಅಸಸ್ಸತಂ ಸುಖದುಕ್ಖಂ ಅತ್ತಾ ಚ ಲೋಕೋ ಚ, ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚಂ ಮೋಘಮಞ್ಞ”ನ್ತಿ। ಸನ್ತೇಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಏವಂವಾದಿನೋ ಏವಂದಿಟ್ಠಿನೋ - “ಸಸ್ಸತಞ್ಚ ಅಸಸ್ಸತಞ್ಚ ಸುಖದುಕ್ಖಂ ಅತ್ತಾ ಚ ಲೋಕೋ ಚ, ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚಂ ಮೋಘಮಞ್ಞ”ನ್ತಿ। ಸನ್ತಿ ಪನೇಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಏವಂವಾದಿನೋ ಏವಂದಿಟ್ಠಿನೋ - “ನೇವ ಸಸ್ಸತಂ ನಾಸಸ್ಸತಂ ಸುಖದುಕ್ಖಂ ಅತ್ತಾ ಚ ಲೋಕೋ ಚ, ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚಂ ಮೋಘಮಞ್ಞ”ನ್ತಿ। ಸನ್ತೇಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಏವಂವಾದಿನೋ ಏವಂದಿಟ್ಠಿನೋ - “ಸಯಂಕತಂ ಸುಖದುಕ್ಖಂ ಅತ್ತಾ ಚ ಲೋಕೋ ಚ, ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚಂ ಮೋಘಮಞ್ಞ”ನ್ತಿ। ಸನ್ತಿ ಪನೇಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಏವಂವಾದಿನೋ ಏವಂದಿಟ್ಠಿನೋ - “ಪರಂಕತಂ ಸುಖದುಕ್ಖಂ ಅತ್ತಾ ಚ ಲೋಕೋ ಚ, ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚಂ ಮೋಘಮಞ್ಞ”ನ್ತಿ । ಸನ್ತೇಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಏವಂವಾದಿನೋ ಏವಂದಿಟ್ಠಿನೋ - “ಸಯಂಕತಞ್ಚ ಪರಂಕತಞ್ಚ ಸುಖದುಕ್ಖಂ ಅತ್ತಾ ಚ ಲೋಕೋ ಚ, ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚಂ ಮೋಘಮಞ್ಞ”ನ್ತಿ। ಸನ್ತಿ ಪನೇಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಏವಂವಾದಿನೋ ಏವಂದಿಟ್ಠಿನೋ - “ಅಸಯಂಕಾರಂ ಅಪರಂಕಾರಂ ಅಧಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪನ್ನಂ ಸುಖದುಕ್ಖಂ ಅತ್ತಾ ಚ ಲೋಕೋ ಚ, ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚಂ ಮೋಘಮಞ್ಞ”ನ್ತಿ।

ತೇ ಭಣ್ಡನಜಾತಾ ಕಲಹಜಾತಾ ವಿವಾದಾಪನ್ನಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಮುಖಸತ್ತೀಹಿ ವಿತುದನ್ತಾ ವಿಹರನ್ತಿ - “ಏದಿಸೋ ಧಮ್ಮೋ, ನೇದಿಸೋ ಧಮ್ಮೋ; ನೇದಿಸೋ ಧಮ್ಮೋ, ಏದಿಸೋ ಧಮ್ಮೋ”ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪಾವಿಸಿಂಸು। ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಪಟಿಕ್ಕನ್ತಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಾ ಖೋ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚುಂ -

“ಇಧ, ಭನ್ತೇ, ಸಮ್ಬಹುಲಾ ನಾನಾತಿತ್ಥಿಯಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಪಟಿವಸನ್ತಿ ನಾನಾದಿಟ್ಠಿಕಾ ನಾನಾಖನ್ತಿಕಾ ನಾನಾರುಚಿಕಾ ನಾನಾದಿಟ್ಠಿನಿಸ್ಸಯನಿಸ್ಸಿತಾ।

“ಸನ್ತೇಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಏವಂವಾದಿನೋ ಏವಂದಿಟ್ಠಿನೋ - ‘ಸಸ್ಸತೋ ಅತ್ತಾ ಚ ಲೋಕೋ ಚ, ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚಂ ಮೋಘಮಞ್ಞ’ನ್ತಿ ...ಪೇ॰... ತೇ ಭಣ್ಡನಜಾತಾ ಕಲಹಜಾತಾ ವಿವಾದಾಪನ್ನಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಮುಖಸತ್ತೀಹಿ ವಿತುದನ್ತಾ ವಿಹರನ್ತಿ - ‘ಏದಿಸೋ ಧಮ್ಮೋ, ನೇದಿಸೋ ಧಮ್ಮೋ; ನೇದಿಸೋ ಧಮ್ಮೋ, ಏದಿಸೋ ಧಮ್ಮೋ’”ತಿ।

“ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾ ಅನ್ಧಾ ಅಚಕ್ಖುಕಾ। ತೇ ಅತ್ಥಂ ನ ಜಾನನ್ತಿ ಅನತ್ಥಂ ನ ಜಾನನ್ತಿ, ಧಮ್ಮಂ ನ ಜಾನನ್ತಿ ಅಧಮ್ಮಂ ನ ಜಾನನ್ತಿ। ತೇ ಅತ್ಥಂ ಅಜಾನನ್ತಾ ಅನತ್ಥಂ ಅಜಾನನ್ತಾ, ಧಮ್ಮಂ ಅಜಾನನ್ತಾ ಅಧಮ್ಮಂ ಅಜಾನನ್ತಾ ಭಣ್ಡನಜಾತಾ ಕಲಹಜಾತಾ ವಿವಾದಾಪನ್ನಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಮುಖಸತ್ತೀಹಿ ವಿತುದನ್ತಾ ವಿಹರನ್ತಿ - ‘ಏದಿಸೋ ಧಮ್ಮೋ, ನೇದಿಸೋ ಧಮ್ಮೋ; ನೇದಿಸೋ ಧಮ್ಮೋ, ಏದಿಸೋ ಧಮ್ಮೋ’”ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ -

“ಅಹಙ್ಕಾರಪಸುತಾಯಂ ಪಜಾ, ಪರಂಕಾರೂಪಸಂಹಿತಾ।
ಏತದೇಕೇ ನಾಬ್ಭಞ್ಞಂಸು, ನ ನಂ ಸಲ್ಲನ್ತಿ ಅದ್ದಸುಂ॥

“ಏತಞ್ಚ ಸಲ್ಲಂ ಪಟಿಕಚ್ಚ [ಪಟಿಗಚ್ಚ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ಪಸ್ಸತೋ।
ಅಹಂ ಕರೋಮೀತಿ ನ ತಸ್ಸ ಹೋತಿ।
ಪರೋ ಕರೋತೀತಿ ನ ತಸ್ಸ ಹೋತಿ॥

“ಮಾನುಪೇತಾ ಅಯಂ ಪಜಾ, ಮಾನಗನ್ಥಾ ಮಾನವಿನಿಬದ್ಧಾ [ಮಾನವಿನಿಬನ್ಧಾ (ಸೀ॰)]।

ದಿಟ್ಠೀಸು ಸಾರಮ್ಭಕಥಾ, ಸಂಸಾರಂ ನಾತಿವತ್ತತೀ"ತಿ॥ ಛಟ್ಠಂ।

೭. ಸುಭೂತಿಸುತ್ತಂ

೫೭. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ - ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಆಯಸ್ಮಾ ಸುಭೂತಿ ಭಗವತೋ ಅವಿದೂರೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತಿ ಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ಆಭುಜಿತ್ವಾ ಉಜುಂ ಕಾಯಂ ಪಣಿಧಾಯ ಅವಿತಕ್ಕಂ ಸಮಾಧಿಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿತ್ವಾ।

ಅದ್ದಸಾ ಖೋ ಭಗವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಸುಭೂತಿಂ ಅವಿದೂರೇ ನಿಸಿನ್ನಂ ಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ಆಭುಜಿತ್ವಾ ಉಜುಂ ಕಾಯಂ ಪಣಿಧಾಯ ಅವಿತಕ್ಕಂ ಸಮಾಧಿಂ ಸಮಾಪನ್ನಂ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ -

"ಯಸ್ಸ ವಿತಕ್ಕಾ ವಿಧೂಪಿತಾ,
ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಸುವಿಕಪ್ಪಿತಾ ಅಸೇಸಾ।
ತಂ ಸಙ್ಗಮತಿಚ್ಚ ಅರೂಪಸಞ್ಞೀ,
ಚತುಯೋಗಾತಿಗತೋ ನ ಜಾತು ಮೇತೀ"ತಿ [ನ ಜಾತಿಮೇತೀತಿ (ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰ ಅಟ್ಠ॰ ಪಾಠನ್ತರಂ)]॥ ಸತ್ತಮಂ।

೮. ಗಣಿಕಾಸುತ್ತಂ

೫೮. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ - ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ರಾಜಗಹೇ ವಿಹರತಿ ವೇಳುವನೇ ಕಲನ್ದಕನಿವಾಪೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ರಾಜಗಹೇ ದ್ವೇ ಪೂಗಾ ಅಞ್ಞತರಿಸ್ಸಾ ಗಣಿಕಾಯ ಸಾರತ್ತಾ ಹೋನ್ತಿ ಪಟಿಬದ್ಧಚಿತ್ತಾ; ಭಣ್ಡನಜಾತಾ ಕಲಹಜಾತಾ ವಿವಾದಾಪನ್ನಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಪಾಣೀಹಿಪಿ ಉಪಕ್ಕಮನ್ತಿ , ಲೇಡ್ಡೂಹಿಪಿ ಉಪಕ್ಕಮನ್ತಿ , ದಣ್ಡೇಹಿಪಿ ಉಪಕ್ಕಮನ್ತಿ, ಸತ್ಥೇಹಿಪಿ ಉಪಕ್ಕಮನ್ತಿ। ತೇ ತತ್ಥ ಮರಣಮ್ಪಿ ನಿಗಚ್ಛನ್ತಿ ಮರಣಮತ್ತಮ್ಪಿ ದುಕ್ಖಂ।

ಅಥ ಖೋ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ರಾಜಗಹಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪಾವಿಸಿಂಸು। ರಾಜಗಹೇ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಪಟಿಕ್ಕನ್ತಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಾ ಖೋ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚುಂ -

"ಇಧ, ಭನ್ತೇ, ರಾಜಗಹೇ ದ್ವೇ ಪೂಗಾ ಅಞ್ಞತರಿಸ್ಸಾ ಗಣಿಕಾಯ ಸಾರತ್ತಾ ಪಟಿಬದ್ಧಚಿತ್ತಾ; ಭಣ್ಡನಜಾತಾ ಕಲಹಜಾತಾ ವಿವಾದಾಪನ್ನಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಪಾಣೀಹಿಪಿ ಉಪಕ್ಕಮನ್ತಿ, ಲೇಡ್ಡೂಹಿಪಿ ಉಪಕ್ಕಮನ್ತಿ, ದಣ್ಡೇಹಿಪಿ ಉಪಕ್ಕಮನ್ತಿ, ಸತ್ಥೇಹಿಪಿ ಉಪಕ್ಕಮನ್ತಿ। ತೇ ತತ್ಥ ಮರಣಮ್ಪಿ ನಿಗಚ್ಛನ್ತಿ ಮರಣಮತ್ತಮ್ಪಿ ದುಕ್ಖ"ನ್ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ -

"ಯಞ್ಚ ಪತ್ತಂ ಯಞ್ಚ ಪತ್ತಬ್ಬಂ, ಉಭಯಮೇತಂ ರಜಾನುಕಿಣ್ಣಂ, ಆತುರಸ್ಸಾನುಸಿಕ್ಖತೋ। ಯೇ ಚ ಸಿಕ್ಖಾಸಾರಾ ಸೀಲಬ್ಬತಂ ಜೀವಿತಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಉಪಟ್ಠಾನಸಾರಾ, ಅಯಮೇಕೋ ಅನ್ತೋ। ಯೇ ಚ ಏವಂವಾದಿನೋ - 'ನತ್ಥಿ ಕಾಮೇಸು ದೋಸೋ'ತಿ, ಅಯಂ ದುತಿಯೋ ಅನ್ತೋ। ಇಚ್ಚೇತೇ ಉಭೋ ಅನ್ತಾ ಕಟಸಿವಡ್ಢನಾ, ಕಟಸಿಯೋ ದಿಟ್ಠಿಂ

ವಡ್ಢೇನ್ತಿ। ಏತೇತೇ ಉಭೋ ಅನ್ತೇ ಅನಭಿಞ್ಞಾಯ ಓಲೀಯನ್ತಿ ಏಕೇ, ಅತಿಧಾವನ್ತಿ ಏಕೇ। ಯೇ ಚ ಖೋ ತೇ ಅಭಿಞ್ಞಾಯ ತತ್ರ ಚ ನಾಹೇಸುಂ, ತೇನ ಚ ನಾಮಞ್ಞಿಂಸು, ವಟ್ಟಂ ತೇಸಂ ನತ್ಥಿ ಪಞ್ಞಾಪನಾಯಾ"ತಿ। ಅಟ್ಠಮಂ।

೯. ಉಪಾತಿಧಾವನ್ತಿಸುತ್ತಂ

೫೯. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ - ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಭಗವಾ ರತ್ತನ್ಧಕಾರತಿಮಿಸಾಯಂ ಅಬ್ಭೋಕಾಸೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತಿ ತೇಲಪ್ಪದೀಪೇಸು ಝಾಯಮಾನೇಸು।

ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಅಧಿಪಾತಕಾ ತೇಸು ತೇಲಪ್ಪದೀಪೇಸು ಆಪಾತಪರಿಪಾತಂ ಅನಯಂ ಆಪಜ್ಜನ್ತಿ, ಬ್ಯಸನಂ ಆಪಜ್ಜನ್ತಿ [ನತ್ಥಿ ಸೀಹಳಪೋತ್ಥಕೇ], ಅನಯಬ್ಯಸನಂ ಆಪಜ್ಜನ್ತಿ [ನತ್ಥಿ ಸೀಹಳಪೋತ್ಥಕೇ]। ಅದ್ದಸಾ ಖೋ ಭಗವಾ ತೇ ಸಮ್ಬಹುಲೇ ಅಧಿಪಾತಕೇ ತೇಸು ತೇಲಪ್ಪದೀಪೇಸು ಆಪಾತಪರಿಪಾತಂ ಅನಯಂ ಆಪಜ್ಜನ್ತೇ, ಬ್ಯಸನಂ ಆಪಜ್ಜನ್ತೇ, ಅನಯಬ್ಯಸನಂ ಆಪಜ್ಜನ್ತೇ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ -

"ಉಪಾತಿಧಾವನ್ತಿ ನ ಸಾರಮೇನ್ತಿ,
ನವಂ ನವಂ ಬನ್ಧನಂ ಬ್ರೂಹಯನ್ತಿ।
ಪತನ್ತಿ ಪಜ್ಜೋತಮಿವಾಧಿಪಾತಕಾ [... ಧಿಪಾತಾ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰)],
ದಿಟ್ಠೇ ಸುತೇ ಇತಿಹೇಕೇ ನಿವಿಟ್ಠಾ"ತಿ॥ ನವಮಂ।

೧೦. ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿಸುತ್ತಂ

೬೦. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ - ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ -

"ಯಾವಕೀವಞ್ಚ, ಭನ್ತೇ, ತಥಾಗತಾ ಲೋಕೇ ನುಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ ಅರಹನ್ತೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಾ ತಾವ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಾ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾ ಸಕ್ಕತಾ ಹೋನ್ತಿ ಗರುಕತಾ ಮಾನಿತಾ ಪೂಜಿತಾ ಅಪಚಿತಾ ಲಾಭಿನೋ ಚೀವರಪಿಣ್ಡಪಾತಸೇನಾಸನಗಿಲಾನಪಚ್ಚಯಭೇಸಜ್ಜಪರಿಕ್ಖಾರಾನಂ। ಯತೋ ಚ ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ತಥಾಗತಾ ಲೋಕೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ ಅರಹನ್ತೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಾ ಅಥ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಾ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾ ಅಸಕ್ಕತಾ ಹೋನ್ತಿ ಅಗರುಕತಾ ಅಮಾನಿತಾ ಅಪೂಜಿತಾ ಅನಪಚಿತಾ ನ ಲಾಭಿನೋ ಚೀವರಪಿಣ್ಡಪಾತಸೇನಾಸನಗಿಲಾನಪಚ್ಚಯಭೇಸಜ್ಜಪರಿಕ್ಖಾರಾನಂ। ಭಗವಾ ಯೇವ [ಭಗವಾ ಚೇವ (ಸ್ಯಾ॰)] ದಾನಿ, ಭನ್ತೇ, ಸಕ್ಕತೋ ಹೋತಿ ಗರುಕತೋ ಮಾನಿತೋ ಪೂಜಿತೋ ಅಪಚಿತೋ ಲಾಭೀ ಚೀವರಪಿಣ್ಡಪಾತಸೇನಾಸನಗಿಲಾನಪಚ್ಚಯಭೇಸಜ್ಜಪರಿಕ್ಖಾರಾನಂ, ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೋ ಚಾ"ತಿ।

"ಏವಮೇತಂ , ಆನನ್ದ, ಯಾವಕೀವಞ್ಚ, ಆನನ್ದ, ತಥಾಗತಾ ಲೋಕೇ ನುಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ ಅರಹನ್ತೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಾ ತಾವ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಾ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾ ಸಕ್ಕತಾ ಹೋನ್ತಿ ಗರುಕತಾ ಮಾನಿತಾ ಪೂಜಿತಾ ಅಪಚಿತಾ ಲಾಭಿನೋ ಚೀವರಪಿಣ್ಡಪಾತಸೇನಾಸನಗಿಲಾನಪಚ್ಚಯಭೇಸಜ್ಜಪರಿಕ್ಖಾರಾನಂ। ಯತೋ ಚ ಖೋ, ಆನನ್ದ, ತಥಾಗತಾ ಲೋಕೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ ಅರಹನ್ತೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಾ ಅಥ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಾ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾ ಅಸಕ್ಕತಾ ಹೋನ್ತಿ ಅಗರುಕತಾ ಅಮಾನಿತಾ ಅಪೂಜಿತಾ ಅನಪಚಿತಾ ನ ಲಾಭಿನೋ ಚೀವರಪಿಣ್ಡಪಾತಸೇನಾಸನಗಿಲಾನಪಚ್ಚಯಭೇಸಜ್ಜಪರಿಕ್ಖಾರಾನಂ। ತಥಾಗತೋವ [ತಥಾಗತೋ ಚೇವ

(ಸ್ಯಾ॰)] ದಾನಿ ಸಕ್ಕತೋ ಹೋತಿ ಗರುಕತೋ ಮಾನಿತೋ ಪೂಜಿತೋ ಅಪಚಿತೋ ಲಾಭೀ ಚೀವರಪಿಣ್ಡಪಾತಸೇನಾಸನಗಿಲಾನಪಚ್ಚಯಭೇಸಜ್ಜಪರಿಕ್ಖಾರಾನಂ, ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೋ ಚಾ''ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ -

''ಓಭಾಸತಿ ತಾವ ಸೋ ಕಿಮಿ,
ಯಾವ ನ ಉನ್ನಮತೇ [ಉಗ್ಗಮತಿ (ಸೀ॰), ಉನ್ನಮತಿ (ಸ್ಯಾ॰)] ಪಭಙ್ಕರೋ।
(ಸ) [( ) ನತ್ಥಿ ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೋತ್ಥಕೇಸು] ವೇರೋಚನಮ್ಹಿ ಉಗ್ಗತೇ,
ಹತಪ್ಪಭೋ ಹೋತಿ ನ ಚಾಪಿ ಭಾಸತಿ॥

''ಏವಂ ಓಭಾಸಿತಮೇವ ತಕ್ಕಿಕಾನಂ [ತಿತ್ಥಿಯಾನಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)],
ಯಾವ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಾ ಲೋಕೇ ನುಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ।
ನ ತಕ್ಕಿಕಾ ಸುಜ್ಝನ್ತಿ ನ ಚಾಪಿ ಸಾವಕಾ,
ದುದ್ದಿಟ್ಠೀ ನ ದುಕ್ಖಾ ಪಮುಚ್ಚರೇ''ತಿ॥ ದಸಮಂ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ -

ಆಯುಜಟಿಲವೇಕ್ಖಣಾ, ತಯೋ ತಿತ್ಥಿಯಾ ಸುಭೂತಿ।
ಗಣಿಕಾ ಉಪಾತಿ ನವಮೋ, ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ ಚ ತೇ ದಸಾತಿ॥

ಜಚ್ಚನ್ಧವಗ್ಗೋ ಛಟ್ಠೋ ನಿಟ್ಠಿತೋ।

೮. ಚೂಳವಗ್ಗೋ

೧. ಪಠಮಲಕುಣ್ಡಕಭದ್ದಿಯಸುತ್ತಂ

೭೧. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಲಕುಣ್ಡಕಭದ್ದಿಯಂ ಅನೇಕಪರಿಯಾಯೇನ ಧಮ್ಮಿಯಾ ಕಥಾಯ ಸನ್ದಸ್ಸೇತಿ ಸಮಾದಪೇತಿ [ಸಮಾದಾಪೇತಿ (?)] ಸಮುತ್ತೇಜೇತಿ ಸಮ್ಪಹಂಸೇತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ಲಕುಣ್ಡಕಭದ್ದಿಯಸ್ಸ ಆಯಸ್ಮತಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೇನ ಅನೇಕಪರಿಯಾಯೇನ ಧಮ್ಮಿಯಾ ಕಥಾಯ ಸನ್ದಸ್ಸಿಯಮಾನಸ್ಸ ಸಮಾದಪಿಯಮಾನಸ್ಸ ಸಮುತ್ತೇಜಿಯಮಾನಸ್ಸ ಸಮ್ಪಹಂಸಿಯಮಾನಸ್ಸ ಅನುಪಾದಾಯ ಆಸವೇಹಿ ಚಿತ್ತಂ ವಿಮುಚ್ಚಿ।

ಅದ್ದಸಾ ಖೋ ಭಗವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಲಕುಣ್ಡಕಭದ್ದಿಯಂ ಆಯಸ್ಮತಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೇನ ಅನೇಕಪರಿಯಾಯೇನ ಧಮ್ಮಿಯಾ ಕಥಾಯ ಸನ್ದಸ್ಸಿಯಮಾನಂ ಸಮಾದಪಿಯಮಾನಂ ಸಮುತ್ತೇಜಿಯಮಾನಂ ಸಮ್ಪಹಂಸಿಯಮಾನಂ ಅನುಪಾದಾಯ ಆಸವೇಹಿ ಚಿತ್ತಂ ವಿಮುತ್ತಂ [ವಿಮುತ್ತಚಿತ್ತಂ (?)]।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ –

> "ಉದ್ಧಂ ಅಧೋ ಸಬ್ಬಧಿ ವಿಪ್ಪಮುತ್ತೋ, ಅಯಂಹಮಸ್ಮೀತಿ [ಅಯಮಹಮಸ್ಮೀತಿ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)] ಅನಾನುಪಸ್ಸೀ।
> ಏವಂ ವಿಮುತ್ತೋ ಉದತಾರಿ ಓಘಂ, ಅತಿಣ್ಣಪುಬ್ಬಂ ಅಪುನಬ್ಭವಾಯಾ"ತಿ॥ ಪಠಮಂ।

೨. ದುತಿಯಲಕುಣ್ಡಕಭದ್ದಿಯಸುತ್ತಂ

೭೨. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಲಕುಣ್ಡಕಭದ್ದಿಯಂ ಸೇಖಂ [ಸೇಕ್ಖೋತಿ (ಸ್ಯಾ॰), ಸೇಖೋತಿ (ಪೀ॰)] ಮಞ್ಞಮಾನೋ ಭಿಯ್ಯೋಸೋಮತ್ತಾಯ ಅನೇಕಪರಿಯಾಯೇನ ಧಮ್ಮಿಯಾ ಕಥಾಯ ಸನ್ದಸ್ಸೇತಿ ಸಮಾದಪೇತಿ ಸಮುತ್ತೇಜೇತಿ ಸಮ್ಪಹಂಸೇತಿ।

ಅದ್ದಸಾ ಖೋ ಭಗವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಸಾರಿಪುತ್ತಂ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಲಕುಣ್ಡಕಭದ್ದಿಯಂ ಸೇಖಂ ಮಞ್ಞಮಾನಂ ಭಿಯ್ಯೋಸೋಮತ್ತಾಯ ಅನೇಕಪರಿಯಾಯೇನ ಧಮ್ಮಿಯಾ ಕಥಾಯ ಸನ್ದಸ್ಸೇನ್ತಂ ಸಮಾದಪೇನ್ತಂ ಸಮುತ್ತೇಜೇನ್ತಂ ಸಮ್ಪಹಂಸೇನ್ತಂ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ –

> "ಅಚ್ಛೇಚ್ಛಿ [ಅಚ್ಛೇಜ್ಜಿ (ಕ॰ ಸೀ॰), ಅಚ್ಛೆಜ್ಜಿ (ಕ॰ ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰), ಅಛಿಜ್ಜಿ (ಕ॰)] ವಟ್ಟಂ ಬ್ಯಗಾ ನಿರಾಸಂ, ವಿಸುಕ್ಖಾ ಸರಿತಾ ನ ಸನ್ದತಿ।
> ಛಿನ್ನಂ ವಟ್ಟಂ ನ ವತ್ತತಿ, ಏಸೇವನ್ತೋ ದುಕ್ಖಸ್ಸಾ"ತಿ॥ ದುತಿಯಂ।

೩. ಪಠಮಸತ್ತಸುತ್ತಂ

೨೩. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ - ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಸಾವತ್ಥಿಯಾ ಮನುಸ್ಸಾ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಕಾಮೇಸು ಅತಿವೇಲಂ ಸತ್ತಾ ( ) [(ಹೋನ್ತಿ) (ಬಹೂಸು) ಅಟ್ಠಕಥಾಯ ಸಂಸನ್ದೇತಬ್ಬಂ] ರತ್ತಾ ಗಿದ್ಧಾ ಗಧಿತಾ [ಗಥಿತಾ (ಸೀ॰)] ಮುಚ್ಛಿತಾ ಅಜ್ಝೋಪನ್ನಾ ಸಮ್ಮತ್ತಕಜಾತಾ ಕಾಮೇಸು ವಿಹರನ್ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪಾವಿಸಿಂಸು। ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಪಟಿಕ್ಕನ್ತಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಾ ಖೋ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚುಂ - “ಇಧ, ಭನ್ತೇ, ಸಾವತ್ಥಿಯಾ ಮನುಸ್ಸಾ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಕಾಮೇಸು ಅತಿವೇಲಂ ಸತ್ತಾ ರತ್ತಾ ಗಿದ್ಧಾ ಗಧಿತಾ ಮುಚ್ಛಿತಾ ಅಜ್ಝೋಪನ್ನಾ ಸಮ್ಮತ್ತಕಜಾತಾ ಕಾಮೇಸು ವಿಹರನ್ತೀ”ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ -

“ಕಾಮೇಸು ಸತ್ತಾ ಕಾಮಸಙ್ಗಸತ್ತಾ,
ಸಂಯೋಜನೇ ವಜ್ಜಮಪಸ್ಸಮಾನಾ।
ನ ಹಿ ಜಾತು ಸಂಯೋಜನಸಙ್ಗಸತ್ತಾ,
ಓಘಂ ತರೇಯ್ಯುಂ ವಿಪುಲಂ ಮಹನ್ತ”ನ್ತಿ॥ ತತಿಯಂ।

೪. ದುತಿಯಸತ್ತಸುತ್ತಂ

೨೪. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ - ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಸಾವತ್ಥಿಯಾ ಮನುಸ್ಸಾ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಕಾಮೇಸು ಸತ್ತಾ ( ) [(ಹೋನ್ತಿ) (ಬಹೂಸು) ಅಟ್ಠಕಥಾಯ ಸಂಸನ್ದೇತಬ್ಬಂ] ರತ್ತಾ ಗಿದ್ಧಾ ಗಧಿತಾ ಮುಚ್ಛಿತಾ ಅಜ್ಝೋಪನ್ನಾ ಅನ್ಧೀಕತಾ ಸಮ್ಮತ್ತಕಜಾತಾ ಕಾಮೇಸು ವಿಹರನ್ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪಾವಿಸಿ। ಅದ್ದಸಾ ಖೋ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಾ ತೇ ಮನುಸ್ಸೇ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಕಾಮೇಸು ಸತ್ತೇ ರತ್ತೇ ಗಿದ್ಧೇ ಗಧಿತೇ ಮುಚ್ಛಿತೇ ಅಜ್ಝೋಪನ್ನೇ ಅನ್ಧೀಕತೇ ಸಮ್ಮತ್ತಕಜಾತೇ ಕಾಮೇಸು ವಿಹರನ್ತೇ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ -

“ಕಾಮನ್ಧಾ ಜಾಲಸಞ್ಛನ್ನಾ, ತಣ್ಹಾಛದನಛಾದಿತಾ।
ಪಮತ್ತಬನ್ಧುನಾ ಬದ್ಧಾ, ಮಚ್ಛಾವ ಕುಮಿನಾಮುಖೇ।
ಜರಾಮರಣಮನ್ವೇನ್ತಿ [ಜರಾಮರಣಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰)], ವಚ್ಛೋ ಖೀರಪಕೋವ ಮಾತರ”ನ್ತಿ॥ ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ಅಪರಲಕುಣ್ಡಕಭದ್ದಿಯಸುತ್ತಂ

೨೫. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ - ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಆಯಸ್ಮಾ ಲಕುಣ್ಡಕಭದ್ದಿಯೋ ಸಮ್ಬಹುಲಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪಿಟ್ಠಿತೋ ಪಿಟ್ಠಿತೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ।

ಅದ್ದಸಾ ಖೋ ಭಗವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಲಕುಣ್ಡಕಭದ್ದಿಯಂ ದೂರತೋವ ಸಮ್ಬಹುಲಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪಿಟ್ಠಿತೋ ಪಿಟ್ಠಿತೋ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ ದುಬ್ಬಣ್ಣಂ ದುದ್ದಸಿಕಂ ಓಕೋಟಿಮಕಂ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪರಿಭೂತರೂಪಂ । ದಿಸ್ವಾನ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ -

"ಪಸ್ಸಥ ನೋ ತುಮ್ಹೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ದೂರತೋವ ಸಮ್ಬಹುಲಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪಿಟ್ಠಿತೋ ಪಿಟ್ಠಿತೋ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ ದುಬ್ಬಣ್ಣಂ ದುದ್ದಸಿಕಂ ಓಕೋಟಿಮಕಂ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪರಿಭೂತರೂಪ"ನ್ತಿ? "ಏವಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ।

"ಏಸೋ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಮಹಿದ್ಧಿಕೋ ಮಹಾನುಭಾವೋ। ನ ಚ ಸಾ ಸಮಾಪತ್ತಿ ಸುಲಭರೂಪಾ ಯಾ ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಅಸಮಾಪನ್ನಪುಬ್ಬಾ। ಯಸ್ಸ ಚತ್ಥಾಯ [ಯಸ್ಸತ್ಥಾಯ (ಸೀ॰ ಕ॰)] ಕುಲಪುತ್ತಾ ಸಮ್ಮದೇವ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜನ್ತಿ ತದನುತ್ತರಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಪರಿಯೋಸಾನಂ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತೀ"ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ -

"ನೇಲಙ್ಗೋ ಸೇತಪಚ್ಛಾದೋ, ಏಕಾರೋ ವತ್ತತೀ ರಥೋ।
ಅನೀಘಂ ಪಸ್ಸ ಆಯನ್ತಂ, ಛಿನ್ನಸೋತಂ ಅಬನ್ಧನ"ನ್ತಿ॥ ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ತಣ್ಹಾಸಙ್ಖಯಸುತ್ತಂ

೬೬. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ - ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಆಯಸ್ಮಾ ಅಞ್ಞಾಸಿಕೋಣ್ಡಞ್ಞೋ [ಅಞ್ಞಾತಕೋಣ್ಡಞ್ಞೋ (ಸಬ್ಬತ್ಥ)] ಭಗವತೋ ಅವಿದೂರೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತಿ ಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ಆಭುಜಿತ್ವಾ ಉಜುಂ ಕಾಯಂ ಪಣಿಧಾಯ ತಣ್ಹಾಸಙ್ಖಯವಿಮುತ್ತಿಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಮಾನೋ।

ಅದ್ದಸಾ ಖೋ ಭಗವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಅಞ್ಞಾಸಿಕೋಣ್ಡಞ್ಞಂ ಅವಿದೂರೇ ನಿಸಿನ್ನಂ ಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ಆಭುಜಿತ್ವಾ ಉಜುಂ ಕಾಯಂ ಪಣಿಧಾಯ ತಣ್ಹಾಸಙ್ಖಯವಿಮುತ್ತಿಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಮಾನಂ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ -

"ಯಸ್ಸ ಮೂಲಂ ಛಮಾ ನತ್ಥಿ, ಪಣ್ಣಾ ನತ್ಥಿ ಕುತೋ ಲತಾ।
ತಂ ಧೀರಂ ಬನ್ಧನಾ ಮುತ್ತಂ, ಕೋ ತಂ ನಿನ್ದಿತುಮರಹತಿ।
ದೇವಾಪಿ ನಂ ಪಸಂಸನ್ತಿ, ಬ್ರಹ್ಮುನಾಪಿ ಪಸಂಸಿತೋ"ತಿ॥ ಛಟ್ಠಂ।

೭. ಪಪಞ್ಚಖಯಸುತ್ತಂ

೬೭. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ - ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಭಗವಾ ಅತ್ತನೋ ಪಪಞ್ಚಸಞ್ಞಾಸಙ್ಖಾಪಹಾನಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಮಾನೋ ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಅತ್ತನೋ ಪಪಞ್ಚಸಞ್ಞಾಸಙ್ಖಾಪಹಾನಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ -

"ಯಸ್ಸ ಪಪಞ್ಚಾ ಠಿತಿ ಚ ನತ್ಥಿ,
ಸನ್ದಾನಂ ಪಲಿಘಞ್ಚ ವೀತಿವತ್ತೋ।
ತಂ ನಿತ್ತಣ್ಹಂ ಮುನಿಂ ಚರನ್ತಂ,

ನಾವಜಾನಾತಿ ಸದೇವಕೋಪಿ ಲೋಕೋ”ತಿ॥ ಸತ್ತಮಂ।

೮. ಕಚ್ಚಾನಸುತ್ತಂ

೭೮. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಕಚ್ಚಾನೋ ಭಗವತೋ ಅವಿದೂರೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತಿ ಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ಆಭುಜಿತ್ವಾ ಉಜುಂ ಕಾಯಂ ಪಣಿಧಾಯ ಕಾಯಗತಾಯ ಸತಿಯಾ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಪರಿಮುಖಂ ಸೂಪಟ್ಠಿತಾಯ।

ಅದ್ದಸಾ ಖೋ ಭಗವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಮಹಾಕಚ್ಚಾನಂ ಅವಿದೂರೇ ನಿಸಿನ್ನಂ ಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ಆಭುಜಿತ್ವಾ ಉಜುಂ ಕಾಯಂ ಪಣಿಧಾಯ ಕಾಯಗತಾಯ ಸತಿಯಾ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಪರಿಮುಖಂ ಸೂಪಟ್ಠಿತಾಯ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ –

“ಯಸ್ಸ ಸಿಯಾ ಸಬ್ಬದಾ ಸತಿ,
ಸತತಂ ಕಾಯಗತಾ ಉಪಟ್ಠಿತಾ।
ನೋ ಚಸ್ಸ ನೋ ಚ ಮೇ ಸಿಯಾ,
ನ ಭವಿಸ್ಸತಿ ನ ಚ ಮೇ ಭವಿಸ್ಸತಿ।
ಅನುಪುಬ್ಬವಿಹಾರಿ ತತ್ಥ ಸೋ,
ಕಾಲೇನೇವ ತರೇ ವಿಸತ್ತಿಕ”ನ್ತಿ॥ ಅಟ್ಠಮಂ।

೯. ಉದಪಾನಸುತ್ತಂ

೭೯. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಮಲ್ಲೇಸು ಚಾರಿಕಂ ಚರಮಾನೋ ಮಹತಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಯೇನ ಥೂಣಂ [ಥೂನಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)] ನಾಮ ಮಲ್ಲಾನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಾಮೋ ತದವಸರಿ। ಅಸ್ಸೋಸುಂ ಖೋ ಥೂಣೇಯ್ಯಕಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಹಪತಿಕಾ – “ಸಮಣೋ ಖಲು, ಭೋ, ಗೋತಮೋ ಸಕ್ಯಪುತ್ತೋ ಸಕ್ಯಕುಲಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಮಲ್ಲೇಸು ಚಾರಿಕಂ ಚರಮಾನೋ ಮಹತಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಥೂಣಂ ಅನುಪ್ಪತ್ತೋ”ತಿ।( ) [(ಅಥ ಖೋ ತೇ ಥೂಣೇಯ್ಯಕಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಹಪತಿಕಾ) (?)] ಉದಪಾನಂ ತಿಣಸ್ಸ ಚ ಭುಸಸ್ಸ ಚ ಯಾವ ಮುಖತೋ ಪೂರೇಸುಂ – “ಮಾ ತೇ ಮುಣ್ಡಕಾ ಸಮಣಕಾ ಪಾನೀಯಂ ಅಪಂಸೂ”ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಮಗ್ಗಾ ಓಕ್ಕಮ್ಮ ಯೇನ ರುಕ್ಖಮೂಲಂ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪಞ್ಞತ್ತೇ ಆಸನೇ ನಿಸೀದಿ। ನಿಸಜ್ಜ ಖೋ ಭಗವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಆನನ್ದಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ – “ಇಙ್ಘ ಮೇ ತ್ವಂ, ಆನನ್ದ, ಏತಮ್ಹಾ ಉದಪಾನಾ ಪಾನೀಯಂ ಆಹರಾ”ತಿ।

ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – “ಇದಾನಿ ಸೋ, ಭನ್ತೇ, ಉದಪಾನೋ ಥೂಣೇಯ್ಯಕೇಹಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಹಪತಿಕೇಹಿ ತಿಣಸ್ಸ ಚ ಭುಸಸ್ಸ ಚ ಯಾವ ಮುಖತೋ ಪೂರಿತೋ – ‘ಮಾ ತೇ ಮುಣ್ಡಕಾ ಸಮಣಕಾ ಪಾನೀಯಂ ಅಪಂಸೂ’”ತಿ।

ದುತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ…ಪೇ॰… ತತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಭಗವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಆನನ್ದಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ – “ಇಙ್ಘ ಮೇ ತ್ವಂ, ಆನನ್ದ, ಏತಮ್ಹಾ ಉದಪಾನಾ ಪಾನೀಯಂ ಆಹರಾ”ತಿ। “ಏವಂ, ಭನ್ತೇ”ತಿ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಭಗವತೋ ಪಟಿಸ್ಸುತ್ವಾ ಪತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಯೇನ ಸೋ ಉದಪಾನೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ। ಅಥ ಖೋ ಸೋ ಉದಪಾನೋ ಆಯಸ್ಮನ್ತೇ ಆನನ್ದೇ ಉಪಸಙ್ಕಮನ್ತೇ ಸಬ್ಬಂ ತಂ

ತಿಣಞ್ಚ ಭುಸಞ್ಚ ಮುಖತೋ ಓವಮಿತ್ವಾ ಅಚ್ಛಸ್ಸ ಉದಕಸ್ಸ ಅನಾವಿಲಸ್ಸ ವಿಪ್ಪಸನ್ನಸ್ಸ ಯಾವ ಮುಖತೋ ಪೂರಿತೋ ವಿಸ್ಸನ್ದನ್ತೋ [ವಿಸ್ಸನ್ದೋ (ಕ॰)] ಮಞ್ಞೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ।

ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ಆನನ್ದಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ – "ಅಚ್ಛರಿಯಂ ವತ, ಭೋ, ಅಬ್ಭುತಂ ವತ, ಭೋ, ತಥಾಗತಸ್ಸ ಮಹಿದ್ಧಿಕತಾ ಮಹಾನುಭಾವತಾ! ಅಯಞ್ಹಿ ಸೋ ಉದಪಾನೋ ಮಯಿ ಉಪಸಙ್ಕಮನ್ತೇ ಸಬ್ಬಂ ತಂ ತಿಣಞ್ಚ ಭುಸಞ್ಚ ಮುಖತೋ ಓವಮಿತ್ವಾ ಅಚ್ಛಸ್ಸ ಉದಕಸ್ಸ ಅನಾವಿಲಸ್ಸ ವಿಪ್ಪಸನ್ನಸ್ಸ ಯಾವ ಮುಖತೋ ಪೂರಿತೋ ವಿಸ್ಸನ್ದನ್ತೋ ಮಞ್ಞೇ ಠಿತೋ"ತಿ!! ಪತ್ತೇನ ಪಾನೀಯಂ ಆದಾಯ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – "ಅಚ್ಛರಿಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಅಬ್ಭುತಂ, ಭನ್ತೇ, ತಥಾಗತಸ್ಸ ಮಹಿದ್ಧಿಕತಾ ಮಹಾನುಭಾವತಾ! ಅಯಞ್ಹಿ ಸೋ, ಭನ್ತೇ, ಉದಪಾನೋ ಮಯಿ ಉಪಸಙ್ಕಮನ್ತೇ ಸಬ್ಬಂ ತಂ ತಿಣಞ್ಚ ಭುಸಞ್ಚ ಮುಖತೋ ಓವಮಿತ್ವಾ ಅಚ್ಛಸ್ಸ ಉದಕಸ್ಸ ಅನಾವಿಲಸ್ಸ ವಿಪ್ಪಸನ್ನಸ್ಸ ಯಾವ ಮುಖತೋ ಪೂರಿತೋ ವಿಸ್ಸನ್ದನ್ತೋ ಮಞ್ಞೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ!! ಪಿವತು ಭಗವಾ ಪಾನೀಯಂ, ಪಿವತು ಸುಗತೋ ಪಾನೀಯ"ನ್ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ –

"ಕಿಂ ಕಯಿರಾ ಉದಪಾನೇನ,
ಆಪಾ ಚೇ ಸಬ್ಬದಾ ಸಿಯುಂ।
ತಣ್ಹಾಯ ಮೂಲತೋ ಛೇತ್ವಾ,
ಕಿಸ್ಸ ಪರಿಯೇಸನಂ ಚರೇ"ತಿ॥ ನವಮಂ।

೧೦. ಉತೇನಸುತ್ತಂ

೭೦. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಕೋಸಮ್ಬಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಘೋಸಿತಾರಾಮೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ರಞ್ಞೋ ಉತೇನಸ್ಸ [ಉದೇನಸ್ಸ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)] ಉಯ್ಯಾನಗತಸ್ಸ ಅನ್ತೇಪುರಂ ದಡ್ಢಂ ಹೋತಿ, ಪಞ್ಚ ಚ ಇತ್ಥಿಸತಾನಿ [ಪಞ್ಚ ಇತ್ಥಿಸತಾನಿ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)] ಕಾಲಙ್ಕತಾನಿ ಹೋನ್ತಿ ಸಾಮಾವತೀಪಮುಖಾನಿ।

ಅಥ ಖೋ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಕೋಸಮ್ಬಿಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪಾವಿಸಿಂಸು। ಕೋಸಮ್ಬಿಯಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಪಟಿಕ್ಕನ್ತಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಾ ಖೋ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚುಂ – "ಇಧ, ಭನ್ತೇ, ರಞ್ಞೋ ಉತೇನಸ್ಸ ಉಯ್ಯಾನಗತಸ್ಸ ಅನ್ತೇಪುರಂ ದಡ್ಢಂ, ಪಞ್ಚ ಚ ಇತ್ಥಿಸತಾನಿ ಕಾಲಙ್ಕತಾನಿ ಸಾಮಾವತೀಪಮುಖಾನಿ। ತಾಸಂ, ಭನ್ತೇ, ಉಪಾಸಿಕಾನಂ ಕಾ ಗತಿ ಕೋ ಅಭಿಸಮ್ಪರಾಯೋ"ತಿ?

"ಸನ್ತೇತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಉಪಾಸಿಕಾಯೋ ಸೋತಾಪನ್ನಾ, ಸನ್ತಿ ಸಕದಾಗಾಮಿನಿಯೋ, ಸನ್ತಿ ಅನಾಗಾಮಿನಿಯೋ। ಸಬ್ಬಾ ತಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಉಪಾಸಿಕಾಯೋ ಅನಿಪ್ಫಲಾ ಕಾಲಙ್ಕತಾ"ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ –

"ಮೋಹಸಮ್ಬನ್ಧನೋ ಲೋಕೋ, ಭಬ್ಬರೂಪೋವ ದಿಸ್ಸತಿ।
ಉಪಧಿಬನ್ಧನೋ [ಉಪಧಿಸಮ್ಬನ್ಧನೋ (ಕ॰ ಸೀ॰)] ಬಾಲೋ, ತಮಸಾ ಪರಿವಾರಿತೋ।
ಸಸ್ಸತೋರಿವ [ಸಸ್ಸತಿ ವಿಯ (ಕ॰ ಸೀ॰)] ಖಾಯತಿ, ಪಸ್ಸತೋ ನತ್ಥಿ ಕಿಞ್ಚನ"ನ್ತಿ॥ ದಸಮಂ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ -

ದ್ವೇ ಭದ್ದಿಯಾ ದ್ವೇ ಚ ಸತ್ತಾ, ಲಕುಣ್ಡಕೋ ತಣ್ಹಾಖಯೋ।
ಪಪಞ್ಚಖಯೋ ಚ ಕಚ್ಚಾನೋ, ಉದಪಾನಞ್ಚ ಉತೇನೋತಿ॥

ಚೂಳವಗ್ಗೋ [ಚುಲ್ಲವಗ್ಗೋ (ಸೀ॰), ಚೂಲವಗ್ಗೋ (ಪೀ॰)] ಸತ್ತಮೋ ನಿಟ್ಠಿತೋ।

೮. ಪಾಟಲಿಗಾಮಿಯವಗ್ಗೋ

೧. ಪಠಮನಿಬ್ಬಾನಪಟಿಸಂಯುತ್ತಸುತ್ತಂ

೭೧. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ - ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಭಗವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ನಿಬ್ಬಾನಪಟಿಸಂಯುತ್ತಾಯ ಧಮ್ಮಿಯಾ ಕಥಾಯ ಸನ್ದಸ್ಸೇತಿ ಸಮಾದಪೇತಿ ಸಮುತ್ತೇಜೇತಿ ಸಮ್ಪಹಂಸೇತಿ। ತೇಧ ಭಿಕ್ಖೂ [ತೇ ಚ ಭಿಕ್ಖೂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰ ತದಟ್ಠಕಥಾಪಿ ಓಲೋಕೇತಬ್ಬಾ] ಅಟ್ಠಿಂ ಕತ್ವಾ [ಅಟ್ಠೀಕತ್ವಾ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰), ಅಟ್ಠಿಕತ್ವಾ (ಪೀ॰)] ಮನಸಿ ಕತ್ವಾ ಸಬ್ಬಂ ಚೇತಸೋ [ಸಬ್ಬಂ ಚೇತಸಾ (ಇತಿಪಿ ಅಞ್ಞಸುತ್ತೇಸು)] ಸಮನ್ನಾಹರಿತ್ವಾ ಓಹಿತಸೋತಾ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣನ್ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ -

"ಅತ್ಥಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತದಾಯತನಂ, ಯತ್ಥ ನೇವ ಪಥವೀ, ನ ಆಪೋ, ನ ತೇಜೋ, ನ ವಾಯೋ, ನ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಂ, ನ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಂ, ನ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಂ, ನ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಂ, ನಾಯಂ ಲೋಕೋ, ನ ಪರಲೋಕೋ, ನ ಉಭೋ ಚನ್ದಿಮಸೂರಿಯಾ। ತತ್ರಾಪಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನೇವ ಆಗತಿಂ ವದಾಮಿ , ನ ಗತಿಂ, ನ ಠಿತಿಂ, ನ ಚುತಿಂ, ನ ಉಪಪತ್ತಿಂ; ಅಪ್ಪತಿಟ್ಠಂ, ಅಪ್ಪವತ್ತಂ, ಅನಾರಮ್ಮಣಮೇವೇತಂ। ಏಸೇವನ್ತೋ ದುಕ್ಖಸ್ಸಾ"ತಿ। ಪಠಮಂ।

೨. ದುತಿಯನಿಬ್ಬಾನಪಟಿಸಂಯುತ್ತಸುತ್ತಂ

೭೨. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ - ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಭಗವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ನಿಬ್ಬಾನಪಟಿಸಂಯುತ್ತಾಯ ಧಮ್ಮಿಯಾ ಕಥಾಯ ಸನ್ದಸ್ಸೇತಿ ಸಮಾದಪೇತಿ ಸಮುತ್ತೇಜೇತಿ ಸಮ್ಪಹಂಸೇತಿ। ತೇಧ ಭಿಕ್ಖೂ ಅಟ್ಠಿಂ ಕತ್ವಾ ಮನಸಿ ಕತ್ವಾ ಸಬ್ಬಂ ಚೇತಸೋ ಸಮನ್ನಾಹರಿತ್ವಾ ಓಹಿತಸೋತಾ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣನ್ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ -

"ದುದ್ದಸಂ ಅನತಂ ನಾಮ, ನ ಹಿ ಸಚ್ಚಂ ಸುದಸ್ಸನಂ।
ಪಟಿವಿದ್ಧಾ ತಣ್ಹಾ ಜಾನತೋ, ಪಸ್ಸತೋ ನತ್ಥಿ ಕಿಞ್ಚನ"ನ್ತಿ॥ ದುತಿಯಂ।

೩. ತತಿಯನಿಬ್ಬಾನಪಟಿಸಂಯುತ್ತಸುತ್ತಂ

೭೩. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ - ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಭಗವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ನಿಬ್ಬಾನಪಟಿಸಂಯುತ್ತಾಯ ಧಮ್ಮಿಯಾ ಕಥಾಯ ಸನ್ದಸ್ಸೇತಿ ಸಮಾದಪೇತಿ ಸಮುತ್ತೇಜೇತಿ ಸಮ್ಪಹಂಸೇತಿ। ತೇಧ ಭಿಕ್ಖೂ ಅಟ್ಠಿಂ ಕತ್ವಾ, ಮನಸಿ ಕತ್ವಾ, ಸಬ್ಬಂ ಚೇತಸೋ ಸಮನ್ನಾಹರಿತ್ವಾ, ಓಹಿತಸೋತಾ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣನ್ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ -

"ಅತ್ಥಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಜಾತಂ ಅಭೂತಂ ಅಕತಂ ಅಸಙ್ಖತಂ। ನೋ ಚೇತಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಭವಿಸ್ಸ ಅಜಾತಂ ಅಭೂತಂ ಅಕತಂ ಅಸಙ್ಖತಂ, ನಯಿಧ ಜಾತಸ್ಸ ಭೂತಸ್ಸ ಕತಸ್ಸ ಸಙ್ಖತಸ್ಸ ನಿಸ್ಸರಣಂ ಪಞ್ಞಾಯೇಥ। ಯಸ್ಮಾ ಚ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ,

ಅತ್ಥಿ ಅಜಾತಂ ಅಭೂತಂ ಅಕತಂ ಅಸಙ್ಖತಂ, ತಸ್ಮಾ ಜಾತಸ್ಸ ಭೂತಸ್ಸ ಕತಸ್ಸ ಸಙ್ಖತಸ್ಸ ನಿಸ್ಸರಣಂ ಪಞ್ಞಾಯತೀ"ತಿ। ತತಿಯಂ।

೪. ಚತುತ್ಥನಿಬ್ಬಾನಪಟಿಸಂಯುತ್ತಸುತ್ತಂ

೭೪. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ - ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಭಗವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ನಿಬ್ಬಾನಪಟಿಸಂಯುತ್ತಾಯ ಧಮ್ಮಿಯಾ ಕಥಾಯ ಸನ್ದಸ್ಸೇತಿ ಸಮಾದಪೇತಿ ಸಮುತ್ತೇಜೇತಿ ಸಮ್ಪಹಂಸೇತಿ। ತೇಧ ಭಿಕ್ಖೂ ಅಟ್ಠಿಂ ಕತ್ವಾ ಮನಸಿ ಕತ್ವಾ ಸಬ್ಬಂ ಚೇತಸೋ ಸಮನ್ನಾಹರಿತ್ವಾ ಓಹಿತಸೋತಾ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣನ್ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ -

"ನಿಸ್ಸಿತಸ್ಸ ಚಲಿತಂ, ಅನಿಸ್ಸಿತಸ್ಸ ಚಲಿತಂ ನತ್ಥಿ। ಚಲಿತೇ ಅಸತಿ ಪಸ್ಸದ್ಧಿ, ಪಸ್ಸದ್ಧಿಯಾ ಸತಿ ನತಿ ನ ಹೋತಿ। ನತಿಯಾ ಅಸತಿ ಆಗತಿಗತಿ ನ ಹೋತಿ। ಆಗತಿಗತಿಯಾ ಅಸತಿ ಚುತೂಪಪಾತೋ ನ ಹೋತಿ। ಚುತೂಪಪಾತೇ ಅಸತಿ ನೇವಿಧ ನ ಹುರಂ ನ ಉಭಯಮನ್ತರೇನ [ನ ಉಭಯಮನ್ತರೇ (ಸಬ್ಬತ್ಥ) ಮ॰ ನಿ॰ ೩.೩೯೩; ಸಂ॰ ನಿ॰ ೪.೮೭ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಂ]। ಏಸೇವನ್ತೋ ದುಕ್ಖಸ್ಸಾ"ತಿ। ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ಚುನ್ದಸುತ್ತಂ

೭೫. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ - ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಮಲ್ಲೇಸು ಚಾರಿಕಂ ಚರಮಾನೋ ಮಹತಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಯೇನ ಪಾವಾ ತದವಸರಿ। ತತ್ರ ಸುದಂ ಭಗವಾ ಪಾವಾಯಂ ವಿಹರತಿ ಚುನ್ದಸ್ಸ ಕಮ್ಮಾರಪುತ್ತಸ್ಸ ಅಮ್ಬವನೇ।

ಅಸ್ಸೋಸಿ ಖೋ ಚುನ್ದೋ ಕಮ್ಮಾರಪುತ್ತೋ - "ಭಗವಾ ಕಿರ ಮಲ್ಲೇಸು ಚಾರಿಕಂ ಚರಮಾನೋ ಮಹತಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಪಾವಂ ಅನುಪ್ಪತ್ತೋ ಪಾವಾಯಂ ವಿಹರತಿ ಮಯ್ಹಂ ಅಮ್ಬವನೇ"ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಚುನ್ದೋ ಕಮ್ಮಾರಪುತ್ತೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಂ ಖೋ ಚುನ್ದಂ ಕಮ್ಮಾರಪುತ್ತಂ ಭಗವಾ ಧಮ್ಮಿಯಾ ಕಥಾಯ ಸನ್ದಸ್ಸೇಸಿ ಸಮಾದಪೇಸಿ ಸಮುತ್ತೇಜೇಸಿ ಸಮ್ಪಹಂಸೇಸಿ। ಅಥ ಖೋ ಚುನ್ದೋ ಕಮ್ಮಾರಪುತ್ತೋ ಭಗವತಾ ಧಮ್ಮಿಯಾ ಕಥಾಯ ಸನ್ದಸ್ಸಿತೋ ಸಮಾದಪಿತೋ ಸಮುತ್ತೇಜಿತೋ ಸಮ್ಪಹಂಸಿತೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಅಧಿವಾಸೇತು ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಸ್ವಾತನಾಯ ಭತ್ತಂ ಸದ್ಧಿಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನಾ"ತಿ। ಅಧಿವಾಸೇಸಿ ಭಗವಾ ತುಣ್ಹೀಭಾವೇನ।

ಅಥ ಖೋ ಚುನ್ದೋ ಕಮ್ಮಾರಪುತ್ತೋ ಭಗವತೋ ಅಧಿವಾಸನಂ ವಿದಿತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಅಥ ಖೋ ಚುನ್ದೋ ಕಮ್ಮಾರಪುತ್ತೋ ತಸ್ಸಾ ರತ್ತಿಯಾ ಅಚ್ಚಯೇನ ಸಕೇ ನಿವೇಸನೇ ಪಣೀತಂ ಖಾದನೀಯಂ ಭೋಜನೀಯಂ ಪಟಿಯಾದಾಪೇತ್ವಾ ಪಹೂತಞ್ಚ ಸೂಕರಮದ್ದವಂ ಭಗವತೋ ಕಾಲಂ ಆರೋಚಾಪೇಸಿ - "ಕಾಲೋ, ಭನ್ತೇ, ನಿಟ್ಠಿತಂ ಭತ್ತ"ನ್ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ ಯೇನ ಚುನ್ದಸ್ಸ ಕಮ್ಮಾರಪುತ್ತಸ್ಸ ನಿವೇಸನಂ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪಞ್ಞತ್ತೇ ಆಸನೇ ನಿಸೀದಿ। ನಿಸಜ್ಜ ಖೋ ಭಗವಾ ಚುನ್ದಂ ಕಮ್ಮಾರಪುತ್ತಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - "ಯಂ ತೇ, ಚುನ್ದ, ಸೂಕರಮದ್ದವಂ ಪಟಿಯತ್ತಂ ತೇನ ಮಂ ಪರಿವಿಸ, ಯಂ ಪನಞ್ಞಂ ಖಾದನೀಯಂ ಭೋಜನೀಯಂ ಪಟಿಯತ್ತಂ ತೇನ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ಪರಿವಿಸಾ"ತಿ। "ಏವಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಖೋ ಚುನ್ದೋ ಕಮ್ಮಾರಪುತ್ತೋ ಭಗವತೋ

ಪಟಿಸ್ಸುತ್ವಾ ಯಂ ಅಹೋಸಿ ಸೂಕರಮದ್ದವಂ ಪಟಿಯತ್ತಂ ತೇನ ಭಗವನ್ತಂ ಪರಿವಿಸಿ; ಯಂ ಪನಞ್ಞಂ ಖಾದನೀಯಂ ಭೋಜನೀಯಂ ಪಟಿಯತ್ತಂ ತೇನ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ಪರಿವಿಸಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಚುನ್ದಂ ಕಮ್ಮಾರಪುತ್ತಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ – "ಯಂ ತೇ, ಚುನ್ದ, ಸೂಕರಮದ್ದವಂ ಅವಸಿಟ್ಠಂ ತಂ ಸೋಬ್ಭೇ ನಿಖಣಾಹಿ। ನಾಹಂ ತಂ, ಚುನ್ದ, ಪಸ್ಸಾಮಿ ಸದೇವಕೇ ಲೋಕೇ ಸಮಾರಕೇ ಸಬ್ರಹ್ಮಕೇ ಸಸ್ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಯಾ ಪಜಾಯ ಸದೇವಮನುಸ್ಸಾಯ ಯಸ್ಸ ತಂ ಪರಿಭುತ್ತಂ ಸಮ್ಮಾ ಪರಿಣಾಮಂ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯ ಅಞ್ಞತ್ರ ತಥಾಗತಸ್ಸಾ"ತಿ [ಅಞ್ಞತ್ರ ತಥಾಗತೇನಾತಿ (ಕ॰ ಸೀ॰)]। "ಏವಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಖೋ ಚುನ್ದೋ ಕಮ್ಮಾರಪುತ್ತೋ ಭಗವತೋ ಪಟಿಸ್ಸುತ್ವಾ ಯಂ ಅಹೋಸಿ ಸೂಕರಮದ್ದವಂ ಅವಸಿಟ್ಠಂ ತಂ ಸೋಬ್ಭೇ ನಿಖಣಿತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಂ ಖೋ ಚುನ್ದಂ ಕಮ್ಮಾರಪುತ್ತಂ ಭಗವಾ ಧಮ್ಮಿಯಾ ಕಥಾಯ ಸನ್ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಸಮಾದಪೇತ್ವಾ ಸಮುತ್ತೇಜೇತ್ವಾ ಸಮ್ಪಹಂಸೇತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವತೋ ಚುನ್ದಸ್ಸ ಕಮ್ಮಾರಪುತ್ತಸ್ಸ ಭತ್ತಂ ಭುತ್ತಾವಿಸ್ಸ ಖರೋ ಆಬಾಧೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ। ಲೋಹಿತಪಕ್ಖನ್ದಿಕಾ ಪಬಾಳ್ಹಾ [ಬಾಳ್ಹಾ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)] ವೇದನಾ ವತ್ತನ್ತಿ ಮಾರಣನ್ತಿಕಾ। ತತ್ರ ಸುದಂ ಭಗವಾ ಸತೋ ಸಮ್ಪಜಾನೋ ಅಧಿವಾಸೇಸಿ ಅವಿಹಞ್ಞಮಾನೋ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಆನನ್ದಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ – "ಆಯಾಮಾನನ್ದ, ಯೇನ ಕುಸಿನಾರಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ। "ಏವಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಭಗವತೋ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸಿ।

"ಚುನ್ದಸ್ಸ ಭತ್ತಂ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ, ಕಮ್ಮಾರಸ್ಸಾತಿ ಮೇ ಸುತಂ।
ಆಬಾಧಂ ಸಮ್ಫುಸೀ ಧೀರೋ, ಪಬಾಳ್ಹಂ ಮಾರಣನ್ತಿಕಂ॥

"ಭುತ್ತಸ್ಸ ಚ ಸೂಕರಮದ್ದವೇನ, ಬ್ಯಾಧಿಪ್ಪಬಾಳ್ಹೋ ಉದಪಾದಿ ಸತ್ಥುನೋ।
ವಿರಿಚ್ಚಮಾನೋ [ವಿರಿಞ್ಚಮಾನೋ (?) ವಿರೇಚಮಾನೋ (ದೀ॰ ನಿ॰ ೨.೧೯೦)] ಭಗವಾ ಅವೋಚ, 'ಗಚ್ಛಾಮಹಂ ಕುಸಿನಾರಂ ನಗರ'"ನ್ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಮಗ್ಗಾ ಓಕ್ಕಮ್ಮ ಯೇನ ಅಞ್ಞತರಂ ರುಕ್ಖಮೂಲಂ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಆನನ್ದಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ – "ಇಙ್ಘ ಮೇ ತ್ವಂ, ಆನನ್ದ, ಚತುಗ್ಗುಣಂ ಸಙ್ಘಾಟಿಂ ಪಞ್ಞಾಪೇಹಿ; ಕಿಲನ್ತೋಸ್ಮಿ, ಆನನ್ದ, ನಿಸೀದಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಏವಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಭಗವತೋ ಪಟಿಸ್ಸುತ್ವಾ ಚತುಗ್ಗುಣಂ ಸಙ್ಘಾಟಿಂ ಪಞ್ಞಾಪೇಸಿ। ನಿಸೀದಿ ಭಗವಾ ಪಞ್ಞತ್ತೇ ಆಸನೇ। ನಿಸಜ್ಜ ಖೋ ಭಗವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಆನನ್ದಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ – "ಇಙ್ಘ ಮೇ ತ್ವಂ, ಆನನ್ದ, ಪಾನೀಯಂ ಆಹರ; ಪಿಪಾಸಿತೋಸ್ಮಿ, ಆನನ್ದ, ಪಿವಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ।

ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – "ಇದಾನಿ, ಭನ್ತೇ, ಪಞ್ಚಮತ್ತಾನಿ ಸಕಟಸತಾನಿ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಾನಿ। ತಂ ಚಕ್ಕಚ್ಛಿನ್ನಂ ಉದಕಂ ಪರಿತ್ತಂ ಲುಳಿತಂ ಆವಿಲಂ ಸನ್ದತಿ। ಅಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಕುಕುಟ್ಠಾ [ಕಕುತ್ಥಾ (ಸೀ॰), ಕುಕುಟಾ (ಸ್ಯಾ॰), ಕಕುಧಾ (ದೀ॰ ನಿ॰ ೨.೧೯೧)] ನದೀ ಅವಿದೂರೇ ಅಚ್ಛೋದಕಾ ಸಾತೋದಕಾ ಸೀತೋದಕಾ ಸೇತೋದಕಾ ಸುಪತಿತ್ಥಾ ರಮಣೀಯಾ। ಏತ್ಥ ಭಗವಾ ಪಾನೀಯಞ್ಚ ಪಿವಿಸ್ಸತಿ ಗತ್ತಾನಿ ಚ ಸೀತೀಕರಿಸ್ಸತೀ"ತಿ [ಸೀತಿಂ ಕರಿಸ್ಸತೀತಿ (ಸೀ॰), ಸೀತಂ ಕರಿಸ್ಸತೀತಿ (ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰ ಕ॰)]।

ದುತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ…ಪೇ॰… ತತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಭಗವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಆನನ್ದಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ – "ಇಙ್ಘ ಮೇ ತ್ವಂ, ಆನನ್ದ, ಪಾನೀಯಂ ಆಹರ; ಪಿಪಾಸಿತೋಸ್ಮಿ, ಆನನ್ದ, ಪಿವಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಏವಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಭಗವತೋ ಪಟಿಸ್ಸುತ್ವಾ ಪತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಯೇನ ಸಾ ನದೀ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ। ಅಥ ಖೋ ಸಾ ನದೀ ಚಕ್ಕಚ್ಛಿನ್ನಾ ಪರಿತ್ತಾ ಲುಳಿತಾ ಆವಿಲಾ ಸನ್ದಮಾನಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತೇ ಆನನ್ದೇ ಉಪಸಙ್ಕಮನ್ತೇ ಅಚ್ಛಾ ವಿಪ್ಪಸನ್ನಾ ಅನಾವಿಲಾ ಸನ್ದತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ಆನನ್ದಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ – “ಅಚ್ಛರಿಯಂ ವತ, ಭೋ, ಅಬ್ಭುತಂ ವತ, ಭೋ, ತಥಾಗತಸ್ಸ ಮಹಿದ್ಧಿಕತಾ ಮಹಾನುಭಾವತಾ! ಅಯಞ್ಹಿ ಸಾ ನದೀ ಚಕ್ಕಚ್ಛಿನ್ನಾ ಪರಿತ್ತಾ ಲುಳಿತಾ ಆವಿಲಾ ಸನ್ದಮಾನಾ ಮಯಿ ಉಪಸಙ್ಕಮನ್ತೇ ಅಚ್ಛಾ ವಿಪ್ಪಸನ್ನಾ ಅನಾವಿಲಾ ಸನ್ದತೀ”ತಿ!! ಪತ್ತೇನ ಪಾನೀಯಂ ಆದಾಯ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – “ಅಚ್ಛರಿಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಅಬ್ಭುತಂ, ಭನ್ತೇ, ತಥಾಗತಸ್ಸ ಮಹಿದ್ಧಿಕತಾ ಮಹಾನುಭಾವತಾ! ಅಯಞ್ಹಿ ಸಾ, ಭನ್ತೇ, ನದೀ ಚಕ್ಕಚ್ಛಿನ್ನಾ ಪರಿತ್ತಾ ಲುಳಿತಾ ಆವಿಲಾ ಸನ್ದಮಾನಾ ಮಯಿ ಉಪಸಙ್ಕಮನ್ತೇ ಅಚ್ಛಾ ವಿಪ್ಪಸನ್ನಾ ಅನಾವಿಲಾ ಸನ್ದತಿ!! ಪಿವತು ಭಗವಾ ಪಾನೀಯಂ , ಪಿವತು ಸುಗತೋ ಪಾನೀಯ”ನ್ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಪಾನೀಯಂ ಅಪಾಯಿ [ಅಪಾಸಿ (ಸೀ॰)]। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಮಹತಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಯೇನ ಕುಕುಟ್ಠಾ ನದೀ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಕುಕುಟ್ಠಂ ನದಿಂ ಅಜ್ಝೋಗಾಹೇತ್ವಾ ನ್ಹತ್ವಾ ಚ ಪಿವಿತ್ವಾ ಚ ಪಚ್ಚುತ್ತರಿತ್ವಾ ಯೇನ ಅಮ್ಬವನಂ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಚುನ್ದಕಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ – “ಇಙ್ಘ ಮೇ ತ್ವಂ, ಚುನ್ದಕ, ಚತುಗ್ಗುಣಂ ಸಙ್ಘಾಟಿಂ ಪಞ್ಞಾಪೇಹಿ; ಕಿಲನ್ತೋಸ್ಮಿ, ಚುನ್ದಕ, ನಿಪಜ್ಜಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ । “ಏವಂ, ಭನ್ತೇ”ತಿ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಚುನ್ದಕೋ ಭಗವತೋ ಪಟಿಸ್ಸುತ್ವಾ ಚತುಗ್ಗುಣಂ ಸಙ್ಘಾಟಿಂ ಪಞ್ಞಾಪೇಸಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ದಕ್ಖಿಣೇನ ಪಸ್ಸೇನ ಸೀಹಸೇಯ್ಯಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ ಪಾದೇ ಪಾದಂ ಅಚ್ಚಾಧಾಯ ಸತೋ ಸಮ್ಪಜಾನೋ ಉಟ್ಠಾನಸಞ್ಞಂ ಮನಸಿ ಕರಿತ್ವಾ। ಆಯಸ್ಮಾ ಪನ ಚುನ್ದಕೋ ತತ್ಥೇವ ಭಗವತೋ ಪುರತೋ ನಿಸೀದಿ।

“ಗನ್ತ್ವಾನ ಬುದ್ಧೋ ನದಿಕಂ ಕುಕುಟ್ಠಂ,
ಅಚ್ಛೋದಕಂ ಸಾತುದಕಂ [ಸಾತೋದಕಂ (ಸಬ್ಬತ್ಥ)] ವಿಪ್ಪಸನ್ನಂ।
ಓಗಾಹಿ ಸತ್ಥಾ ಸುಕಿಲನ್ತರೂಪೋ,
ತಥಾಗತೋ ಅಪ್ಪಟಿಮೋಧ ಲೋಕೇ॥

“ನ್ಹತ್ವಾ ಚ ಪಿವಿತ್ವಾ ಚುದತಾರಿ [ನ್ಹತ್ವಾ ಚ ಉತ್ತರಿ (ಕ॰)] ಸತ್ಥಾ,
ಪುರಕ್ಖತೋ ಭಿಕ್ಖುಗಣಸ್ಸ ಮಜ್ಝೇ।
ಸತ್ಥಾ ಪವತ್ತಾ ಭಗವಾ ಇಧ ಧಮ್ಮೇ,
ಉಪಾಗಮಿ ಅಮ್ಬವನಂ ಮಹೇಸಿ।
ಆಮನ್ತಯಿ ಚುನ್ದಕಂ ನಾಮ ಭಿಕ್ಖುಂ,
ಚತುಗ್ಗುಣಂ ಸನ್ಥರ [ಪತ್ಥರ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)] ಮೇ ನಿಪಜ್ಜಂ॥

“ಸೋ ಚೋದಿತೋ ಭಾವಿತತ್ತೇನ ಚುನ್ದೋ,
ಚತುಗ್ಗುಣಂ ಸನ್ಥರಿ [ಪತ್ಥರಿ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)] ಖಿಪ್ಪಮೇವ।
ನಿಪಜ್ಜಿ ಸತ್ಥಾ ಸುಕಿಲನ್ತರೂಪೋ,
ಚುನ್ದೋಪಿ ತತ್ಥ ಪಮುಖೇ ನಿಸೀದೀ”ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಆನನ್ದಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ – “ಸಿಯಾ ಖೋ , ಪನಾನನ್ದ, ಚುನ್ದಸ್ಸ ಕಮ್ಮಾರಪುತ್ತಸ್ಸ ಕೋಚಿ ವಿಪ್ಪಟಿಸಾರಂ ಉಪದಹೇಯ್ಯ – ‘ತಸ್ಸ ತೇ, ಆವುಸೋ ಚುನ್ದ, ಅಲಾಭಾ, ತಸ್ಸ ತೇ ದುಲ್ಲದ್ಧಂ ಯಸ್ಸ ತೇ ತಥಾಗತೋ ಪಚ್ಛಿಮಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೋ’ತಿ। ಚುನ್ದಸ್ಸಾನನ್ದ, ಕಮ್ಮಾರಪುತ್ತಸ್ಸ ಏವಂ ವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೋ ಪಟಿವಿನೋದೇತಬ್ಬೋ –

“‘ತಸ್ಸ ತೇ, ಆವುಸೋ ಚುನ್ದ, ಲಾಭಾ, ತಸ್ಸ ತೇ ಸುಲದ್ಧಂ ಯಸ್ಸ ತೇ ತಥಾಗತೋ ಪಚ್ಛಿಮಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೋ। ಸಮ್ಮುಖಾ ಮೇತಂ, ಆವುಸೋ ಚುನ್ದ, ಭಗವತೋ ಸುತಂ, ಸಮ್ಮುಖಾ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಂ – ದ್ವೇಮೇ ಪಿಣ್ಡಪಾತಾ

ಸಮಸಮಫಲಾ ಸಮಸಮವಿಪಾಕಾ ಅತಿವಿಯ ಅಞ್ಞೇಹಿ ಪಿಣ್ಡಪಾತೇಹಿ ಮಹಪ್ಫಲತರಾ ಚ ಮಹಾನಿಸಂಸತರಾ ಚ। ಕತಮೇ ದ್ವೇ? ಯಞ್ಚ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ತಥಾಗತೋ ಅನುತ್ತರಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಅಭಿಸಮ್ಬುಜ್ಝತಿ, ಯಞ್ಚ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಅನುಪಾದಿಸೇಸಾಯ ನಿಬ್ಬಾನಧಾತುಯಾ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯತಿ। ಇಮೇ ದ್ವೇ ಪಿಣ್ಡಪಾತಾ ಸಮಸಮಫಲಾ ಸಮಸಮವಿಪಾಕಾ ಅತಿವಿಯ ಅಞ್ಞೇಹಿ ಪಿಣ್ಡಪಾತೇಹಿ ಮಹಪ್ಫಲತರಾ ಚ ಮಹಾನಿಸಂಸತರಾ ಚ।

'''ಆಯುಸಂವತ್ತನಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತಾ ಚುನ್ದೇನ ಕಮ್ಮಾರಪುತ್ತೇನ ಕಮ್ಮಂ ಉಪಚಿತಂ, ವಣ್ಣಸಂವತ್ತನಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತಾ ಚುನ್ದೇನ ಕಮ್ಮಾರಪುತ್ತೇನ ಕಮ್ಮಂ ಉಪಚಿತಂ, ಸುಖಸಂವತ್ತನಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತಾ ಚುನ್ದೇನ ಕಮ್ಮಾರಪುತ್ತೇನ ಕಮ್ಮಂ ಉಪಚಿತಂ, ಸಗ್ಗಸಂವತ್ತನಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತಾ ಚುನ್ದೇನ ಕಮ್ಮಾರಪುತ್ತೇನ ಕಮ್ಮಂ ಉಪಚಿತಂ, ಯಸಸಂವತ್ತನಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತಾ ಚುನ್ದೇನ ಕಮ್ಮಾರಪುತ್ತೇನ ಕಮ್ಮಂ ಉಪಚಿತಂ, ಆಧಿಪತೇಯ್ಯಸಂವತ್ತನಿಕಂ ಆಯಸ್ಮತಾ ಚುನ್ದೇನ ಕಮ್ಮಾರಪುತ್ತೇನ ಕಮ್ಮಂ ಉಪಚಿತ'ನ್ತಿ। ಚುನ್ದಸ್ಸಾನನ್ದ, ಕಮ್ಮಾರಪುತ್ತಸ್ಸ ಏವಂ ವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೋ ಪಟಿವಿನೋದೇತಬ್ಬೋ''ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ –

"ದದತೋ ಪುಞ್ಞಂ ಪವಡ್ಢತಿ,
ಸಂಯಮತೋ ವೇರಂ ನ ಚೀಯತಿ।
ಕುಸಲೋ ಚ ಜಹಾತಿ ಪಾಪಕಂ,
ರಾಗದೋಸಮೋಹಕ್ಖಯಾ ಸನಿಬ್ಬುತೋ"ತಿ [ಪರಿನಿಬ್ಬುತೋತಿ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)]॥ ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ಪಾಟಲಿಗಾಮಿಯಸುತ್ತಂ

೭೬. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಮಗಧೇಸು ಚಾರಿಕಂ ಚರಮಾನೋ ಮಹತಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಯೇನ ಪಾಟಲಿಗಾಮೋ ತದವಸರಿ। ಅಸ್ಸೋಸುಂ ಖೋ ಪಾಟಲಿಗಾಮಿಯಾ [ಪಾಟಲಿಗಾಮಿಕಾ (ದೀ॰ ನಿ॰ ೨.೧೪೮)] ಉಪಾಸಕಾ – "ಭಗವಾ ಕಿರ ಮಗಧೇಸು ಚಾರಿಕಂ ಚರಮಾನೋ ಮಹತಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಪಾಟಲಿಗಾಮಂ ಅನುಪ್ಪತ್ತೋ"ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಪಾಟಲಿಗಾಮಿಯಾ ಉಪಾಸಕಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಾ ಖೋ ಪಾಟಲಿಗಾಮಿಯಾ ಉಪಾಸಕಾ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚುಂ – "ಅಧಿವಾಸೇತು ನೋ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಆವಸಥಾಗಾರ"ನ್ತಿ। ಅಧಿವಾಸೇಸಿ ಭಗವಾ ತುಣ್ಹೀಭಾವೇನ।

ಅಥ ಖೋ ಪಾಟಲಿಗಾಮಿಯಾ ಉಪಾಸಕಾ ಭಗವತೋ ಅಧಿವಾಸನಂ ವಿದಿತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ಯೇನಾವಸಥಾಗಾರಂ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬಸನ್ಥರಿಂ ಆವಸಥಾಗಾರಂ ಸನ್ಥರಿತ್ವಾ ಆಸನಾನಿ ಪಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ಉದಕಮಣಿಕಂ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ತೇಲಪ್ಪದೀಪಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಂಸು। ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತಾ ಖೋ ಪಾಟಲಿಗಾಮಿಯಾ ಉಪಾಸಕಾ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚುಂ – "ಸಬ್ಬಸನ್ಥರಿಸನ್ಥತಂ [ಸಬ್ಬಸನ್ಥರಿಂ ಸನ್ಥತಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)], ಭನ್ತೇ, ಆವಸಥಾಗಾರಂ; ಆಸನಾನಿ ಪಞ್ಞತ್ತಾನಿ; ಉದಕಮಣಿಕೋ ಪತಿಟ್ಠಾಪಿತೋ [ಉದಕಮಣಿಕಂ ಪತಿಟ್ಠಾಪಿತಂ (ಸ್ಯಾ॰)] ತೇಲಪ್ಪದೀಪೋ ಆರೋಪಿತೋ। ಯಸ್ಸದಾನಿ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಕಾಲಂ ಮಞ್ಞತೀ"ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ ಯೇನ ಆವಸಥಾಗಾರಂ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪಾದೇ ಪಕ್ಖಾಲೇತ್ವಾ ಆವಸಥಾಗಾರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಮಜ್ಝಿಮಂ ಥಮ್ಭಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಪುರತ್ಥಾಭಿಮುಖೋ ನಿಸೀದಿ। ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೋಪಿ ಖೋ ಪಾದೇ ಪಕ್ಖಾಲೇತ್ವಾ ಆವಸಥಾಗಾರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಿಮಂ ಭಿತ್ತಿಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಪುರತ್ಥಾಭಿಮುಖೋ ನಿಸೀದಿ

ಭಗವನ್ತಂಯೇವ ಪುರಕ್ಖತ್ವಾ। ಪಾಟಲಿಗಾಮಿಯಾಪಿ ಖೋ ಉಪಾಸಕಾ ಪಾದೇ ಪಕ್ಖಾಲೇತ್ವಾ ಆವಸಥಾಗಾರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಪುರತ್ಥಿಮಂ ಭಿತ್ತಿಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಪಚ್ಛಿಮಾಭಿಮುಖಾ ನಿಸೀದಿಂಸು ಭಗವನ್ತಂಯೇವ ಪುರಕ್ಖತ್ವಾ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಪಾಟಲಿಗಾಮಿಯೇ ಉಪಾಸಕೇ ಆಮನ್ತೇಸಿ -

"ಪಞ್ಚಿಮೇ, ಗಹಪತಯೋ, ಆದೀನವಾ ದುಸ್ಸೀಲಸ್ಸ ಸೀಲವಿಪತ್ತಿಯಾ। ಕತಮೇ ಪಞ್ಚ? ಇಧ, ಗಹಪತಯೋ, ದುಸ್ಸೀಲೋ ಸೀಲವಿಪನ್ನೋ ಪಮಾದಾಧಿಕರಣಂ ಮಹತಿಂ ಭೋಗಜಾನಿಂ ನಿಗಚ್ಛತಿ। ಅಯಂ ಪಠಮೋ ಆದೀನವೋ ದುಸ್ಸೀಲಸ್ಸ ಸೀಲವಿಪತ್ತಿಯಾ।

"ಪುನ ಚಪರಂ, ಗಹಪತಯೋ, ದುಸ್ಸೀಲಸ್ಸ ಸೀಲವಿಪನ್ನಸ್ಸ ಪಾಪಕೋ ಕಿತ್ತಿಸದ್ದೋ ಅಬ್ಭುಗ್ಗಚ್ಛತಿ। ಅಯಂ ದುತಿಯೋ ಆದೀನವೋ ದುಸ್ಸೀಲಸ್ಸ ಸೀಲವಿಪತ್ತಿಯಾ।

"ಪುನ ಚಪರಂ, ಗಹಪತಯೋ, ದುಸ್ಸೀಲೋ ಸೀಲವಿಪನ್ನೋ ಯಞ್ಞದೇವ ಪರಿಸಂ ಉಪಸಙ್ಕಮತಿ - ಯದಿ ಖತ್ತಿಯಪರಿಸಂ, ಯದಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಪರಿಸಂ, ಯದಿ ಗಹಪತಿಪರಿಸಂ, ಯದಿ ಸಮಣಪರಿಸಂ - ಅವಿಸಾರದೋ ಉಪಸಙ್ಕಮತಿ ಮಙ್ಕುಭೂತೋ। ಅಯಂ ತತಿಯೋ ಆದೀನವೋ ದುಸ್ಸೀಲಸ್ಸ ಸೀಲವಿಪತ್ತಿಯಾ।

"ಪುನ ಚಪರಂ, ಗಹಪತಯೋ, ದುಸ್ಸೀಲೋ ಸೀಲವಿಪನ್ನೋ ಸಮ್ಮೂಳ್ಹೋ ಕಾಲಂ ಕರೋತಿ। ಅಯಂ ಚತುತ್ಥೋ ಆದೀನವೋ ದುಸ್ಸೀಲಸ್ಸ ಸೀಲವಿಪತ್ತಿಯಾ।

"ಪುನ ಚಪರಂ, ಗಹಪತಯೋ, ದುಸ್ಸೀಲೋ ಸೀಲವಿಪನ್ನೋ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಅಪಾಯಂ ದುಗ್ಗತಿಂ ವಿನಿಪಾತಂ ನಿರಯಂ ಉಪಪಜ್ಜತಿ। ಅಯಂ ಪಞ್ಚಮೋ ಆದೀನವೋ ದುಸ್ಸೀಲಸ್ಸ ಸೀಲವಿಪತ್ತಿಯಾ। ಇಮೇ ಖೋ, ಗಹಪತಯೋ, ಪಞ್ಚ ಆದೀನವಾ ದುಸ್ಸೀಲಸ್ಸ ಸೀಲವಿಪತ್ತಿಯಾ।

"ಪಞ್ಚಿಮೇ, ಗಹಪತಯೋ, ಆನಿಸಂಸಾ ಸೀಲವತೋ ಸೀಲಸಮ್ಪದಾಯ। ಕತಮೇ ಪಞ್ಚ? ಇಧ, ಗಹಪತಯೋ, ಸೀಲವಾ ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನೋ ಅಪ್ಪಮಾದಾಧಿಕರಣಂ ಮಹನ್ತಂ ಭೋಗಕ್ಖನ್ಧಂ ಅಧಿಗಚ್ಛತಿ। ಅಯಂ ಪಠಮೋ ಆನಿಸಂಸೋ ಸೀಲವತೋ ಸೀಲಸಮ್ಪದಾಯ।

"ಪುನ ಚಪರಂ, ಗಹಪತಯೋ, ಸೀಲವತೋ ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಕಲ್ಯಾಣೋ ಕಿತ್ತಿಸದ್ದೋ ಅಬ್ಭುಗ್ಗಚ್ಛತಿ। ಅಯಂ ದುತಿಯೋ ಆನಿಸಂಸೋ ಸೀಲವತೋ ಸೀಲಸಮ್ಪದಾಯ।

"ಪುನ ಚಪರಂ, ಗಹಪತಯೋ, ಸೀಲವಾ ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನೋ ಯಞ್ಞದೇವ ಪರಿಸಂ ಉಪಸಙ್ಕಮತಿ - ಯದಿ ಖತ್ತಿಯಪರಿಸಂ , ಯದಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಪರಿಸಂ, ಯದಿ ಗಹಪತಿಪರಿಸಂ, ಯದಿ ಸಮಣಪರಿಸಂ - ವಿಸಾರದೋ ಉಪಸಙ್ಕಮತಿ ಅಮಙ್ಕುಭೂತೋ। ಅಯಂ ತತಿಯೋ ಆನಿಸಂಸೋ ಸೀಲವತೋ ಸೀಲಸಮ್ಪದಾಯ।

"ಪುನ ಚಪರಂ, ಗಹಪತಯೋ, ಸೀಲವಾ ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನೋ ಅಸಮ್ಮೂಳ್ಹೋ ಕಾಲಙ್ಕರೋತಿ। ಅಯಂ ಚತುತ್ಥೋ ಆನಿಸಂಸೋ ಸೀಲವತೋ ಸೀಲಸಮ್ಪದಾಯ।

"ಪುನ ಚಪರಂ, ಗಹಪತಯೋ, ಸೀಲವಾ ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನೋ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಸುಗತಿಂ ಸಗ್ಗಂ ಲೋಕಂ ಉಪಪಜ್ಜತಿ। ಅಯಂ ಪಞ್ಚಮೋ ಆನಿಸಂಸೋ ಸೀಲವತೋ ಸೀಲಸಮ್ಪದಾಯ। ಇಮೇ ಖೋ, ಗಹಪತಯೋ, ಪಞ್ಚ ಆನಿಸಂಸಾ ಸೀಲವತೋ ಸೀಲಸಮ್ಪದಾಯಾ"ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಪಾಟಲಿಗಾಮಿಯೇ ಉಪಾಸಕೇ ಬಹುದೇವ ರತ್ತಿಂ ಧಮ್ಮಿಯಾ ಕಥಾಯ ಸನ್ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಸಮಾದಪೇತ್ವಾ ಸಮುತ್ತೇಜೇತ್ವಾ ಸಮ್ಪಹಂಸೇತ್ವಾ ಉಯ್ಯೋಜೇಸಿ – “ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಾ ಖೋ, ಗಹಪತಯೋ, ರತ್ತಿ; ಯಸ್ಸದಾನಿ ತುಮ್ಹೇ ಕಾಲಂ ಮಞ್ಞಥಾ”ತಿ। [“ಏವಂ ಭನ್ತೇ“ತಿ ಖೋಪಾಟಲಿಗಾಮಿಯಾ ಉಪಾಸಕಾ ಭಗವತೋ ಪಟಿಸ್ಸುತ್ವಾ (ಮಹಾವ॰ ೨೮೫; ದೀ॰ ನಿ॰ ೨.೧೫೧)] ಅಥ ಖೋ ಪಾಟಲಿಗಾಮಿಯಾ ಉಪಾಸಕಾ ಭಗವತೋ ಭಾಸಿತಂ ಅಭಿನನ್ದಿತ್ವಾ ಅನುಮೋದಿತ್ವಾ [“ಏವಂ ಭನ್ತೇ“ತಿ ಖೋಪಾಟಲಿಗಾಮಿಯಾ ಉಪಾಸಕಾ ಭಗವತೋ ಪಟಿಸ್ಸುತ್ವಾ (ಮಹಾವ॰ ೨೮೫; ದೀ॰ ನಿ॰ ೨.೧೫೧)] ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ಪಕ್ಕಮಿಂಸು। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಅಚಿರಪಕ್ಕನ್ತೇಸು ಪಾಟಲಿಗಾಮಿಯೇಸು ಉಪಾಸಕೇಸು ಸುಞ್ಞಾಗಾರಂ ಪಾವಿಸಿ।

ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಸುನಿಧವಸ್ಸಕಾರಾ [ಸುನೀಧವಸ್ಸಕಾರಾ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)] ಮಗಧಮಹಾಮತ್ತಾ ಪಾಟಲಿಗಾಮೇ ನಗರಂ ಮಾಪೇನ್ತಿ ವಜ್ಜೀನಂ ಪಟಿಬಾಹಾಯ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ದೇವತಾಯೋ ಸಹಸ್ಸಸಹಸ್ಸೇವ [ಸಹಸ್ಸೇವ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰), ಸಹಸ್ಸಸ್ಸೇವ (ಪೀ॰)] ಪಾಟಲಿಗಾಮೇ ವತ್ಥೂನಿ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹನ್ತಿ। ಯಸ್ಮಿಂ ಪದೇಸೇ ಮಹೇಸಕ್ಖಾ ದೇವತಾ ವತ್ಥೂನಿ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹನ್ತಿ ಮಹೇಸಕ್ಖಾನಂ ತತ್ಥ ರಞ್ಞಂ ರಾಜಮಹಾಮತ್ತಾನಂ ಚಿತ್ತಾನಿ ನಮನ್ತಿ ನಿವೇಸನಾನಿ ಮಾಪೇತುಂ। ಯಸ್ಮಿಂ ಪದೇಸೇ ಮಜ್ಝಿಮಾ ದೇವತಾ ವತ್ಥೂನಿ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹನ್ತಿ ಮಜ್ಝಿಮಾನಂ ತತ್ಥ ರಞ್ಞಂ ರಾಜಮಹಾಮತ್ತಾನಂ ಚಿತ್ತಾನಿ ನಮನ್ತಿ ನಿವೇಸನಾನಿ ಮಾಪೇತುಂ। ಯಸ್ಮಿಂ ಪದೇಸೇ ನೀಚಾ ದೇವತಾ ವತ್ಥೂನಿ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹನ್ತಿ ನೀಚಾನಂ ತತ್ಥ ರಞ್ಞಂ ರಾಜಮಹಾಮತ್ತಾನಂ ಚಿತ್ತಾನಿ ನಮನ್ತಿ ನಿವೇಸನಾನಿ ಮಾಪೇತುಂ।

ಅದ್ದಸಾ ಖೋ ಭಗವಾ ದಿಬ್ಬೇನ ಚಕ್ಖುನಾ ವಿಸುದ್ಧೇನ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಮಾನುಸಕೇನ ತಾ ದೇವತಾಯೋ ಸಹಸ್ಸಸಹಸ್ಸೇವ ಪಾಟಲಿಗಾಮೇ ವತ್ಥೂನಿ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹನ್ತಿಯೋ। ಯಸ್ಮಿಂ ಪದೇಸೇ ಮಹೇಸಕ್ಖಾ ದೇವತಾ ವತ್ಥೂನಿ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹನ್ತಿ, ಮಹೇಸಕ್ಖಾನಂ ತತ್ಥ ರಞ್ಞಂ ರಾಜಮಹಾಮತ್ತಾನಂ ಚಿತ್ತಾನಿ ನಮನ್ತಿ ನಿವೇಸನಾನಿ ಮಾಪೇತುಂ। ಯಸ್ಮಿಂ ಪದೇಸೇ ಮಜ್ಝಿಮಾ ದೇವತಾ ವತ್ಥೂನಿ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹನ್ತಿ, ಮಜ್ಝಿಮಾನಂ ತತ್ಥ ರಞ್ಞಂ ರಾಜಮಹಾಮತ್ತಾನಂ ಚಿತ್ತಾನಿ ನಮನ್ತಿ ನಿವೇಸನಾನಿ ಮಾಪೇತುಂ। ಯಸ್ಮಿಂ ಪದೇಸೇ ನೀಚಾ ದೇವತಾ ವತ್ಥೂನಿ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹನ್ತಿ, ನೀಚಾನಂ ತತ್ಥ ರಞ್ಞಂ ರಾಜಮಹಾಮತ್ತಾನಂ ಚಿತ್ತಾನಿ ನಮನ್ತಿ ನಿವೇಸನಾನಿ ಮಾಪೇತುಂ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ತಸ್ಸಾ ರತ್ತಿಯಾ ಪಚ್ಚೂಸಸಮಯೇ ಪಚ್ಚುಟ್ಠಾಯ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಆನನ್ದಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ –

“ಕೇ ನು ಖೋ [ಕೋ ನು ಖೋ (ಸಬ್ಬತ್ಥ)] ಆನನ್ದ ಪಾಟಲಿಗಾಮೇ ನಗರಂ ಮಾಪೇನ್ತೀ”ತಿ [ಮಾಪೇತೀತಿ (ಸಬ್ಬತ್ಥ)]। “ಸುನಿಧವಸ್ಸಕಾರಾ, ಭನ್ತೇ, ಮಗಧಮಹಾಮತ್ತಾ ಪಾಟಲಿಗಾಮೇ ನಗರಂ ಮಾಪೇನ್ತಿ ವಜ್ಜೀನಂ ಪಟಿಬಾಹಾಯಾ”ತಿ। “ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಆನನ್ದ, ದೇವೇಹಿ ತಾವತಿಂಸೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಮನ್ತೇತ್ವಾ; ಏವಮೇವ ಖೋ, ಆನನ್ದ, ಸುನಿಧವಸ್ಸಕಾರಾ ಮಗಧಮಹಾಮತ್ತಾ ಪಾಟಲಿಗಾಮೇ ನಗರಂ ಮಾಪೇನ್ತಿ ವಜ್ಜೀನಂ ಪಟಿಬಾಹಾಯ। ಇಧಾಹಂ, ಆನನ್ದ, ಅದ್ದಸಂ ದಿಬ್ಬೇನ ಚಕ್ಖುನಾ ವಿಸುದ್ಧೇನ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಮಾನುಸಕೇನ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ದೇವತಾಯೋ ಸಹಸ್ಸಸಹಸ್ಸೇವ ಪಾಟಲಿಗಾಮೇ ವತ್ಥೂನಿ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹನ್ತಿಯೋ। ಯಸ್ಮಿಂ ಪದೇಸೇ ಮಹೇಸಕ್ಖಾ ದೇವತಾ ವತ್ಥೂನಿ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹನ್ತಿ ಮಹೇಸಕ್ಖಾನಂ ತತ್ಥ ರಞ್ಞಂ ರಾಜಮಹಾಮತ್ತಾನಂ ಚಿತ್ತಾನಿ ನಮನ್ತಿ ನಿವೇಸನಾನಿ ಮಾಪೇತುಂ। ಯಸ್ಮಿಂ ಪದೇಸೇ ಮಜ್ಝಿಮಾ ದೇವತಾ ವತ್ಥೂನಿ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹನ್ತಿ ಮಜ್ಝಿಮಾನಂ ತತ್ಥ ರಞ್ಞಂ ರಾಜಮಹಾಮತ್ತಾನಂ ಚಿತ್ತಾನಿ ನಮನ್ತಿ ನಿವೇಸನಾನಿ ಮಾಪೇತುಂ। ಯಸ್ಮಿಂ ಪದೇಸೇ ನೀಚಾ ದೇವತಾ ವತ್ಥೂನಿ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹನ್ತಿ ನೀಚಾನಂ ತತ್ಥ ರಞ್ಞಂ ರಾಜಮಹಾಮತ್ತಾನಂ ಚಿತ್ತಾನಿ ನಮನ್ತಿ ನಿವೇಸನಾನಿ ಮಾಪೇತುಂ। ಯಾವತಾ, ಆನನ್ದ, ಅರಿಯಂ ಆಯತನಂ ಯಾವತಾ ವಣಿಪ್ಪಥೋ ಇದಂ ಅಗ್ಗನಗರಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಪಾಟಲಿಪುತ್ತಂ ಪುಟಭೇದನಂ। ಪಾಟಲಿಪುತ್ತಸ್ಸ ಖೋ, ಆನನ್ದ, ತಯೋ ಅನ್ತರಾಯಾ ಭವಿಸ್ಸನ್ತಿ – ಅಗ್ಗಿತೋ ವಾ ಉದಕತೋ ವಾ ಮಿಥುಭೇದತೋ ವಾ”ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಸುನಿಧವಸ್ಸಕಾರಾ ಮಗಧಮಹಾಮತ್ತಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವತಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮ್ಮೋದಿಂಸು। ಸಮ್ಮೋದನೀಯಂ ಕಥಂ ಸಾರಾಣಿಯಂ [ಸಾರಾಣೀಯಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ವೀತಿಸಾರೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ

ಅಟ್ಠಂಸು। ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತಾ ಖೋ ಸುನಿಧವಸ್ಸಕಾರಾ ಮಗಧಮಹಾಮತ್ತಾ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚುಂ - "ಅಧಿವಾಸೇತು ನೋ ಭವಂ ಗೋತಮೋ ಅಜ್ಜತನಾಯ ಭತ್ತಂ ಸದ್ಧಿಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನಾ"ತಿ। ಅಧಿವಾಸೇಸಿ ಭಗವಾ ತುಣ್ಹೀಭಾವೇನ।

ಅಥ ಖೋ ಸುನಿಧವಸ್ಸಕಾರಾ ಮಗಧಮಹಾಮತ್ತಾ ಭಗವತೋ ಅಧಿವಾಸನಂ ವಿದಿತ್ವಾ ಯೇನ ಸಕೋ ಆವಸಥೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಸಕೇ ಆವಸಥೇ ಪಣೀತಂ ಖಾದನೀಯಂ ಭೋಜನೀಯಂ ಪಟಿಯಾದಾಪೇತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಕಾಲಂ ಆರೋಚೇಸುಂ - "ಕಾಲೋ, ಭೋ ಗೋತಮ, ನಿಟ್ಠಿತಂ ಭತ್ತ"ನ್ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ ಯೇನ ಸುನಿಧವಸ್ಸಕಾರಾನಂ ಮಗಧಮಹಾಮತ್ತಾನಂ ಆವಸಥೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪಞ್ಞತ್ತೇ ಆಸನೇ ನಿಸೀದಿ। ಅಥ ಖೋ ಸುನಿಧವಸ್ಸಕಾರಾ ಮಗಧಮಹಾಮತ್ತಾ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ಪಣೀತೇನ ಖಾದನೀಯೇನ ಭೋಜನೀಯೇನ ಸಹತ್ಥಾ ಸನ್ತಪ್ಪೇಸುಂ ಸಮ್ಪವಾರೇಸುಂ।

ಅಥ ಖೋ ಸುನಿಧವಸ್ಸಕಾರಾ ಮಗಧಮಹಾಮತ್ತಾ ಭಗವನ್ತಂ ಭುತ್ತಾವಿಂ ಓನೀತಪತ್ತಪಾಣಿಂ ಅಞ್ಞತರಂ ನೀಚಂ ಆಸನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೇ ಖೋ ಸುನಿಧವಸ್ಸಕಾರೇ ಮಗಧಮಹಾಮತ್ತೇ ಭಗವಾ ಇಮಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಅನುಮೋದಿ -

"ಯಸ್ಮಿಂ ಪದೇಸೇ ಕಪ್ಪೇತಿ, ವಾಸಂ ಪಣ್ಡಿತಜಾತಿಯೋ।
ಸೀಲವನ್ತೇತ್ಥ ಭೋಜೇತ್ವಾ, ಸಞ್ಞತೇ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಯೋ [ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿನೋ (ಸ್ಯಾ॰), ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯೇ (ಪೀ॰ ಕ॰)]॥

"ಯಾ ತತ್ಥ ದೇವತಾ ಆಸುಂ, ತಾಸಂ ದಕ್ಖಿಣಮಾದಿಸೇ।
ತಾ ಪೂಜಿತಾ ಪೂಜಯನ್ತಿ, ಮಾನಿತಾ ಮಾನಯನ್ತಿ ನಂ॥

"ತತೋ ನಂ ಅನುಕಮ್ಪನ್ತಿ, ಮಾತಾ ಪುತ್ತಂವ ಓರಸಂ।
ದೇವತಾನುಕಮ್ಪಿತೋ ಪೋಸೋ, ಸದಾ ಭದ್ರಾನಿ ಪಸ್ಸತೀ"ತಿ॥

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಸುನಿಧವಸ್ಸಕಾರಾನಂ ಮಗಧಮಹಾಮತ್ತಾನಂ ಇಮಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಅನುಮೋದಿತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ।

ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಸುನಿಧವಸ್ಸಕಾರಾ ಮಗಧಮಹಾಮತ್ತಾ ಭಗವನ್ತಂ ಪಿಟ್ಠಿತೋ ಪಿಟ್ಠಿತೋ ಅನುಬನ್ಧಾ ಹೋನ್ತಿ - "ಯೇನಜ್ಜ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ದ್ವಾರೇನ ನಿಕ್ಖಮಿಸ್ಸತಿ ತಂ 'ಗೋತಮದ್ವಾರಂ' ನಾಮ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ಯೇನ ತಿತ್ಥೇನ ಗಙ್ಗಂ ನದಿಂ ತರಿಸ್ಸತಿ ತಂ 'ಗೋತಮತಿತ್ಥಂ' ನಾಮ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಯೇನ ದ್ವಾರೇನ ನಿಕ್ಖಮಿ ತಂ 'ಗೋತಮದ್ವಾರಂ' ನಾಮ ಅಹೋಸಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಯೇನ ಗಙ್ಗಾ ನದೀ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಗಙ್ಗಾ ನದೀ ಪೂರಾ ಹೋತಿ ಸಮತಿತ್ತಿಕಾ ಕಾಕಪೇಯ್ಯಾ। ಅಪ್ಪೇಕಚ್ಚೇ ಮನುಸ್ಸಾ ನಾವಂ ಪರಿಯೇಸನ್ತಿ, ಅಪ್ಪೇಕಚ್ಚೇ ಉಳುಮ್ಪಂ ಪರಿಯೇಸನ್ತಿ, ಅಪ್ಪೇಕಚ್ಚೇ ಕುಲ್ಲಂ ಬನ್ಧನ್ತಿ ಅಪಾರಾ ಪಾರಂ ಗನ್ತುಕಾಮಾ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ - ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಾಮ ಬಲವಾ ಪುರಿಸೋ ಸಮಿಞ್ಜಿತಂ ವಾ ಬಾಹಂ ಪಸಾರೇಯ್ಯ, ಪಸಾರಿತಂ ವಾ ಬಾಹಂ ಸಮಿಞ್ಜೇಯ್ಯ, ಏವಮೇವ - ಗಙ್ಗಾಯ ನದಿಯಾ ಓರಿಮತೀರೇ [ಓರಿಮತೀರಾ (ಬಹೂಸು) ಮಹಾವ॰ ೨೮೬; ದೀ॰ ನಿ॰ ೨.೧೫೪ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಂ)] ಅನ್ತರಹಿತೋ ಪಾರಿಮತೀರೇ ಪಚ್ಚುಟ್ಠಾಸಿ ಸದ್ಧಿಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ ।

ಅದ್ದಸಾ ಖೋ ಭಗವಾ ತೇ ಮನುಸ್ಸೇ ಅಪ್ಪೇಕಚ್ಚೇ ನಾವಂ ಪರಿಯೇಸನ್ತೇ, ಅಪ್ಪೇಕಚ್ಚೇ ಉಳುಮ್ಪಂ ಪರಿಯೇಸನ್ತೇ, ಅಪ್ಪೇಕಚ್ಚೇ ಕುಲ್ಲಂ ಬನ್ಧನ್ತೇ ಅಪಾರಾ ಪಾರಂ ಗನ್ತುಕಾಮೇ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ -

"ಯೇ ತರನ್ತಿ ಅಣ್ಣವಂ ಸರಂ,
ಸೇತುಂ ಕತ್ವಾನ ವಿಸಜ್ಜ ಪಲ್ಲಲಾನಿ।
ಕುಲ್ಲಞ್ಹಿ ಜನೋ ಪಬನ್ಧತಿ [ಬನ್ಧತಿ (ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)],
ತಿಣ್ಣಾ [ನಿತಿಣ್ಣಾ (ಕ॰)] ಮೇಧಾವಿನೋ ಜನಾ"ತಿ॥ ಛಟ್ಠಂ।

೭. ದ್ವಿಧಾಪಥಸುತ್ತಂ

೭೭. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ - ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಕೋಸಲೇಸು ಅದ್ಧಾನಮಗ್ಗಪಟಿಪನ್ನೋ ಹೋತಿ ಆಯಸ್ಮತಾ ನಾಗಸಮಾಲೇನ ಪಚ್ಛಾಸಮಣೇನ। ಅದ್ದಸಾ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ನಾಗಸಮಾಲೋ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ದ್ವಿಧಾಪಥಂ [ದ್ವೇಧಾಪಥಂ (ಸೀ॰)]। ದಿಸ್ವಾನ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಅಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಪನ್ಥೋ; ಇಮಿನಾ ಗಚ್ಛಾಮಾ"ತಿ। ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಭಗವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ನಾಗಸಮಾಲಂ ಏತದವೋಚ - "ಅಯಂ, ನಾಗಸಮಾಲ, ಪನ್ಥೋ; ಇಮಿನಾ ಗಚ್ಛಾಮಾ"ತಿ।

ದುತಿಯಮ್ಪಿ...ಪೇ॰... ತತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ನಾಗಸಮಾಲೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಅಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಪನ್ಥೋ; ಇಮಿನಾ ಗಚ್ಛಾಮಾ"ತಿ । ತತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಭಗವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ನಾಗಸಮಾಲಂ ಏತದವೋಚ - "ಅಯಂ, ನಾಗಸಮಾಲ, ಪನ್ಥೋ; ಇಮಿನಾ ಗಚ್ಛಾಮಾ"ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ನಾಗಸಮಾಲೋ ಭಗವತೋ ಪತ್ತಚೀವರಂ ತತ್ಥೇವ ಛಮಾಯಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ - "ಇದಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವತೋ ಪತ್ತಚೀವರ"ನ್ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ನಾಗಸಮಾಲಸ್ಸ ತೇನ ಪನ್ಥೇನ ಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಚೋರಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಹತ್ಥೇಹಿ ಚ ಪಾದೇಹಿ ಚ ಆಕೋಟೇಸುಂ ಪತ್ತಞ್ಚ ಭಿನ್ದಿಂಸು ಸಙ್ಘಾಟಿಞ್ಚ ವಿಪ್ಫಾಲೇಸುಂ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ನಾಗಸಮಾಲೋ ಭಿನ್ನೇನ ಪತ್ತೇನ ವಿಪ್ಫಾಲಿತಾಯ ಸಙ್ಘಾಟಿಯಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ನಾಗಸಮಾಲೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಇಧ ಮಯ್ಹಂ, ಭನ್ತೇ, ತೇನ ಪನ್ಥೇನ ಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಚೋರಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಹತ್ಥೇಹಿ ಚ ಪಾದೇಹಿ ಚ ಆಕೋಟೇಸುಂ, ಪತ್ತಞ್ಚ ಭಿನ್ದಿಂಸು, ಸಙ್ಘಾಟಿಞ್ಚ ವಿಪ್ಫಾಲೇಸು"ನ್ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ -

"ಸದ್ಧಿಂ ಚರಮೇಕತೋ ವಸಂ,
ಮಿಸ್ಸೋ ಅಞ್ಞಜನೇನ ವೇದಗೂ।
ವಿದ್ವಾ ಪಜಹಾತಿ ಪಾಪಕಂ,
ಕೋಞ್ಚೋ ಖೀರಪಕೋವ ನಿನ್ನಗ"ನ್ತಿ॥ ಸತ್ತಮಂ।

೮. ವಿಸಾಖಾಸುತ್ತಂ

೭೮. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ - ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಪುಬ್ಬಾರಾಮೇ ಮಿಗಾರಮಾತುಪಾಸಾದೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ವಿಸಾಖಾಯ ಮಿಗಾರಮಾತುಯಾ ನತ್ತಾ ಕಾಲಙ್ಕತಾ ಹೋತಿ ಪಿಯಾ ಮನಾಪಾ। ಅಥ ಖೋ ವಿಸಾಖಾ

ಮಿಗಾರಮಾತಾ ಅಲ್ಲವತ್ಥಾ ಅಲ್ಲಕೇಸಾ ದಿವಾ ದಿವಸ್ಸ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಂ ಖೋ ವಿಸಾಖಂ ಮಿಗಾರಮಾತರಂ ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ -

"ಹನ್ದ ಕುತೋ ನು ತ್ವಂ, ವಿಸಾಖೇ, ಆಗಚ್ಛಸಿ ಅಲ್ಲವತ್ಥಾ ಅಲ್ಲಕೇಸಾ ಇಧೂಪಸಙ್ಕನ್ತಾ ದಿವಾ ದಿವಸ್ಸಾ"ತಿ? "ನತ್ತಾ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಪಿಯಾ ಮನಾಪಾ ಕಾಲಙ್ಕತಾ। ತೇನಾಹಂ ಅಲ್ಲವತ್ಥಾ ಅಲ್ಲಕೇಸಾ ಇಧೂಪಸಙ್ಕನ್ತಾ ದಿವಾ ದಿವಸ್ಸಾ"ತಿ। "ಇಚ್ಛೇಯ್ಯಾಸಿ ತ್ವಂ, ವಿಸಾಖೇ, ಯಾವತಿಕಾ [ಯಾವತಕಾ (?)] ಸಾವತ್ಥಿಯಾ ಮನುಸ್ಸಾ ತಾವತಿಕೇ [ತಾವತಕೇ (?)] ಪುತ್ತೇ ಚ ನತ್ತಾರೋ ಚಾ"ತಿ? "ಇಚ್ಛೇಯ್ಯಾಹಂ, ಭಗವಾ [ಇಚ್ಛೇಯ್ಯಾಹಂ ಭನ್ತೇ ಭಗವಾ (ಸ್ಯಾ॰)] ಯಾವತಿಕಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಾ ಮನುಸ್ಸಾ ತಾವತಿಕೇ ಪುತ್ತೇ ಚ ನತ್ತಾರೋ ಚಾ"ತಿ।

"ಕೀವಬಹುಕಾ ಪನ, ವಿಸಾಖೇ, ಸಾವತ್ಥಿಯಾ ಮನುಸ್ಸಾ ದೇವಸಿಕಂ ಕಾಲಂ ಕರೋನ್ತೀ"ತಿ? "ದಸಪಿ, ಭನ್ತೇ, ಸಾವತ್ಥಿಯಾ ಮನುಸ್ಸಾ ದೇವಸಿಕಂ ಕಾಲಂ ಕರೋನ್ತಿ; ನವಪಿ, ಭನ್ತೇ... ಅಟ್ಠಪಿ, ಭನ್ತೇ... ಸತ್ತಪಿ, ಭನ್ತೇ... ಛಪಿ, ಭನ್ತೇ... ಪಞ್ಚಪಿ, ಭನ್ತೇ... ಚತ್ತಾರೋಪಿ, ಭನ್ತೇ... ತೀಣಿಪಿ, ಭನ್ತೇ... ದ್ವೇಪಿ, ಭನ್ತೇ, ಸಾವತ್ಥಿಯಾ ಮನುಸ್ಸಾ ದೇವಸಿಕಂ ಕಾಲಂ ಕರೋನ್ತಿ। ಏಕೋಪಿ, ಭನ್ತೇ, ಸಾವತ್ಥಿಯಾ ಮನುಸ್ಸೋ ದೇವಸಿಕಂ ಕಾಲಂ ಕರೋತಿ। ಅವಿವಿತ್ತಾ, ಭನ್ತೇ, ಸಾವತ್ಥಿ ಮನುಸ್ಸೇಹಿ ಕಾಲಂ ಕರೋನ್ತೇಹೀ"ತಿ।

"ತಂ ಕಿಂ ಮಞ್ಞಸಿ, ವಿಸಾಖೇ, ಅಪಿ ನು ತ್ವಂ ಕದಾಚಿ ಕರಹಚಿ ಅನಲ್ಲವತ್ಥಾ ವಾ ಭವೇಯ್ಯಾಸಿ ಅನಲ್ಲಕೇಸಾ ವಾ"ತಿ? "ನೋ ಹೇತಂ, ಭನ್ತೇ । ಅಲಂ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ತಾವ ಬಹುಕೇಹಿ ಪುತ್ತೇಹಿ ಚ ನತ್ತಾರೇಹಿ ಚಾ"ತಿ।

"ಯೇಸಂ ಖೋ, ವಿಸಾಖೇ, ಸತಂ ಪಿಯಾನಿ, ಸತಂ ತೇಸಂ ದುಕ್ಖಾನಿ; ಯೇಸಂ ನವುತಿ ಪಿಯಾನಿ, ನವುತಿ ತೇಸಂ ದುಕ್ಖಾನಿ; ಯೇಸಂ ಅಸೀತಿ ಪಿಯಾನಿ, ಅಸೀತಿ ತೇಸಂ ದುಕ್ಖಾನಿ; ಯೇಸಂ ಸತ್ತತಿ ಪಿಯಾನಿ, ಸತ್ತತಿ ತೇಸಂ ದುಕ್ಖಾನಿ; ಯೇಸಂ ಸಟ್ಠಿ ಪಿಯಾನಿ, ಸಟ್ಠಿ ತೇಸಂ ದುಕ್ಖಾನಿ; ಯೇಸಂ ಪಞ್ಞಾಸಂ ಪಿಯಾನಿ, ಪಞ್ಞಾಸಂ ತೇಸಂ ದುಕ್ಖಾನಿ; ಯೇಸಂ ಚತ್ತಾರೀಸಂ ಪಿಯಾನಿ, ಚತ್ತಾರೀಸಂ ತೇಸಂ ದುಕ್ಖಾನಿ, ಯೇಸಂ ತಿಂಸಂ ಪಿಯಾನಿ, ತಿಂಸಂ ತೇಸಂ ದುಕ್ಖಾನಿ; ಯೇಸಂ ವೀಸತಿ ಪಿಯಾನಿ, ವೀಸತಿ ತೇಸಂ ದುಕ್ಖಾನಿ, ಯೇಸಂ ದಸ ಪಿಯಾನಿ, ದಸ ತೇಸಂ ದುಕ್ಖಾನಿ; ಯೇಸಂ ನವ ಪಿಯಾನಿ, ನವ ತೇಸಂ ದುಕ್ಖಾನಿ; ಯೇಸಂ ಅಟ್ಠ ಪಿಯಾನಿ, ಅಟ್ಠ ತೇಸಂ ದುಕ್ಖಾನಿ; ಯೇಸಂ ಸತ್ತ ಪಿಯಾನಿ, ಸತ್ತ ತೇಸಂ ದುಕ್ಖಾನಿ; ಯೇಸಂ ಛ ಪಿಯಾನಿ, ಛ ತೇಸಂ ದುಕ್ಖಾನಿ; ಯೇಸಂ ಪಞ್ಚ ಪಿಯಾನಿ, ಪಞ್ಚ ತೇಸಂ ದುಕ್ಖಾನಿ; ಯೇಸಂ ಚತ್ತಾರಿ ಪಿಯಾನಿ, ಚತ್ತಾರಿ ತೇಸಂ ದುಕ್ಖಾನಿ; ಯೇಸಂ ತೀಣಿ ಪಿಯಾನಿ, ತೀಣಿ ತೇಸಂ ದುಕ್ಖಾನಿ; ಯೇಸಂ ದ್ವೇ ಪಿಯಾನಿ, ದ್ವೇ ತೇಸಂ ದುಕ್ಖಾನಿ; ಯೇಸಂ ಏಕಂ ಪಿಯಂ, ಏಕಂ ತೇಸಂ ದುಕ್ಖಂ; ಯೇಸಂ ನತ್ಥಿ ಪಿಯಂ, ನತ್ಥಿ ತೇಸಂ ದುಕ್ಖಂ, ಅಸೋಕಾ ತೇ ವಿರಜಾ ಅನುಪಾಯಾಸಾತಿ ವದಾಮೀ"ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ -

"ಯೇ ಕೇಚಿ ಸೋಕಾ ಪರಿದೇವಿತಾ ವಾ,
ದುಕ್ಖಾ ಚ [ದುಕ್ಖಾ ವ (ಅಟ್ಠ॰)] ಲೋಕಸ್ಮಿಮನೇಕರೂಪಾ।
ಪಿಯಂ ಪಟಿಚ್ಚಪ್ಪಭವನ್ತಿ ಏತೇ,
ಪಿಯೇ ಅಸನ್ತೇ ನ ಭವನ್ತಿ ಏತೇ॥

"ತಸ್ಮಾ ಹಿ ತೇ ಸುಖಿನೋ ವೀತಸೋಕಾ,
ಯೇಸಂ ಪಿಯಂ ನತ್ಥಿ ಕುಹಿಞ್ಚಿ ಲೋಕೇ।
ತಸ್ಮಾ ಅಸೋಕಂ ವಿರಜಂ ಪತ್ಥಯಾನೋ,
ಪಿಯಂ ನ ಕಯಿರಾಥ ಕುಹಿಞ್ಚಿ ಲೋಕೇ"ತಿ॥ ಅಟ್ಠಮಂ।

೯. ಪಠಮದಬ್ಬಸುತ್ತಂ

೭೯. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ರಾಜಗಹೇ ವಿಹರತಿ ವೇಳುವನೇ ಕಲನ್ದಕನಿವಾಪೇ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ದಬ್ಬೋ ಮಲ್ಲಪುತ್ತೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ದಬ್ಬೋ ಮಲ್ಲಪುತ್ತೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – "ಪರಿನಿಬ್ಬಾನಕಾಲೋ ಮೇ ದಾನಿ, ಸುಗತಾ"ತಿ। "ಯಸ್ಸದಾನಿ ತ್ವಂ, ದಬ್ಬ, ಕಾಲಂ ಮಞ್ಞಸೀ"ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ದಬ್ಬೋ ಮಲ್ಲಪುತ್ತೋ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ವೇಹಾಸಂ ಅಬ್ಭುಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ಆಕಾಸೇ ಅನ್ತಲಿಕ್ಖೇ ಪಲ್ಲಙ್ಕೇನ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ತೇಜೋಧಾತುಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ವುಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯಿ।

ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ದಬ್ಬಸ್ಸ ಮಲ್ಲಪುತ್ತಸ್ಸ ವೇಹಾಸಂ ಅಬ್ಭುಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ಆಕಾಸೇ ಅನ್ತಲಿಕ್ಖೇ ಪಲ್ಲಙ್ಕೇನ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ತೇಜೋಧಾತುಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ವುಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಪರಿನಿಬ್ಬುತಸ್ಸ ಸರೀರಸ್ಸ ಝಾಯಮಾನಸ್ಸ ಡಯ್ಹಮಾನಸ್ಸ ನೇವ ಛಾರಿಕಾ ಪಞ್ಞಾಯಿತ್ಥ ನ ಮಸಿ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಾಮ ಸಪ್ಪಿಸ್ಸ ವಾ ತೇಲಸ್ಸ ವಾ ಝಾಯಮಾನಸ್ಸ ಡಯ್ಹಮಾನಸ್ಸ ನೇವ ಛಾರಿಕಾ ಪಞ್ಞಾಯತಿ ನ ಮಸಿ; ಏವಮೇವ ಆಯಸ್ಮತೋ ದಬ್ಬಸ್ಸ ಮಲ್ಲಪುತ್ತಸ್ಸ ವೇಹಾಸಂ ಅಬ್ಭುಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ಆಕಾಸೇ ಅನ್ತಲಿಕ್ಖೇ ಪಲ್ಲಙ್ಕೇನ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ತೇಜೋಧಾತುಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ವುಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಪರಿನಿಬ್ಬುತಸ್ಸ ಸರೀರಸ್ಸ ಝಾಯಮಾನಸ್ಸ ಡಯ್ಹಮಾನಸ್ಸ ನೇವ ಛಾರಿಕಾ ಪಞ್ಞಾಯಿತ್ಥ ನ ಮಸೀತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ –

"ಅಭೇದಿ ಕಾಯೋ ನಿರೋಧಿ ಸಞ್ಞಾ,
ವೇದನಾ ಸೀತಿಭವಿಂಸು [ಪೀತಿದಹಂಸು (ಸೀ॰ ಪೀ॰), ಸೀತಿದಹಿಂಸು (ಕ॰)] ಸಬ್ಬಾ।
ವೂಪಸಮಿಂಸು ಸಙ್ಖಾರಾ,
ವಿಞ್ಞಾಣಂ ಅತ್ಥಮಾಗಮಾ"ತಿ॥ ನವಮಂ।

೧೦. ದುತಿಯದಬ್ಬಸುತ್ತಂ

೮೦. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ತತ್ರ ಖೋ ಭಗವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ – "ಭಿಕ್ಖವೋ"ತಿ। "ಭದನ್ತೇ"ತಿ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವತೋ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸುಂ। ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ –

"ದಬ್ಬಸ್ಸ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಲ್ಲಪುತ್ತಸ್ಸ ವೇಹಾಸಂ ಅಬ್ಭುಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ಆಕಾಸೇ ಅನ್ತಲಿಕ್ಖೇ ಪಲ್ಲಙ್ಕೇನ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ತೇಜೋಧಾತುಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ವುಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಪರಿನಿಬ್ಬುತಸ್ಸ ಸರೀರಸ್ಸ ಝಾಯಮಾನಸ್ಸ ಡಯ್ಹಮಾನಸ್ಸ ನೇವ ಛಾರಿಕಾ ಪಞ್ಞಾಯಿತ್ಥ ನ ಮಸಿ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಾಮ ಸಪ್ಪಿಸ್ಸ ವಾ ತೇಲಸ್ಸ ವಾ ಝಾಯಮಾನಸ್ಸ ಡಯ್ಹಮಾನಸ್ಸ ನೇವ ಛಾರಿಕಾ ಪಞ್ಞಾಯತಿ ನ ಮಸಿ; ಏವಮೇವ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಬ್ಬಸ್ಸ ಮಲ್ಲಪುತ್ತಸ್ಸ ವೇಹಾಸಂ ಅಬ್ಭುಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ಆಕಾಸೇ ಅನ್ತಲಿಕ್ಖೇ ಪಲ್ಲಙ್ಕೇನ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ತೇಜೋಧಾತುಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ವುಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಪರಿನಿಬ್ಬುತಸ್ಸ ಸರೀರಸ್ಸ ಝಾಯಮಾನಸ್ಸ ಡಯ್ಹಮಾನಸ್ಸ ನೇವ ಛಾರಿಕಾ ಪಞ್ಞಾಯಿತ್ಥ ನ ಮಸೀ"ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ –

"ಅಯೋಘನಹತಸ್ಸೇವ, ಜಲತೋ ಜಾತವೇದಸೋ [ಜಾತವೇದಸ್ಸ (ಸ್ಯಾ॰)]।
ಅನುಪುಬ್ಬೂಪಸನ್ತಸ್ಸ, ಯಥಾ ನ ಞಾಯತೇ ಗತಿ॥

ಏವಂ ಸಮ್ಮಾವಿಮುತ್ತಾನಂ, ಕಾಮಬನ್ಧೋಘತಾರಿನಂ।
ಪಞ್ಞಾಪೇತುಂ ಗತಿ ನತ್ಥಿ, ಪತ್ತಾನಂ ಅಚಲಂ ಸುಖ''ನ್ತಿ॥ ದಸಮಂ।

ಪಾಟಲಿಗಾಮಿಯವಗ್ಗೋ [ಪಾಟಲಿಗಾಮವಗ್ಗೋ (ಕ॰)] ಅಟ್ಠಮೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ –

ನಿಬ್ಬಾನಾ ಚತುರೋ ವುತ್ತಾ, ಚುನ್ದೋ ಪಾಟಲಿಗಾಮಿಯಾ।
ದ್ವಿಧಾಪಥೋ ವಿಸಾಖಾ ಚ, ದಬ್ಬೇನ ಸಹ ತೇ ದಸಾತಿ॥

ಉದಾನೇ ವಗ್ಗಾನಮುದ್ದಾನಂ –

ವಗ್ಗಮಿದಂ ಪಠಮಂ ವರಬೋಧಿ, ವಗ್ಗಮಿದಂ ದುತಿಯಂ ಮುಚಲಿನ್ದೋ।
ನನ್ದಕವಗ್ಗವರೋ ತತಿಯೋ ತು, ಮೇಘಿಯವಗ್ಗವರೋ ಚ ಚತುತ್ಥೋ॥

ಪಞ್ಚಮವಗ್ಗವರನ್ತಿಧ ಸೋಣೋ, ಛಟ್ಠಮವಗ್ಗವರನ್ತಿ ಜಚ್ಚನ್ಧೋ [ಛಟ್ಠಮವಗ್ಗವರಂ ತು ತಮನ್ಧೋ (ಸೀ॰ ಕ॰)]।
ಸತ್ತಮವಗ್ಗವರನ್ತಿ ಚ ಚೂಳೋ, ಪಾಟಲಿಗಾಮಿಯಮಟ್ಠಮವಗ್ಗೋ [ಪಾಟಲಿಗಾಮಿಯವರಟ್ಠಮವಗ್ಗೋ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰), ಪಾಟಲಿಗಾಮವರಟ್ಠಮವಗ್ಗೋ (ಸೀ॰ ಕ॰)]॥

ಅಸೀತಿಮನೂನಕಸುತ್ತವರಂ, ವಗ್ಗಮಿದಟ್ಠಕಂ ಸುವಿಭತ್ತಂ।
ದಸ್ಸಿತಂ ಚಕ್ಖುಮತಾ ವಿಮಲೇನ, ಅದ್ಧಾ ಹಿ ತಂ ಉದಾನಮಿತೀದಮಾಹು [ಅತ್ಥಾಯೇತಂ ಉದಾನಮಿತಿಮಾಹು (ಕ॰), ಸದ್ಧಾ ಹಿ ತಂ ಉದಾನನ್ತಿದಮಾಹು (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ ಪೀ॰)]॥

ಉದಾನಪಾಳಿ ನಿಟ್ಠಿತಾ।